

NKE RTK

Szerkesztette:
Christián László,
Lippai Zsolt

A SZEMÉLY- ÉS VAGYONVÉDELMI TEVÉKENYSÉG RENDÉSZETE

LUDOVIKA
EGYETEMI KIADÓ

A személy- és vagyonvédelmi tevékenység rendszete

A személy- és vagyonvédelmi tevékenység rendszere

Szerkesztette

Christián László, Lippai Zsolt

LUDOVIKA
EGYETEMI KIADÓ

Budapest, 2022

Szerzők
Christián László
Haspel Orsolya
Kovács Sándor
Lippai Zsolt
Majorné Hegyes Anikó
Tihanyi-Tóth Timea

Szakmai lektor
Dr. Szabó Csaba

Kiadja a Nemzeti Közszerkesztési Egyetem
Ludovika Egyetemi Kiadó Iroda
A kiadásért felel: Deli Gergely rektor

Székhely: 1083 Budapest, Ludovika tér 2.
Kapcsolat: kiadvanyok@uni-nke.hu

Felelős szerkesztő: Karácsony Fanni
Olvasószerkesztő: Resofofszki Ágnes
Korrektor: Pokorádi Zsófia
Tördelőszerkesztő: Stubnya Tibor

Nyomdai kivitelezés: Pátia Nyomda Zrt.
Felelős vezető: Orgován Katalin vezérigazgató

DOI: https://doi.org/10.36250/01007_00

ISBN 978-963-531-633-5 (nyomtatott)
ISBN 978-963-531-634-2 (elektronikus PDF) | ISBN 978-963-531-636-6 (ePub)

© A szerkesztő, 2022
© A szerzők, 2022
© A kiadó, 2022

Minden jog védve.

Tartalom

Előszó	9
A Rendészettudományi szaklexikon releváns fogalmi meghatározásai	11
<i>Christián László – Lippai Zsolt: A magánbiztonság jogi alapjai</i>	19
Alaptörvény (Magyarország Alaptörvénye)	19
2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről (Btk.)	20
A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (Szabs. tv.)	23
A 2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről (Ptk.)	24
A magánbiztonsági tevékenység jogforrásai	26
A személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység szabályairól szóló 2005. évi CXXXIII. törvény szerinti szabályozás (SZVMt.)	28
Tömegrendezvény-szervezői tevékenység	30
<i>Christián László: A rendészet komplex rendszere</i>	33
Komplementer rendészet	37
Önkormányzati rendészet	38
Egyes rendészeti feladatokat ellátók	39
Polgárőrség	40
Országos Polgárőr Szövetség (OPSZ)	41
<i>Tihanyi-Tóth Tímea: A személy- és vagyonvédelem rendészetének eljárásjogi alapjai</i>	43
Hatósági ügy	44
Kérelemmel kapcsolatos rendelkezések	45
Idézés 46	
Döntés 47	
Hatósági bizonyítvány	48
Hatósági nyilvántartás	48
Hatósági ellenőrzés	48
Jogorvoslat	49
Fellebbezés	49
<i>Tihanyi-Tóth Tímea – Lippai Zsolt: A rendőrség szerepe és feladatai a személy- és vagyonvédelem vonatkozásában</i>	51
Az SZVMt.-ben meghatározott engedélyezéshez és bejelentéshez kötött tevékenységekkel kapcsolatos közigazgatási hatósági eljárások lefolytatása	52
Természetes személy által kezdeményezhető eljárások	52
Vállalkozások mint ügyfél által kezdeményezhető eljárások	61
Bejelentés magánnyomozói, vagyonvédelmi rendszert tervező, szerelő tevékenység végzésére	73

Bejelentés személyi változásról (vezető tisztségviselő, foglalkoztatottak adataiban bekövetkező változás)	76
Természetes személy és vállalkozások által kezdeményezhető eljárások	79
<i>Majorné Hegyes Anikó: Rendőrhatalósági ellenőrzés</i>	81
Általános szabályok	81
Ellenőrzési terv	82
Az ellenőrzés eszközei	82
A tevékenység ellenőrzésének akadályai	83
Az ellenőrzés dokumentálása	83
A jegyzőkönyv tartalmi elemei	84
Az ellenőrzés eredményeképpen feltárt jogsértések szankcionálása	84
Természetes személyek ellenőrzése	86
Vállalkozások ellenőrzése	93
Felügyeleti bírságra és eljárási bírságra vonatkozó szabályok	98
Végrehajtás elrendelése és foganatosítása	100
Értékeléssel és jelentéssel kapcsolatos kötelezettségek a rendőrség vonatkozásában	100
<i>Haspel Orsolya: A tevékenység személyes végzésével kapcsolatos kötelezettségek</i>	103
Formaruha	103
Igazolvány	103
A rendészeti képzés és a kiegészítő képzés elvégzése	104
A személy- és vagyonvédelmi tevékenységet végzőkre vonatkozó szabályok	105
Felhívás csomag tartalmának, járműnek és szállítmánynak a bemutatására	106
Létesítmény őrzése	107
Testi kényszer alkalmazása	109
A személy- és vagyonőr által alkalmazható eszközök	110
Eljárás a bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetésén tetten ért személlyel szemben	111
A vállalkozások főbb kötelezettségei és jogosultságai	112
<i>Kovács Sándor: Rendészeti feladatokat ellátó személyek</i>	117
Személyek köre, szervezete	117
Alkalmazási feltételek	118
Intézkedési kötelezettség	120
Intézkedés kikényszerítése	120
Hivatalból fellépés módja	122
Alkalmazható intézkedések	124
A kényszerítő eszközök és a szolgálati lőfegyver birtoklásának szabályai	129
Az intézkedéssel, kényszerítő eszköz alkalmazásával szembeni panasz	130
<i>Lippai Zsolt: A fegyveres biztonsági őrsg</i>	133
A szervezet múltja	133

FBŐ-jogviszony létesítése	137
A Fegyveres Biztonsági Őr szakképesítés, képzés	140
Fegyveres Biztonsági Őrség létrehozása, szervezeti felépítése	144
FBŐ-szervezetekkel kapcsolatos hatósági jogkör gyakorlása	149
Rendőrségi hatósági jogkör gyakorlása az FBŐ-vel kapcsolatban	150
Elöljárók és alárendeltek, szolgálati beosztások	156
Az őrség tagjainak felszerelése	168
Műszaki-technikai és elektronikus megfigyelőrendszer működtetése	172
Az őrzött létesítmények műszaki-technikai berendezése	175
Az őrség tagjainak munkaideje, szolgálati formák	187
Az FBŐ együttműködési kötelezettsége	192
Az FBŐ-tevékenységet meghatározó releváns jogszabályok	193
Felhasznált irodalom	195

Előszó

Tisztelt Olvasó!

Olyan hiánypótló művet tart a kezében, amelynek küldetése, hogy eligazodást nyújtson a személy- és vagyonvédelmi tevékenység rendszetével kapcsolatos legfontosabb kérdésekben, rendkívül széles körű ismeretanyagot átfogva.

Az állam, közbiztonsággal kapcsolatos jogosítványai érvényesítése érdekében, kiindulva abból, hogy a közrend a nemzet felemelkedését szolgáló alapérték, kinyilvánította azt, hogy a közrend és a közbiztonság fenntartásához elengedhetetlen a rendészeti feladatokat ellátó személyekkel való, törvényben szabályozott együttműködés. A jogalkotó ezen szabályozás keretében rendelkezik a tevékenység állami törvényalkotású feltételrendszerének megalkotásáról, amely az alkotmányos tulajdonvédelem egyfajta kiteljesítését is szolgálja. Annak kereteit teremti meg, ami a magán- és köztulajdon, ezáltal a személy- és vagyonvédelem szakmai szintjét emeli professzionális magaslathoz.

A magán- és közbiztonság megteremtésében érintett, rendészeti feladatot ellátó szereplők vonatkozásában gyakorolt hatósági jogkör rendkívül érdekes és összetett képet nyújt. A rendőrség a személy- és vagyonvédelmi tevékenységet ellátó vállalkozások számára a tevékenység folytatásához szükséges engedélyt, míg a természetes személyek részére az annak gyakorlásához elengedhetetlen hatósági igazolványt adja ki, arról közhiteles hatósági nyilvántartást vezet, továbbá ellátja az azzal kapcsolatos fegyverengedélyügyi és egyéb igazgatásrendészeti feladatokat is.¹ A rendőrhatósági engedélyhez kötött tevékenység folytatását folyamatosan, az adminisztratív és a helyszíni ellenőrzés eszközeivel felügyeli, illetőleg tevékenyen vesz részt a személy- és vagyonőrök oktatásában és vizsgáztatásában is.² Abban a szakmai tevékenységben, amelynek lényeges eleme, hogy a szolgáltatást a magánszféra, a biztonsági vállalkozás adja, és annak tartalmát a magánjog által szabályozott, tárgy keretek között megkötött polgárjogi szerződés tölti ki, aminek jellemzője a forma szabadsága és az egyenrangú felek mellérendeltsége.

¹ 2005. évi CXXXIII. törvény a személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység szabályairól.

² 68/2012. (XII. 14.) BM rendelet a rendészeti feladatokat ellátó személyek, a segédfelügyelők, valamint a személy- és vagyonőrök képzéséről és vizsgáztatásáról.

A Nemzeti Közszerológáti Egyetem Rendészettudományi Kar Magánbiztonsági és Önkormányzati Rendészeti Tanszék 2013/14-es tanévben történt megalakulása óta intenzív és tudományos alapozómunka és képzésfejlesztés vette kezdetét a mindennapi oktatás mellett. A tanszék munkatársainak elkötelezett munkája eredményeként olyan végzettséget kapnak hallgatók, amely a magánbiztonsági piacon és önkormányzati rendészetben egyaránt keresett diploma. Ennek egyik alapvető alkotóeleme, hogy a hallgatók mindazon ismereteket elsajátítsák, amelyeknek révén megismerik a személy- és vagyonvédelmi tevékenység folytatásának jogszabályokban foglalt feltételrendszerét, az igazolvány, a működési engedély megszerzésének módját, a rendőrség által vezetett nyilvántartás tartalmát, a rendőrség felügyeleti ellenőrzési tevékenységét, az engedélyezés eljárási alapjait. Ugyanis ezen ismeretek nélkülözhetetlen előfeltételei a törvényes működésnek a magánbiztonság terén.

Jegyzetünk megalkotásával a személy- és vagyonvédelmi tevékenység rendészetének rejtelmeibe, annak jogi és igazgatásrendészeti vonatkozású szabályozásába, a mindennapok végrehajtási gyakorlatába kívánjuk olvasóinkat bevezetni. A *Rendészettudományi szakszótár* releváns magánbiztonsági szövegének ismertetését követően a tevékenység jogi alapjait tisztázzuk, majd a rendészet komplex rendszerének alapvetéseit mutatjuk be. A jegyzet folytatásában már az elméleti és jogszabályi alapok ismeretében térünk rá a tevékenység igazgatásrendészeti összefüggéseire, az eljárásjogi és a rendőrhatalommal kapcsolatos kötelezettségekre, illetőleg annak ellenőrzési vonatkozásaira, majd a rendészeti feladatokat ellátó személyek tevékenységére. A jegyzetnek további különös és egyedülálló ízt ad a fegyveres biztonsági őrségi szolgálatok sokak által csak kevésbé ismert tevékenységének bemutatása.

A szerzők gyakorló igazgatásrendészeti kollégák, valamint egyetemi oktatók, elismert, tapasztalt szakemberek. A téma feldolgozása gyakorlatorientáltan történt, ezért reményeink szerint a leírtak érdemben segítséget, támogatást jelentenek a mindennapokban.

Együttal köszönetemet fejezem ki a szerzők, a szerkesztők, a lektorok munkájáért, illetőleg köszönetet mondok mindazoknak, akik bármilyen módon segítettek szakmai jegyzetünk megszületését.

Kérem, fogadják és olvassák jegyzetünket legalább akkora figyelemmel és gondossággal, mint amellyel azt mi Önnek, Önöknek elkészítettük! Jó olvasást, jó tanulást kívánok!

Budapest, 2021. február 22.

Dr. Christján László

A Rendészet tudományi szaklexikon releváns fogalmi meghatározásai

Jegyzetünk első fejezetében a *Rendészet tudományi szaklexikon*³ személy- és vagyonvédelem rendészetével kapcsolatos, közkinccsé tett releváns fogalmi meghatározásait gyűjtöttük össze azzal a céllal, hogy a jövő magánbiztonsági szakemberei számára egy nagyon fontos alapot biztosíthassunk további elméleti és gyakorlati fejlődésük megalapozásához.

Közrend

1. Elvileg olyan állapot, amely a törvény által meghatározott, ezért leírható úgy is, hogy viszonylag objektív, elvárt állapot, amely kicsivel több, átfogóbb, mint a közbiztonság, mert tartalmazza a jogilag szabályozott állami, társadalmi, gazdasági rendet, továbbá mert jogtárgyvédő és veszélyelhárító általános funkciója van. Fő része az állami rend és a társadalmi rend. Nem azonos a teljes jogrenddel, mert minden jogellenes magatartás sérti vagy veszélyezteti a jogrendet, de nem mind irányul egyben a közrend ellen is. Ugyanakkor a közrend bármilyen megzavarása egyben sérti a jogrendet is. A rendészet védendő értéke, tárgya leginkább a rend, ezen belül is a közrend, a társadalmi együttélés rendjének, a közállapotoknak elfogadott, jogilag szabályozott rendje, amelynek eredménye a jogi és tárgyi biztonság lehet.
2. Az alkotmányos rendnek és az erre épülő jogrendnek megfelelő működés, amely akkor biztosított, ha az állam és társadalom szervei, szervezetei a vonatkozó normák alapján rendben, zökkenőmentesen végzik alapfeladataikat az állam és polgárai érdekében. Feltételezi a társadalom érdekeit kifejező társadalmi rendet és az ennek részét képező jogi rend meglétét. A közrend lényegében a jogi rend tényleges megvalósulása, ugyanis csak ezen belül biztosítható az érvényesülése. Szükséges hozzá – sok más mellett – leginkább a közbizalom, köznyugalom, közegészség és a közbiztonság.

³ Boda József (szerk.): *Rendészet tudományi szaklexikon*. Budapest, Dialóg Campus, 2019.

Közbiztonság

1. Alapvetően olyan közállapot, amelyben az egyes személyek és közösségek élete, működése és javai a jogellenes támadásoktól nincsenek veszélyeztetve.
2. A társadalmi együttélés jogilag és a rendvédelmi szervek által fizikailag is oltalmazott állapota.
3. Az állampolgárok élet- és vagyonbiztonságát jogilag szabályozott valamilyen – bizonyos mértékben még elfogadható szintű – közállapot.
4. Az adott társadalom tagjai személy- és vagyonbiztonságának a vonatkozó szabályozás szerinti megvalósulásának állam általi garantálása.

Magánbiztonság

A közbiztonság meghatározó jelentőségű alkotóeleme, olyan elérni kívánt ideális, zavartalan állapot, illetve kollektív együttműködésen keresztül létrejövő, immateriális társadalmi termék, amelynek érvényre juttatása a magánbiztonsági és rendészeti szereplők együttműködését kívánja. A magánbiztonság egy olyan, ellenszolgáltatás fejében, piaci alapon működő, engedéllyel rendelkező vállalkozás (vagy természetes személy) által nyújtott szolgáltatás, amely a megbízó személyes biztonságát, tulajdonát védelmezi, és elősegíti a jogainak teljesebb körű gyakorlását. A magánbiztonság fő küldetése a megrendelő személyhez fűződő jogainak, így különösen testi épségének, becsületének, illetve egyes vagyoni jellegű jogainak magánjogi eszközrendszer útján történő védelme, amely révén érdemi hatással lehet a közbiztonság körében védeni kívánt értékeire is. A magánbiztonság gerincét jelentő személy- és vagyonvédelmi, magánnyomozói tevékenységek ellátásának feltételrendszerét jogszabályok határozzák meg, a konkrét megbízás részleteit a felek polgári jogi szerződésben fektetik le.

Magánbiztonsági szolgálat

1. Nem állami (önkormányzati) keretekben személy- és vagyonvédelemmel foglalkozó szervezetek összefoglaló megnevezése, amelyeknek fontos szerepe van a társadalmi bűnmegelőzésben.
2. A magánbiztonság igényeit kielégítő, vállalkozás keretében végzett biztonságsszolgáltatás.

Magánbiztonsági vállalkozás

Olyan gazdálkodó szervezet, gazdasági társaság, amely a vonatkozó törvényben meghatározott feltételeknek megfelelően, a megszerzett engedély birtokában, professzionális humán és technikai háttérrel rendelkezve haszonszerzési célból személy- és vagyonvédelem körébe tartozó tevékenységeket végez polgári jogi szerződés alapján.

Engedélyezési eljárás (a működési engedély vonatkozásában)

Az engedélyezési eljárás az ügyfél kérelmére induló hatósági eljárás, amely eljárás keretében a jogi személyiséggel rendelkező gazdasági társaság vagy egyéni vállalkozó a személy- és vagyonvédelmi törvény hatálya alá tartozó tevékenység végzésére vonatkozó kérelmének törvényességét, valamint a feltételek meglétét a rendőrség az eljárás során ellenőrzi, és amely hatósági eljárás lezárása a kérelemben rögzített szakmai tevékenység rendőrség által történő engedélyeztetése, avagy tiltása.

Felügyeleti bírság

A felügyeleti bírság az a rendőrség által kiszabható speciális pénzbírság, amely a személy- és vagyonvédelmi, illetve magánnyomozói tevékenységet – személyes végzésre jogosító – igazolvány nélkül végző személlyel szembeni, továbbá a személy- és vagyonvédelmi törvényben meghatározott tevékenység végzésére jogosító szabályokat megszegő, valamint a szakmai tevékenységet jogosulatlanul végző vállalkozással szembeni joghátrányt jelenti.

Hatósági ellenőrzés

1. A hatósági ellenőrzés az a rendőrség által végrehajtott hatósági vizsgálat, amely a személy- és vagyonvédelmi törvény hatálya alá tartozó tevékenység ellenőrzését jelenti.
2. A hatósági ellenőrzés az a hatósági vizsgálat, amely végrehajtása során a rendőrség a személy- és vagyonvédelmi törvény hatálya alá tartozó tevékenység gyakorlásának jogszerűségét, a felelősségbiztosítási szerződés

mevlétét, a rendőrség által nyilvántartott adatok valódiságát, a rendőrség által hitelesített naplóba bejegyzett adatokat és az engedélyezés vagy a tevékenység végzésének feltételeiben beállott változásokat ellenőrzi.

Működési engedély

A rendőrség által kiállított hatósági okirat, amelyet az engedélyeztetési eljárás záró aktusaként adnak át a vállalkozás keretében végzett személy- és vagyonvédelmi tevékenységet végző részére.

Személy- és vagyonvédelmi tevékenység végzésére kiadott működési engedély

A vállalkozás keretében történő személy- és vagyonvédelmi tevékenység végzéséhez a rendőrség által kiadott engedély.

Szakmai felügyelet

A rendőrség területi szerveinek jogilag szabályozott, azon permanens tevékenysége, amelynek során közigazgatási hatáskörben ellátják a vállalkozás keretében végzett személy- és vagyonvédelmi, valamint magánnyomozói tevékenység szakmai felügyeletét, illetve az e tevékenységgel kapcsolatos intézkedést kezdeményeznek, valamint ezek teljesítését kikényszerítik.

Személy- Vagyonvédelmi és Magánnyomozói Szakmai Kamara (SZVMSZK)

A kézirat lezárásának időszakában az a közhasznú szervezet, amely a vonatkozó törvény által meghatározott állami feladatokat ellátva közérdekből, haszonszerzési cél nélkül, a meghatározott követelményeknek és feltételeknek megfelelően végzi a személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység folytatására jogosult természetes személyek érdekképviselésének ellátását.

Személy- és vagyonőr

A vonatkozó törvény és az e törvényhez kapcsolódó végrehajtási rendelet által meghatározott feltételeknek megfelelő, a személy- és vagyonvédelmi feladatok ellátására engedéllyel (személy- és vagyonőri igazolvány) rendelkező azon személy, akinek feladata a szerződés, illetve munkaköri leírás vagy egyéb belső utasítás alapján meghatározott személy, ingó vagy ingatlan dolog nem hatósági eszközökkel történő őrzése, védelme.

Személy- és vagyonőri, magánnyomozói igazolvány

A személy- és vagyonőri, valamint a magánnyomozói tevékenység személyes végzéséhez a rendőrség által kiadott igazolvány.

Személy- és vagyonvédelemhez kapcsolódó nyilvántartás

A rendőrség által kezelt közhiteles hatósági nyilvántartás, amely:

- a kiadott működési engedélyeket és igazolványokat, a kiadásuk alapjául szolgáló törvényben meghatározott feltételek igazolásához szükséges adatokat,
- az adatváltozásokat,
- a tervező, szerelő vagy magánnyomozói tevékenység folytatására jogosultak személyére,
- a működési engedély visszavonására,
- a vállalkozás tevékenységének megtiltására és az igazolvány visszavonására, illetve bevonására vonatkozó adatokat tartalmazza.

Személy- és vagyonvédelmi tevékenység

1. A közrend és a közbiztonság fenntartása, javítása részeként – a személy- és vagyonvédelem, valamint a bűnmegelőzés hatékonyságának fokozása érdekében – kifejtett szakmai tevékenység, illetve szolgáltatás, amelyet elsődlegesen személy- és vagyonvédelmi egyéni vállalkozók, illetve

egyéni cégek és gazdasági társaságok végeznek az ebben érintettek számára azok jogai, vagyona sérthetlensége érdekében.

2. A természetes személyek életének és testi épségének védelme, az ingatlan, illetve ingóság őrzése, a szállítmány kísérése, a pénz és érték szállítása, a rendezvény biztosítása és e tevékenységek szervezése és irányítása.

Személy- és vagyonvédelmi tevékenységek szervezése és irányítása

1. A személy- és vagyonvédelmi tevékenységek szervezése és irányítása az a szakmai tevékenység, amely során a természetes személyek életének és testi épségének a védelme, az ingatlan, illetve ingóság őrzése, a szállítmány kísérése, pénz és érték szállítása, valamint a rendezvénybiztosítási tevékenységek szakmai szempontok szerint történő szervezése és irányítása történik.
2. A személy- és vagyonvédelmi tevékenységek szervezése minden olyan anyagi és személyi feltétel biztosítását jelenti, amelyek a hatékony működés szempontjából hasznosak lehetnek, és amelyek egyúttal a feladatok leggazdaságosabb és legeredményesebb megoldását biztosítják a személy- és vagyonvédelmi törvényben meghatározott feladatok végrehajtása vonatkozásában.
3. A személy- és vagyonvédelmi tevékenységek irányítása a személy- és vagyonvédelmi vállalkozás szakmai és szervezeti tevékenységével összefüggő, alá-fölérendeltségen nyugvó, az irányított önállóságát korlátozó szakmaspecifikus tevékenységfajta.

A személy- és vagyonőri igazolvány kiadása

1. A személy- és vagyonőri igazolvány kiadása az a személy- és vagyonvédelmi igazolvány kiadására irányuló hatósági eljárás, amely során a rendőrség az ügyfél kérelmére a személy- és vagyonvédelmi törvényben meghatározott feltételrendszer vizsgálatát követően a személy- és vagyonvédelmi tevékenység személyes végzéséhez hatósági igazolványt állít ki.
2. A személy- és vagyonőri igazolvány kiadása az a személy- és vagyonvédelmi igazolvány kiadására irányuló hatósági eljárás, amely során az ügyfél saját kérelmére a személy- és vagyonvédelmi törvény hatálya alá

tartozó tevékenység személyes végzéséhez szükséges hatósági igazolvány megszerzésére vonatkozó kérelmet nyújt be a lakcíme (vagy tartózkodási helye) szerint illetékes rendőrkapitányság igazgatásrendészeti osztályára.

Magánnyomozó

Magánnyomozásra a törvény szerint jogosult, erre vonatkozó felkészültséggel rendelkező személy. Hazánkban ilyen jellegű tevékenység csak magánnyomozói igazolvány birtokában egyéni vállalkozóként egyéni cég vagy gazdasági társaság keretében végezhető.

Fegyveres biztonsági őr (FBŐ)

A vonatkozó törvényben, valamint más jogszabály alapján megkötött együttműködési megállapodásban meghatározott őrzési feladatokat ellátó, szolgálati fegyverrel és más kényszerítő eszközzel rendelkező, sajátos jogokkal felruházott biztonsági szervezet, amelynek tagjai a létesítő, illetőleg a működtető állami, önkormányzati vagy egyéb intézménnyel, gazdálkodó szervezettel munkaviszonyban, illetve közalkalmazotti jogviszonyban állnak.

Kritikus (létfontosságú) infrastruktúrák

1. Egy országon belül a lakosság szellemi és tárgyi életfeltételeit megteremtő, a gazdaságot működtető szervezetek, létesítmények, ilyen rendszerek, hálózatok, valamint ezek részei. Megsemmisülésük, szolgáltatásaik, elérhetőségük csökkenése egy felhasználói kör létre, lét- és működési feltételeire negatívan hat.
2. Azok a fizikai és információs-technológiai berendezések, hálózatok, szolgáltatások és eszközök, amelyek összeomlása vagy megsemmisítése súlyos következményekkel járhat a polgárok egészsége, védelme, biztonsága és gazdasági jóléte, illetve a tagállamok kormányainak hatékony működése szempontjából.

Vákát

A magánbiztonság jogi alapjai

Christián László – Lippai Zsolt

A rendészeti ágazat szakértői által összeállított releváns fogalmak ismeretében tekintsük át a személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység jogszabályi hátterét! Először is azon jogforrások – teljesség igénye nélküli – bemutatására kerül sor, amelyek a magánbiztonság jogi hátterét markánsan formálják.

Alaptörvény (Magyarország Alaptörvénye)

Az Országgyűlés az Alaptörvényben szabályozza Magyarország jogrendjét, az állampolgárok alapvető jogait és kötelezettségeit, meghatározza az államszervezetre vonatkozó alapvető szabályokat. Az Alaptörvény a magyar jogi hierarchiában a *legmagasabb szintű jogforrás, minden más jogszabály ebből vezethető le és erre vezethető vissza*, így az Alaptörvénnyel jogszabály nem lehet ellentétes.

- Preambulum: Valljuk, hogy a polgárnak és az államnak közös célja a jó élet, a biztonság, a rend, az igazság, a szabadság kiteljesítése.
- IV. cikk (1) Mindenkinnek joga van a szabadsághoz és a személyi biztonság-hoz.
- V. cikk Mindenkinnek joga van törvényben meghatározottak szerint a személye, illetve a tulajdona ellen intézett, vagy az ezeket közvetlenül fenyegető jogtalan támadás elhárításához.
- VI. cikk (1) Mindenkinnek joga van ahhoz, hogy magán- és családi életét, otthonát, kapcsolattartását és jó hírnevét tiszteletben tartsák.
- XXII. cikk (1) Az állam jogi védelemben részesíti az otthonát. Magyarország törekszik arra, hogy az emberhez méltó lakhatás feltételeit és a közszolgáltatásokhoz való hozzáférést mindenki számára biztosítsa.
- (2) Az emberhez méltó lakhatás feltételeinek a megteremtését, továbbá a közterület közcélú használatának védelmét az állam és a helyi önkormányzatok azzal is segítik, hogy törekszenek

valamennyi hajlék nélkül élő személy számára szállást biztosítani.

(3) Tilos az életvitelszerű közterületen tartózkodás.

Megjegyzés: törvény vagy helyi önkormányzat rendelete a közrend, a közbiztonság, a közegészség és a kulturális értékek védelme érdekében a közterület meghatározott részére vonatkozóan jogellenessé minősítheti az életvitelszerűen megvalósuló közterületi tartózkodást.

46. cikk (1) A rendőrség alapvető feladata a bűncselekmények megakadályozása, felderítése, a közbiztonság, a közrend és az államhatár rendjének védelme. A rendőrség részt vesz a jogellenes bevándorlás megakadályozásában.

2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről (Btk.)

Az Országgyűlés az ember sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogainak, továbbá az ország függetlenségének, területi épségének, gazdaságának, valamint a nemzeti vagyonnak a védelme érdekében, Magyarország nemzetközi jogi és európai uniós kötelezettségeinek figyelembevételével, az állam kizárólagos büntető hatalmának érvényesítése céljából alkotta meg a Btk.-t. A büntetőjogi kódex két nagy szerkezeti egységre tagolódik, az általános és a különös részre.

A büntetőjog *Általános része* azon jogi normák összessége, amelyek meghatározzák a *büntetőjogi felelősségre vonás feltételeit és akadályait, az egyes büntetési és intézkedési nemeket és azok kiszabásának szempontjait*. A büntetőjog *Különös része* pedig azon jogi normák összessége, amelyek meghatározzák azokat az emberi magatartásokat, amelyek *bűncselekménynek minősülnek, továbbá megállapítják az azok elkövetőivel szemben alkalmazható szankciókat*.

A Btk. több szempontból is meghatározó jelentőségű jogszabály a magánbiztonság vonatkozásában. A *jogos védelem* Btk.-ban megfogalmazott szabályai révén lehetőséget biztosít az állampolgároknak a saját, illetve más vagy mások személye, valamint javai ellen intézett támadások elhárítására anélkül, hogy a büntetőjogi felelősségre vonás lehetőségétől kellene tartaniuk védelmi cselekményeik miatt. A személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység szabályairól szóló törvény (SzVMt.) alapján a személy- és vagyonőr a feladata ellátása során gázspray-t, gumibotot, örkutyát, valamint lőfegyvert tarthat magánál, de ezeket az eszközöket csak jogos védelmi helyzetben, illetve

végsszükség esetén alkalmazhatja. E törvényi rendelkezés miatt térünk ki a végsszükség szabályainak ismertetésére. A Btk. *Különös részében* található egyes bűncselekményi tényállások kiemelése pedig azért nagyon fontos, mert kijelöli a magánbiztonsági tevékenység határait.

A büntethetőséget kizáró vagy korlátozó okok

Btk. 15. § Az elkövető büntethetőségét, illetve a cselekmény büntetendőségét kizárja vagy korlátozza:

- a) a gyermekkor,
- b) a kóros elmeállapot,
- c) a kényszer és a fenyegetés,
- d) a tévedés,
- e) a jogos védelem,
- f) a végsszükség,
- g) a jogszabály engedélye,
- h) a törvényben meghatározott egyéb ok.

A Btk. a *jogos védelem* deklarálásával gyakorlatilag a büntethetőséget kizáró okként aposztrofálja a jogos védelmi helyzetben történő cselekvést. A törvényi szabályozás szerint nem büntetendő az a cselekmény, amely a saját, illetve más vagy mások személye, javai vagy a közérdek ellen intézett, illetve ezeket közvetlenül fenyegető jogtalan támadás elhárításához szükséges.

A jogtalan támadás ismérvei pedig, hogy erőszakos, személyek, javak vagy közérdek ellen irányul, vagy ezeket közvetlenül fenyegeti. A megtámadott személy a jogtalan támadással szemben jogosan védekezik, cselekménye a támadás elhárításához szükséges mértékű. Amennyiben a támadót mégis valamilyen sérelem éri, annak következményeiért nem lehet felelőssé tenni a jogellenes támadást elhárító személyt, akkor sem, ha gondatlanul okozott bármilyen sérelemről vagy szándékosan okozott kisebb vagy azonos sérelemről van szó.

Jogos védelem

Btk. 21. § Nem büntetendő annak a cselekménye, aki a saját, illetve a mások személye vagy javai elleni jogtalan támadás megelőzése céljából telepített, az élet

kioltására nem alkalmas védelmi eszközzel a jogtalan támadónak sérelmet okoz, feltéve, hogy a védekező mindent megtett, ami az adott helyzetben elvárható annak érdekében, hogy az általa telepített védelmi eszköz ne okozzon sérelmet.

22. § (1) Nem büntetendő az a cselekmény, amely a saját, illetve más vagy mások személye, javai vagy a közérdek ellen intézett, illetve ezeket közvetlenül fenyegető jogtalan támadás elhárításához szükséges.

(2) A jogtalan támadást úgy kell tekinteni, mintha az a védekező életének kioltására is irányult volna, ha

- a) azt személy ellen
 - aa) éjjel,
 - ab) fegyveresen,
 - ac) felfegyverkezve vagy
 - ad) csoportosan

követik el,

- b) az a lakásba
 - ba) éjjel,
 - bb) fegyveresen,
 - bc) felfegyverkezve vagy
 - bd) csoportosan

történő jogtalan behatolás, vagy

- c) az a lakáshoz tartozó bekerített helyre fegyveresen történő jogtalan behatolás.

(3) Nem büntethető, aki az elhárítás szükséges mértékét ijedtségből vagy menthető felindulásból lépi túl.

(4) A megtámadott nem köteles kitérni a jogtalan támadás elől.

A végszükség

A jogos védelmi helyzetben túl még beszélnünk kell a végszükség büntethetőséget kizáró fogalmáról, amely olyan rendkívüli helyzetet takar, amikor az adott – egyébként jogellenes – cselekmény vagy nem veszélyes a társadalomra, hiszen az alanya egy objektív vészhelyzet következményeinek elhárítása vagy enyhítése érdekében jár el, vagy pedig egy ilyen vészhelyzet korlátozza a beszámítási képességét. A jogalkotó ilyen esetekben kizárja, vagy bizonyos esetekben korlátlanul enyhíti a büntethetőséget.

Btk. 23. § (1) Nem büntetendő annak a cselekménye, aki saját, illetve más személyét vagy javait közvetlen és másként el nem hárítható veszélyből menti, vagy a közérdek védelme érdekében így jár el, feltéve, hogy a cselekmény nem okoz nagyobb sérelmet, mint amelynek elhárítására törekedett.

(2) Nem büntethető, aki azért okoz nagyobb sérelmet, mint amelynek elhárítására törekedett, mert ijedtségből vagy menthető felindulásból nem ismeri fel a sérelem nagyságát.

(3) Nem állapítható meg végszükség annak javára, akinek a veszély előidézése felróható, vagy akinek a veszély vállalása foglalkozásánál fogva kötelessége.

A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (Szabs. tv.)

A társadalmi együttélés általánosan elfogadott szabályait sértő vagy veszélyeztető, a bűncselekményként történő büntetni rendeléshez szükséges kockázatokkal és veszélyességgel azonban nem rendelkező kriminális cselekmények elleni hatékony fellépés érdekében az Országgyűlés megalkotta a Szabs. tv.-t.

A szabálysértésért való felelősség

Szabs. tv. 2. § (1) Szabálysértés miatt az vonható felelősségre, akinek a cselekménye szándékos vagy gondatlan, kivéve, ha a szabálysértést meghatározó jogszabály csak a szándékos elkövetést bünteti.

(2) Szabálysértés miatt a felbújtó és a bűnsegéd is felelősségre vonható.

(3) Kísérlet miatt akkor van helye felelősségre vonásnak, ha a szabálysértést meghatározó jogszabály így rendelkezik.

(4) Nem állapítható meg szabálysértés, ha a tevékenység vagy a mulasztás bűncselekményt valósít meg, úgyisintén, ha a tevékenységre vagy mulasztásra törvény vagy kormányrendelet – az eljárási bírság kivételével – közigazgatási eljárásban kiszabható bírság alkalmazását rendeli el.

(5) Nem lehet a szabálysértési felelősséget megállapítani olyan cselekmény miatt, amelyet jogszabály az elkövetés idején nem rendelt szabálysértésként büntetni.

(6) Nem lehet szabálysértés elkövetése miatt olyan büntetést vagy intézkedést alkalmazni, amelyről jogszabály az elkövetés idején nem rendelkezett.

(7) Szabálysértés miatt nem vonható felelősségre, akivel szemben büntethetőséget kizáró ok áll fenn.

(8) A Rendőrségről szóló törvényben felsorolt szabálysértés miatt nem vonható felelősségre a megbízhatósági vizsgálatot folytató személy, ha jogszabályban meghatározott feladata ellátása során követi el a szabálysértést.

(9) Ugyanazon szabálysértés miatt nem büntethető, akinek szabálysértési ügyét a szabálysértési hatóság vagy a bíróság közvetítői eljárásra utalta, és a közvetítői eljárás eredményes volt.

A tetten ért elkövető elfogása

Szabs. tv. 273. § A bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyt bárki elfoghatja, köteles azonban őt a nyomozó hatóságnak haladéktalanul átadni, vagy ha erre nincs módja, a rendőrséget tájékoztatni.

A 2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről (Ptk.)

E törvény a mellérendeltség és egyenjogúság elve szerint szabályozza a személyek alapvető vagyoni és személyi viszonyait, így a tulajdonvédelem jogát is. A rendelkezés értelmében a tulajdonosnak a birtokvédelem szabályai szerint joga van ahhoz, hogy önhatalommal is kizárjon vagy elhárítson minden olyan jogellenes beavatkozást vagy behatást, amely akadályozza, korlátozza őt tulajdonjogának gyakorlásában, vagy azt lehetetlenné teszi.

A birtokvédelemre vonatkozó rendelkezések értelmében a birtokos a birtoka ellen irányuló támadás (tilos önhatalom) ellen a birtok védelméhez szükséges mértékű önhatalmat alkalmazhat. Az elvesztett birtok visszaszerzése érdekében önhatalommal akkor lehet fellépni, ha a más birtokvédelmi eszköz igénybevételel járó idővesztés a birtokvédelmet megghiúsítaná (a jogalkotó által nevesített „más birtokvédelmi eszközök” körébe a különféle hatósági eljárások tartoznak).

A fentiek alapján az önhatalom joga mind a tulajdonost, mind a birtokost megilleti a tulajdon, illetve a birtok elleni támadás esetén.

A birtokvédelem (jogos önhatalom)

Ptk. 5:5. § [A birtokost megillető birtokvédelem]

- (1) A birtokost birtokvédelem illeti meg, ha birtokától jogalap nélkül megfosztják vagy birtoklásában jogalap nélkül háborítják (a továbbiakban: tilos önhatalom).
- (2) A birtokost a birtokvédelem mindenkivel szemben megilleti, annak kivételével, akitől a birtokot tilos önhatalommal szerezte meg.
- (3) Az albirtokos jogcíme szerint részesül birtokvédelemben a főbirtokossal szemben.
- (4) Közös birtok esetén a birtokvédelem mindegyik birtokost önállóan megilleti, és bármelyik birtokos követelheti a dolog közös birtokba bocsátását.
- (5) A közös birtokosok egymással szemben a jogcímük szerint jogosultak birtokvédelemre.

5.6. § [Önhatalom]

- (1) A tilos önhatalom ellen a birtokos – a birtok megvédéséhez szükséges mértékben – önhatalommal is felléphet.
- (2) Az elveszett birtok visszaszerzése érdekében önhatalommal akkor lehet fellépni, ha a más birtokvédelmi eszköz igénybevételével járó idővesztesség a birtokvédelmet meghiúsítaná.

5.7. § [Birtokper]

- (1) Tilos önhatalom esetén a birtokos az eredeti birtokállapot helyreállítását vagy a zavarás megszüntetését kérheti a bíróságtól.
- (2) A bíróság a birtokláshoz való jogosultság alapján dönt. A békés birtoklásban megzavart fél jogosultságát vélelmezni kell.

5.8. § [Birtokvédelem a tényleges birtoklási helyzet alapján]

- (1) A birtokos egy éven belül a jegyzőtől is kérheti az eredeti birtokállapot helyreállítását vagy a zavarás megszüntetését.
- (2) A jegyző elrendeli az eredeti birtokállapot helyreállítását, és a birtoksértőt a birtoksértő magatartástól eltiltja; kivéve, ha nyilvánvaló, hogy az, aki birtokvédelmet kért, nem jogosult a birtoklásra, vagy birtoklásának megzavarását tűrni volt köteles. A jegyző – kérelemre – jogosult a hasznok, a károk és a költségek kérdésében is határozni.

(3) A jegyző határozata ellen közigazgatási úton jogorvoslatnak helye nincs. Az a fél, aki a jegyző birtokvédelem kérdésében hozott határozatát sérelmesnek tartja, a határozat kézbesítésétől számított tizenöt napon belül a bíróságtól a másik féllel szemben indított perben kérheti a határozat megváltoztatását.

(4) A jegyzőnek a birtoklás kérdésében hozott határozatát a meghozatalától számított három napon belül végre kell hajtani. A keresetindításnak a jegyző által hozott határozat végrehajtására nincs halasztó hatálya, kivéve, ha a jegyző a hasznok, károk és költségek kérdésében is határozatot hozott, és az érdekelt fél ebben a kérdésben vagy a birtoklás kérdésében pert indított.

(5) A bíróság elrendelheti a birtoklás kérdésében a jegyző által hozott határozat végrehajtásának felfüggesztését, ha a rendelkezésre álló adatok alapján a határozat megváltoztatása várható.

A magánbiztonsági tevékenység jogforrásai¹

Mint már az eddigiekből is egyértelműen kiderült, a magánbiztonság tevékenységét igen nagyszámú jogszabály, rendelet, utasítás határozza meg, amely normák ismerete elengedhetetlen egy, a munkáját törvényesen végezni akaró magánbiztonsági szakember számára.

Az általunk lényegesnek ítélt szabályozók pedig az alábbiak.

Törvényi szintű szabályozás

- Magyarország Alaptörvénye;
- 1990. évi XCIII. törvény az illetékekről;
- 1996. évi LIII. törvény a természet védelméről;
- 1996. évi LV. törvény a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadásatról;
- 1997. évi CLIX. törvény a fegyveres biztonsági őrsegről, a természetvédelmi és a mezeti őrszolgálatról;
- 1999. évi LXIII. törvény a közterület-felügyeletről;

¹ A 2021. február 12-ei állapotnak megfelelően.

- 2005. évi CXXXIII. törvény a személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység szabályairól;
- 2009. évi XXXVII. törvény az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról;
- 2009. évi LXXVI. törvény a szolgáltatási tevékenység megkezdésének és folytatásának általános szabályairól;
- 2009. évi XLVII. törvény a bünygyi nyilvántartási rendszerről, az Európai Unió tagállamainak bíróságai által magyar állampolgárokkal szemben hozott ítéletek nyilvántartásáról, valamint a bünygyi és rendészeti biometrikus adatok nyilvántartásáról;
- 2010. évi XLIII. törvény a központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról;
- 2011. évi CLXV. törvény a polgárőrségről és a polgárőri tevékenység szabályairól;
- 2011. évi CLXXXXIX törvény Magyarország helyi önkormányzatairól;
- 2012. évi II. törvény a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről;
- 2012. C. törvény a Büntető Törvénykönyvről;
- 2012. évi CXX. törvény az egyes rendészeti feladatokat ellátó személyek tevékenységéről, valamint egyes törvényeknek az iskolakerülés elleni fellépést biztosító módosításáról;
- 2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről;
- 2013. évi LXXXVIII. törvény a körözési nyilvántartási rendszerről és a személyek, dolgok felkutatásáról és azonosításáról;
- 2013. évi CII. törvény a halgazdálkodásról és a hal védelméről;
- 2016. évi CL. törvény az általános közigazgatási rendtartásról (Ákr.);
- 2017. évi XC. törvény a büntetőeljárásról.

Rendeleti szintű szabályozás

- 86/1996. (VI. 14.) Korm. rendelet a biztonsági okmányok védelmének rendjéről;
- 27/1998. (VI. 10.) BM rendelet a fegyveres biztonsági őrség Működési és Szolgálati Szabályzatának kiadásáról;

- 22/2006. (IV. 25.) BM rendelet a személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység szabályairól szóló 2005. évi CXXXIII. törvény végrehajtásáról (BM r.);
- 329/2007. (XII. 13.) Korm. rendelet a Rendőrség szerveiről és a Rendőrség szerveinek feladat- és hatásköréről;
- 68/2012. BM rendelet a rendészeti feladatokat ellátó személyek, a segéd-felügyelők, valamint a személy- és vagyonőrök képzéséről és vizsgáztatásáról;
- 52/2013. (XII. 16.) ORFK utasítás a személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenységre vonatkozó jogszabályokból a Rendőrségre háruló feladatok végrehajtására;
- 63/2013. (XI. 28.) BM rendelet a körözési nyilvántartási rendszer egyes nyilvántartásai részére történő adatközlésről és a körözési eljárás lefolytatásának részletes szabályairól, valamint egyes miniszteri rendeletek módosításáról;
- 487/2017. (XII. 29.) Korm. rendelet a személy- és vagyonőr, a magánnyomozó, az egyes rendészeti feladatokat ellátó személyek tevékenységével, valamint a fegyveres biztonsági őrséggel kapcsolatos közigazgatási hatósági eljárások eltérő és kiegészítő szabályairól.

A személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység szabályairól szóló 2005. évi CXXXIII. törvény szerinti szabályozás (SzVMt.)

Magyarországon a magánbiztonság „alaptörvénye”, legfontosabb jogszabálya az SzVMt. Ez a törvény határozza meg a személy- és vagyonvédelmi tevékenység, vagyonvédelmi rendszert tervező és szerelő tevékenység, valamint a magánnyomozói tevékenység megkezdésének feltételeit, ellenőrzésének módját, ellátásának részletes szabályait, a magánbiztonsági szolgáltatásokat nyújtók jogait és kötelezettségeit.

A törvény hatálya az egyéni vállalkozóként, illetve az egyéni cég vagy gazdasági társaság keretében, valamint a személyesen végzett személy- és vagyonvédelmi tevékenységre, tervező, szerelő tevékenységre, illetve a magánnyomozói tevékenységre terjed ki (a törvény szerint e tevékenységek egyidejűleg is folytathatók):

- *Személy- és vagyonvédelmi tevékenység:*
 - a természetes személyek életének és testi épségének védelme;
 - az ingatlan, illetve ingóság őrzése;
 - a szállítmány kísérése, pénz és érték szállítása;
 - a rendezvény biztosítása és
 - a fenti tevékenységek szervezése és irányítása.
- *Vagyonvédelmi rendszert tervező, szerelő tevékenységnek minősül:*
 - az elektronikai vagy mechanikai vagyonvédelmi rendszerek tervezése, telepítése, szerelése, üzemeltetése, felügyelete, karbantartása, javítása;
 - a térfelügyeleti rendszer, a beléptető rendszer vagy a betörésjelző rendszer létesítése, karbantartása;
 - a térfelügyeleti rendszerhez és a távfelügyeleti rendszerhez kapcsolódó reagáló szolgálat működésének körében végzett tevékenység.
- *A magánnyomozói tevékenység fogalmát az SzVMt. nem határozza meg, azonban rendelkezik arról, hogy magánnyomozói tevékenységnek számít a magánnyomozói tevékenység szervezése és irányítása is.*

A magánnyomozás (a magunk részéről a magánnyomozás alábbi definícióját tekintjük irányadónak):

- az állampolgárok jogszerű információszükségleteinek kielégítése végett,
- polgári jogi megbízás alapján,
- egy hatósági jogosítványokkal nem rendelkező magánszemély által
- ellenszolgáltatás fejében végzett
- adatgyűjtő tevékenység.²

A magánnyomozó által a szerződés teljesítése érdekében végezhető tevékenységek:

- adatgyűjtés, felvilágosításkérés;
- az igazolvány bemutatását követően – külön jogszabályokban foglaltak szerint – az ingatlan-nyilvántartásban, az egyéni vállalkozók nyilvántartásában és a cégnyilvántartásban nyilvántartott adatokról kivonat, másolat készítése, ha arra a megbízó kifejezetten felhatalmazta;
- a megbízó felhatalmazása alapján a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásából és a közúti közlekedési nyilvántartásból

² Dr. Mészáros Bence Balázs PhD. r. ezredes, NKE RTK tudományos és nemzetközi dékán-helyettes, tanszékvezető egyetemi docens fogalmi meghatározása.

adatszolgáltatás kérése, ha erre a személyes eljárása esetén a megbízó is jogosult, feltéve, hogy annak szolgáltatását az érintett nem tiltotta meg vagy nem kifogásolta, vagy a minősített adat védelméről szóló törvény másként nem rendelkezik;

- kép- és hangfelvétel készítése, illetve felhasználása a kötelezettségeit meghatározó szerződés keretei között, a személyes adatok védelmére és a személyiségi jogokra vonatkozó szabályok megtartásával;
- a más részére szóló zárt küldemény tartalmának ellenőrzése a címzett vagy a feladó előzetes hozzájárulásával.

A magánnyomozó nem készíthet kép- és hangfelvételt olyan helyen, ahol a megfigyelés az emberi méltóságot sértheti, így különösen öltözőben, próbafülkében, mosdóban, illemhelyen, kórházi szobában és szociális intézmény lakóhelyiségében.

Tilalmazott a magánnyomozói tevékenység végzése:

- a diplomáciai, konzuli képviseletek, az ezekkel egy tekintet alá eső nemzetközi szervezetek, valamint azok tagjai tevékenységével, valamint
- a Btk. szerinti hivatalos és külföldi személy hivatalos tevékenységével kapcsolatban.

Tömegrendezvény-szervezői tevékenység

A magánbiztonság egyik legösszetettebb és legspeciálisabb tevékenységét a tömegrendezvények biztosítása során valósítják meg. A rendezvénybiztosítással szembeni jogszabályi és állampolgári elvárások súlya pedig jelentősen felértékelődött az elmúlt időszakban bekövetkezett, nagyszámú áldozatot követelő terrorcselekmények árnyékában.

Az SzVMt. 2019. július 30. napjától a tömegrendezvény szervezőjére vonatkozó különös rendelkezésekkel egészült ki, amelynek indoka az volt, hogy bár hazánkban a belépőjegy ellenében látogatható élőzenés tömegrendezvényeket sok esetben nagy kiterjedésű szabadtéri helyszíneken rendezik meg, azok folyamatos őrzés-védelem alatt nem állnak, és előzetes, teljes körű átvizsgálásuk sem valószínűsíthető meg. Éppen ezért az ilyen rendezvényekre belépő természetes személyek biztonságának szavatolása és a bűncselekmények (kiemelten terrorcselekmények) megelőzése, felderítése indokoltá tette, hogy a meghatározott feltételeknek

megfelelő tömegrendezvények szervezői még a belépést megelőzően rögzítsék a látogatók meghatározott adatait.

Az SzVMt. a fentiekkel összhangban úgy rendelkezik, hogy a belépőjegy ellenében látogatható zeneszolgáltatást főszolgáltatásként nyújtó tömegrendezvény szervezője, ha a belépésre jogosító, forgalomba hozott jegyek száma meghaladja a huszonötezer darabot:

- a tömegrendezvényre belépő természetes személyek személyi biztonságának biztosítása,
- a bűncselekmények – kiemelten terrorcselekmények – hatékony megelőzésének, illetve felderítésének elősegítése, így különösen a tömegrendezvényen elkövetett bűncselekmények bizonyítása,
- a körözött személyek azonosítása és elfogása

céljából köteles a tömegrendezvényre belépésre jogosító jegy ellenében belépni szándékozó természetes személy személyes adatait (családi és utónév, állampolgárság, születési idő, nem, személyazonosításra alkalmas, az arcképmást tartalmazó okmányt kiállító hatóság székhelye szerinti állam megnevezése, továbbá arcképmás) rögzíteni.

Vákát

A rendészet komplex rendszere

Christián László

A rendészet a közigazgatás része, küldetése az állam belső rendjének, valamint a közrendnek és a közbiztonságnak a fenntartása, a társadalom tagjainak, illetve alapvető értékeinek az oltalmazása az ezeket sértő, veszélyeztető jog-sértő cselekmények megelőzése, elhárítása, megszakítása révén, akár legitim fizikai erőszak alkalmazásával. Az előbbi küldetés teljesítése egy rendkívül komplex, szerteágazó tevékenység, amely nem várható el kizárólagosan egyetlen erre rendelt állami szervezettől, történetesen a rendőrségtől. A rendészet küldetésének teljesítése, a biztonság megteremtése társadalmi kooperáció és kollektív munka eredményeként teljesíthető, amelyben a rendvédelmi szervek, illetve a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek mellett fontos szerepet kapnak az önkormányzatok, a magánbiztonsági vállalkozások, a civil önvédelmi szervezetek is. Ezt nevezhetjük *komplementer rendészeti rendszernek* is, amelyben az állami szervek tevékenységét piaci és civil szerveződések egészítik ki, támogatják, segítik.¹

Rendvédelmi szervek²

- a rendőrség,
- a büntetés-végrehajtási szervezet,
- a hivatásos katasztrófavédelmi szerv és
- a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok.

Rendvédelmi feladatot is ellátó szervezetek

- az Országgyűlési Őrség,
- a Nemzeti Adó- és Vámhivatal.

Komplementer rendészeti szervek

- az önkormányzati rendészet, egyes rendészeti feladatokat ellátók;

¹ Christián László: [Rendészeti szervek](#). In Jakab András – Fekete Balázs (szerk.): *Internetes Jogtudományi Enciklopédia*. 2018. 1–23.

² 2010. évi XLIII. törvény a központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról.

- a társadalmi önkéntes bűnmegelőzési egyesületek, különösen a polgárőrség;
- a magánbiztonság (*személy- és vagyónvédelem*).

Az állam rendeltetészerű működésének meghatározó jelentőségű pillérét képező rendszet a közigazgatás egyik első előfordulási formája, emiatt a közigazgatás archetípusának is szokás nevezni. Kmety Károly 100 évvel ezelőtti megállapítása szerint a rendszetet a közigazgatási hatósági tevékenység egyéb ágaitól a fizikai erőszak monopóliuma különbözteti meg.³ Ebből legalább két dolog következik. Egyrészt, hogy a rendészeti igazgatás a közigazgatás része, másrészt, hogy a rendészeti igazgatás hatósági igazgatás. Részletesebben, a hatóság az aktusával az ügyfél számára kötelezést írhat elő, annak megvalósításához pedig akár fizikai kényszert is alkalmazhat. A fenti megállapítást támasztja alá a Legfelsőbb Bíróság 1/1999. számú közigazgatási jogegységi határozata, amelyben a Legfelsőbb Bíróság kimondta, hogy a Rendőrségről szóló törvényben foglalt rendészeti feladatok ellátása közigazgatási jellegű tevékenység, ugyanis a rendőri szerv közhatalmi jogosítványát felhasználva, egyoldalú akarattal intézkedik, amelynek során az ügyfélre nézve kötelezettséget állapít meg, és ennek maga szerez érvényt.⁴

A legitim fizikai erőszak a rendszet egyik meghatározó *differentia specifica*, amelynek alkalmazására az állam erre felhatalmazott szervei jogosultak (erről később még részletesen lesz szó).

A rendszet tehát a közigazgatás része, ilyenformán magán viseli a közigazgatásra általánosan jellemző vonásokat, azonban további egyedi tulajdonságokkal is rendelkezik, amely csak a rendszet sajátja, ilyen az állami erőszak alkalmazásának lehetősége. Ennek megfelelően társadalmi szükségletet elégít ki, közösségi igényeket szolgál, amelyek kizárólag hatóságként realizálhatók, és olyan tevékenységet jelent, amely *a jog uralma alatt áll*, egészen pontosan *a közjog szabályai által meghatározott keretek között* valósulhat meg.

A rendszet funkciói:

1. A jogsértések bekövetkezésének megelőzését szolgáló rendészeti jelenlét, őrködés.
2. A közbiztonságot sértő, veszélyeztető támadások és veszélyek legitim erőszak alkalmazásának felhasználásával történő elhárítása, ezt nevezzük közbiztonsági vagy karhatalmi funkciónak.

³ Kmety Károly: *A magyar közigazgatási jog kézikönyve*. Budapest, Politzer, 1900.

⁴ Legfelsőbb Bíróság 1/1999. számú Közigazgatási Jogegységi Határozat.

3. Az állam igazságszolgáltatási tevékenységének előkészítését megtestesítő bűnüldözés, a felderítői és a nyomozati munka révén.
4. Az a funkció, amelyet szűkebb értelemben magával a rendészettel is azonosítanak, történetesen a közigazgatási hatósági, engedélyezési, ellenőrzési tevékenységet öleli át. Utóbbi miatt nevezzük tantárgyunkat is személy-, vagyonvédelem, magánnyomozás rendészetének.

„Alkotmányos rendészet csak ott valósulhat meg, ahol a rendészet joga, továbbá a rendvédelmi szervek felépítése, a közöttük megvalósuló feladat- és hatáskörmegosztás, a közigazgatás rendszerében elfoglalt hely és a büntető igazságszolgáltatás előkészítésében játszott szerepe, végül az igazságszolgáltatásnak a rendészet felett gyakorolt kontrollja összhangban van az alaptörvényi követelményekkel. A rendészet a modern államban az a közigazgatási tevékenység, amelynek társadalmi rendeltetése a jogellenes emberi magatartásokból keletkező veszélyek elhárítása.”⁵

A rendészet küldetése tehát az állam belső rendjének, valamint a közrendnek és a közbiztonságnak a fenntartása, a társadalom tagjainak, illetve alapvető értékeinek az oltalmazása, az ezeket sértő, veszélyeztető jogsértő cselekmények megelőzése, elhárítása, megszakítása, akár legitim fizikai erőszak igénybevételével.

Foglalkozunk pár szóban a rendészet-rendvédelem fogalom párral, fogalmi vitával! Sokszor a szakirodalomban is tévesen szinonimaként használják a két kifejezést, holott semmiképpen nem szabad összemosni, összekeverni a két fogalmat! A rendvédelem iskola hívei a rendvédelmi szerv kifejezéssel az adott szerv militarista, katonai jellemzőit (hivatásos szolgálati viszony, egyenruha- és fegyverviselési jog, szigorú hierarchia stb.) kívánják hangsúlyozni. Parádi József, a rendvédelem kifejezés megalkotója a következő fogalom meghatározást adja:

„Az állam fellépése a közrendre veszélyes cselekmények megakadályozására vagy megtörésére, amely vitathatatlanul a közjoghoz tartozik, azon belül is a rendészet egyik ágát képezi, s mint ilyen a közigazgatás, közigazgatási jog részének tekinthető. A rendvédelmi jog tárgyalásának magvát az úgynevezett rendvédelmi testületek jelentik.”⁶

A Rendészettudományi szaklexikon meghatározása szerint a rendvédelem

- az állam közigazgatási belső védelmi ágazataihoz tartozó állami szervek minden olyan céltudatos tevékenysége, amely az ország jogszabályokkal

⁵ Finszter Géza: *A rendőrség joga*. Budapest, Duna-Mix, 2012. 24.

⁶ Parádi József: *A magyar rendvédelem története*. Budapest, Osiris, 1996. 7–12.

határolt, alkotmányos belső rendjét biztosítja, védelmezi, ha indokolt, a legsúlyosabb kényszerrel (fegyverekkel) is;

- a rendészet egyik, a közjoghoz kapcsolódó azon ága, amelynek keretében az állam (főleg annak államigazgatási szervei) szervezeten fellépnek a közrendre, részben a közbiztonságra veszélyes cselekmények felderítése, megelőzése, megakadályozása, vagy végső esetben a legsúlyosabb kényszerítő eszközzel (lőfegyverrel is) történő megtörése érdekében;
- a rendvédelmi szerveknek a jogi rend, az állam és polgárai biztonsága, a közrend-közbiztonság fenntartása, védelme céljából folytatott tevékenységeinek összessége.⁷

Tehát a közrendre és közbiztonságra irányuló meghatározott célú – fenntartó-védelmező, megelőző, akadályozó-megfosztó, eredeti helyzetet visszaállító – állami tevékenység, amely a közigazgatáson belül olyan közhatalmi, jogalkalmazó tevékenységet jelent, amely során az erre hivatott szervek a jogszabályok betartására készítetik, ha szükséges, kényszerítik a jogsértő személyeket és szervezeteket.

Az eddig pedig már olyan sokszor említett *rendészet*:

- a közigazgatási (államigazgatási, önkormányzati) szervek olyan rendeltetésszerű tevékenysége, megnyilvánulása, amely az állami és társadalmi rend védelmét, a jogszabályok megtartását, a jogsértések megelőzését, elhárítását, a megsértett jogrend helyreállítását hivatott biztosítani leginkább igazgatási, legvégső esetben pedig kényszerítő eszközökkel;
- olyan állami tevékenység, amely a jogilag szabályozott közrend, közbiztonság megóvását jelenti. Ebben a megközelítésben mivel a rendvédelmi szervek rendészeti tevékenységet végeznek, egyúttal rendészeti szerveknek is tekinthetők. Rendészeti tevékenységet széles körben ellátnak más ágazathoz tartozó szervek is, például építésrendészet, üzemrendészet, ebrendészet, ezért a rendészet ilyen értelemben tágabb a rendvédelem fogalmánál, a közigazgatás egy sajátos része;
- a közigazgatás azon része, amelynek küldetése az állam belső rendjének, valamint a közrendnek és a közbiztonságnak a fenntartása, a társadalom tagjainak, illetve alapvető értékeinek az oltalmazása, az ezeket sértő, veszélyeztető jogsértő cselekmények megelőzése, elhárítása, megszakítása, akár legitim fizikai erőszak alkalmazásával is. Mivel az igényelt biztonság megteremtése rendkívül komplex és szerteágazó tevékenység,

⁷ Boda (2019): i. m. 491–492. Rendvédelem címszó.

- ezért csak társadalmi kooperáció és kollektív munka eredményeként teljesíthető, amelyben a rendvédelmi szervek mellett fontos szerepet kapnak az önkormányzatok, a magánbiztonsági vállalkozások, a civil önvédelmi szervezetek is;
- a közigazgatás legrégebbi tevékenysége, és mint közhatalmi tevékenységnek feladata a kialakult rend, szabályok megvédelmezése, tiltó, korlátozó, kötelező rendészeti közigazgatási cselekmények ellátása.⁸

A rendészeti igazgatás Európa abszolút monarchiáinak késői korszakában alakult ki a maga teljes differenciáltságában, ami *a mai modern társadalomban olyan állami tevékenység, amely a jogilag szabályozott közrend, közbiztonság megővését jelenti, azaz mindazoknak a veszélyeknek, jogsértéseknek az elhárítását, megelőzését, amelyek a közrendet, közbiztonságot, köznyugalmat veszélyeztetik, illetve zavarják.*

Komplementer rendészet⁹

A komplementer rendészet a rendészet küldetésének teljesítése, *a biztonság megteremtése a társadalmi kooperáció és kollektív munka eredményeként* előálló, *egymás munkáját kiegészítő célirányos tevékenységekkel.* Ebben a tevékenységegyüttesben a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek mellett fontos szerepet kapnak az önkormányzatok, a magánbiztonsági vállalkozások, a civil önvédelmi szervezetek is, mivel az állami szervek tevékenységét piaci és civil szerveződések egészítik ki, támogatják, segítik.

Az előbbieken vázolt szerteágazó tevékenységének okán *a rendészet küldetésének teljesítése* tehát egy *rendkívül komplex feladat*, amely nem várható el kizárólagosan egyetlen erre rendelt állami szervezettől, a rendőrségtől. A szakirodalom alaptételként rögzíti, hogy a rendészet küldetésének teljesítése, a biztonság megteremtése társadalmi kooperáció és kollektív munka eredménye, amelyben a rendvédelmi szervek mellett fontos szerepet kapnak az önkormányzatok, a magánbiztonsági vállalkozások, a civil önvédelmi szervezetek is. Ezt nevezhetjük akár komplementer rendészeti tevékenységnek is, amelyben az állam rendészeti szereplőinek a tevékenységét piaci és civil szerveződések egészítik

⁸ Boda (2019): i. m. 461. Rendészet címszó.

⁹ Boda (2019): i. m. 331. Komplementer rendészet címszó.

ki. A 21. század társadalmait, államait érő új és sokasodó biztonsági kihívások, veszélyek miatt megjelent az állam korlátozott befolyásolóképességének dogmája is. Egy olyan kockázati társadalomban élünk, amelyben az állam korlátozott befolyásolóképessége miatt felülvizsgálatra szorul az állami erőszakmonopólium elve. Szükségessé teszi az állami és nem állami szereplőkre vonatkozó szabályok újragondolását. Amikor bevonnak nem állami szereplőket is a biztonság megteremtésébe érdemi felhatalmazás birtokában, ezt nevezhetjük felelősségmegosztási stratégiának (*responsibilisation strategy*). Ekkor az állam kivonul egyes szegmensekben a biztonság garantálásából, és csak közvetett szerepet kap, például felügyelet, ellenőrzés formájában. Az állam jogi normák útján befolyásolja a működés szabályait, illetve kizárólagos hatáskörrel végzi az elkövetett bűncselekmények felderítését.¹⁰

A komplementer rendszeten belül el kell különíteni azon szervezeteket és személyeket, amelyek az állami működéshez szervesen kapcsolódnak, hiszen állami, de nem rendvédelmi szereplők, úgymint egyes rendészeti feladatokat ellátók és az önkormányzati rendszetek (ideértve a közterület-felügyeletet is). A komplementer rendszeret másik oldala a civil biztonság, amelynek szereplői napjainkban egyre meghatározóbb szereplői a rendészeti kooperációnak. A civil biztonság egyik ága a magánbiztonsági piac, a másik a társadalmi önkéntes szerveződések, egyesületek a rendszet terén, külön kiemelve a polgárőrséget.

A komplementer rendszet szervei tehát:

- önkormányzati rendszet, egyes rendészeti feladatokat ellátók;
- társadalmi önkéntes egyesületek, különösen a polgárőrség;
- magánbiztonság (személy- és vagyonvédelem).

A következő pontokban a komplementer rendszet szerveit tekintjük át.

Önkormányzati rendszet¹¹

- A közbiztonság helyi megteremtésében való közreműködésének feladatait, kötelezettségeit, kapcsolódó cselekvési lehetőségeit, kereteit megjelenítő helyi önkormányzati tevékenység;

¹⁰ Christján László: [A magánbiztonság aktuális nemzetközi trendjei, rövid hazai helyzetértékeléssel](#). Pécsi Határőr Tudományos Közlemények, 16. (2015). 58–59.

¹¹ Boda (2019): i. m. 433. Önkormányzati rendszet címszó.

- helyi önkormányzati alapítású, fenntartású szervezet, önkormányzati rendészeti szerv jogszabályban rögzített, a rendőrségénél korlátozottabb kényszeralkalmazási felhatalmazással.

*Önkormányzati rendészeti szerv*¹² a közbiztonság helyi fenntartásában közreműködő, önkormányzati alapítású és finanszírozású szervezet jogszabályban rögzített kényszeralkalmazási felhatalmazással.

Egyes rendészeti feladatokat ellátók

A korábbi jogi szabályozásban tapasztalt széttagoltságot megszüntetve született meg a rendészetben érintett egyéb szervek, személyek katalógusa, az egyes rendészeti feladatokat ellátó személyek tevékenységéről, valamint az iskolakerülés elleni fellépés lehetőségéről szóló¹³ törvény révén. A jogszabály végre összevontan szabályozza e személyek intézkedéseit, a kényszerítő eszközök alkalmazásának közös szabályait, a képzést és vizsgáztatást, valamint a panaszmechanizmust. A rendészetnek is nevezett törvény kényszerítő eszköz alkalmazásának jogosultságát biztosítja az egyes rendészeti feladatokat ellátó személyek számára.

Az említett szereplők által fogاناتosított intézkedésekkel szembeni panasz kivizsgálása a személy- és vagyonőr esetében az SzVMK-hoz, míg a természetvédelmi őr, az erdővédelmi szolgálat tagja, a hegyőr, a hivatásos vadász, a rendészeti feladatokat ellátó erdészeti szakszemélyzet, a rendészeti feladatokat ellátó jogosult erdészeti szakszemélyzet, a halászati őr, a közterület-felügyelő, az önkormányzati természetvédelmi őr és a mezőőr esetében a rendőrséghez került.¹⁴

Az Möt.v.¹⁵ előbb nevesíti a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok között a közreműködést a település közbiztonságának biztosításában. Majd nem sokkal később rögzíti, hogy a települési és a fővárosi önkormányzat a helyi közbiztonságról,

¹² Boda (2019): i. m. 433. Önkormányzati rendészeti szerv címszó.

¹³ 2012. évi CXX. törvény az egyes rendészeti feladatokat ellátó személyek tevékenységéről, valamint egyes törvényeknek az iskolakerülés elleni fellépést biztosító módosításáról.

¹⁴ 2012. évi CXX. törvény 22. §.

¹⁵ 2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól.

vagyonának, más értékének védelméről kényszerítő eszköz alkalmazására törvény alapján jogosult szervezet létrehozásával is gondoskodhat.¹⁶

Fentiek alapján azt mondhatjuk, hogy az önkormányzati rendészet korlátozott felhatalmazással rendelkezik kényszer alkalmazására a rendőrségénél jelentősen szűkebb jogosítványokkal, feladata a helyi közrend, közbiztonság fenntartásában a bűnmegelőzésben történő aktív közreműködés a helyi közösségek igényeinek figyelembevételével, az önkormányzati vagyon megóvása, illetve a településen élők szubjektív biztonságérzetének javítása. Az Mötv. és a rendészeti törvény¹⁷ vonatkozó szabályai azonban csak a működés legelemibb kereteit teremtették meg, többek között sem a finanszírozás, sem az érdekképviselő (országos szervezet), sem az egységes megjelenés és jogalkalmazás, sem az egységes eljárásrend és intézkedéstaktika, de a képzési rendszer sem adott a hatékony működéshez.

Polgárőrség¹⁸

Önkéntes alapon szerveződő olyan társadalmi önvédelmi szervezet, amelynek célja:

- a települések biztonságának erősítése,
- a lakóköznyezetet veszélyeztető bűncselekmények megelőzése,
- a közlekedési balesetek elkerülésének segítése,
- a gyermek- és ifjúságvédelem erősítése, valamint
- az állami feladatokat ellátó szervek munkájának lakossági segítése.

Mára a polgárőrség egy jól szervezett, egységes szemléletű, egyben hazánk messze legnagyobb létszámú társadalmi bűnmegelőzési szervezetévé vált, 2016-ban több mint 2000 egyesületben lévő tagjainak összlétszáma meghaladta a 60 ezer főt.

A polgárőrség

- helyi polgárőr-egyesületekből,
- területi (fővárosi, megyei) polgárőrszövetségekből és
- az Országos Polgárőr Szövetségből áll.

¹⁶ 2011. évi CLXXXIX. törvény 17. § (1) bekezdés.

¹⁷ 2012. évi CXX. törvény.

¹⁸ Boda (2019): i. m. 446. Polgárőrség címszó.

Országos Polgárőr Szövetség (OPSZ)¹⁹

A polgárőrség országos szervezete, önálló jogi személy, amely közhasznú jogállású köztestület. Jogelőd szervezete, az Önvédelmi Szervezetek Országos Szövetsége 1991 áprilisában alakult, jelenlegi elnevezését 1991 novemberében kapta.

A polgárőrség 1991-es megalakulása óta a szervezet jelentősége fokozatosan nőtt, mára a kormányzat és a rendőrség stratégiai partnere lett, tagjainak száma meghaladja a 60 ezer polgárőrt, akik országszerte több mint 2000 egyesületben tevékenykednek a helyi közbiztonság ügyét szolgálva.

A polgárőrség fő küldetése a bűnmegelőzés ügyének szolgálata, a szubjektív állampolgári biztonságérzet javítása. Az önkéntességen alapuló társadalmi munka komoly segítség a rendészet számára, és egyre több területen számíthat az állam a polgárőrök támogatására. Világosan látszik, hogy a társadalmi bűnmegelőzés legszervezettebb és legnagyobb civil szervezete a polgárőrség. A polgárőrség történetében komoly mérföldkönek tekinthető, hogy önálló jogszabály foglalja össze a polgárőri tevékenység legfontosabb szabályait.²⁰

Globális tendencia, hogy a *magánbiztonsági szolgáltatók szerepe folyamatosan növekszik a rendészet rendszerén belül*. A magánbiztonsági cégek specializálódnak egyes tevékenységfajtákra, hatékony és eredményes támogatást felkínálva az állami szereplők számára. Napjainkban felértékelődik a piaci alapon szerveződő és rugalmas, de joghoz kötött tevékenykedő magánbiztonsági szektor. Mégis nagyon keveset tudni a magánbiztonsági piacról, pedig Magyarországon nagyságrendileg *90 ezer kiadott személy- és vagyonőri és mintegy 1700 magánnyomozói igazolványt tart nyilván a rendőrség*. A személy- és vagyonvédelmi tevékenységben érintett cégek száma eléri a 3000-et. Azt is látni kell, hogy a növekvő szerep ellenére a terület rendkívül ingoványos, számos anomália teszi szinte kilátástalanná a törvényes és hatékony működést a magánbiztonságban. A személy- és vagyonvédelem, magánnyomozás hatályos szabályozása²¹ ezer sebből vérzik, az SzVMK immár kötelező tagság nélkül alkalmatlan a küldetésének a teljesítésére, nem beszélve a személy- és vagyonvédelmet átható „féllegális” működési megoldásokról.

¹⁹ Boda (2019): i. m. 429. Országos Polgárőr Szövetség (OPSZ) címszó.

²⁰ 2011. évi CLXV. törvény a polgárőri tevékenységről.

²¹ SzVMt.

Vákát

A személy- és vagyonvédelem rendészetének eljárásjogi alapjai¹

Tihanyi-Tóth Tímea

Mielőtt belekezdnénk a személy- és vagyonvédelem rendészetének eljárásjogi alapjaiba, lényeges tisztáznunk, hogy a részletezendő tevékenység pontosan mekkora létszámú magánbiztonsági, önkormányzati rendészeti, illetőleg egyéb rendészeti feladatot ellátó szakemberrel kapcsolatos hatósági ügyintézésre terjed ki. Az Országos Rendőr-főkapitányság Rendészeti Főigazgatóság Igazgatásrendészeti Főosztály által biztosított, összesített statisztikai adatok szerinti számok az alábbiak (az összesített statisztikai adatok bontását az 1-es számú melléklet tartalmazza).

Érvényes engedélyek és hatósági bizonyítványok száma (magánbiztonság):

- 2018. évben a vállalkozások 6607, igazolványosok 90 842;
- 2019. évben a vállalkozások 6532, igazolványosok 91 227;
- 2020. évben a vállalkozások 6461, igazolványosok 96 008.

Rendészeti feladatokat ellátó személyek száma az érvényes szolgálati igazolványaik alapján:

- 2018. évben 9795;
- 2019. évben 9816;
- 2020. évben 10 135.

A fenti számok tekintetében érdekes kiegészítés a már ismertetett hazai rendészeti szervek közel 70 ezer fős létszámát meghaladó, majd² 100 ezer főt foglalkoztató magánbiztonsági szektor domináns jelenléte, amely tevékenységgel kapcsolatos valamennyi – a rendőrség hatáskörébe tartozó – igazgatásrendészeti eljárás szigorú normatív szabályozás alá esik. Most ismerkedjünk meg ezek számunkra legfontosabb elemeivel!

A közigazgatási hatósági eljárásokban az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvényben (Ákr.) meghatározottak szerint kell eljárni. Az Ákr. tartalmazza a magánbiztonság rendészetéhez kapcsolódó fogalmakat,

¹ Lásd részletesen a 2016. évi CL. törvény az általános közigazgatási rendtartásról (Ákr.) hatályos szövegét.

megállapítja a hatáskörre, illetékességre vonatkozó szabályokat, meghatározza a kérelem és a döntés tartalmára vonatkozó rendelkezéseket.

Az Ákr. megfogalmazásában most pedig tekintsünk át néhány, a közigazgatási hatósági ügy szempontjából releváns fogalmat!

Ügyfél

Az a természetes vagy jogi személy, egyéb szervezet, akinek (amelynek) jogát vagy jogos érdekét az ügy közvetlenül érinti, akire (amelyre) nézve a hatósági nyilvántartás adatot tartalmaz, vagy akit (amelyet) hatósági ellenőrzés alá vonnak. Törvény vagy kormányrendelet meghatározott ügyfajtában megállapíthatja azon személyek és szervezetek körét, akik (amelyek) a jogszabály erejénél fogva ügyfélnek minősülnek.

Hatóság

Az a szerv, szervezet vagy személy, amelyet (akit) törvény, kormányrendelet vagy önkormányzati hatósági ügyben önkormányzati rendelet hatósági hatáskör gyakorlására jogosít fel, vagy jogszabály hatósági hatáskör gyakorlására jelöl ki. A hatóságtól a hatáskörébe tartozó ügy nem vonható el.

Hatósági ügy

Olyan ügy, amelynek intézése során a hatóság döntésével az ügyfél jogát vagy kötelezettségét megállapítja, jogvitáját eldönti, jogsértését megállapítja, tényt, állapotot, adatot (a továbbiakban együtt: adat) igazol vagy nyilvántartást vezet, illetve az ezeket érintő döntését érvényesíti.

Hatáskör, illetékesség

A közigazgatási hatóság eljárási kötelezettsége keretében a hatáskörébe tartozó ügyben az illetékességi területén vagy kijelölés alapján köteles eljárni.

Ez azt jelenti, hogy a közigazgatási szerv a kérelemre vagy megkeresésre induló eljárások tekintetében a kérelem vagy megkeresés előterjesztését követően köteles az eljárást megindítani, illetve azt lefolytatni, a hivatalból indítható eljárások esetében pedig hivatalból észlelni, hogy a hatáskörébe és illetékességébe tartozó ügyben intézkedési, döntési kötelezettsége áll fenn. A kényszer tehát nemcsak az eljárás megindítását, hanem megfelelő döntéssel, határidőben való lezárását is jelenti.²

Ha jogszabály másként nem rendelkezik, az *azonos hatáskörű hatóságok közül az jár el, amelynek illetékességi területén:*

- az ügy tárgyát képező ingatlan fekszik, ennek hiányában
- a tevékenységet gyakorolják vagy gyakorolni kívánják, ennek hiányában
- a jogellenes magatartást elkövették.

Ha mindezek alapján az illetékes hatóság nem állapítható meg, a kérelmező ügyfél választása szerint lakóhelye vagy tartózkodási helye (a továbbiakban együtt: lakóhely), illetve székhelye, telephelye vagy fióktelepe (a továbbiakban együtt: székhely) szerint illetékes hatóság jár el.

Ha az ügyfél lakóhelye ismeretlen vagy nem rendelkezik magyarországi lakóhellyel vagy értesítési címmel, akkor az illetékességet az ügyfél utolsó ismert hazai lakcíme alapján állapítják meg.

Ha az illetékes hatóság a fentiek alapján sem állapítható meg, akkor – ha jogszabály másként nem rendelkezik – az eljárásra az adott ügyfajtában a fővárosban eljárásra jogosult hatóság jár el, több azonos hatáskörű fővárosi hatóság esetén pedig az *illetékességi vita szabályait* kell megfelelően alkalmazni.

Az ügyben illetékes hatóságok közül az jár el, amelynél az eljárás előbb indult meg (megelőzés).

Kérelemmel kapcsolatos rendelkezések

Kérelem az ügyfél olyan nyilatkozata, amellyel hatósági eljárás lefolytatását, illetve a hatóság döntését kéri jogának vagy jogos érdekének érvényesítése érdekében.

A kérelem – ha törvény vagy kormányrendelet másként nem rendelkezik – *írásban vagy személyesen terjeszthető elő*. Az ügyfél a kérelmével

² Józsa Fábián: *KET – Kérdezz-felelek*. Budapest, Opten, 2009. 90–91.

a tárgyában hozott *döntés véglegessé válásáig* rendelkezhet, ami azt jelenti, hogy az az *ügyfél részéről ezen időpontig módosítható, visszavonható*.

Az Ákr. a kérelem minimális tartalmi elemeit határozza meg, amikor úgy rendelkezik, hogy az tartalmazza az ügyfél és képviselője azonosításához szükséges adatokat és elérhetőséget. Ezen túl más jogszabályok további követelményeket is meghatározhatnak a kérelem tartalmára nézve.

Nem kérhető az ügyféltől szakhatósági állásfoglalás vagy előzetes szakhatósági állásfoglalás csatolása, és az ügyfél azonosításához szükséges adatok kivételével olyan adat, amely nyilvános, vagy amelyet jogszabállyal rendszeresített közhitelre nyilvántartásnak tartalmaznia kell.

Lényeges szabály, hogy a *kérelmet nem az elnevezése* – hiszen annak benyújtója nem valószínű, hogy maradéktalanul tisztában van az Ákr. teljes tartamával –, *hanem a tartalma alapján kell elbírálni*.

Idézés

A hatóság azt a személyt, akinek az eljárás során személyes meghallgatására van szükség, kötelezi a megjelölt időpontban és helyen történő megjelenésre. Az idézett személyt a tartózkodási helyén is meg lehet hallgatni, ha kora, egészségi állapota vagy más méltányolható ok miatt a hatóság előtt megjelenni nem képes. Az idézést – ha az ügy körülményeiből más nem következik – úgy kell közölni, hogy arról az idézett a meghallgatást *megelőzően legalább öt nappal értesüljön*.

Az idézett személy eljárási bírsággal sújtható abban az esetben, ha

- a szabályszerű idézésnek nem tesz eleget, vagy meghallgatása előtt az eljárás helyéről engedély nélkül eltávozik, és távolmaradását előzetesen alapos okkal nem menti ki, vagy utólag megfelelően nem igazolja, vagy
- az idézésre meghallgatásra alkalmatlan állapotban jelenik meg, és ezt a körülményt nem menti ki.

Ha az idézett személy az idézésre nem jelent meg, és távolmaradását nem mentette ki, a rendőrség útján elővezetethető, amelynek fogyanatosításához az ügyész előzetes hozzájárulása szükséges.

Ha az idézett személy igazolja a távolmaradásának vagy eltávozásának menthető indokát, a hatóság visszavonja az eljárási bírságot megállapító és az elővezetést elrendelő végzést.

Döntés

A hatóság az ügy érdemében határozatot hoz, az eljárás során hozott egyéb döntéseket végzésbe foglalja, tehát a döntés lehet:

- *határozat vagy*
- *végzés.*

A döntés tartalmi elemei:

- az eljáró hatóság, az ügyfelek és az ügy azonosításához szükséges adatok (a zártan kezelt és védett adatok kivételével),
- a *rendelkező rész* (a hatóság döntésével, a szakhatóság állásfoglalásával, a jogorvoslat igénybevételével kapcsolatos tájékoztatással és a felmerült eljárási költséggel),
- *indokolás* (megállapított tényállással, bizonyítékokkal, a szakhatósági állásfoglalás indokolásával, a mérlegelés és a döntés indokaival és az azt megalapozó jogszabályhelyek megjelölésével).

A döntést a hatóság közli

- az ügyféllel,
- akire nézve az rendelkezést tartalmaz,
- az ügyben eljáró szakhatósággal.

A jogalkotó – gondolva a *döntés* meghozatalával kapcsolatosan esetlegesen bekövetkező hibákra – lehetőséget biztosít annak *kijavítására*:

- az ügy érdemére kihatással nem lévő elírás vagy
- számítási hiba esetén.

A kijavított döntés javítással érintett része ellen ugyanolyan jogorvoslatnak van helye, mint az eredeti döntés ellen volt.

A döntés kiegészítésére pedig akkor van lehetőség, ha

- egy jogszabály által előírt kötelező tartalmi elem hiányzik a döntésből, vagy
- az ügy érdeméhez tartozó kérdésben nem született döntés.

Nincs helye a döntés kiegészítésének, *ha a döntés véglegessé válásától számított egy év eltelt.* A kiegészítés ellen ugyanolyan jogorvoslatnak van helye, mint az eredeti döntés ellen volt.

Hatósági bizonyítvány

A hatóság a jogszabályban meghatározott esetekben az ügyfél kérelmére – a felhasználás céljának feltüntetésével – adat igazolása céljából hatósági bizonyítványt ad ki. A hatósági bizonyítvány (úgymint az igazolvány és a hatósági nyilvántartásba való bejegyzés) határozatnak minősül.

A hatósági bizonyítvány *kiadásának megtagadására* akkor kerül sor, ha az ügyfél:

- valótlan vagy
- olyan adat igazolását kéri, amellyel a hatóság nem rendelkezik.

Hatósági nyilvántartás

A hatóság a jogszabályban meghatározott adatokról hatósági nyilvántartást vezet, ha:

- a nyilvántartásba történő *bejegyzés*, annak *módosítása* és a nyilvántartásból való *törlés az ügyfél jogait és kötelezettségeit keletkezteti, módosítja vagy szünteti meg*, vagy
- a nyilvántartás vezetésének célja a benne foglalt *adatok közhitelű igazolására, bizonyítására* szolgál.

Az ügyfél jogorvoslati kérelmének benyújtására nyitva álló határidő akkor kezdődik, amikor a bejegyzés tényét vagy az annak megtagadásáról szóló határozatot az ügyféllel közölték.

Hatósági ellenőrzés

A hatóság a hatáskörének keretei között ellenőrzi a jogszabályban foglalt rendelkezések betartását, valamint a végrehajtható döntésben foglaltak teljesítését.

A hatósági ellenőrzés hivatalból indul meg, de az ügyfél azt kérheti is, kivéve, ha

- a kérelem benyújtásának időpontjában a hatóság előtt arra vonatkozóan hatósági ellenőrzés vagy az alapján eljárás van folyamatban;
- a hatóság az ügyfélnél egyébként folyamatosan lát el ellenőrzési feladatot;
- törvény kizárja, vagy

- a hatóság ugyanazon ügyfél kérelmére az újabb kérelem benyújtását megelőző egy éven belül lefolytatott ellenőrzése során jogsértést nem tárt fel, kivéve, ha a kérelem benyújtására az ellenőrzés lefolytatását követően felmerült ok vagy körülmény miatt kerül sor.

Jogorvoslat

A hatóság határozata ellen önálló jogorvoslatnak van helye. A hatóság végzése ellen önálló jogorvoslatnak akkor van helye, ha azt törvény megengedi, egyéb esetben a végzés elleni jogorvoslati jog a határozat, ennek hiányában az eljárást megszüntető végzés ellen igénybe vehető jogorvoslat keretében gyakorolható. Mint már említettük, a kijavított döntés javítással érintett része ellen ugyanolyan jogorvoslatnak van helye, mint az eredeti döntés ellen volt.

A jogorvoslati eljárások a kezdeményezésük módja szerint két csoportra különíthetők el.

Kérelemre induló jogorvoslati eljárások:

- a közigazgatási per,
- a fellebbezési eljárás.

Hivatalból induló jogorvoslati eljárások:

- a döntés módosítása vagy visszavonása a hatóság saját hatáskörében,
- a felügyeleti eljárás,
- az ügyészségről szóló törvény szerinti ügyészi felhívás és fellépés nyomán indított eljárás.

Fellebbezés

Az ügyfél, vagy akire a döntés rendelkezést tartalmaz, az elsőfokú döntés ellen akkor fellebbezhet, ha azt törvény kifejezetten megengedi. Fellebbezésnek van helye, ha a határozatot:

- a képviselő-testület kivételével helyi önkormányzat szerve vagy
- rendvédelmi szerv helyi szerve hozta.

A fellebbezésnek a döntés végrehajtására halasztó hatálya van, kivéve, ha a hatóság a döntést azonnal végrehajthatónak nyilvánította. Az ideiglenes biztosítási

intézkedésről szóló, valamint az iratbetekintési jog korlátozása iránti kérelemnek helyt adó végzés elleni fellebbezésnek nincs halasztó hatálya.

Fellebbezni csak a megtámadott döntésre vonatkozóan, tartalmilag azzal közvetlenül összefüggő okból, illetve csak a döntésből közvetlenül adódó jog- vagy érdeksérelemre hivatkozva lehet.

A fellebbezést indokolni kell. A fellebbezésben csak olyan új tényre lehet hivatkozni, amelyről az elsőfokú eljárásban az ügyfélnek nem volt tudomása, vagy arra önhibáján kívül eső ok miatt nem hivatkozott.

A fellebbezést a döntés közlésétől számított *15 napon belül* az azt meghozó hatóságnál *lehet előterjeszteni*.

A fellebbezésre jogosult a fellebbezési határidőn belül a fellebbezési jogáról lemondhat. A fellebbezési jogról történő lemondás nem vonható vissza, arra egyébekben a kérelemre vonatkozó szabályok az irányadók.

Ha a fellebbezés alapján a hatóság megállapítja, hogy döntése jogszabályt sért, azt módosítja vagy visszavonja.

Ha a fellebbezésben foglaltakkal egyetért, és az ügyben nincs ellenérdekű ügyfél, a hatóság a nem jogszabálysértő döntését is visszavonhatja, illetve a fellebbezésben foglaltaknak megfelelően módosíthatja.

Ha a hatóság a megtámadott döntést nem vonja vissza, illetve a fellebbezésnek megfelelően azt nem módosítja, javítja vagy egészíti ki, a fellebbezést a hatóság az ügy összes iratával, a fellebbezési határidő leteltét követően felterjeszti a – jogszabályban kijelölt – másodfokú hatósághoz.

A fellebbezést a *másodfokú hatóság* bírálja el, amely a fellebbezéssel megtámadott döntést és az azt megelőző eljárást megvizsgálja. A másodfokú hatóság eljárása során nincs kötve a fellebbezésben foglaltakhoz.

A másodfokú hatóság a döntést helybenhagyja a fellebbezésben hivatkozott érdeksérelem miatt, vagy jogszabálysértés esetén azt megváltoztatja vagy megsemmisíti.

Ha a döntés meghozatalához nincs elég adat, vagy ha egyébként szükséges, a másodfokú hatóság tisztázza a tényállást és meghozza a döntést.

Ha valamennyi fellebbező visszavonta a fellebbezését, a másodfokú hatóság a fellebbezési eljárást megszünteti.

A rendőrség szerepe és feladatai a személy- és vagyonvédelem vonatkozásában

Tihanyi-Tóth Tímea – Lippai Zsolt

Ahhoz, hogy megértsük a rendőrség szerepét és feladatait a magánbiztonság vonatkozásában, először is tisztában kell lennünk az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv szervezeti feladataival és felépítésével.

A szervezet tevékenységét meghatározó jelentős számú jogszabály közül a legfontosabbak közé sorolhatjuk a *Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvényt* (Rtv.) és a *Rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendeletet* (Szolg. szab.).

A rendőrség Rtv.-ben meghatározott alapfeladata az Alaptörvényben meghatározott feladatok mellett a határforgalom ellenőrzése, a terrorizmus elleni küzdelem és az e törvényben meghatározott bűnmegelőzési, bűnfelderítési célú ellenőrzés, a bűncselekményből származó vagyon visszaszerzése, valamint az idegenrendészeti és menekültügyi feladatok ellátása. A jegyzet lehetőségeit meghaladja a teljes feladatkör kifejtése, így speciálisan a magánbiztonsági tevékenységre fókuszálva *engedélyezi és felügyeli a személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenységet*.¹

A rendőrség rendkívül összetett feladatainak ellátására, a tevékenységek megosztása érdekében a Szolg. szab. szolgálati ágakat, szolgálatokat és szakszolgálatokat határoz meg, amelyek tevékenysége az egyedi és csak rájuk vonatkozó jegyeken túl természetesen számos közös vonással rendelkezik.

A Szolg. szab. által nevesített tíz szolgálati ág az alábbi:

- a belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési szolgálati ág;
- a bűnügyi szolgálati ág;
- a határrendészeti szolgálati ág;
- az igazgatásrendészeti szolgálati ág;
- a közlekedésrendészeti szolgálati ág;
- a közrendvédelmi szolgálati ág;
- a személy- és objektumvédelmi szolgálati ág;
- a terrorelhárítási szolgálati ág;

¹ 1994. évi XXXIV. törvény a Rendőrségről.

- a kommunikációs szolgálati ág;
- az idegenrendészeti és menekültügyi szolgálati ág.

A személy- és vagyonvédelmi, a magánnyomozói és a tervező, szerelő tevékenység engedélyezéséhez, bejelentéséhez, a gyakorlásuk ellenőrzéséhez, továbbá az ezzel kapcsolatos nyilvántartás vezetéséhez kapcsolódó rendőrhatalósági feladatok pedig az igazgatásrendészeti, a közrendvédelmi és a bűnügyi szolgálati ág között oszlanak meg.

Az SzVMt.-ben meghatározott engedélyezéshez és bejelentéshez kötött tevékenységekkel kapcsolatos közigazgatási hatósági eljárások lefolytatása

A magánbiztonsággal kapcsolatos, engedélyezéshez és bejelentéshez kötött közigazgatási hatósági eljárásokat a rendőrség igazgatásrendészeti szolgálati ága folytatja le.

Az eljárások lefolytatására első fokon a *rendőrkapitányságok* rendelkeznek hatáskörrel. Az elsőfokú döntéssel szembeni fellebbezést a *megyei (fővárosi) rendőr-főkapitányságok* bírálják el, és felügyeleti szervként is ők járnak el.

Az engedélyezési eljárás ügyféli köre

- *természetes személyekből és*
- *vállalkozásokból áll.*

Természetes személy által kezdeményezhető eljárások

A személy- és vagyonvédelmi, a magánnyomozói, továbbá a vagyonvédelmi rendszert tervező, szerelő tevékenységet személyesen végezni kívánó természetes személy részére a *rendőrség hatósági igazolványt ad ki* (2. számú melléklet), a tevékenység kizárólag csak ennek birtokában végezhető. Az igazolvány kiadása – kérelemre – magyar állampolgár, valamint szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy (azaz EGT-állampolgár) részére engedélyezhető, amennyiben az engedélyezés jogszabályi feltételei fennállnak.

Szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személynek az minősül, aki a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról

és tartózkodásáról szóló 2007. évi I. törvényben (Btt.) meghatározottak szerint a szabad mozgás és tartózkodás jogát Magyarország területén gyakorolja.

Az igazolvány iránti kérelmet benyújtónak

- nagykorúnak és cselekvőképésnek kell lennie,
- külön jogszabályban meghatározott vagy azzal egyenértékű szakképítéssel, továbbá
- a magánnyomozói tevékenység végzéséhez legalább középiskolai végzettséggel kell rendelkeznie.

Meg kell tagadni az igazolvány kiadását, ha a kérelmező a tevékenység gyakorlását kizáró rendelkezés hatálya alatt áll.

2012. január 1-jét megelőzően a személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység végzését kötelező kamarai tagsághoz kötötte az SzVMt., azonban ez a rendelkezés a megjelölt időponttól kikerült a törvényből. Jelenleg a kamarai tagság létesítése valamennyi engedélyes tekintetében egyéni döntésen alapul.

A természetes személy ügyfelek a kérelmet

- személyesen,
- postai úton vagy
- ügyfélkapu megléte esetén elektronikusan nyújthatják be.

Az elektronikus ügyintézés lehetőségét a rendőrség 2018. január 1-jétől biztosítja az ügyfelek számára. Az e-Ügyintézési inNOVA Portál (Portál) megnyitja az utat az ügyfelek számára az online felületen történő ügyindításra, beadványok készítésére, űrlapok kitöltésére. A Portál a rendőrség hivatalos honlapján érhető el, amely interaktív felhasználóbarát felületen biztosít lehetőséget új beadvány benyújtása esetén az űrlapok online kitöltésére (inNOVA űrlap), dokumentumok azonnali becsatolására. A természetes személy ügyfelek által benyújtható űrlapok: RI-0200, RI-0201, RI-0202, RI-0209, RI-0210.

Az elektronikus ügyintézés biztosításával a természetes személy ügyfelek élhetnek azzal a lehetőséggel, hogy az ügyintézési pontokon történő személyes megjelenés mellőzésével kényelmesen, otthonról is intézhetik ügyeiket.

*Kérelem igazolvány kiadásához, meghosszabbításához
(magyar állampolgár)*

Ügyfél

Természetes személy, aki személy- és vagyonőri, magánnyomozói, vagyonvédelmi rendszert tervező, szerelő vagy vagyonvédelmi rendszert szerelő igazolványt szeretne kiváltani, meghosszabbítani.

Eljárási rend

Az a magyar állampolgár jogosult, aki szakképesítését Magyarországon szerezte, illetve honosította.

Kérelem benyújtása

A kérelmező lakóhelye, tartózkodási helye, ennek hiányában értesítési címe szerint illetékes rendőrkapitányságra kell továbbítani.

Feltételek

- Magyar állampolgárság;
- cselekvőképesség;
- nagykorúság;
- előírt képesítés megléte;
- nem áll kizáró rendelkezés hatálya alatt;
- középiskolai végzettség (magánnyomozói igazolvány esetén).

Az eljárás során az ügyfélnek kell igazolnia

- az iskolai végzettségét vagy szakképesítését (oklevél, diploma, bizonyítvány);
- magánnyomozó esetében továbbá legalább középiskolai végzettségét (bizonyítvány);
- a rendőrséggel, polgári nemzetbiztonsági szolgálatokkal hivatásos jogviszonyban álló személy esetén az állományilletékes parancsnok

- engedélyének meglétét (az engedélyt tartalmazó irat másolata, amely tartalmazza az engedélyezett munkavégzés helyét, idejét, időtartamát);
- rendész képesítés esetén a rendész munkakör ellátását (a munkakör ellátásáról szóló igazolással);
 - ha a kérelmező helyett a képviselő jár el, akkor a képviselő eljárési jogosultságát (meghatalmazás).

Igazgatási szolgáltatási díj: 6900 forint.

Az eljárás lefolytatása

A rendőrség az eljárás során vizsgálja az igazolvány kiadási feltételeinek fennállását.

1. Amennyiben a kérelem feldolgozása során megállapítják, hogy az arra jogosult ügyfél a hatáskörrel, illetékességgel rendelkező hatósághoz hiánytalanul nyújtotta be a kérelmet, vagy eleget tett a hiánypótlásra irányuló felhívásnak, és megfelel a vonatkozó jogszabályi előírásoknak, úgy a rendőrség a tevékenység végzését az igazolvány kiállításával engedélyezi.

Az igazolvány (a kiadástól számítva) öt évig hatályos, amely alkalmanként további öt évre meghosszabbítható, ha a kiadás feltételei – azok ismételt vizsgálata alapján – fennállnak.

Az igazolványt az ügyfél átveheti személyesen, vagy kérheti annak postai úton történő továbbítását.

Amennyiben az igazolvány megújítására kerül sor, úgy az új igazolvány átvételét követően az előző, még hatályos igazolványt az ügyfélnek vissza kell adnia az eljáró hatóságnak (két azonos típusú hatályos igazolvány nem lehet az engedélyes birtokában).

2. Amennyiben az engedélyezés feltételeinek vizsgálata során valamely feltétel fennállásának hiányát állapítják meg, az eljárás a kérelem elutasításával zárul.
3. Hiányos kérelem esetén a rendőrség hiánypótló végzést bocsát ki. Amennyiben a kért iratok pótlására nem kerül sor, vagy az igazgatási szolgáltatási díjat az ügyfél nem fizeti meg, az eljárást a rendőrség megszünteti.

*Kérelem igazolvány kiadásához, meghosszabbításához
(EGT-tagállam állampolgára)*

Ügyfél

Szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy, aki személy- és vagyonőri, magánnyomozói, vagyonvédelmi rendszert tervező, szerelő vagy vagyonvédelmi rendszert szerelő igazolványt szeretne kiváltani, meghosszabbítani.

Eljárási rend

Az a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy jogosult, aki szakképesítését Magyarországon szerezte, illetve honosította.

Kérelem benyújtása

A kérelmező lakóhelye, tartózkodási helye, értesítési címe, ennek hiányában a tevékenység végzésének helye szerint illetékes rendőrkapitányságra kell továbbítani.

Feltételek

- A szabad mozgás és tartózkodás jogával való rendelkezés (aki a Btt.-ben meghatározottak szerint a szabad mozgás és tartózkodás jogát Magyarország területén gyakorolja);
- cselekvőképesség;
- nagykorúság;
- előírt képesítés megléte;
- nem áll kizáró rendelkezés hatálya alatt;
- középiskolai végzettség (magánnyomozói igazolvány esetén).

Az eljárás során az ügyfélnek kell igazolnia

- az iskolai végzettségét vagy szakképesítését (Magyarországon szerzett vagy az Oktatási Hivatal által honosított oklevél, diploma, bizonyítvány);

- magánnyomozó esetében továbbá legalább középiskolai végzettségét (bizonyítvány);
- a cselekvőképességet (cselekvőképességet igazoló közokirat és annak hiteles magyar nyelvű fordítása);
- az előéleti feltételeket a kérelmező személy lakóhelye szerinti ország illetékes hatósága által kiállított, három hónapnál nem régebbi közokirattal (akkor bizonyító erejű, ha a kiállítás helye szerinti országban működő magyar külképviseleti hatóság diplomáciai felülhitelesítéssel látta el; magyar nyelvű fordítás szükséges);
- ha a kérelmező helyett a képviselő jár el, akkor a képviselő eljárási jogosultságát (meghatalmazás).

Igazgatási szolgáltatási díj: 6900 forint.

Az eljárás lefolytatása megegyezik az előző pontban részletezett eljárással.

Kérelem Magyarország és más EGT-tagállam polgárának a személy- és vagyonőri, magánnyomozói, vagyonvédelmi rendszert tervező, szerelő, illetve a vagyonvédelmi rendszert szerelő igazolvány cseréjéhez, pótlásához

Ügyfél

Magyarország és más EGT-tagállam polgára, aki részére korábban – a kérelem benyújtásának időpontjában még hatályos – igazolványt adtak ki.

Eljárási rend

Akkor indokolt a kérelem benyújtása, ha a meglévő, hatályos igazolvány adataiban változás történt (igazolványcsere), vagy az igazolvány elveszett, eltulajdonították (igazolványpótlás).

Kérelem benyújtása

A kérelmező magyarországi lakóhelye, tartózkodási helye, értesítési címe, ennek hiányában a tevékenység végzésének helye szerint illetékes rendőrkapitányságra kell továbbítani.

Az eljárás során az ügyfélnek kell igazolnia

- igazolvány cseréje esetén a cserére okot adó okiratot (például házassági anyakönyvi kivonat, névváltozási okirat);
- az igazolvány pótlása esetén nyilatkozat vagy rendőrségi jegyzőkönyv az irat eltűnésének körülményeiről;
- szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy cselekvőképességét a cselekvőképességet igazoló közokirattal (hiteles magyar nyelvű fordítással);
- az előéleti feltételeknek való megfelelést a kérelmező lakóhelye szerinti ország illetékes hatósága által kiállított, három hónapnál nem régebbi közokirattal; a külföldön kiállított okirat akkor bizonyító erejű – kivéve, ha nemzetközi szerződésből, illetve nemzetközi viszonyossági gyakorlatból más következik –, ha a kiállítás helye szerinti országban működő magyar külképviseleti hatóság diplomáciai felülhitelesítéssel látta el. A nem magyar nyelven kiállított okiratot hiteles magyar nyelvű fordítással együtt kell a kérelemhez csatolni;
- ha a kérelmező helyett a képviselő jár el, akkor a képviselő eljárási jogosultságát (meghatalmazás).

Igazgatási szolgáltatási díj:

- igazolványcsere esetén 2300 forint,
- igazolványpótlás esetén 6900 forint.

Eljárás lefolytatása

1. Amennyiben a kérelem és mellékletei vizsgálata után megállapítják, hogy a kérelmező a hatáskörrel, illetékességgel rendelkező hatósághoz hiánytalanul nyújtotta be a kérelmet, vagy a hiánypótlási felhívásnak eleget tett, a rendőrség a feltételek fennállása esetén intézkedik az igazolvány cseréje, pótlása iránt.

Az igazolvány hatályossága mindkét esetben megegyezik az eredeti igazolvány hatályossági idejével.

Az igazolványt az ügyfél átveheti személyesen, vagy kérheti annak postai úton történő továbbítását. Csere esetén az új igazolvány kézhezvételét követően az előző, még hatályos igazolványt vissza kell adni az eljáró hatóságnak.

2. Hiányos kérelem esetén a rendőrség hiánypótló végzést bocsát ki. Amennyiben a kért iratok pótlására nem kerül sor, vagy az igazgatási szolgáltatási díjat az ügyfél nem fizeti meg, az eljárást a rendőrség megszünteti.

Kérelem más EGT-tagállamban kiadott okmány elismertetéséhez

Ügyfél

Szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy, aki:

- más EGT-tagállamban kiadott, személy- és vagyonvédelmi tevékenység személyes végzésére jogosító okirattal rendelkezik, és Magyarországon letelepedés keretében személy- és vagyonvédelmi tevékenységet kíván személyesen végezni;
- Magyarországon magánnyomozói vagy vagyonvédelmi rendszert tervező, szerelő tevékenységet kíván személyesen végezni, és rendelkezik más EGT-tagállamban kiadott érvényes és hatályos okirattal.

Eljárási rend

Az a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy jogosult, aki más EGT-tagállam illetékes hatósága által kiállított irat elismertetését szeretné kezdeményezni.

Kérelem benyújtása

A kérelmező magyarországi lakóhelye vagy tartózkodási helye, ennek hiányában a tevékenység végzésének helye szerint illetékes rendőrkapitányságra kell továbbítani.

Feltételek

- Az elismertetni kívánt, más EGT-tagállamban kiadott, a tevékenység végzésére való jogosultságot igazoló irat (igazolvány, engedély) megléte;
- cselekvőképesség;
- nagykorúság;
- nem áll kizáró rendelkezés hatálya alatt.

Az eljárás során az ügyfélnek kell igazolnia

1. Személy- és vagyonvédelmi tevékenység esetén:
 - az elismertetni kívánt, más EGT-tagállamban kiadott érvényes és hatályos okirat meglétét, amely a kérelmezőt a személy- és vagyonvédelmi tevékenység személyes végzésére feljogosítja, és annak hiteles magyar nyelvű fordítását;
 - a cselekvőképességet az azt igazoló közokirattal – csatolva annak hiteles magyar nyelvű fordítását –, továbbá az előéleti feltételeknek való megfelelést a kérelmező lakóhelye szerinti ország illetékes hatósága által kiállított, három hónapnál nem régebbi közokirattal;
 - a külföldön kiállított okirat akkor bizonyító erejű – kivéve, ha nemzetközi szerződésből, illetve nemzetközi viszonyossági gyakorlatból más következik –, ha a kiállítás helye szerinti országban működő magyar külképviseleti hatóság diplomáciai felülhitelesítéssel látta el. A nem magyar nyelven kiállított okiratot hiteles magyar nyelvű fordítással együtt kell a kérelemhez csatolni;
 - ha a kérelmező helyett a képviselő jár el, akkor a képviselő eljárási jogosultságát (meghatalmazás).
2. Magánnyomozói, vagyonvédelmi rendszert tervező, szerelő tevékenység esetén:
 - az elismertetni kívánt, más EGT-tagállam illetékes hatósága által kiállított, a folytatni kívánt tevékenység személyes végzésére való jogosultságot igazoló vagy azzal egyenértékű irat meglétét;
 - a cselekvőképességet az azt igazoló közokirattal – csatolva annak hiteles magyar nyelvű fordítását –, továbbá az előéleti feltételeknek való megfelelést a kérelmező lakóhelye szerinti ország illetékes hatósága által kiállított, három hónapnál nem régebbi közokirattal. A külföldön kiállított okirat akkor bizonyító erejű – kivéve, ha nemzetközi szerződésből, illetve nemzetközi viszonyossági gyakorlatból más következik –, ha a kiállítás helye szerinti országban működő magyar külképviseleti hatóság diplomáciai felülhitelesítéssel látta el (a nem magyar nyelven kiállított okiratot hiteles magyar nyelvű fordítással együtt kell a kérelemhez csatolni);
 - ha a kérelmező helyett a képviselő jár el, akkor a képviselő eljárási jogosultságát (meghatalmazás).

Igazgatási szolgáltatási díj, illeték:

- 6900 forint igazgatási szolgáltatási díj a személy- és vagyonvédelmi tevékenység esetén;
- a magánnyomozói, vagyonvédelmi rendszert tervező, szerelő tevékenység esetén fizetési kötelezettség nem keletkezik.

Eljárás lefolytatása

1. A rendőrség a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy kérelmére a más EGT-tagállamban kiadott érvényes és hatályos okiratot akkor engedélyezi elismerni, ha a kérelmező által szolgáltatott, a magyar nyelvre lefordított okiratokat megvizsgálva meggyőződik arról, hogy az a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyt a tevékenység személyes végzésére feljogosítja. Ebben az esetben a hatáskörrel, illetékességgel rendelkező hatósághoz hiánytalanul benyújtott kérelem vagy a határidőre teljesített hiánypótlás alapján a rendőrség határozattal elismeri a más EGT-tagállam által kiállított iratot.
2. Amennyiben az engedélyezés feltételeinek vizsgálata során valamely feltétel fennállásának hiányát állapítják meg, az eljárás a kérelem elutasításával zárul.
3. Hiányos kérelem esetén a rendőrség hiánypótló végzést bocsát ki. Amennyiben a kért iratok pótlására nem kerül sor, vagy az igazgatási szolgáltatási díjat az ügyfél nem fizeti meg, az eljárást a rendőrség megszünteti.

Vállalkozások mint ügyfél által kezdeményezhető eljárások

A vállalkozások által végzett személy- és vagyonvédelmi tevékenység folytatásához a rendőrség által kiadott *működési engedélyre* (3. számú melléklet) van szükség, amely a kiadástól számított öt évig hatályos.

A magánnyomozói, illetve a vagyonvédelmi rendszert tervező, szerelő tevékenység folytatására irányuló szándékot a vállalkozások kötelesek a szolgáltatási tevékenység megkezdésének és folytatásának általános szabályairól szóló 2009. évi LXXVI. törvény (Szolg. tv.) szabályai szerint a rendőrségnek bejelenteni. Amennyiben a bejelentés megfelel a Szolg. tv.-ben meghatározott követelményeknek, a bejelentést tevő vállalkozás részére *hatósági bizonyítványt* (4. számú melléklet) állítanak ki, amely visszavonásig hatályos.

Vállalkozásként személy- és vagyonvédelmi, magánnyomozói, továbbá vagyonvédelmi rendszert tervező, szerelő tevékenységet *egyéni vállalkozó*, *egyéni cég*, *továbbá gazdasági társaság* folytathat.

Az egyéni vállalkozók tevékenysége megkezdésének, folytatásának, szünetelésének és megszűnésének, valamint a Magyarországon székhellyel rendelkező egyéni cég alapításának, működésének és megszűnésének feltételeit, tagjának vagy tagjainak jogait és kötelezettségeit az egyéni vállalkozóról és az egyéni cégről szóló 2009. évi CXV. törvény (Váll. tv.) szabályozza.

Egyéni vállalkozó

A Váll. tv. alapján egyéni vállalkozó lehet a magyar állampolgárságú természetes személyen kívül a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy is, továbbá bizonyos esetekben a bevándorolt vagy letelepedett jogállású személy, sőt szigorú szabályok mellett a tartózkodási engedéllyel rendelkező befogadott és a hontalan is.

Nem lehet egyéni vállalkozó:

- a kiskorú személy;
- aki cselekvőképességet érintő gondnokság alatt áll;
- aki az előéleti feltételeknek nem felel meg;
- aki egyéni cég tagja vagy gazdasági társaság korlátlanul felelős tagja.

Mindezek alapján megállapítható, hogy az egyéni vállalkozó természetes személy, azaz az egyéni vállalkozói tevékenység megkezdésével önálló, elkülönült jogalany nem jön létre, a vállalkozási tevékenység során keletkezett jogok és kötelezettségek a természetes személyt illetik és terhelik.

Egyéni cég

Az egyéni cég az egyéni vállalkozói nyilvántartásban szereplő természetes személy által alapított, jogi személyiséggel nem rendelkező jogalany, amely a cégnyilvántartásba történő bejegyzéssel jön létre [Váll. tv. 20. § (1) bek.].

Az egyéni vállalkozót gyakorlatilag megilleti a választás lehetősége, hogy a tevékenységét egyéni vállalkozóként vagy egyéni cég keretében kívánja foly-

tatni, s ezzel egyúttal megválasztja azt is, hogy tevékenységét mely jogszabályok szabályozzák majd.

Az egyéni cég egyszemélyes cég, amely csak kivételes esetben és korlátozott időtartamra válhat többségűvé (például az alapító halála, cselekvőképességének korlátozottá válása vagy elvesztése).

Gazdasági társaság

A gazdasági társaságokra vonatkozó legfontosabb jellemzőket a Ptk. foglalja össze, aminek értelmében a gazdasági társaságok üzletszerű közös gazdasági tevékenység folytatására, a tagok vagyoni hozzájárulásával létrehozott, jogi személyiséggel rendelkező vállalkozások, amelyekben a tagok a nyereségből közösen részesednek, és a veszteséget közösen viselik. [Ptk. 3:88. § (1) bek.]

A gazdasági társaságok alapítása vonatkozásában formakényszer érvényesül, azaz a Ptk. kötelező érvénnyel meghatározza azok lehetséges típusait. Jelenleg *gazdasági társaság kizárólag közkereseti társaság, betéti társaság, korlátolt felelősségű társaság vagy részvénytársaság formájában alapítható.*

A vállalkozások – a természetes személyekkel szemben, ahol a kérelem benyújtásának módja választható – kizárólag elektronikus úton nyújthatnak be kérelmet a rendőrségre, tekintettel arra, hogy 2018. január 1-jétől az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény 9. § (1) bekezdés *aa)* pontja a gazdálkodó szervezetek számára kötelezővé tette az elektronikus ügyintézését. A vállalkozások által használatos inNOVA űrlapok (RI-0203, RI-0205, RI-0206, RI-0207, RI-0209, RI-0213, RI-0215, RI-0217) a Portál felületén érhetők el.

*Kérelem személy- és vagyonvédelmi működési engedély kiadásához,
meghosszabbításához*

Ügyfél

1. Egyéni vállalkozó;
2. egyéni cég;
3. gazdasági társaság.

Eljárási rend

A személy- és vagyonvédelmi tevékenység végzéséhez szükséges működési engedély iránti kérelem benyújtására olyan

- magyar állampolgár vagy szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy jogosult, aki a tevékenységet egyéni vállalkozás keretében Magyarországon végzi;
- gazdasági társaságok, illetve egyéni cégek jogosultak, akik Magyarországon székhellyel, telephellyel, fiókteleppel rendelkeznek.

Kérelem benyújtása

A kérelmet az egyéni vállalkozó, egyéni cég, illetve gazdasági társaság magyarországi székhelye, telephelye, fióktelepe szerint illetékes rendőrkapitányságra kell benyújtani.

Feltételek

- A kérelmező személy- és vagyonvédelmi tevékenység végzésében személyesen közreműködő tagja, munkavállalója vagy egyéni vállalkozás, illetve egyéni cég esetében, ha a tevékenységet nem maga látja el, legalább egy foglalkoztatottja, illetve a vállalkozással kötött polgári jogi szerződés alapján a vállalkozás javára tevékenykedő természetes személy – ideértve a tevékenységet szakmailag szervező vagy irányító személyt is – rendelkezik a tevékenység személyes végzésére jogosító, a rendőrség által kiadott hatósági igazolvánnyal;
- a kérelmező rendelkezik az általa végezni kívánt tevékenységre vonatkozó, a szerződésszegéssel és a szerződésen kívül okozott károk megtérítését, valamint a sérelemdíj megfizetését szolgáló, külön jogszabályban meghatározott kötelező tartalmú felelősségbiztosítási szerződéssel;
- az egyéni vállalkozónak, illetve az egyéni cég vagy gazdasági társaság vezető tisztségviselőjének büntetlen előélete, illetve a tevékenység gyakorlását kizáró rendelkezések hiánya;
- nem adható működési engedély annak az egyéni vállalkozónak, akivel, vagy annak az egyéni cégnek, illetve gazdasági társaságnak, amelynek természetes személy tagja, tulajdonosa olyan vállalkozásnak volt tagja

vagy tulajdonosa, amellyel szemben a rendőrség két éven belül felügyeleti bírságot szabott ki, és azt nem fizették meg;

- nem adható működési engedély annak a jogi személyiséggel rendelkező gazdasági társaságnak, amelyet jogerős ügydöntő határozat a jogi személylyel szemben alkalmazható büntetőjogi intézkedésekről szóló törvényben foglaltak szerint a személy- és vagyonvédelmi tevékenység gyakorlásától eltiltott.

Az eljárás során az ügyfélnek kell igazolnia

1. Egyéni vállalkozó ügyfél esetén:
 - a magyar állampolgársággal nem rendelkező vállalkozó büntetlen előéletét, illetve hogy nem esik korlátozó rendelkezések hatálya alá, a lakóhelye szerinti ország illetékes hatósága által három hónapnál nem régebben kiállított okirattal kell igazolni (a külföldön kiállított okirat akkor bizonyító erejű – kivéve, ha nemzetközi szerződésből, illetve nemzetközi viszonyossági gyakorlatból más következik –, ha a kiállítás helye szerinti országban működő magyar képviseleti hatóság diplomáciai felülhitelesítéssel látta el (a nem magyar nyelven kiállított okiratot hiteles magyar nyelvű fordítással együtt kell a kérelemhez csatolni);
 - magyar állampolgársággal nem rendelkező vállalkozó cselekvőképességét a cselekvőképességet igazoló okirattal (hiteles magyar nyelvű fordítással ellátva);
 - a végezni kívánt tevékenységre vonatkozó felelősségbiztosítási szerződés meglétét a felelősségbiztosítási kötvénnyel, valamint a biztosítási szerződés díjfizetéssel történő folyamatos hatályban tartását igazoló, a biztosító által kiállított igazolással;
 - ha a kérelmező helyett a képviselő jár el, akkor a képviselő eljárási jogosultságát (meghatalmazás).
2. Egyéni cég vagy gazdasági társaság esetén:
 - cégszerű aláírást (a vállalkozás valamennyi vezető tisztségviselőjének aláírásmintája vagy aláírási címpéldánya);
 - Magyarországon alapított vállalkozás magyar állampolgársággal nem rendelkező vezető tisztségviselőjének büntetlen előéletét, illetve hogy nem esik korlátozó rendelkezések hatálya alá, a lakóhelye szerinti ország illetékes hatósága által három hónapnál nem régebben kiállított

okirattal kell igazolni (a külföldön kiállított okirat akkor bizonyító erejű – kivéve, ha nemzetközi szerződésből, illetve nemzetközi viszonyossági gyakorlatból más következik –, ha a kiállítás helye szerinti országban működő magyar külképviseleti hatóság diplomáciai felülhitelesítéssel látta el (a nem magyar nyelven kiállított okiratot hiteles magyar nyelvű fordítással együtt kell a kérelemhez csatolni);

- Magyarországon alapított vállalkozás magyar állampolgársággal nem rendelkező vezető tisztségviselőjének cselekvőképességét a cselekvőképességet igazoló okirattal (hiteles magyar nyelvű fordítással ellátva);
- a végezni kívánt tevékenységre vonatkozó felelősségbiztosítási szerződés meglétét a felelősségbiztosítási kötvénnyel, valamint a biztosítási szerződés díjfizetéssel történő folyamatos hatályban tartását igazoló, a biztosító által kiállított igazolással;
- ha a kérelmező helyett a képviselő jár el, akkor a képviselő eljárási jogosultságát (meghatalmazás).

Igazgatási szolgáltatási díj: 23 000 forint.

Eljárás lefolytatása

1. A rendőrség az eljárás során megvizsgálja a működési engedély kiadási feltételeinek fennállását. Amennyiben a kérelem feldolgozása során megállapítják, hogy a kérelmező a kérelmét a hatáskörrel, illetékességgel rendelkező hatósághoz hiánytalanul nyújtotta be, vagy eleget tett a hiánypótlási felhívásnak, és megfelel a vonatkozó jogszabályi előírásoknak, a rendőrség a személy- és vagyonvédelmi tevékenység végzését működési engedély (határozat) kibocsátásával engedélyezi.

A működési engedély *öt évig hatályos*, amely alkalmanként további öt évre meghosszabbítható, ha a kiadás feltételei – azok ismételt vizsgálata alapján – fennállnak.

Amennyiben a működési engedély megújítására kerül sor, úgy az új működési engedély átvételét követően az előző, még hatályos engedélyt az ügyfélnek vissza kell adnia az eljáró hatóságnak (két hatályos engedély nem lehet az engedélyes birtokában).

A személy- és vagyonvédelmi tevékenység csak abban az esetben kezdhető meg, ha az eljáró hatóság hitelesítette a vállalkozás szerződéseit nyilvántartó naplót.

2. Amennyiben az engedélyezés feltételeinek vizsgálata során valamely feltétel fennállásának hiányát állapítják meg, az eljárás a kérelem elutasításával zárul.
3. Hiányos kérelem esetén a rendőrség hiánypótló végzést bocsát ki. Amennyiben a kért iratok pótlására nem kerül sor, vagy az igazgatási szolgáltatási díjat az ügyfél nem fizeti meg, az eljárást a rendőrség megszünteti.

Kérelem más EGT-tagállam vállalkozója részére Magyarországon végezni kívánt személy- és vagyonvédelmi tevékenység végzéséhez szükséges működési engedély kiadásához, meghosszabbításához

Ügyfél

Más EGT-tagállam egyéni vállalkozója.

Eljárási rend

Más EGT-tagállamban alapított és működési engedélyt szerzett személy- és vagyonvédelmi tevékenységet folytató egyéni vállalkozónak Magyarország területén letelepedés keretében végzett személy- és vagyonvédelmi tevékenység engedélyezésére szolgál.

Kérelem benyújtása

A kérelmet az egyéni vállalkozó magyarországi telephelye, fióktelepe, illetve a tevékenység végzésének helye szerint illetékes rendőrkapitányságra kell benyújtani.

Feltételek

- Cselekvőképesség;
- büntetlen előélet;
- más EGT-tagállamban kiadott, az egyéni vállalkozót személy- és vagyonvédelmi tevékenység végzésére jogosító okirat megléte;
- a végezni kívánt tevékenységre vonatkozó felelősségbiztosítási szerződés.

Az eljárás során az ügyfélnek kell igazolnia

- A magyar állampolgársággal nem rendelkező vállalkozó esetén a cselekvőképesség igazolása az azt igazoló közokirattal és annak hiteles magyar nyelvű fordítása;
- magyar állampolgársággal nem rendelkező vállalkozó büntetlen előéletét, illetve, hogy nem esik korlátozó rendelkezések hatálya alá, a lakóhelye szerinti ország illetékes hatósága által kiállított, három hónapnál nem régebbi, az előéleti feltételek meglétét igazoló közokirattal (a külföldön kiállított okirat akkor bizonyító erejű – kivéve, ha nemzetközi szerződésből, illetve nemzetközi viszonyossági gyakorlatból más következik –, ha a kiállítás helye szerinti országban működő magyar külképviseleti hatóság diplomáciai felülhitelesítéssel látta el. A nem magyar nyelven kiállított okiratot hiteles magyar nyelvű fordítással együtt kell a kérelemhez csatolni);
- a vállalkozó személy- és vagyónvédelmi tevékenység végzésére való jogosultságát a más EGT-tagállamban kiadott érvényes és hatályos okirattal (csatolva annak hiteles magyar nyelvű fordítását);
- a végezni kívánt tevékenységre vonatkozó felelősségbiztosítási szerződés meglétét kötvénnyel, valamint a biztosítási szerződés díjfizetéssel történő folyamatos hatályban tartását igazoló, a biztosító által kiállított igazolással;
- ha a kérelmező helyett képviselő jár el, akkor a képviselő eljárási jogosultságát (meghatalmazás).

Igazgatási szolgáltatási díj: 23 000 forint.

Eljárás lefolytatása

1. A rendőrség az eljárás során megvizsgálja a kérelmet és mellékleteit, és az EGT-vállalkozó magyarországi tevékenységét akkor engedélyezi, ha a kérelmező által szolgáltatott, magyar nyelvre lefordított okiratokat megvizsgálva megállapítja, hogy az EGT-vállalkozó rendelkezik olyan, más EGT-tagállamban kiadott, érvényes és hatályos okirattal, amely őt a személy- és vagyónvédelmi tevékenység végzésére feljogosítja. A rendőrség a tevékenység végzését határozat kiállításával abban az esetben engedélyezi, ha az ügyfél a kérelmét a hatáskörrel, illetékességgel rendelkező hatósághoz hiánytalanul nyújtotta be, vagy eleget tett a hiánypótlási felhívásnak, és megfelel a vonatkozó jogszabályi előírásoknak.

A tevékenység folytatását addig az időpontig engedélyezik, ameddig a más EGT-tagállamban kiadott okirat hatályossága szól.

A személy- és vagyonvédelmi tevékenység csak abban az esetben kezdhető meg, ha az eljáró hatóság hitelesítette a vállalkozás szerződéseit nyilvántartó naplót.

2. Amennyiben az engedélyezés feltételeinek vizsgálata során valamely feltétel fennállásának hiányát állapítják meg, az eljárás a kérelem elutasításával zárul.
3. Hiányos kérelem esetén a rendőrség hiánypótló végzést bocsát ki. Amennyiben a kért iratok pótlására nem kerül sor, vagy az igazgatási szolgáltatási díjat az ügyfél nem fizeti meg, az eljárást a rendőrség megszünteti.

Kérelem más EGT-tagállamban alapított és működési engedéllyel rendelkező, személy- és vagyonvédelmi tevékenységet folytató társas vállalkozás részére Magyarország területén letelepedés keretében végzett tevékenység engedélyezéséhez

Ügyfél

Más EGT-tagállamban alapított és működési engedélyt szerzett egyéni cég vagy gazdasági társaság.

Eljárási rend

A kérelem benyújtása abban az esetben indokolt, ha a más EGT-tagállamban alapított és működési engedélyt szerzett vállalkozás Magyarország területén letelepedés keretében kíván személy- és vagyonvédelmi tevékenységet végezni.

Kérelem benyújtása

A kérelmet a vállalkozás Magyarországon bejegyzett telephelye, fióktelepe, illetve a tevékenység végzésének helye szerint illetékes rendőrkapitányság részére kell továbbítani.

Feltételek

- Vezető tisztségviselő cselekvőképessége;
- vezető tisztségviselő büntetlen előélete;
- más EGT-tagállamban kiadott, a vállalkozást személy- és vagyonvédelmi tevékenység végzésére jogosító okirat megléte;
- a végezni kívánt tevékenységre vonatkozó felelősségbiztosítási szerződés.

Az eljárás során az ügyfélnek kell igazolnia

- Cégszerű aláírást (a vállalkozás valamennyi vezető tisztségviselőjének aláírásmintája vagy aláírási címpéldánya);
- a vállalkozás magyar állampolgársággal nem rendelkező vezető tisztségviselőjének büntetlen előéletét, illetve hogy nem esik korlátozó rendelkezések hatálya alá, a lakóhelye szerinti ország illetékes hatósága által három hónapnál nem régebben kiállított okirattal kell igazolni (a külföldön kiállított okirat akkor bizonyító erejű – kivéve, ha nemzetközi szerződésből, illetve nemzetközi viszonyossági gyakorlatból más következik –, ha a kiállítás helye szerinti országban működő magyar külképviseleti hatóság diplomáciai felülhitelesítéssel látta el. A nem magyar nyelven kiállított okiratot hiteles magyar nyelvű fordítással együtt kell a kérelemhez csatolni);
- a vállalkozás magyar állampolgársággal nem rendelkező vezető tisztségviselőjének cselekvőképességét a cselekvőképességet igazoló okirattal (hiteles magyar nyelvű fordítással ellátva);
- a végezni kívánt tevékenységre vonatkozó felelősségbiztosítási szerződés meglétét a felelősségbiztosítási kötvénnyel, valamint a biztosítási szerződés díjfizetéssel történő folyamatos hatályban tartását igazoló, a biztosító által kiállított igazolással;
- ha a kérelmező helyett a képviselő jár el, akkor a képviselő eljárási jogosultságát (meghatalmazás).

Igazgatási szolgáltatási díj: 23 000 forint.

Eljárás lefolytatása

1. A rendőrség az eljárás során megvizsgálja a kérelmet és mellékleteit, és a vállalkozás magyarországi tevékenységét akkor engedélyezi, ha

a kérelmező által szolgáltatott, magyar nyelvre lefordított okiratokat megvizsgálva megállapítja, hogy az EGT-vállalkozás rendelkezik olyan, más EGT-tagállamban kiadott, érvényes és hatályos okirattal, amely őt a személy- és vagyonvédelmi tevékenység végzésére feljogosítja. A rendőrség a tevékenység végzését határozat kiállításával abban az esetben engedélyezi, ha az ügyfél a kérelmét a hatáskörrel, illetékességgel rendelkező hatósághoz hiánytalanul nyújtotta be, vagy eleget tett a hiánypótlási felhívásnak, és megfelel a vonatkozó jogszabályi előírásoknak. A tevékenység folytatását addig az időpontig engedélyezi, ameddig a más EGT-tagállamban kiadott okirat hatályossága szól.

A személy- és vagyonvédelmi tevékenység csak abban az esetben kezdhető meg, ha az eljáró hatóság hitelesítette a vállalkozás szerződéseit nyilvántartó naplót.

2. Amennyiben az engedélyezés feltételeinek vizsgálata során valamely feltétel fennállásának hiányát állapítják meg, az eljárás a kérelem elutasításával zárul.
3. Hiányos kérelem esetén a rendőrség hiánypótló végzést bocsát ki. Amennyiben a kért iratok pótlására nem kerül sor, vagy az igazgatási szolgáltatási díjat az ügyfél nem fizeti meg, az eljárást a rendőrség megszünteti.

Kérelem személy- és vagyonvédelmi működési engedély pótlásához, cseréjéhez

Ügyfél

1. Egyéni vállalkozó;
2. egyéni cég;
3. gazdasági társaság.

Eljárási rend

A kérelem benyújtása abban az esetben indokolt, ha a meglévő hatályos működési engedély adataiban (például vállalkozás neve, székhelye, telephelye, fióktelepe) változás történt (csere), vagy a működési engedély elveszett, eltulajdonították, megsemmisült vagy megrongálódott (pótlás).

Kérelem benyújtása

A kérelmet az egyéni vállalkozó, egyéni cég, illetve gazdasági társaság magyarországi székhelye, telephelye, fióktelepe szerint illetékes rendőrkapitányságra kell benyújtani.

Az eljárás során az ügyfélnek kell igazolnia

- Csere esetén a cserére okot adó iratot;
- pótlás esetén az engedély eltűnésének körülményeit (nyilatkozat, illetve, ha történt bejelentés, akkor a rendőrhatalósági jegyzőkönyv);
- szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy egyéni vállalkozó vagy vezető tisztségviselő esetén az előéleti feltételek meglétét, az érintett lakóhelye szerinti ország illetékes hatósága által kiállított, három hónapnál nem régebbi, az előéleti feltételek meglétét igazoló közokirattal (a külföldön kiállított okirat akkor bizonyító erejű – kivéve, ha nemzetközi szerződésből, illetve nemzetközi viszonyossági gyakorlatból más következik –, ha a kiállítás helye szerinti országban működő magyar külképviseleti hatóság diplomáciai felülhitelesítéssel látta el. A nem magyar nyelven kiállított okiratot hiteles magyar nyelvű fordítással együtt kell a kérelemhez csatolni);
- ha a kérelmező helyett a képviselő jár el, akkor a képviselő eljárási jogosultságát (meghatalmazás).

Igazgatási szolgáltatási díj

- Működési engedély cseréje esetén 7600 forint;
- működési engedély pótlása esetén 23 000 forint.

Eljárás lefolytatása

1. Amennyiben a kérelem és mellékletei vizsgálata után megállapítják, hogy a kérelmező a hatáskörrel, illetékességgel rendelkező hatósághoz hiánytalanul nyújtotta be a kérelmet, vagy a hiánypótlási felhívásnak eleget tett, a rendőrség a feltételek fennállása esetén intézkedik a működési engedély cseréje, pótlása iránt.

Az engedély hatályossága mindkét esetben megegyezik az eredeti engedély hatályossági idejével.

2. Hiányos kérelem esetén a rendőrség hiánypótló végzést bocsát ki. Amennyiben a kért iratok pótlására nem kerül sor, vagy az igazgatási szolgáltatási díjat az ügyfél nem fizeti meg, az eljárást a rendőrség megszünteti.

Bejelentés magánnyomozói, vagyonvédelmi rendszert tervező, szerelő tevékenység végzésére

Ügyfél

1. Egyéni vállalkozó;
2. egyéni cég;
3. gazdasági társaság.

Eljárási rend

A kérelmet a magánnyomozói, valamint a vagyonvédelmi rendszert tervező, szerelő tevékenység végzését bejelenteni szándékozó vállalkozások nyújthatják be.

Kérelem benyújtása

A kérelmet az egyéni vállalkozó, egyéni cég, illetve gazdasági társaság magyarországi székhelye, telephelye, fióktelepe szerint illetékes rendőrkapitányságra kell benyújtani.

Feltételek

- A kérelmező a vagyonvédelmi rendszert tervező, szerelő vagy magánnyomozói tevékenység végzésében személyesen közreműködő tagja, munkavállalója vagy egyéni vállalkozás, illetve egyéni cég esetében, ha a tevékenységet nem maga látja el, legalább egy foglalkoztatottja, illetve a vállalkozással kötött polgári jogi szerződés alapján a vállalkozás javára tevékenykedő természetes személy – ideértve a tevékenységet szakmailag szervező vagy irányító személyt is – rendelkezik a tevékenység személyes végzésére jogosító, a rendőrség által kiadott hatósági igazolvánnyal;

- a kérelmező rendelkezik az általa végezni kívánt tevékenységre vonatkozó felelősségbiztosítási szerződéssel;
- az egyéni vállalkozónak, illetve az egyéni cég vagy gazdasági társaság vezető tisztségviselőjének büntetlen előélete, illetve a tevékenység gyakorlását kizáró rendelkezések hiánya;
- nem adható működési engedély annak az egyéni vállalkozónak, akivel, vagy annak az egyéni cégnek, illetve gazdasági társaságnak, amelynek természetes személy tagja, tulajdonosa olyan vállalkozásnak volt tagja vagy tulajdonosa, amellyel szemben a rendőrség két éven belül felügyeleti bírságot szabott ki, és azt nem fizették meg;
- nem vehető nyilvántartásba az a jogi személyiséggel rendelkező gazdasági társaság, amelyet jogerős ügydöntő határozat a jogi személlyel szemben alkalmazható büntetőjogi intézkedésekről szóló törvényben foglaltak szerint a tervező, szerelő vagy magánnyomozói tevékenység gyakorlásától eltiltott.

Az eljárás során az ügyfélnek kell igazolnia

1. Egyéni vállalkozó ügyfél esetén:

- a magyar állampolgársággal nem rendelkező vállalkozó büntetlen előéletét, illetve, hogy nem esik korlátozó rendelkezések hatálya alá, a lakóhelye szerinti ország illetékes hatósága által három hónapnál nem régebben kiállított okirattal kell igazolni;
- a külföldön kiállított okirat akkor bizonyító erejű – kivéve, ha nemzetközi szerződésből, illetve nemzetközi viszonyossági gyakorlatból más következik –, ha a kiállítás helye szerinti országban működő magyar külképviseleti hatóság diplomáciai felülhitelesítéssel látta el (a nem magyar nyelven kiállított okiratot hiteles magyar nyelvű fordítással együtt kell a kérelemhez csatolni);
- magyar állampolgársággal nem rendelkező vállalkozó cselekvőképességét a cselekvőképességet igazoló okirattal (hiteles magyar nyelvű fordítással ellátva);
- a végezni kívánt tevékenységre vonatkozó felelősségbiztosítási szerződés meglétét a felelősségbiztosítási kötvénnyel, valamint a biztosítási szerződés díjfizetéssel történő folyamatos hatályban tartását igazoló, a biztosító által kiállított igazolással;
- ha a kérelmező helyett a képviselő jár el, akkor a képviselő eljárási jogosultságát (meghatalmazás).

2. Egyéni cég vagy gazdasági társaság esetén:
 - cégszerű aláírást (a vállalkozás valamennyi vezető tisztségviselőjének aláírásmintája vagy aláírási címpéldánya);
 - Magyarországon alapított vállalkozás magyar állampolgársággal nem rendelkező vezető tisztségviselőjének büntetlen előéletét, illetve, hogy nem esik korlátozó rendelkezések hatálya alá, a lakóhelye szerinti ország illetékes hatósága által három hónapnál nem régebben kiállított okirattal kell igazolni;
 - a külföldön kiállított okirat akkor bizonyító erejű – kivéve, ha nemzetközi szerződésből, illetve nemzetközi viszonyossági gyakorlatból más következik –, ha a kiállítás helye szerinti országban működő magyar külképviseleti hatóság diplomáciai felülhitelesítéssel látta el (a nem magyar nyelven kiállított okiratot hiteles magyar nyelvű fordítással együtt kell a kérelemhez csatolni);
 - Magyarországon alapított vállalkozás magyar állampolgársággal nem rendelkező vezető tisztségviselőjének cselekvőképességét a cselekvőképességet igazoló okirattal (hiteles magyar nyelvű fordítással ellátva);
 - a végezni kívánt tevékenységre vonatkozó felelősségbiztosítási szerződés meglétét a felelősségbiztosítási kötvénnyel, valamint a biztosítási szerződés díjfizetéssel történő folyamatos hatályban tartását igazoló, a biztosító által kiállított igazolással;
 - ha a kérelmező helyett a képviselő jár el, akkor a képviselő eljárási jogosultságát (meghatalmazás).

Fizetési kötelezettség nem áll fenn.

Eljárás lefolytatása

1. A rendőrség az eljárás során megvizsgálja a bejelentést és annak mellékleteit. Amennyiben a kérelem feldolgozása során megállapítják, hogy a kérelmező a kérelmét a hatáskörrel, illetékességgel rendelkező hatósághoz hiánytalanul nyújtotta be, és az megfelel a vonatkozó jogszabályi előírásoknak, a rendőrség a tevékenység végzését visszavonásig hatályos hatósági bizonyítvány kiállításával veszi tudomásul.
A magánnyomozói és a vagyoni védelmi rendszert tervező, szerelő tevékenység csak abban az esetben kezdhető meg, ha az eljáró hatóság hitelesítette a vállalkozás szerződéseit nyilvántartó naplót.

2. Amennyiben a bejelentés nem felel meg a vonatkozó jogszabályban meghatározott követelményeknek, a rendőrség a bejelentés hiányainak megjelölése mellett figyelmezteti a kérelmezőt a tevékenység bejelentés nélküli folytatásának jogkövetkezményeire.

Bejelentés személyi változásról (vezető tisztségviselő, foglalkoztatottak adataiban bekövetkező változás)

A vállalkozásoknak a nyilvántartásban történő átvezetés céljából a tárgyhot követő hónap ötödik napjáig be kell jelenteniük a rendőrségnek a nyilvántartási adatokban bekövetkezett változásokat. A változás bejelentését attól függően, hogy vezető tisztségviselő, foglalkoztatott adataiban beálló változásról van szó (személyi azonosító adatok vagy a tevékenység személyes végzésére jogosító igazolvány száma), avagy személyi változás következett be (foglalkoztatott, tevékenységet szakmailag szervező irányító személy, vezető tisztségviselő, természetes személy tag, tulajdonos személye), külön eljárás megindításával kell kezdeményezni az illetékes rendőrkapitányságnál.

Vezető tisztségviselő, foglalkoztatottak adataiban bekövetkezett változás bejelentése

Ügyfél

1. Egyéni vállalkozó;
2. egyéni cég;
3. gazdasági társaság.

Eljárási rend

A bejelentést akkor kell megtenni, ha a meglévő, hatályos működési engedély kiváltásakor vagy a tevékenység végzésének bejelentésekor közölt vezető tisztségviselő, vagy a működési engedély hatályos mellékletében vagy a kiadott hatósági bizonyítványban feltüntetett valamely foglalkoztatott személyi azonosító adataiban vagy a tevékenység személyes végzésére jogosító igazolvány számában változás következett be (azt kicserélték, meghosszabbították, pótolták).

Kérelem benyújtása

A kérelmet az egyéni vállalkozó, egyéni cég, gazdasági társaság magyarországi székhelye, telephelye, fióktelepe, ennek hiányában a tevékenység végzésének helye szerint illetékes rendőrkapitányságra kell benyújtani.

Az eljárás során az ügyfélnek kell igazolnia

- A bekövetkezett változásokat (a változásokat tartalmazó lista benyújtásával);
- ha a kérelmező helyett képviselő jár el, akkor a képviselő eljárási jogosultságát (meghatalmazás).

Fizetési kötelezettség nem áll fenn.

Az eljárás lefolytatása

1. Amennyiben az arra jogosult ügyfél által a hatáskörrel, illetékességgel rendelkező hatósághoz hiánytalanul benyújtott kérelem vagy az utólag becsatolt hiánypótlás alapján a rendőrség megállapítja, hogy az megfelel a jogszabályi előírásoknak, a változásokat a nyilvántartáson átvezeti. A foglalkoztatottak adataiban bekövetkező változás esetén a rendőrség a működési engedély mellékletét kicseréli, illetve új hatósági bizonyítványt állít ki.
2. Hiányos kérelem esetén a rendőrség hiánypótló végzést bocsát ki. Amennyiben a kért iratok pótlására nem kerül sor, az eljárást a rendőrség megszünteti.

Személyi változás

(foglalkoztatott, tevékenységet szakmailag szervező irányító, vezető tisztségviselő, természetes személy tag, természetes személy tulajdonos)

Ügyfél

1. Egyéni vállalkozó;
2. egyéni cég;
3. gazdasági társaság.

Eljárási rend

A bejelentést akkor kell megtenni, ha a személy- és vagyonvédelmi tevékenység végzéséhez szükséges működési engedéllyel rendelkező, vagy a magánnyomozó, a vagyonvédelmi rendszert tervező, szerelő tevékenység végzésének szándékát bejelentő és erről hatósági bizonyítvánnyal rendelkező vállalkozás vonatkozásában személyi változás áll be.

Kérelem benyújtása

A kérelmet az egyéni vállalkozó, egyéni cég, gazdasági társaság magyarországi székhelye, telephelye, fióktelepe, ennek hiányában a tevékenység végzésének helye szerint illetékes rendőrkapitányságra kell benyújtani.

Az eljárás során az ügyfélnek kell igazolnia

- A bekövetkezett változásokat;
- ha a kérelmező helyett képviselő jár el, akkor a képviselő eljárási jogosultságát (meghatalmazás).

Eljárási költség

1. Személy- és vagyonvédelmi tevékenységet folytató vállalkozás esetén 2300 Ft igazgatási szolgáltatási díj;
2. magánnyomozói, vagyonvédelmi rendszert tervező, szerelő tevékenységet folytató vállalkozás esetén fizetési kötelezettség nem áll fenn.

Az eljárás lefolytatása

1. Amennyiben az arra jogosult ügyfél által a hatáskörrel, illetékességgel rendelkező hatósághoz hiánytalanul benyújtott kérelem vagy az utólag becsatolt hiánypótlás alapján a rendőrség megállapítja, hogy az megfelel a jogszabályi előírásoknak, a rendőrség a működési engedély mellékletét kicseréli, illetve új hatósági bizonyítványt állít ki.
2. Hiányos kérelem esetén a rendőrség hiánypótló végzést bocsát ki. Amennyiben a kért iratok pótlására nem kerül sor, vagy az eljárási költséget az ügyfél nem fizeti meg, az eljárást a rendőrség megszünteti.

Természetes személy és vállalkozások által kezdeményezhető eljárások

*Bejelentés személy- és vagyonvédelmi, magánnyomozói,
vagyonvédelmi rendszert tervező, szerelő tevékenység befejezéséről*

Ügyfél

1. Természetes személy;
2. vállalkozás (egyéni vállalkozó, egyéni cég, gazdasági társaság).

Eljárási rend

A bejelentést akkor kell megtenni, ha az ügyfél a tevékenység folytatását befejezi.

Kérelem benyújtása

A kérelmet a kérelmező lakóhelye, tartózkodási helye, ennek hiányában értesítési címe (természetes személy), illetve a vállalkozás székhelye, telephelye, fióktelepe (vállalkozás) szerint illetékes rendőrkapitányságra kell benyújtani.

Az eljárás során az ügyfélnek le kell adnia

A tevékenység folytatásához kiadott eredeti igazolványt, működési engedélyt, hatósági bizonyítványt.

Eljárási költség: fizetési kötelezettség nem áll fenn.

Az eljárás lefolytatása

A rendőrség a kérelem megérkezését követően nyolc napon belül intézkedik a kiadott igazolvány, működési engedély, hatósági bizonyítvány visszavonására.

Rendőrhatósági ellenőrzés

Az SzVMt. hatálya alá tartozó tevékenység hatósági ellenőrzését a rendőrség végzi, amely a tevékenység gyakorlásának jogszerűségére, a felelősségbiztosítási

szerződés meglétére, a rendőrség által nyilvántartott adatok valódiságára, a rendőrség által hitelesített naplóba bejegyzett adatokra, és az engedélyezés vagy a tevékenység végzésének feltételeiben beállott változások vizsgálatára terjed ki.

Az ellenőrzések foganatosításában valamennyi érintett szolgálati ág tevékenyen részt vesz. Az *igazgatásrendészeti szolgálati ág végzi a vállalkozó tevékenység adminisztratív jellegű hatósági ellenőrzését. A büntügyi szolgálati ág hatáskörébe tartozik a magánnyomozói tevékenység helyszíni ellenőrzése. A közterületen és nyilvános helyen személy- és vagyonvédelmi tevékenységet végzők helyszíni ellenőrzése a közrendvédelmi szolgálati ág kompetenciáját képezi.*

Hatósági nyilvántartás vezetése

A rendőrség a működési engedély és az igazolvány hitelességének, valamint a tevékenység ellenőrzésének céljából nyilvántartást vezet:

- a kiadott működési engedélyekről és igazolványokról;
- a kiadásuk alapjául szolgáló, az SzVMt.-ben meghatározott feltételek igazolásához szükséges adatokról;
- az adatváltozásról;
- a tervező, szerelő vagy magánnyomozói tevékenység folytatására jogosultakról;
- a működési engedély visszavonásáról, a vállalkozás tevékenységének megtiltásáról, és az igazolvány visszavonásáról, bevonásáról.

A rendőrség által vezetett központi nyilvántartás neve SZEVAPOl számítógépes ügyintézői és nyilvántartó rendszer. A nyilvántartás a természetes személyazonosító adatok kivételével közhiteles.

A nyilvántartásból történő adattovábbítás szabályai meglehetősen szigorúak, ugyanis a nyilvántartásból adattovábbításra irányuló kérelmet – ha törvény eltérően nem rendelkezik – teljesíteni nem lehet.

A nyilvántartás alapadatainak karbantartása az igazgatásrendészeti szolgálati ág kompetenciájába tartozik, az ellenőrzéssel kapcsolatos adatokat annak a szolgálati ágnak kell rögzítenie, amely az ellenőrzést végrehajtotta.

Rendőrhatósági ellenőrzés

Majorné Hegyes Anikó

Általános szabályok

Az előző fejezetben részletezett, az igazolványok, engedélyek és hatósági bizonyítványok kiadását magában foglaló szakmai feladaton túl további kötelezettségként jelentkezik a rendőrség oldalán a törvény hatálya alá tartozó tevékenységek hatósági ellenőrzése, ami *az alábbi feladatokat foglalja magában:*

- hatósági ellenőrzés tervezése és végrehajtása;
- jogsértés, illetve a feltételek megszűnése esetén:
 - hatósági igazolvány korlátozása,
 - működési engedély korlátozása,
 - tevékenység megtiltása, hatósági bizonyítvány visszavonása,
 - felügyeleti, illetve eljárási bírság kiszabása,
 - büntető feljelentés;
- az ellenőrzés tényének közhiteles nyilvántartásban való rögzítése.

A hatósági ellenőrzés eljárásjogi alapjait az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (Ákr.) határozza meg egy teljesen különálló fejezetben. Az Ákr. értelmében az ellenőrzés önálló közigazgatási tevékenységfajta. Elkülönült, hatósági cselekménysor, amely nem számít hatósági ügynek, azonban jogsértés megállapítása esetén egy másik hatósági eljárás követi. Jogsértés hiányában pedig ennek megállapításával zárul.

A magánbiztonsági szakterületet érintően az ellenőrzés hivatalból indul meg, tekintettel arra, hogy a rendőrség az ügyfeleknél folyamatosan lát el ellenőrzési feladatokat. Ennek megfelelően a hatóság az ellenőrzést az Ákr. VII. fejezetében meghatározott hivatalbóli eljárás szabályai szerint folytatja le, amiről az ügyfél előzetes értesítése nem szükséges.¹

¹ 2016. évi CL. törvény az általános közigazgatási rendtartásról 100–102. §.

Ellenőrzési terv

Az ellenőrzés végrehajtására a rendőrség tervet készít, amely tartalmazza az ellenőrzés tárgyát, az ellenőrzési időszakot, az ellenőrzések ütemezését, eszközét, esetleg a hatóság vezetője által meghatározott egyéb adatokat. A hatóság az ellenőrzési tervben foglalt, valamint a tervben nem szereplő, de az ellenőrzési időszakban lefolytatott hatósági ellenőrzések végrehajtásáról évente értékelő jelentést készít,² amely tartalmazza legalább az ellenőrzések számát, a végrehajtást akadályozó körülményeket, az alkalmazott szankciókat, az ellenőrzések tapasztalatait, az azok nyomán tett intézkedéseket és egyéb statisztikai adatokat.

Az ellenőrzés eszközei

- Az adatszolgáltatás, iratbemutató és egyéb tájékoztatás kérésével megvalósuló ellenőrzés,
- a helyszíni ellenőrzés.

A tevékenységek vizsgálatára az SzVMt. 8. § (5)–(7) bekezdése ad felhatalmazást, amit a rendőrség az igazolvány/működési engedély/hatósági bizonyítvány hatályossága alatt *évente lefolytat*.

A fenti rendelkezések értelmében a tevékenység ellenőrzésének végrehajtása során a tevékenység gyakorlásának jogszerűségét, a felelősségbiztosítási szerződés meglétét, a rendőrség által nyilvántartott adatok valóságát, a rendőrség által hitelesített naplóba bejegyzett adatokat és az engedélyezés vagy a tevékenység végzésének feltételeiben beállott változásokat ellenőrzi a hatóság.

Főszabály szerinti³ a rendőrség

- *igazgatásrendészeti szolgálati ága* tulajdonképpen egy általános jellegű, *adminisztratív hatósági ellenőrzést folytat*;
- *a büntügyi szolgálati ág a magánnyomozói tevékenység helyszíni ellenőrzését*; míg

² 52/2013. (XII. 16.) ORFK utasítás a személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenységre vonatkozó jogszabályokból a Rendőrségre háruló feladatok végrehajtására 39–42. pontjai alapján.

³ 52/2013. (XII. 16.) ORFK utasítás 11. pont alapján.

- *a rendészeti (közrendvédelmi) szolgálati ág a – közterületen és nyilvános helyen történő – személy- és vagyonvédelmi tevékenységet végzők helyszíni ellenőrzését hajtja végre.*

A tevékenység ellenőrzése alapvetően annak a rendőrkapitányságnak a feladatkörébe tartozik, amely az engedélyt/igazolványt kiadta, illetve amelynek illetékességebe az adott vállalkozás/természetes személy tartozik. Amennyiben a tevékenységet nem az engedélyező szerv illetékességi területén gyakorolják, a tevékenység végzésének ellenőrzését a tevékenység gyakorlása (a vállalkozás telephelye vagy fióktelepe) szerinti rendőrkapitányság rendészeti vagy bűnügyi szolgálati ága önállóan – a gyakorlatban főként megkeresés alapján – hajtja végre.

A tevékenység ellenőrzésének akadályai

Az SzVMt. 9. § (1)–(3) bekezdései tételesen felsorolják azokat a kizáró okokat, amelyeknek észlelése esetén az ellenőrzés nem hajtható végre. A törvényben meghatározott esetekben kijelölés alapján más szerv végzi el a vállalkozás, illetve az adott személy ellenőrzését.

Ugyanakkor, ha a vállalkozás tulajdonosa vagy vezető tisztségviselője, illetve a magánnyomozó korábban az ORFK vagy más országos hatáskörrel és illetékességgel rendelkező nyomozó hatóság állományában teljesített szolgálatot, tevékenységét bármely, az ellenőrzésre hatáskörrel és illetékességgel rendelkező rendőrkapitányság ellenőrizheti.⁴

Az ellenőrzés dokumentálása

A végrehajtott ellenőrzésről *jegyzőkönyvet kell felvenni* (5., 6. sz. melléklet). Amennyiben a hatóság az ellenőrzés során *jogsértést nem tapasztal*, úgy jegyzőkönyv felvétele helyett *hivatalos feljegyzés is készíthető*.

⁴ 52/2013. (XII. 16.) ORFK utasítás 13. pont alapján.

A jegyzőkönyv tartalmi elemei

A jegyzőkönyv tartalmazza az ellenőrzést végző szerv megnevezését, az ellenőrzés helyét, idejét, a részt vevő személyeket és jogi állásukat. Tájékoztatást kell nyújtani a jogokra, kötelezettségekre vonatkozóan, továbbá rögzíteni kell az ellenőrzés során megállapított tényeket, körülményeket, tett intézkedéseket, az esetleges jogsértéseket, valamint a részt vevő személyek aláírását (minden oldalon).

A jegyzőkönyv, illetve a feljegyzés egy példányát az ellenőrzött személynek vagy a vállalkozás jelen lévő képviselőjének az ellenőrzést követően át kell adni, vagy részükre az ellenőrzés befejezésétől számított tíz napon belül meg kell küldeni.

Amennyiben az érintett nem volt jelen az ellenőrzésnél, úgy a jegyzőkönyv megküldése mellett tájékoztatást kell nyújtani arról, hogy öt napon belül nyilatkozatot tehet az ellenőrzéssel kapcsolatban.

A jegyzőkönyv vagy a feljegyzés egy példányát az engedélyező hatóságnak is szükséges továbbítani.

Az ellenőrzés eredményeképpen feltárt jogsértések szankcionálása

Amennyiben a rendőrség a hatósági ellenőrzés befejezésekor megállapítja, hogy az ügyfél a jogszabályban, illetve a hatósági döntésben foglalt előírásokat megsértette,

1. *és a jogszabály vagy hatósági döntés megsértése* a jogellenes magatartás megszüntetésével vagy a jogszerű állapot helyreállításával *orvosolható*, a hatóság *figyelmeztetést tartalmazó döntésben felhívja az ügyfél figyelmét a jogszabálysértésre*, és megfelelő határidő megállapításával, valamint a jogkövetkezményekre történő figyelmeztetéssel kötelezi annak megszüntetésére;
2. *amennyiben* a meghatározott határidő *eredménytelenül telt el*, vagy az 1. pont alkalmazása kizárt, a hatóság hivatalból *megindítja a hatáskörébe tartozó eljárást*;

3. hatáskör, illetve illetékesség hiányában *kezdeményezi* a hatáskörrel rendelkező hatóság *eljárását*, illetve egyéb eljárást.⁵

E rendelkezés figyelembevételével az alábbi szankciók alkalmazására kerülhet sor:

- jegyzőkönyvi figyelmeztetés;*
- figyelmeztetés határozattal (ha a jogsértés tényét a helyszíni ellenőrzést követően állapítja meg a hatóság);*
- felügyeleti bírság;*
- igazolvány hat hónapra történő bevonása;*
- igazolvány bevonása az ellenőrzött személlyel szemben indult büntetőeljárás jogerős befejezéséig;*
- igazolvány végleges visszavonása;*
- működési engedély hat hónapra történő felfüggesztése;*
- működési engedély végleges visszavonása;*
- tevékenység megtiltása, hatósági bizonyítvány visszavonása;*
- büntető feljelentés megtétele.*

Az ellenőrzést végrehajtó szolgálati ág a közhiteles nyilvántartásban (SZEVA-POL rendszerben) rögzíti intézkedéseit az adott személyhez, valamint vállalkozáshoz. Az adatfelvitel során rögzítik az ellenőrzést végrehajtó szolgálati ág megnevezését, az ellenőrzést végző rendőr nevét, rendfokozatát, az ügyfél adatait, az ellenőrzés helyét, idejét, valamint az ellenőrzés eredményét.

Amennyiben az ellenőrzés jogsértés megállapításával zárul és megindul a közigazgatási eljárás, úgy annak lezárása az igazgatásrendészeti szolgálati ág feladata.⁶ Visszavonás esetén pedig annak okát és a jogerő dátumát is rögzíteni szükséges.

⁵ 2017. évi CLXXIX. törvény a közigazgatási szabályszegések szankcióinak átmeneti szabályairól, valamint a közigazgatási eljárásjog reformjával összefüggésben egyes törvények módosításáról és egyes jogszabályok hatályon kívül helyezéséről 2. § (1) bekezdés.

⁶ 52/2013. (XII. 16.) ORFK utasítás 14., 18. pont alapján.

Természetes személyek ellenőrzése

Adminisztratív ellenőrzés

Előéleti feltételek megléte

A hatóság az előéleti feltételek (priorálás) vizsgálata céljából az alábbi nyilvántartásokból jogosult közvetlen hozzáféréssel adatokat átvenni, és azokat az ellenőrzés befejezéséig kezelni:

- büntetettek nyilvántartása;
- hátrányos jogkövetkezmények alatt álló, büntetlen előéletű személyek nyilvántartása;
- büntetőeljárás hatálya alatt állók nyilvántartása.

A priorálás

- *személy- és vagyonvédelmi tevékenység esetén:* a 2012. évi CXX. törvény (Rendészeti tv.) 5. § (1)–(3) bekezdésében meghatározott közbiztonsági feltételek fennállásának ellenőrzését;
- *magánnyomozói, valamint vagyonvédelmi rendszert szerelő, illetve vagyonvédelmi rendszert tervező, szerelő tevékenység esetén:* az SzVMt. 6. § (2)–(4) bekezdésében meghatározott közbiztonsági feltételek fennállásának ellenőrzését jelenti.

A tevékenységek ilyen irányú különválasztása azért indokolt, mivel az SzVMt. 6. § (1a) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a személy- és vagyonőrök vonatkozásában a Rendészeti tv.-ben előírt alkalmazási feltételeknek kell megfelelni, továbbá e jogszabályhely megtiltja az SzVMt. 6. § (3)–(4) bekezdéseinek alkalmazását.

Ha az ellenőrzés során a rendőrség megállapítja, hogy a tevékenység gyakorlását kizáró feltétel áll fenn, azonnal, de legkésőbb a tudomására jutástól számított *nyolc napon belül intézkedik a közigazgatási eljárás megindítására és az igazolvány korlátozására.*

A korlátozás az igazolvány

- *bevonását vagy*
- *végleges visszavonását jelenti.*

Az igazolvány bevonása történhet hat hónapra, ha az igazolvány jogosultja a törvény szabályait súlyosan megsértette.⁷ Súlyos jogsértés elkövetése leginkább egy helyszíni ellenőrzés keretében állapítható meg, ezért az igazolvány hat hónapra történő bevonására többnyire a helyszíni ellenőrzést követő eljárás eredményeképpen kerül sor.

A hatóság az igazolványt akkor is bevonja, ha megállapítja, hogy az igazolvány kiadását követően az ellenőrzött természetes személlyel szemben kétévi vagy ennél hosszabb tartamú szabadságvesztéssel fenyegetett szándékos bűncselekmény miatt büntetőeljárás indult⁸.

Példa az igazolvány bevonására

A rendőrkapitányság igazgatásrendészeti osztálya a bűnügyi nyilvántartóból történő közvetlen lekérdezés során megállapítja, hogy az érvényes magánnyomozói/vagyonvédelmi rendszert szerelő/vagyonvédelmi rendszert tervező, szerelő igazolvánnyal rendelkező személy ellen kétévi vagy ennél hosszabb tartalmú szabadságvesztéssel fenyegetett szándékos bűncselekmény elkövetésének gyanúja miatt büntetőeljárás folyik. Az igazgatásrendészeti ügyintéző a prioritást követő nyolc napon belül határozat formájában bevonja a vizsgált személy igazolványát.⁹ *A bevonás a büntetőeljárásnak a bíróság jogerős ügydöntő határozatával vagy véglegessé vált nem ügydöntő végzésével történő befejezéséig, vagy az ügyészségnek vagy a nyomozó hatóságnak a feltételes ügyészi felfüggesztés vagy közvetítői eljárás céljából történő felfüggesztésről szóló, illetve további jogorvoslattal nem támadható eljárást megszüntető határozata meghozataláig tart.*

Az ügyintéző határozatban kötelezi az ügyfelet, hogy a hatósági igazolványt a határozat kézhezvételétől számított nyolc napon belül adja le a rendőrség részére. Amennyiben az ügyfél a jogerős határozatban megjelölt kötelezettségének határidőre nem tesz eleget, abban az esetben eljárási bírság¹⁰ kiszabásának van helye, illetve végzéssel a határozat végrehajtásának elrendelésére és fogantatására kell intézkedni a lakcím szerint illetékes Nemzeti Adó- és Vámhivatal (NAV) felé.

⁷ SzVMt. 11. § (2) bekezdés b) pont.

⁸ SzVMt. 11. § (2) bekezdés c) pont.

⁹ SzVMt. 11. § (2) bekezdés c) pontja alapján, figyelemmel a 6. § (3) bekezdés c) pontjára.

¹⁰ Az Ákr. 77. § (2) bekezdése alapján legkisebb összege tízezer, legmagasabb összege természetes személy esetén ötszázezer, jogi személy vagy egyéb szervezet esetén egymillió forint.

Amennyiben az eljárás befejezését követően megállapítható, hogy az igazolvány kiadásának feltételei újra fennállnak, akkor a rendőrség visszaadja az igazolványt.

A személy- és vagyonőri igazolvány esetében fenti példa nem alkalmazható, tekintettel arra, hogy a személy- és vagyonőrök alkalmazási feltételeit a Rendészeti tv. 5. §-a határozza meg, amely nem szankcionálja a büntetőeljárás hatálya alatt állást.

Példa az igazolvány végleges visszavonására

Az igazolvány végleges visszavonására akkor kerül sor, ha kiadásának a jogszabály szerint meghatározott alapfeltételei (cselekvőképesség, végzettség, előéleti feltételek) már nem állnak fenn, vagy a természetes személy bejelenti a tevékenység befejezését.

A rendőrkapitányság igazgatásrendészeti osztálya a bünyügyi nyilvántartóból történő közvetlen lekérdezés során megállapítja, hogy az érvényes személy- és vagyonőri igazolvánnyal rendelkező személy olyan bűncselekményt követett el, amelyet a Rendészeti tv. 5. § (2) bekezdés *b)* vagy *c)* pontja nevesít, a bűncselekmény elkövetése miatt végrehajtásában felfüggesztett börtönbüntetést kapott, azonban a mentesítés időpontjától számított négy év még nem telt el. Az igazgatásrendészeti ügyintéző a priorálást követő nyolc napon belül határozat formájában véglegesen visszavonja a vizsgált személy igazolványát, amelyben szintén kötelezi az ügyfél, hogy a hatósági igazolványt adja le a rendőrség részére. Amennyiben az ügyfél a jogerős határozatban megjelölt kötelezettségének határidőre nem tesz eleget, abban az esetben – fenti példa szerinti – eljárási bírság kiszabásának, illetve a határozat végrehajtásának van helye.

Helyszíni ellenőrzés

A tevékenység végzéséhez szükséges érvényes igazolvány megléte

Az SzVMt. 24. § (2) bekezdése alapján munkavégzés közben *köteles magánál tartani az igazolványt*, és azt a hatósági ellenőrzéskor bemutatni. Az igazolvány csak személyazonosításra alkalmas okmánnyal együtt érvényes.

Amennyiben az ellenőrzött személy a helyszínen azért nem tud felmutatni érvényes igazolványt, mert *lejárt, vagy egyáltalán nem rendelkezik vele, úgy a tevékenységet jogosulatlanul végzi.*

Ha van érvényes igazolványa, de *nem tartja magánál, az az előírt szabályok súlyos megsértésének minősül, amely miatt az igazolvány hat hónapra történő bevonásának van helye.*

Példa a jogosulatlan tevékenység végzésére

A rendőrség munkatársa év végén egy ideiglenes pirotechnikai tárolóhelynél ellenőrzi a pirotechnikai termékek őrzését. Az ott szolgálatot teljesítő vagyonőr a helyszínen úgy nyilatkozik, hogy egy vagyonvédelmi vállalkozás megbízásából van jelen, azonban érvényes vagyonőri igazolvánnyal *nem rendelkezik.* Ezzel a cselekményével a vagyonőr megsértette az SzVMt. 6. § (1) bekezdését. A rendőr a jegyzőkönyv egy példányát soron kívül megküldi az Ákr. szerint illetékes hatóságnak, amely *jogosulatlan tevékenység végzése* miatt nyolc napon belül határozattal felügyeleti bírságot szab ki.¹¹ A határozatban határidőt biztosít a bírság megfizetésére, amelynek eredménytelensége esetén a jogerős döntés végrehajtásának van helye a laccím szerint illetékes NAV felé.

Jogosulatlan tevékenység végzésekor *a vagyonőrt foglalkoztató céggel szemben is kiszabható a felügyeleti bírság.*¹²

Példa a súlyos jogsértésre

A rendőrség munkatársa év végén egy ideiglenes pirotechnikai tárolóhelynél ellenőrzi a pirotechnikai termékek őrzését. Az ott szolgálatot teljesítő vagyonőr a helyszínen úgy nyilatkozik, hogy egy vagyonvédelmi vállalkozás megbízásából van jelen, van érvényes vagyonőri igazolványa, de *nem tartja magánál.* Ezzel a cselekményével a vagyonőr megsértette az SzVMt. 24. § (2) bekezdését. A rendőr a jegyzőkönyv egy példányát soron kívül megküldi az igazolványt kiállító igazgatásrendészeti osztálynak, amely a fenti szabályok *súlyos megsértése* miatt

¹¹ A tevékenységet személyesen végzőkkel szemben kiszabható felügyeleti bírság legkisebb összege a kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) fele, legnagyobb összege a kötelező legkisebb munkabér kétszerese.

¹² A vállalkozással szemben kiszabható felügyeleti bírság legkisebb összege a kötelező legkisebb munkabér négyszerese, legnagyobb összege a kötelező legkisebb munkabér negyvenszerese.

nyolc napon belül határozat formájában hat hónapra bevonja az igazolványt.¹³ A határozatban kötelezi az ügyfelet, hogy a hatósági igazolványt a határozat kézhezvételétől számított nyolc napon belül adja le a rendőrség részére. Amennyiben az ügyfél a jogerős határozatban megjelölt kötelezettségének határidőre nem tesz eleget, abban az esetben eljárási bírság kiszabásának van helye.

Rendészeti vizsga megléte

Törvény¹⁴ határozza meg, hogy a *vagyonőröknek ötévente képzésen kell részt venniük*, majd sikeres vizsgát kell tenniük, amelynek igazolására az erről kiállított tanúsítvány szolgál. A tanúsítvány megléte a vagyonőri igazolvány kiadásának nem feltétele, az alkalmazáshoz viszont szükséges. A vagyonőr a helyszínen nem köteles magánál tartani, de ha a nyilatkozata szerint egyáltalán nem rendelkezik tanúsítvánnyal, úgy azt a jegyzőkönyvben rögzíteni kell, és a lakcím szerint illetékes rendőrhatalóságnál kezdeményezni kell a közigazgatási eljárás megindítását.

Hiányosság esetén első alkalommal figyelmeztetés alkalmazásának van helye a vagyonőrrel, valamint az őt foglalkoztató vállalkozással szemben is. Ismételt jogsértés esetén felülbírsági bírság alkalmazható.

Formaruha

Közterületen, illetve nyilvános helyen a vagyonőrnek formaruhát kell viselnie, amelyen fel kell tüntetni annak a vállalkozásnak a nevét vagy engedélyezett rövidített nevét, amellyel munkaviszonyban áll, továbbá a vagyonőr nevét és a vagyonőr megjelölést. A Magyar Honvédségre, rendvédelmi szervre, a Nemzeti Adó- és Vámhivatalra, illetve más hatóságra utaló elnevezést, formaruhát, illetve hatósági jellegre utaló, megtevesztésre alkalmas egyéb jelzést vagy címet, rendfokozati jelzést nem használhat. E rendelkezés nem alkalmazható a Magyar Honvédség objektumai őrzésével kapcsolatos, önkéntes tartalékos által ellátott személy- és vagyonvédelmi tevékenységre.¹⁵

¹³ SzVMt. 11. § (2) bekezdés *b)* pontja alapján, figyelemmel a 65. § *a)* pontjára.

¹⁴ 2012. évi CXX. törvény 23. §-a alapján.

¹⁵ SzVMt. 16. § (2)–(4) bekezdés szerint.

Bármely, fentebb nevesített hiányosság esetén első alkalommal figyelmeztetés alkalmazása indokolt, ismételt jogsértés esetén felügyeleti bírság kiszabásának van helye.

Személy- és vagyonőr védelmi eszközei

Az SzVMt. 27. § (4) bekezdés alapján a vagyonőr a feladata ellátása során vegyi eszközt (gázspray), gumibotot, lőfegyvert tarthat magánál, de csak jogos védelmi helyzetben, illetve végszükség esetén használhatja.

A jogszabályban előírtaktól eltérő használat a szabályok súlyos megsértésének minősül, amely miatt az igazolvány hat hónapra történő bevonásának van helye, vagy felügyeleti bírság szabható ki.

Tevékenység ellátása őrkutyával

Az SzVMt. 27. § (5) bekezdés alapján közterületen vagy nyilvános helyen őrkutyát igénybe vevő személyes vagyonőr a tevékenységét csak a rendészetért felelős miniszter rendeletében meghatározott feltételeknek eleget tevő, engedéllyel rendelkező kutyavezető-képző iskolák által minősített (vizsgáztatott) kutyával láthatja el.

E rendelkezés megsértése esetén a szabályok súlyos megsértése miatt az igazolvány hat hónapra történő bevonásának van helye, vagy felügyeleti bírság szabható ki.

Együttműködés az ellenőrzött személy részéről

Az SzVMt. 16. § (1) bekezdése értelmében a tevékenységet végző személy *a hatóság eljárását nem akadályozhatja*, ellenkező esetben a szabályok súlyos megsértése miatt az igazolvány hat hónapra történő bevonásának van helye, vagy felügyeleti bírság szabható ki.

Egyéb szempontok

Az SzVMt. 12. §-a értelmében, amennyiben a *személy- és vagyonvédelmi tevékenységet* személyesen *folytató személyt* kétévi vagy ennél hosszabb tartamú szabadságvesztéssel büntetendő szándékos bűncselekmény elkövetésén *tetten érik*, a rendőr az igazolványt a *helyszínen átvételi elismervény ellenében elveszi*. A jegyzőkönyv az igazolvány (határozat) átvételi elismervényeként is alkalmazható.

A helyszínen elvett igazolványt a rendőr haladéktalanul megküldi – az elvétel okának megjelölésével – az igazolványt kiállító hatóságnak.

Ha a *magánnyomozói tevékenység végzésére jogosult személyt* kétévi vagy ennél hosszabb tartamú szabadságvesztéssel büntetendő szándékos bűncselekmény elkövetésén *tetten érik*, a rendőr a magánnyomozói tevékenység végzésétől *a helyszínen eltiltja*.¹⁶ A rendőr a tevékenység megtiltásáról haladéktalanul értesíti – a megtiltás okának megjelölésével – az illetékes hatóságot. Bár a jogszabályok nem rendelkeznek róla, de ilyen esetben is indokolt az igazolvány helyszínen történő elvétele, illetve abban az esetben is el kell venni az igazolványt, ha a fenti tevékenységet végző személlyel szemben megállapítható, hogy vele szemben büntetőeljárás van folyamatban.

Az igazolványt három napon belül meg kell küldeni az igazolványt kiállító hatóságnak (többszörre lakcím szerint illetékes hatóság), amely dönt az SzVMt. 11. § (2) bekezdésében foglalt visszavonásról, bevonásról, illetve az igazolvány visszaadásáról.

Egyébként hatóság az eljárás minden szakaszában vizsgálja illetékességét, ezért, ha annak hiányát észleli, legkésőbb nyolc napon belül az ügyirat áttétele felől intézkedik.

A természetes személyek ellenőrzésével kapcsolatos rendészeti tapasztalatok

A hatósági igazolványok bevonására nagyon ritkán kerül sor. Ennek egyik oka, hogy a büntetőeljárás miatt történő bevonás a vagyonőri igazolványokat nem érinti, márpedig – a Magyarországon érvényben lévő igazolványokat tekintve – legmagasabb számban vagyonőri igazolványokat állít ki a rendőrség.

¹⁶ SzVMt. 13. § (1) bekezdés.

Másik oka, hogy a természetes személyek vonatkozásában csekély számban fordul elő súlyos jogsértés.

Az igazolvány visszavonása legtöbb esetben bűncselekmény elkövetése miatt történik. A visszavonást követően azonban számos esetben fordul elő, hogy az ügyfél nem szolgáltatja be a rendőrhatalóság részére a visszavont igazolványt, ezért gyakori az eljárási bírság kiszabásának alkalmazása.

Felügyeleti bírság kiszabására főleg jogosulatlan tevékenység végzése miatt kerül sor, és gyakori a bírság megfizetésének elmaradása. 2018. január 1. napjától a lakcím szerint illetékes NAV jogosult a végrehajtás foganatosítására. A végrehajtáshoz szükséges iratokat elektronikus úton kell megküldeni az adóhatóság részére.

Vállalkozások ellenőrzése

Ha az ellenőrzés során a rendőrség megállapítja, hogy a tevékenység gyakorlását kizáró feltétel áll fenn, azonnal, de legkésőbb a tudomásra jutástól számított *nyolc napon belül intézkedik a közigazgatási eljárás megindítására és a működési engedély visszavonására, illetve a vállalkozás keretében végzett tervező, szerelő tevékenység vagy magánnyomozói tevékenység esetén a tevékenység folytatását megtiltja.*¹⁷

A vállalkozások esetében tehát szintén külön kell választani a személy- és vagyonvédelmi tevékenységet a magánnyomozói, illetve a tervező, szerelő tevékenységtől.

Személy- és vagyonvédelmi tevékenység:

- működési engedély korlátozása
 - *végleges visszavonása* (kiadási feltételek nem állnak fenn) *vagy*
 - *hat hónapra történő felfüggesztése* (ha a vállalkozás az SzVMt. szabályait a 65. §-ban foglaltak szerint súlyosan megsértette).

Magánnyomozói, tervező, szerelői tevékenység:

- *tevékenység megtiltása, egyben hatósági bizonyítvány visszavonása* (kiadási feltételek nem állnak fenn).

¹⁷ SzVMt. 8. § (7) bekezdés.

Adminisztratív ellenőrzés

Előéleti feltételek megléte

Priorálás során az ügyvezető(k) büntetlen előéletére vonatkozó vizsgálatot kell végezni.¹⁸ Amennyiben a vezető tisztségviselő büntetett előéletű, határozat formájában – a tudomásra jutástól számított nyolc napon belül – vissza kell vonni a vállalkozás engedélyét, vagy meg kell tiltani a tevékenység folytatását, amit a rendőrkapitányságok igazgatásrendészeti szerve végez.

Amennyiben a visszavonó határozat jogerőssé válik, az engedély és a hatósági bizonyítvány tekintetében leadási kötelezettség terheli a vállalkozást.

Helyszíni ellenőrzés

Székhelyellenőrzés

Amennyiben a vállalkozás a bejelentett székhelyén nem található, cégtáblával nincs jelölve, úgy büntető feljelentést lehet tenni a székhely szerint illetékes rendőrkapitányságon a Btk. 409. §-ába ütköző „gazdasági adatszolgáltatási kötelezettség elmulasztása” bűncselekmény megalapozott gyanúja miatt, valamint érdemes kezdeményezni a cégbejegyzés felülvizsgálatát a Fővárosi Törvényszék Cégbíróságánál.¹⁹

A tevékenység végzéséhez szükséges érvényes működési engedély vagy hatósági bizonyítvány megléte

Amennyiben a vállalkozás nem rendelkezik engedéllyel vagy hatósági bizonyítvánnyal, úgy a tevékenységet jogosulatlanul végzi, ami miatt közigazgatási eljárást kell kezdeményezni az Ákr. szerint illetékes rendőrhatóságnál. Az eljárás eredményeképpen felügyeleti bírság szabható ki az ellenőrzött vállalkozással szemben.²⁰

¹⁸ SzVMt. 5. § (4) bekezdés a) pontja alapján.

¹⁹ Lásd: 2006. évi V. törvény a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról.

²⁰ Az SzVMt. 63. § (1) bekezdése alapján, figyelemmel a 63. § (2) bekezdés a) pontjára.

Érvényes felelősségbiztosítási szerződés megléte

Az ellenőrzés során a biztosítási szerződést, valamint annak hatályban tartását is igazolni szükséges.²¹ Amennyiben a vállalkozás nem rendelkezik hatályos biztosítással, úgy hiányzik a tevékenység végzéséhez szükséges egyik feltétel, amely súlyos szabályszegésnek minősül. Közigazgatási eljárást kell kezdeményezni, amelynek eredményeképpen az engedély hat hónapra történő felfüggesztésének vagy visszavonásának van helye.

Hitelesített szerződés-nyilvántartó napló

Az SzVMt. 15. § (1) bekezdése határozza meg a napló vezetésének kötelezettségét, amelyet az 52/2013. (XII. 16.) ORFK utasítás²² 9. pontja értelmében az engedély átadásakor kell hitelesíteni a rendőrhatóságnak (5. számú melléklet). Amennyiben a vállalkozás nem rendelkezik naplóval, úgy kisebb súlyú szabályszegést követ el, amely miatt figyelmeztetés alkalmazása indokolt.

A szerződés-nyilvántartó naplót naprakészen vezetni kell, aminek során valamennyi megbízást (szerződést), a megbízás teljesítéséhez igénybe vett további vállalkozást (alvállalkozást), valamint a foglalkoztatottakat rögzíteni kell. A foglalkoztatottakat pedig minden hónap 5. napjáig kell bejelenteni a rendőrségnek. Az ellenőrzés során tehát azt is vizsgálja a hatóság, hogy a naplóba bejegyzett adatok a rendőrségi nyilvántartással egyeznek-e.

A napló vezetésének hiánya, illetve a változások bejelentésének minden hónap 5. napjáig történő elmulasztása első alkalommal figyelmeztetést von maga után, azonban ismételt jogsértés esetén felügyeleti bírság alkalmazható.

Amennyiben a szerződés teljesítésébe alvállalkozót vonnak be, a megbízónak írásos hozzájárulása szükséges, és az *alvállalkozót nevesíteni kell* a szerződésben. Az alvállalkozó további vállalkozással nem köthet szerződést.

Az alvállalkozói láncolat tilalmának megsértése első alkalommal szintén figyelmeztetést von maga után, ismételt jogsértés esetén felügyeleti bírság alkalmazható.

²¹ SzVMt. 5. § (1) bekezdés *b)* pontja, valamint a 22/2006. (IV.25.) BM r. 7. § (1), (2) bekezdés alapján.

²² 52/2013. (XII. 16.) ORFK utasítás a személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenységre vonatkozó jogszabályokból a Rendőrségre háruló feladatok végrehajtására.

A foglalkoztatott személyek érvényes igazolványának vizsgálata

Az ellenőrzött vállalkozás szakmai irányítójának és valamennyi foglalkoztatottjának rendelkeznie kell a tevékenység személyes végzéséhez szükséges érvényes igazolvánnyal, személy- és vagyonvédelmi tevékenység esetén rendészeti tanúsítvánnyal is. Munkavégzés közben az érintett köteles magánál tartani az igazolványt és a hatósági ellenőrzéskor bemutatni.

Amennyiben a vállalkozás foglalkoztatottja nem rendelkezik érvényes igazolvánnyal, úgy mind a természetes személy, mind a vállalkozás jogosulatlanul végzi a tevékenységet, és velük szemben felügyeleti bírság kiszabására van lehetőség.

A tanúsítvány hiánya kisebb szabályszegésnek minősül, amely miatt – első alkalommal – figyelmeztetés alkalmazásának van helye.

Amennyiben a vállalkozás foglalkoztatottja egyéni vállalkozó, úgy ő rendelkezik-e érvényes működési engedéllyel/hatósági bizonyítvánnyal?

A foglalkoztatotti minőségben tevékenykedő egyéni vállalkozónak is rendelkeznie kell működési engedéllyel/hatósági bizonyítvánnyal, továbbá érvényes igazolvánnyal. Amennyiben azzal nem rendelkezik, úgy a fő- és az egyéni vállalkozó is jogosulatlanul végzi a tevékenységet, ami miatt felügyeleti bírság szabható ki.

Összeférhetetlenség

Az SzVMt. 3. § (1) bekezdése szerint a rendőrség és a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok hivatásos állományú tagja nem lehet vezető tisztségviselője, valamint tagja a törvény hatálya alá tartozó tevékenységet végző vállalkozásnak, illetve egyéni vállalkozóként sem végezhet tevékenységet.

Amennyiben a vállalkozás vezető tisztségviselőjével, tagjával, valamint az egyéni vállalkozóval szemben összeférhetetlenség állapítható meg, az az előírt szabályok súlyos megsértésének minősül, ami miatt közigazgatási eljárást kell kezdeményezni, amelynek eredményeképpen az engedély hat hónapra történő felfüggesztésének vagy felügyeleti bírság kiszabásának van helye.

Formaruha

Az SzVMt. 16. § (2)–(4) bekezdése szerint közterületen, illetve nyilvános helyen a vagyonőrnek formaruhát kell viselni, amelyen szerepelnie kell a foglalkoztató vállalkozás nevének, a „személy- és vagyonőr”/„vagyonvédelmi rendszert tervező, szerelő” megjelölésnek, valamint az ellenőrzött személy nevének. A rendszerezített formaruhán fegyveres erőre, rendvédelmi szervre, más hatóságra utaló elnevezés, illetve hatósági jellegre utaló, megtevesztésre alkalmas egyéb jelzés vagy cím, rendfokozati jelzés nem használható.

Bármely, fentebb nevesített szabályszegés esetén első alkalommal figyelmeztetés alkalmazása indokolt, ismételt jogsértés esetén felügyeleti bírság kiszabásának vagy az engedély hat hónapra történő felfüggesztésének van helye.

A vállalkozások ellenőrzésével kapcsolatos rendészeti tapasztalatok

Általánosságban elmondható, hogy a vállalkozások nagy része jogkövető és a rendőrhatalommal együttműködő magatartást tanúsít. Legtöbb esetben a vállalkozás képviselője a hatóság munkatársa részéről elérhető, az ellenőrzés rendben lefolytatható hiányosság megállapítása nélkül.

Jogsértés elkövetése főként a személy- és vagyonvédelmi tevékenységet végző vállalkozások vonatkozásában állapítható meg, amely jellemzően a foglalkoztatott személyek – ideértve a szakmai irányítót is –, illetve a vezető tisztségviselők személyében bekövetkezett változás bejelentésének elmulasztásával valósul meg.

A foglalkoztatottak tekintetében további problémaként merül fel az érvényes igazolvány vagy rendészeti tanúsítvány nélküli foglalkoztatás. Mindezből adódik, hogy bár számszerűen nagyon sok a Magyarországon érvényben lévő személy- és vagyonőri igazolványok száma, ugyanakkor a tevékenységet ténylegesen végző személyek vonatkozásában komoly hiány alakult ki a munkaerőpiacon.

Gyakori hiányosság továbbá a napló hitelesítésének elmaradása. Ennek oka a 2018. évben kötelezően bevezetett elektronikus ügyintézésben keresendő, ugyanis azzal, hogy megszűnt a személyes kontaktus, a vállalkozás figyelmé csak arra koncentrálódik, hogy megkapja az engedélyt a tevékenység végzéséhez. Ugyanakkor az engedélyben foglalt, naplóra vonatkozó figyelmeztetést nem veszik figyelembe. Ebből következően a naplóval kapcsolatos jogsértés

elkövetéséről jellemzően a rendőrhatalósági ellenőrzés során szerez tudomást a vállalkozás képviselője.

Az adminisztratív ellenőrzések során egyre többször tapasztalható az is, hogy jogerős bírósági döntéssel megszűnik a vállalkozás, ezért az utóbbi években megnőtt a száma azoknak a visszavonó határozatoknak, amelyek jogalany hiányán alapulnak.

Felügyeleti bírságra és eljárási bírságra vonatkozó szabályok

Az SzVMt. 63. § (1) bekezdése szerint a rendőrség felügyeleti bírsággal sújthatja azt, aki a személy- és vagyonvédelmi, illetve magánnyomozói tevékenységet (ideértve a magánnyomozó tevékenység szervezését és irányítását is) személyes végzésre jogosító igazolvány nélkül végzi, továbbá aki a törvényben meghatározott tevékenység végzésére jogosító szabályokat megszegi.

Bírsággal sújtható az a vállalkozás is, amely a törvény hatálya alá tartozó tevékenységet jogosulatlanul végzi,²³ továbbá a tevékenységre vonatkozó, e törvényben meghatározott előírásokat ismételtelen vagy súlyosan megsérti.

A jogalkotó tehát lehetőségként és nem kötelező szankcióként határozta meg a felügyeleti bírság kiszabását. A rendőrség elsődleges szankcióként a figyelmeztetést preferálja, amit a fokozatosság elve is megkövetel. Továbbá a fő cél az, hogy a jogsértést első alkalommal elkövető vállalkozások – a felügyeleti bírság rendkívül magas minimumösszege miatt – ne kerüljenek olyan anyagi helyzetbe, hogy az a cég megszűnését eredményezze.

A felügyeleti bírság mint szankció alkalmazása többszöri, illetve súlyos szabályszegés esetén indokolt. Például, ha a rendőrség olyan vállalkozás nyomára bukkan, amely a tevékenységét működési engedély hiányában végzi. Ebben az esetben egyéb szankció (például engedély be- és visszavonása) nem jöhet szóba, továbbá nincs értelme annak, hogy a rendőrség megtiltsa a tevékenység tovább folytatását, mivel a vállalkozás eddig sem volt rá jogosult.

²³ A vállalkozás jogosulatlanul végzi tevékenységét, ha azt:

- működési engedély hiányában folytatja;
- a működési engedély kiadásához szükséges feltételek hiányában folytatja;
- olyan vállalkozással vagy természetes személlyel végezteti, aki a tevékenység végzésére nem jogosult.

A felügyeleti bírság kiszabásánál a hatóság figyelembe veszi

- a jogellenes magatartás súlyát és a felróhatóság mértékét,
- az érintett vagyoni helyzetét és jövedelmi viszonyait.

A felügyeleti bírság összege

A személy- és vagyonvédelmi törvényben meghatározott tevékenységet személyesen végzőkkel szemben kiszabható felügyeleti bírság legkisebb összege a *kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) fele*, legnagyobb összege a *kötelező legkisebb munkabér kétszerese*. A vállalkozással szemben kiszabható felügyeleti bírság legkisebb összege a *kötelező legkisebb munkabér négyszerese*, legnagyobb összege a *kötelező legkisebb munkabér negyvenszerese*.²⁴

Nincs helye felügyeleti bírság kiszabásának, ha a cselekmény elkövetése óta két év eltelt.

Eljárási bírság

Az, aki a hatóság által előírt kötelezettségét önhibájából megszegi, eljárási bírsággal sújtható. Eljárási bírság kiszabására leggyakrabban akkor kerül sor, ha például a hatóság a tényállás tisztázása érdekében meghatározott időpontra idézi a vállalkozás képviselőjét, az idézést átveszi, azonban alapos indok nélkül nem jelenik meg az idézésen. Másik gyakori indok az eljárási bírság kiszabására, ha az ügyfél a visszavont igazolványt vagy működési engedélyt a jogerőre emelkedett határozat átvételét követően nem adja át.

Az eljárási bírság legkisebb összege esetenként tízezer forint, legmagasabb összege természetes személy esetén *ötszázezer* forint, jogi személy vagy egyéb szervezet esetén pedig *egymillió* forint.

Az eljárási bírság kiszabásánál a hatóság figyelembe veszi:

- a jogellenes magatartás súlyát és a felróhatóság mértékét,
- az érintett vagyoni helyzetét és jövedelmi viszonyait, továbbá

²⁴ A kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) és a garantált bérminimum megállapításáról szóló 367/2019. (XII. 30.) Korm. rendelet alapján a teljes munkaidőben foglalkoztatott munkavállaló részére megállapított alapbér kötelező legkisebb összege (minimálbér) a teljes munkaidő teljesítése esetén 2020. január 1-jétől havibér alkalmazása esetén 161 000 forint.

- az eljárási bírságnak ugyanabban az eljárásban történő ismételt kiszabása esetén az előző bírságolások számát és mértékét.

Végrehajtás elrendelése és foganatosítása

Amennyiben a bírság megfizetésére/igazolvány, engedély leadására kötelezett személy a jogerős döntésben megjelölt időpontig nem teljesíti kötelezettségét, úgy az Ákr. 133. § (1) bekezdése alapján el kell rendelni a végrehajtást. A végrehajtást főszabályként a döntést hozó hatóság, másodfokú döntés esetén pedig az elsőfokú hatóság rendeli el végzés formájában.

A végzés egy példányát az ügyfélnek, egy példányát a lakcím/székhely szerint illetékes Nemzeti Adó- és Vámhivatalnak kell megküldeni, tekintettel arra, hogy *a végrehajtás foganatosítására az illetékes állami adóhatóság rendelkezik hatáskörrel.*

A megkeresésben fel kell tüntetni:

- a behajtást kérő és a fizetésre kötelezett azonosításához szükséges adatokat;
- a tartozás jogcímét;
- a fizetési kötelezettséget elrendelő határozat (végzés) számát;
- jogerőre emelkedésének időpontját;
- a teljesítési határidőt;
- a tartozás összegét és esetleges járulékait;
- valamint annak a jogszabálynak a pontos megjelölését, amely az adók módjára való behajtást lehetővé teszi.²⁵

Értékeléssel és jelentéssel kapcsolatos kötelezettségek a rendőrség vonatkozásában

A megyei (fővárosi) rendőr-főkapitányságok évente, a tárgyévét követő év január 5. napjáig értékelik a személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenységgel kapcsolatos rendőri feladatok végrehajtásának tapasztalatait. Az értékelő jelentést az igazgatásrendészeti szolgálati ág állítja össze a bűnügyi

²⁵ A megkeresés tartalmáért a jogosult, ebben az esetben a rendőrség felel, ha az a fent részletezett adatokat tartalmazza, illetve ahhoz a fenti igazolást csatolták, az adóhatóságnak nincs mérlegelési joga, a végrehajtási eljárást meg kell indítania.

és a rendészeti szolgálati ág ellenőrzési tapasztalatokat tartalmazó részjelentésének felhasználásával. Az értékelő jelentést az Országos Rendőr-főkapitányság Rendészeti Főigazgatóság Igazgatásrendészeti Főosztály vezetője részére a tárgyévet követő év január 6-ig kell felterjeszteni.

Az értékelő jelentés tartalmazza

- az előző ellenőrzési időszakhoz képest az engedéllyel, igazolvánnyal rendelkezők ellenőrzése során tapasztalt jogsértések minőségi és mennyiségi változásait, azok tendenciáit, az engedélyesek jogkövetésének változását, a szabályszegések jellegét, súlyát (szabályszegés, ismételt szabályszegés, súlyos szabályszegés), az elkövetői kört, illetve annak változását;
- a működési engedély és igazolvány helyszíni elvételének, visszavonásának okait;
- a felügyeleti bírság mellett a szabályok ismételt vagy súlyos megszegése esetén az engedély bevonása, a jogosulatlan tevékenység miatt kiszabott felügyeleti bírságok, az igazolvánnyal rendelkező ellen indult büntetőeljárás miatti bevonások számának alakulását;
- a végrehajtott hatósági ellenőrzések számát, illetve az ellenőrzés végrehajtását akadályozó körülményeket;
- az alkalmazott szankciók fajtáját, számát és okait;
- az ellenőrzések tapasztalatait, az azok nyomán tett intézkedéseket;
- az ellenőrzések végrehajtásába bevont más hatóságok megjelölését.

Vákát

A tevékenység személyes végzésével kapcsolatos kötelezettségek

Haspel Orsolya

Formaruha

Közterületen vagy nyilvános helyen a vagyonőr köteles formaruhát viselni, amely azonban nem utalhat a Magyar Honvédségre, rendvédelmi szervre, a Nemzeti Adó- és Vámhivatalra, illetve más hatóságra.¹ A jogszabály nem határozza meg, hogy a formaruha milyen legyen, csak azt, hogy milyen tilalmak érvényesülnek ennek tekintetében. A formaruha viselésének célja, hogy annak használatával a dolgozók azonos ruházata utal a munkáltató kilétére, valamint, hogy mások számára egyértelmű legyen, hogy a személy vagyonorként lát el szolgálatot az adott helyen. A formaruhán fel kell tüntetni annak a vállalkozásnak a nevét vagy engedélyezett rövidített nevét, amellyel munkaviszonyban áll, továbbá a vagyonőr nevét és a vagyonőr megjelölést. Ha a vagyonőr egyéni vállalkozó vagy egyéni cég, és alvállalkozóként teljesít szolgálatot, a saját formaruháját vagy annak a vállalkozásnak a formaruháját is viselheti, amellyel a feladat ellátására megbízási szerződést kötött.²

Közterületen vagy nyilvános helyen végzett tevékenység esetén az elektronikai vagyonvédelmi rendszert tervező vagy szerelő esetében – formaruha hiányában – a vállalkozás nevét vagy engedélyezett rövidített nevét, valamint az elektronikai vagyonvédelmi rendszert tervező vagy elektronikai vagyonvédelmi rendszert szerelő elnevezést kitűzőn kell megjeleníteni.³

Igazolvány

A törvény hatálya alá tartozó tevékenység személyes végzésekor a tevékenységet végző személy köteles az igazolványát magánál tartani, valamint az intézkedéssel

¹ SzVMt. 16. § (2) bekezdése alapján.

² SzVMt. 16. § (3) bekezdése alapján.

³ SzVMt. 16. § (4) bekezdése alapján.

érintett személy kérésére a tevékenységére vonatkozó felhatalmazást hitelt érdemlően igazolni.⁴ A személy- és vagyonőri igazolvány a személyazonosságot igazoló hatósági igazolvánnyal együtt jogosít a tevékenység végzésére. A rendőrségi ellenőrzéskor az igazolványt az ellenőrző személynek fel kell mutatni. Az igazolvány adataiban bekövetkezett változást az igazolványos a változástól számított nyolc napon belül köteles bejelenteni a rendőrségnek.⁵ Amennyiben a vagyonőr fegyverrel lát el szolgálatot, a jogszerű tartást igazoló engedélyt is magánál kell tartania.

A rendészeti képzés és a kiegészítő képzés elvégzése

A személy- és vagyonőri igazolvány kiadásának ugyan nem feltétele a rendészeti képzés elvégzése, de a tevékenység megkezdéséhez szükséges. A Rendészeti tv. 23. §-a rendelkezik a személy- és vagyonőrök vizsgakötelezettségeiről. A személy- és vagyonvédelmi törvényben meghatározott képzettségen túl köteles elvégezni egy úgynevezett rendészeti képzést is, amelynek célja, hogy a vizsgázó tisztában legyen a rá és tevékenységére vonatkozó hatályos jogszabályi előírásokkal.

A képzés elméleti és gyakorlati részből áll, a vizsga bizottság előtt történik, amelynek egyik tagja a rendőrség által kijelölt személy.⁶ A képzés sikeres elvégzéséről tanúsítványt kap a vizsgázó.⁷ A személy- és vagyonőr a képzés elvégzését követően öt évente kiegészítő képzésen és vizsgán köteles részt venni, amely során a bekövetkezett jogszabályi változások és azok gyakorlati alkalmazhatóságából, valamint a kényszerítő eszközök alkalmazásával kapcsolatos elméleti és gyakorlati ismeretekből tesz vizsgát. A képzés és vizsgáztatás részletes szabályairól, az elsajátítandó ismeretekről a 68/2012. (XII. 14.) BM rendelet rendelkezik.

⁴ SzVMt. 24. § (3) bekezdése alapján.

⁵ SzVMt. 17. § (3) bekezdése alapján.

⁶ A 2012. évi CXX. törvény 23. § (2) bekezdése alapján.

⁷ 68/2012. (XII. 14.) BM rendelet a rendészeti feladatokat ellátó személyek, a segédfelügyelők, valamint a személy- és vagyonőrök képzéséről és vizsgáztatásáról 4. melléklet.

A személy- és vagyonvédelmi tevékenységet végzőkre vonatkozó szabályok

A személy- és vagyonőrnek hatósági jogköre nincs,⁸ azonban a SzVMt. alapján számos jogosultsággal rendelkezik. Jogosultságait a törvény alapján vagy az érintett személy önkéntes hozzájárulásával gyakorolhatja, amelyek közül azt kell választania, amely a személyiségi jogok és a személyi szabadság legkisebb korlátozásával jár.⁹

Példa – A jó hírnévhez és az emberi méltósághoz való jog megsértését állapította meg ítéletében a Komárom-Esztergom Megyei Bíróság a következő tényállás alapján:¹⁰

2008. november 15-én az alperes üzletében a fotóosztályról eltulajdonítottak mintegy 26 000 forint értékű akkumulátort. A lopás gyanúsítottjáról készült felvételt az alperes megőrizte, a lopással gyanúsított személyről készült felvételt pedig a biztonsági pódiumon lévő monitoron elhelyezték, azon személyek képei közé, akiket vagyonvédelmi okból keresett az alperes. 2008. november 18-án délután 16 óra körül a felperes a szaküzletbe ment, hogy körülnézzon, mert a későbbiekben szeretett volna vásárolni egy fényképezőgépet magának. A felesége addig a bevásárlást intézte. A felperes körülbelül fél órát nézegetett az alperesi üzletben, táska nem volt nála, télikabátját a kezében tartotta. Amikor a felperes bement az alperesi üzletbe, a biztonsági pultban dolgozó vagyonőr végig követte mozgását a monitorral, mert a fényképen lévő, lopással gyanúsított személyre hasonlított a felperes. Ezért a felperes mozgását követte. Nagyjából 20 percig nézelődött a felperes, akinek a mozgása a vagyonőr részéről azért is vált gyanússá, mert több időt töltött a fotóosztályon, és ott csak nézegetett, valamint hallott arról, hogy már tűnt el a fotóosztályról fényképezőgéphez való akkumulátor. A vagyonőr odahívta felesetét is, akivel egyetértettek abban, hogy felperes hasonlít arra a személyre, aki eltulajdonította az akkumulátort három nappal azelőtt. Az is gyanús volt nekik, hogy felperes nem ment oda az eladókhoz, valamint, amikor egy másik vásárló jelent meg azon a részen, akkor körbejárt, majd visszatért és tovább nézelődött. Amikor felperest telefonon hívta a felesége, akkor elindult a kasszák felé. Amikor a felperes távozni akart, a vagyonőr lement elé és megkérte, hogy az üzlettérben lévő elkerített biztonsági pulthoz menjen fel ruházatátvizsgálásra. Felperesnél

⁸ SzVMt. 16. § (1) alapján.

⁹ SzVMt. 25. § (1)–(2) alapján.

¹⁰ 4.P.20.245/2009/8.

csomag nem volt, a vagyonőr a felperes ruházatát akarta átvizsgálni, ezért kérte, hogy átvizsgálásra menjen vele. A felperes azt gondolta, hogy a kezén lévő kabátja miatt lett gyanús, ezért felajánlotta, hogy nézzék át a kabátját. A biztonsági pult az üzlet területén lévő elkerített hely, azonban az üzlet területéről is látható, hogy ki az, aki a pódiumon, a biztonsági pultban tartózkodik, és az üzletben lévők is láthatják a pódiumon történeteket. A biztonsági pultban tartózkodó vagyonőrök kérték, hogy pakolja ki a zsebeit, amelyet felperes meg is tett, azonban személyes tárgyain kívül nem volt egyéb. A kabátját odaadta a vagyonőrnek, aki azt nem vette el, így a földre esett. Felperes kérte, hogy vegyenek fel jegyzőkönyvet, de ez nem történt meg. A biztonsági vezető 2008. november 18-ra dátumozottan készített egy „Jegyzőkönyv ruházat átvizsgálásról” szóló iratot, rögzítve, hogy ruházat átvizsgálása céljából kérte, hogy menjen felperes vele a biztonsági pultba. A jegyzőkönyv szerint a biztonsági vezető akarta kihívni a rendőrséget, mert a felperes a kabátja zsebeit nem volt hajlandó kiüríteni. A jegyzőkönyv szerint a felperes erre azt mondta, hogy „inkább kiüríti a zsebeit, csak ne hívjon rendőrt”.

A felperes keresetében kérte annak megállapítását, hogy az alperes személyiségi jogait megsértette. Indokolásában kifejtette, hogy a 2008. november 15-i lopásról készült videófelvételen nem ő látható, összetévesztették valakivel, a pénztárnál közrefogták, percekig váraкоztatták, miközben a többi vásárló számára hallhatóan és láthatóan nyilvánvalóvá tették, hogy őt lopással gyanúsítják. Feltűnő és megalázó volt számára a külön pódiumra való felkísérése, ruházatátvizsgálást kértek tőle, és azt is hozzáfűzték, hogy a rendőrségen büntető feljelentést tesznek. Jegyzőkönyvet kérése ellenére sem vettek fel, azzal bocsátották el, hogy a továbbiakat majd a rendőrségtől megtudja. Az alperes eljárásával nemcsak emberi méltóságát sértette meg, hanem nem vagyoni kárt is okozott. Nyugdíjas mérnök jelenleg, aktív korában felelős beosztásokban dolgozott, soha nem került összetűzésbe a törvénnyel, évekkel ezelőtt szívműtéten esett át, amiből adódóan jelenleg is kezelésre jár, gyógyszerrel szed. Az esetet nem tudta feldolgozni, a mai napig sem sikerült túltennie magát az elszenvedett traumán.

Felhívás csomag tartalmának, járműnek és szállítmánynak a bemutatására

A vagyonőr a csomag tartalmának, jármű és szállítmány bemutatására a szerződésből fakadó kötelezettségei érvényesítése céljából, a tervezett intézkedése okának és céljának közlése mellett akkor hívhat fel, ha megalapozottan feltehető, hogy az érintett bűncselekményből vagy szabálysértésből származó olyan dolgot

tart magánál, amelynek őrzése a vagyonőrnek szerződésből fakadó kötelezettsége, e dolgot a felszólítás ellenére sem adja át, és az intézkedés a jogsértő cselekmény megelőzése, megszakítása érdekében szükséges.¹¹ Látható, hogy a vagyonőrnek csak gyanú esetén van joga a felhívásra, tehát szűrőpróbaszerű ellenőrzést a jogszabály nem tesz lehetővé.¹² A csomag tartalmának, a járműben elhelyezett dolognak, a szállítmánynak bemutatása annak lehetővé tétele, hogy a személy- és vagyonőr megbizonyosodjon arról, hogy a csomagban, a járműben, a szállítmányban elhelyezett, a külső szemlélő elől egyébként rejtett dolgok között nincs olyan, amely az általa megakadályozandó jogsértő cselekményből származik, vagy amelynek a területre történő bevitele tilos.¹³ Ruházat átvizsgálására nincs jogosultsága a vagyonőrnek.

Csomagnak minősül mindazon, az érintett személy birtokában lévő, általa fogott vagy testére rögzített, azon viselt olyan tárgy, amely a benne elhelyezett dolgok szállítására, avagy azok szállításának megkönnyítésére szolgál, és amely alkalmas arra, hogy e dolgok a külső szemlélő elől – részben vagy egészben – elfedve maradjanak.¹⁴

Az előzőekben bemutatott jogesetben kimondta a bíróság, hogy a zseb nem minősül csomagnak, és a törvény nem ad lehetőséget a vagyonőrnek arra, hogy az érintett személyt ruházatának vagy zsebének tartalmára vonatkozóan bemutatásra felhívja.

Létesítmény őrzése

A közterületnek nem minősülő létesítmény őrzésével kapcsolatosan a vagyonőrnek többféle jogosultsága van.

Felhívhatja:

- a területre belépő vagy az ott-tartózkodó személyt kiléte igazolására, a belépés, illetőleg a tartózkodás céljának közlésére, jogosultságának igazolására.

¹¹ SzVMt. 28. § (1) bekezdés.

¹² A Komárom-Esztergom Megyei Bíróság 4.P.20.245/2009/8. számú ítélete alapján.

¹³ SzVMt. 74. § 14. pontja.

¹⁴ SzVMt. 74. § 13. pontja.

Amennyiben az érintett ennek önként és hitelt érdemlően nem tesz eleget, a személy- és vagyonőr az igazoltatásra hatósági személyt kérhet fel;¹⁵

- területre belépő vagy onnan kilépő személyt csomag, illetve menet-, szállítási okmány bemutatására;
- a területen tartózkodó vagy onnan kilépő személyt csomagja tartalmának, járművének, valamint a szállítmánynak bemutatására;
- a jogsértő személyt jogsértő magatartásának abbahagyására.

Megtilthatja

- az érintett belépését vagy az ott-tartózkodását, amennyiben a felhívásra nem igazolja kilétét vagy tartózkodásának, belépésének célját, illetve közlése ezzel kapcsolatosan nyilvánvalóan valótlan;
- a közbiztonságra különösen veszélyes eszközök bevitelét.

Alkalmazhat

- a területre belépők ellenőrzésére fegyver-, illetve robbanóanyag-kutató műszert;
- elektronikai vagyonvédelmi rendszert.¹⁶ Az elektronikai megfigyelőrendszer kizárólag olyan magánterületen alkalmazható, ahol a megfigyelés az emberi méltóságot nem sérti.

A rendezvénybiztosítási feladatot ellátó személy- és vagyonőr a fentiekén kívül jogosult

- zárt területen vagy helyen tartott rendezvényre belépő személyt – a rendőrség, illetve a rendezésért felelős személy intézkedése alapján, ha a szerződésből fakadó kötelezettségeit érvényesíteni más módon nem tudja – különösen a testi sérülés okozására alkalmas tárgyak bevitelének megakadályozása érdekében csomagja tartalmának bemutatására felszólítani, rajta és csomagján kizárólag fémtárgyak kimutatására alkalmas eszközt alkalmazni, ennek visszautasítása esetén a rendezvényen való részvételét megtiltani;

¹⁵ SzVMt. 27. § (1) bekezdése alapján.

¹⁶ SzVMt. 26. §-a alapján.

- a rendezvény megtartását akadályozó vagy zavaró, annak biztonságát veszélyeztető, illetve az ott jogellenesen tartózkodó személyt kilétének igazolására felszólítani, a rendezvényen való részvételét megtiltani, távozásra felszólítani, amennyiben az érintett személy ennek nem tesz eleget, és az élet- és vagyonbiztonság érdekében szükséges, a rendezvényről kivezetni;
- a sportrendezvények biztonságáról szóló kormányrendelet hatálya alá tartozó sportrendezvényeken rendezői feladata során a sportról szóló törvényben meghatározottak szerint, a sportrendezvényről eltávolítandó személyt visszatartani, ha az személyazonosságát felhívásra nem igazolja.¹⁷

Testi kényszer alkalmazása

Amennyiben a felszólítás ellenére a jogsértő cselekményt az arra felhívott nem hagyja abba, a személy- és vagyonőr testi kényszert alkalmazhat a jogszabályban meghatározott esetekben.

SzVMt. 27. § (3) A személy- és vagyonőr arányos mérvű kényszerítő testi erő alkalmazásával

- a) a védett személy biztonságát fenyegető támadást elháríthatja;
- b) a védett létesítménybe, területre való jogosulatlan belépést megakadályozhatja, a jogosulatlanul bent tartózkodót onnan eltávolíthatja;
- c) a rendezvényt zavaró vagy annak biztonságát veszélyeztető személyt a rendezvényről eltávolíthatja;
- d) a pénz- és értékszállítást jogtalanul akadályozó személyt eltávolíthatja, illetve a szállítmány biztonságát fenyegető támadást elháríthatja.

Példa – A vagyonőr egy bankfiókban dolgozott, ahol az ügyféltérben elhelyezett tábla figyelmeztette az ügyfeleket, hogy az ügyféltérben a telefonálás nem megengedett.

Az ügyfél a délelőtti órákban azért érkezett a bankfiókba, hogy készpénzt vegyen fel a bankszámlájáról, de ott-tartózkodása közben a mobiltelefonján beszélgetést folytatott. A vagyonőr odalépett hozzá, és megkérte, hogy a beszélgetést fejezze be. Az ügyfél közölte, hogy még egy hívást le kell bonyolítani, és hívást kezdeményezett. Az őt ismét figyelmeztette, hogy nem szabad telefonálni, majd

¹⁷ SzVMt. 27. § (1) bekezdés.

megkérte, hogy tegye le a telefont, különben ki fogja kisélni. Az ügyfél azt válaszolta, hogy muszáj telefonálnia, és nem teszi le. A vagyonőr a telefonáló ügyfélhez lépett, a jobb kezével megragadta őt a bal hónaljánál, a bal kezével pedig a bal csuklójánál fogva, és igen határozottan, lendületesen és nagy erővel kivezette őt az ügyféltérből, aki még eközben is telefonált a jobb kezében tartott telefonnal. A vagyonőr a bank ügyfélterének lengő üvegajtájához érve az ajtót az ügyfél testével akarta kinyitni, mivel mindkét kezével megragadva tartotta őt továbbra is. Az ügyfél az üvegajtóhoz érve azt a jobb kezének kisujjával támasztotta ki, nehogy a fejét beverje, mivel még ekkor is a fülénél volt a telefon. Ily módon a vagyonőr által határozottan és lendületesen kivezetett ügyfél az üveg lengőajtót a jobb kezének ötödik ujjával (kisujjával) kitámasztva nyitotta ki, hogy elkerülje a feje beütődését. A cselekmény következtében az ügyfél nyolc napon túli sérülést szenvedett, mivel a kisujja eltört. A vagyonőr intézkedése miatt büntetőeljárás indult. Az eldöntendő kérdés az volt, hogy a vagyonőr eljárása jogszerű volt-e. Az SzVMt. 26. § és 27. § alapján a vagyonőr jogszerűen hívta fel az ügyfelet a telefonálás abbahagyására, azonban testi kényszer alkalmazásával történő kivezetésre csak akkor van lehetőség, ha valaki jogellenesen tartózkodik a védett objektumban. Megállapította a bíróság, hogy az ügyfél banki tartózkodása akkor sem minősült jogellenesnek, ha az ügyféltérben a tiltás ellenére telefonált, valamint arányos mértékű testi kényszernek sem nevezhető az olyan intézkedés, amely nyolc napon túli sérülést okoz az ügyfélnek. A bíróság testi sértés és személyi szabadság megsértése bűncselekmények elkövetése miatt elmarasztalta a vagyonőrt.¹⁸

A személy- és vagyonőr által alkalmazható eszközök

A személy- és vagyonőr vegyi eszközt (gázspray-t), gumibotot, örkutyát, valamint a jogi személynek személy- és vagyonvédelmi célra engedélyezett lőfegyvert tarthat magánál.¹⁹

¹⁸ Pécsi Városi Bíróság B.955/2008/9.

¹⁹ 253/2004. (VIII. 31.) Korm. rendelet a fegyverekről és lőszerekről 28. § (2) bekezdés: „Lőfegyver, lőszer tartása az alábbi szervezeteknek engedélyezhető: [...] g) rövid lőfegyverre az a szervezet, amely a saját vagy mások vagyonát hivatásszerűen őrzi, mások életét, testi épségét hivatásszerűen védi, ha bizonyítja, hogy feladatainak ellátásához szükséges a lőfegyver.”

Fontos, hogy a felsorolt eszközöket a személy- és vagyonőr feladatainak ellátására során és kizárólag jogos védelmi helyzet vagy végszükség esetén alkalmazhatja.²⁰

Jogos védelmi helyzetet aktív, jogtalan emberi magatartás keletkeztethet, amely a vagyonőr vagy más személye, illetve javai vagy a közérdek ellen irányul. A támadásnak ezenkívül már megkezdettnek vagy közvetlenül fenyegetőnek kell lennie.²¹

„Végszükséget keletkeztető veszélyhelyzet forrása lehet természeti esemény (földrengés, tűzvész stb.), állat támadása, vétklen emberi magatartás, jogtalan emberi magatartás, ha a támadó nincs már a helyszínen, illetve jogellenes mulasztás.”²²

Ahhoz, hogy az elhárító magatartás végszükségi helyzetben elkövetettnek minősüljön, a veszélyhelyzetnek közvetlennek és másként el nem háríthatónak kell lennie, valamint feltétele, hogy a veszélyhelyzet előidézése ne legyen az elhárító személy terhére róható.²³

Eljárás a bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetésén tetten ért személlyel szemben

„A személy- és vagyonőr jogosult a bűncselekmény és a szabálysértés elkövetésén tetten ért személyt a cselekmény abbahagyására felszólítani, a cselekmény folytatását megakadályozni, az elkövetőt elfogni és a birtokában lévő, bűncselekményből vagy szabálysértésből származó vagy annak elkövetéséhez használt dolgot, illetve támadásra alkalmas eszközt elvenni. Köteles azonban az elfogott személyt haladéktalanul az ügyben eljárni jogosult nyomozó hatóságnak átadni, ha erre nincs módja, e szert nyomban értesíteni. Így kell eljárni a tetten ért személytől elvett dolgokat illetően is.”²⁴

Az idézett törvényszövegből látható talán leginkább, hogy a személy- és vagyonőrnek hatósági jogköre nincs, nem hatósági személy, szabálysértés esetén helyszíni bírságolásra, szabálysértési vagy büntetőeljárás lefolytatására nem jogosult.

²⁰ SzVMt. 27. § (4) bekezdése alapján.

²¹ Vass Éva: A büntetőjogi felelősségre vonás akadályai. In Magyar József (szerk.): *Büntetőjog általános rész* I. Budapest, Rejtjel, 1996. 97–99.

²² Vass (1996): i. m. 103.

²³ Vass (1996): i. m. 102–103.

²⁴ SzVMt. 27. § (2) bekezdés.

A vállalkozások főbb kötelezettségei és jogosultságai

A szerződés írásba foglalásának kötelezettsége

A személy- és vagyonvédelmi tevékenység szolgáltatására irányuló szerződést írásban kell megkötni. A vállalkozás köteles a rendőrség által hitelesített naplóban nyilvántartást vezetni a szerződésekről.²⁵

A napló vezetése

A működési engedély kiadása mellett a rendőrség a vállalkozás részére hitelesíti a naplót, amely feltétele a tevékenység megkezdésének.²⁶ Ha a napló betelik, megsemmisül vagy eltűnik, a vállalkozás köteles új naplót hitelesíttetni. A vállalkozás a naplót az utolsó bejegyzéstől számított öt évig köteles megőrizni.²⁷

„A naplóban – vagy más alkalmas módon – kell nyilvántartani a szerződést ténylegesen teljesítő személy vagy személyek nevét, a megbízó nevét, lakcímét vagy székhelyét, a 20. § alapján a fizetett egészségügyi szabadság kezdetének és befejezésének dátumát, az igazolást kiállító háziorvos nevét és pecsétszámát.”²⁸

A naplóban javítást végezni úgy lehetséges, hogy az eredeti bejegyzés is olvasható legyen.²⁹ A napló megtekintését a hatósági szervek részére a vállalkozásnak biztosítani kell.³⁰

Az alvállalkozó igénybevételeire vonatkozó szabályok

A szerződés teljesítése érdekében a vállalkozó további vállalkozással (alvállalkozó) szerződést köthet a megbízó előzetes hozzájárulásával. Az alvállalkozó azonban

²⁵ SzVMt. 14. § (1) bekezdés és 15. § (1) bekezdés.

²⁶ 22/2006. (IV. 25.) BM rendelet a személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység szabályairól szóló 2005. évi CXXXIII. törvény végrehajtásáról 9. §.

²⁷ SzVMt. 15. § (1) bekezdés.

²⁸ SzVMt. 15. § (2) bekezdés.

²⁹ SzVMt. 15. § (3) bekezdés.

³⁰ SzVMt. 15. § (4) bekezdés.

további vállalkozóval már nem köthet szerződést a tevékenység elvégzésére.³¹ A törvényi szabályozás az alvállalkozói láncok létrejöttét zárja ki. A szerződésnek ebben az esetben tartalmaznia kell a megbízó hozzájárulását, valamint az alvállalkozó nevét, székhelyét, cégjegyzékszámát.³² A szerződést a naplóban is rögzíteni kell.

A személy- és vagyonvédelmi vállalkozás fegyvertartási engedélye

A személy- és vagyonvédelmi tevékenységet folytató vállalkozásoknak lehetőségük van arra, hogy jogi személyként lőfegyvertartási engedélyt kapjanak.³³ Ebben az esetben nem a személy- és vagyonőr mint természetes személy, hanem maga a vállalkozás jogosult lőfegyver tartására.

Az engedély kiadása a tevékenység helye szerinti megyei rendőr-főkapitányságok hatáskörébe tartozik.³⁴ A fegyvertartásra irányuló kérelmet elektronikus úton kell benyújtani, amely a www.police.hu honlapról elérhető.

Fontosabb kritériumok

Az engedély megszerzéséhez a vállalkozásoknak bizonyítania kell, hogy feladatainak ellátásához szükséges a lőfegyver. Tehát a jogi személynek legalább előszerződéssel kell rendelkeznie az elvégzendő munkára, és annak jellegéből ki kell derülnie, hogy az adott feladat ellátásához a személy- és vagyonőröknek szükséges a fegyver viselése.

A vállalkozásnak érvényes működési engedéllyel kell rendelkeznie a személy- és vagyonvédelmi tevékenység végzésére (amelyet a rendőrkapitányság állít ki).

A kérelemben a jogi személy és a vezető tisztségviselő, valamint a vállalkozás alkalmazottainak adatait is fel kell tüntetni.

³¹ SzVMt. 14. § (2) bekezdés.

³² SzVMt. 14. § (3) bekezdés.

³³ 253/2004. (VIII. 31.) Korm. rendelet 28. § (2): „Lőfegyver, lőszer tartása az alábbi szervezeteknek engedélyezhető: [...] g) rövid lőfegyverre az a szervezet, amely a saját vagy mások vagyonát hivatásszerűen őrzi, mások életét, testi épségét hivatásszerűen védi, ha bizonyítja, hogy feladatainak ellátásához szükséges a lőfegyver.”

³⁴ 253/2004. (VIII. 31.) Korm. rendelet 4. § (4) bekezdés.

A rendőrség a fegyvertörvény alapján a vezető tisztségviselő előéleti feltételeit közvetlen adatlekéréssel ellenőrzi.³⁵

Meg kell jelölni a kérelemben, hogy a vállalkozás milyen számú fegyvert szeretne tartani. Ez függ a tevékenység helyszíneinek és a tevékenységet ténylegesen végzők számától, valamint a munkaidőrendsztől is. A jogi személy számára annyi fegyvert fog engedélyezni a rendőrség, amennyi a tevékenység ellátásához feltétlenül szükséges.

Személy- és vagyonvédelmi célra kizárólag rövid lőfegyver engedélyezhető.

A megjelölt alkalmazottnak részt kell venniük a fegyvertartáshoz szükséges egészségügyi alkalmassági vizsgálaton,³⁶ valamint rendelkezniük kell a fegyvertartáshoz előírt vizsgabizonyítvánnyal.³⁷

A vállalkozásnak a fegyverek tárolására a jogszabályban³⁸ meghatározott feltételeknek megfelelő tárolóhelyet kell biztosítania, amelyet a rendőrség az engedélyezés előtt a helyszínen ellenőriz. Amennyiben a feltételeknek a vállalkozás megfelel, a rendőrség határozati formában engedélyezi a fegyverek tartását. A határozatban meg kell jelölni azt a személyt, aki a fegyvereket megvásárolja, valamint a tárolásért felelős személyt is meg kell nevezni.³⁹

A tárolásért felelős személynek is rendelkeznie kell egészségügyi alkalmassági igazolással és jártassági bizonyítvánnyal.⁴⁰

Külön határozatban rendelkezik az engedélyező hatóság az alkalmazottak feljogosításáról, tehát arról, hogy az abban meghatározott személy veheti fel a jogi személy fegyverét. A fegyvertartási engedély a jogi személy részére lesz kiállítva azzal, hogy a használatra feljogosított alkalmazottai részére átadhatja.⁴¹

A vállalkozás a határozatban megjelölt alkalmazottnak a fegyvert a szerződésben meghatározott feladat tényleges ellátásának időtartamára adhatja át.⁴²

³⁵ 2004. évi XXIV. törvény a lőfegyverekről és lőszerekről 3/A § (1), (2), (4) bekezdések.

³⁶ 22/1991. (XI. 15.) NM rendelet a kézilőfegyverek, lőszerek, gáz- és riasztófegyverek megszerzésének és tartásának egészségi alkalmassági feltételeiről és vizsgálatáról.

³⁷ 49/2004. (VIII. 31.) BM rendelet a lőtérrekről, a lőfegyverek, lőszerek hatósági tárolásáról, a fegyvertartáshoz szükséges elméleti és jártassági követelményekről, valamint a 2004. évi XXIV. törvény 3/A. § (1) bekezdés.

³⁸ 253/2004. (VIII. 31.) Korm. rendelet 42. § (1) bekezdés.

³⁹ 253/2004. (VIII. 31.) Korm. rendelet 35. § (1) bekezdés.

⁴⁰ 253/2004. (VIII. 31.) Korm. rendelet 29. §.

⁴¹ 253/2004. (VIII. 31.) Korm. rendelet 20. melléklet.

⁴² 253/2004. (VIII. 31.) Korm. rendelet 37. § (7) bekezdés.

A lőfegyverek hollétérol a szervezet köteles az engedélyező hatóság által hitelesített nyilvántartókönyvet vezetni. A lőfegyver kiadásakor és visszavételekor fel kell jegyezni a fegyver, a kiadó és visszavevő, a felvevő adatait, valamint a kiadás és visszavétel időpontját.⁴³ A nyilvántartókönyvet a szervezetnek meg kell őriznie, megszűnése vagy megszüntetése után át kell adnia az engedélyező hatóságnak.⁴⁴

További kötelezettség, hogy a szervezet vezetőjének gondoskodnia kell arról, hogy az alkalmazottak évente legalább négy alkalommal lőképzésen vegyenek részt. Az erről szóló igazolást az engedélyező hatóságnak kell megküldeni.⁴⁵

A figyelmeztető jelzés használata

„A figyelmeztető jelzést adó készülék: a járműre szerelt rögzített vagy mozgatható üzemmódú (mobil) villogó sárga fényjelzést adó berendezés.”⁴⁶

A figyelmeztető jelzés használatának elsődleges célja, hogy a közlekedésben részt vevő más gépjárművek vezetőinek felhívja a figyelmét arra, hogy a jelzéssel felszerelt gépkocsit a megfelelő óvatossággal közelítsék meg. A figyelmeztető jelzést használó járműnek a többi gépjárművel szemben elsőbbsége csak az általános szabályok szerint van, azonban a KRESZ⁴⁷ 50. § (3) bekezdése alapján olyan helyen is megállhat, ahol egyébként tilos, valamint behajthat olyan útra vagy övezetbe, ahová egyébként behajtania tilos.

A figyelmeztető jelzés felszerelése és használata a gépjárművön egyes esetekben engedély nélkül,⁴⁸ míg más esetekben⁴⁹ a rendőrség által kiadott engedély alapján lehetséges.

- Engedély nélkül használhat figyelmeztető jelzést a személy- és vagyonvédelmi vállalkozás vagy személy a távfelügyeleti tevékenységet ellátó gépjárművén. A rendelet ebben a tevékenységi körben a mobil jelzés használatát teszi lehetővé, vagyis a jelzést csak az adott feladat végzése közben lehet a járműre felszerelni.

⁴³ 253/2004. (VIII. 31.) Korm. rendelet 35. § (4) bekezdés.

⁴⁴ 253/2004. (VIII. 31.) Korm. rendelet 35. § (5) bekezdés.

⁴⁵ 253/2004. (VIII. 31.) Korm. rendelet 35. § (3) bekezdés.

⁴⁶ 12/2007. (III. 13.) IRM rendelet 1. § b) a megkülönböztető és figyelmeztető jelzést adó készülékek felszerelésének és használatának szabályairól.

⁴⁷ 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet a közúti közlekedés szabályairól.

⁴⁸ 12/2007. (III. 13.) IRM rendelet 9. § (1) bekezdés.

⁴⁹ 12/2007. (III. 13.) IRM rendelet 10. § (1) bekezdés.

- Hatósági engedély birtokában szerelhet fel és használhat figyelmeztető jelzést a vállalkozás a személy- és vagyonvédelmi tevékenység keretében végzett pénz- és értékszállítást rendszeresen végző járművein, ha azt az üzemeltetés célja indokolja.

A kérelmet ahhoz a rendőrkapitánysághoz⁵⁰ kell benyújtani elektronikus formában, ahol a tevékenységet gyakorolják.⁵¹

Az engedély kiadásához szükséges a kérelem és mellékleteinek benyújtása. A kérelmező üzemben tartásában lévő járművére adható ki engedély, amennyiben igazolja a jogalapul szolgáló tevékenység végzését. A kérelemben meg kell jelölni a jármű rendszámát és a kérelmezett készülék típusát. Mellékletben csatolni kell az igazolást arról, hogy a figyelmeztető jelzés használatát megalapozó tevékenységet végez. Végül az eljárás illetékét meg kell fizetnie az ügyfélnek.

A kiadott engedély érvényessége három év,⁵² azonban, ha a jármű műszaki érvényességi ideje ennél hosszabb, az érvényesség idejét is ezzel megegyezően lehet megállapítani. Az engedély hatálya alatt is rendelkeznie kell a járműnek érvényes műszaki engedéllyel. Az engedély az ügyfél kérelmére meghosszabbítható, amelynek feltétele, hogy az engedély meghosszabbítását legalább 30 nappal az időbeli hatály megszűnése előtt kezdeményezzék.

Az üzemtartó köteles az engedélyezés tényét, az engedély időbeli hatálya megszűnésének időpontját, az engedélyező hatóság megnevezését és a határozat számát a bejegyzésre okot adó körülménytől számított 15 napon belül a közlekedési igazgatási hatóságnál a járműnyilvántartásba és a forgalmi engedélybe bejegyeztetni.⁵³ A bejegyeztetési kötelezettség elmulasztása az engedély visszavonását eredményezi.⁵⁴

A figyelmeztető jelzést a KRESZ 50. § *i)* pontja alapján működtetni kell a személy- és vagyonvédelmi tevékenység keretében vagy a pénzügyi szolgáltatást végző szervezet által üzemeltetett pénz- és értékszállítást rendszeresen végző járművön a feladat végzése közben.

⁵⁰ 329/2007. (XII. 13.) Korm. rendelet a Rendőrség szerveiről és a Rendőrség szerveinek feladat- és hatásköréről 12. § (3) bekezdés *d)* pont.

⁵¹ 2016. évi CL. törvény az általános közigazgatási rendtartásról 16. § *b)* pont.

⁵² 12/2007. (III. 13.) IRM rendelet 11. § (1) bekezdés.

⁵³ 12/2007. (III. 13.) IRM rendelet 12. § (1) bekezdés *b)* pont.

⁵⁴ 12/2007. (III. 13.) IRM rendelet 13. § (1) bekezdés *f)* pont.

Rendészeti feladatokat ellátó személyek

Kovács Sándor

Személyek köre, szervezete

A közrend a nemzet felemelkedését szolgáló alapérték. A közrend és a közbiztonság fenntartásához elengedhetetlen a rendészeti feladatokat ellátó személyekkel való együttműködés. Egységes szabályozás és követelményrendszer szükséges az állami és önkormányzati alkalmazásban álló közszolgálati tisztviselők és közalkalmazottak, valamint egyéb foglalkoztatási jogviszonyban álló rendészeti feladatokat ellátó személyek tevékenységének szabályozása és rendszerbe helyezése érdekében. Egységes a jogi szabályozás azon szervezetek és személyek vonatkozásában, amelyek – a rendvédelmi szerveken túlmenően – rendészeti jellegű tevékenységet is ellátnak, és ennek során kényszerítő eszközök és intézkedések alkalmazására jogosultak.

Ebbe a körbe tartozik:

- a *személy- és vagyonőr*;
- a *fegyveres biztonsági őrség*, valamint
- a *rendészeti feladatokat ellátó személyek*:
 - a természetvédelmi őr;
 - a rendészeti feladatot ellátó erdészeti szakszemélyzet;
 - a rendészeti feladatot ellátó jogosult erdészeti szakszemélyzet;
 - az erdővédelmi szolgálat tagja;
 - a halőr;
 - a hivatásos vadász;
 - a hegységőr;
 - a közterület-felügyelő;
 - az önkormányzati természetvédelmi őr, továbbá
 - a mezőőr.

Jelenleg különböző ágazati törvények tartalmaznak rendelkezéseket az állampolgárok alapjogait is érintő intézkedések és kényszerítő eszközök alkalmazására vonatkozóan. A jogbiztonság előmozdítása érdekében az azonos tárgykört érintő szabályok egy áttekinthető és azonos szempontok alapján kialakított jogi szabályozásban – a *rendészeti törvényben* – jött létre.

A rendészeti feladatokat ellátó szervek tagja esetében egységes kritériumokat határoz meg az előéleti követelményrendszer. Egységes módon követeli meg az alkalmazottak tekintetében az előéleti és alkalmazási feltételeket, kijelölve azt a személyi kört, amely rendészeti feladatokat ellátó szerv tagja lehet. Az egységes előéleti szabályozást az indokolja, hogy a rendészeti feladatokat ellátó szervek tagjai az állam által biztosított legális erőszak-monopólium alkalmazásának lehetőségével rendelkeznek.

Lehetőséget biztosít valamennyi rendészeti feladatot ellátó szerv tagja számára, hogy tevékenysége során intézkedéseket és kényszerítő eszközöket alkalmazzon. A nem állami szervek által igénybe vehető intézkedések és kényszerítő jellegű eszközök alkalmazásának körét leszűkíti, míg a közhatalmi tevékenységet végzők esetében pontosan meghatározza azok alkalmazásának feltételeit.

1. táblázat: Alkalmazás szerinti csoportosítás

Rendészeti feladatokat ellátó szerv	Állami vagy önkormányzati alkalmazásban áll	Nem áll állami vagy önkormányzati alkalmazásban
1. Természetvédelmi őr	+	-
2. Erdészeti szakszemélyzet tagja	+	+
3. Jogosult erdészeti szakszemélyzet tagja	+	+
4. Erdővédelmi szolgálat tagja	+	-
5. Halőr	+	+
6. Hivatásos vadász	+	+
7. Hegyőr		+
8. Közterület-felügyelő	+	-
9. Önkormányzati természetvédelmi őr	+	-
10. Mezőőr	+	-

Forrás: szerző saját szerkesztése

Alkalmazási feltételek

A rendészeti feladatokat ellátó személy, valamint személy- és vagyonőr az a magyar állampolgár – személy- és vagyonőr, hegyőr, mezőőr esetében a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy is – lehet, aki a 18. életévét betöltötte, cselekvőképes, a feladata ellátásához e törvényben és jogszabályban előírt képesítési feltételekkel rendelkezik.

A jogviszony létesítésekor a leendő foglalkoztatott kötelessége igazolni – hatósági erkölcsi bizonyítvánnyal –, hogy nincsen vele szemben az alkalmazást kizáró ok. A foglalkoztatási jogviszony fennállása alatt foglalkoztatottnak be kell jelentenie a vele szemben fennálló kizáró okokat. A leendő foglalkoztatott köteles igazolni, hogy az e törvényben meghatározott feltételeknek megfelel, valamint azt, hogy nem áll fegyveres szerv hivatásos állományú tagjának foglalkoztatását kizáró foglalkoztatástól eltiltás hatálya alatt.

Jogszabály pontosan meghatározza azon bűncselekmények körét, amelyek elkövetése esetén nem létesíthető jogviszony, illetve azokat az időpontokat, amelyek elteltét követően jogviszony létesíthető.

A rendészeti feladatokat ellátó személy köteles a meghatározott kizáró okot a munkáltató részére haladéktalanul bejelenteni. A kizáró okok ellenőrzése során a rendőrség a büntettek nyilvántartásából, a hátrányos jogkövetkezmények alatt álló, büntetlen előéletű személyek nyilvántartásából, valamint a büntetőeljárás hatálya alatt állók nyilvántartásából jogosult közvetlen hozzáféréssel adatokat átvenni és kezelni.

A foglalkoztatás megkezdését követően a rendőrség évente ellenőrzi az alkalmazást kizáró okok fennállását. Ha a rendőrség az ellenőrzés során megállapítja, hogy a rendészeti feladatokat ellátó szerv tagja esetében az alkalmazást kizáró körülmény áll fenn, akkor az egyidejű tájékoztatás mellett a rendőrség visszavonja az igazolványát. Abban az esetben, ha a rendőrség az éves ellenőrzésen kívül szerez tudomást a rendészeti feladatokat ellátó szerv tagjával szemben fennálló kizáró okról, akkor felhívja a munkáltatót a jogviszony megszüntetésére, a szolgálati igazolvány és a szolgálati jelvény bevonására, majd a rendőrség részére történő átadásra.

Abban az esetben, ha a rendészeti feladatokat ellátó szerv tagjával szemben a feladatai jogellenes ellátása miatt szabálysértési vagy büntetőeljárást indítanak, akkor az eljárás befejezéséig – az ártatlanság vélelmére figyelemmel – a munkáltató a szolgálati igazolványt és a szolgálati jelvényt bevonja, valamint a foglalkoztatási jogviszonyt felfüggeszti. Ebben az esetben indokolatlan az eljárás befejezése előtt a szolgálati igazolvány és a szolgálati jelvény rendőrség által történő végleges visszavonása. Ha a rendőrség ebben az esetben véglegesen visszavonná a szolgálati igazolványt és a szolgálati jelvényt, akkor egy felmentő ítélet esetén újra ki kellene azt adni, így viszont ideiglenesen a munkáltató őrzi meg. Az eljárás befejezésének eredményétől függően, felmentés esetén a munkáltató visszaadja a foglalkoztatottnak a szolgálati igazolványt és a szolgálati jelvényt, valamint tovább foglalkoztatja, ha elmarasztalják, akkor a munkáltató

a szolgálati igazolványt és a szolgálati jelvényt átadja a rendőrségnek, és megszünteti a foglalkoztatási jogviszonyt.

A *rendőrség* – az elkövetett bűncselekmény jellege, az elkövetett bűncselekmény és a jogviszony közötti összefüggés, valamint a munkáltató javaslata alapján kialakított – *egyétértésével* a kizáró okoktól a *munkáltató eltekinthet*, amely alapján az érintett személy foglalkoztatható.

Intézkedési kötelezettség

A hivatalból történő eljárás kötelezettsége szerint a rendészeti feladatokat ellátó szerv tagja minden olyan esetben köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha olyan tény vagy körülmény jut tudomására, amely beavatkozást igényel. A rendészeti feladatokat ellátó személy *köteles intézkedni* vagy intézkedést kezdeményezni, ha illetékességi területén, a törvényben meghatározott feladatai ellátása során jogszabálysértő tényt, tevékenységet, mulasztást észlel, vagy olyan tényt, tevékenységet, mulasztást hoznak tudomására, amely törvényben meghatározott feladatai ellátásával összefüggő ügyben beavatkozást tesz szükségessé.

A rendészeti feladatokat ellátó személy köteles a – törvényben meghatározott feladataival összefüggésben – hozzá fordulónak a tőle elvárható *segítséget, illetve felvilágosítást* megadni.

Az általános érvennyel meghatározott segítségnyújtási és felvilágosításadási kötelezettség határait oly módon vonja meg, hogy azt a rendészeti feladatokat ellátó szerv tagja az ágazati törvényekben meghatározott feladataival összefüggő segítség megadására korlátozza. A rendészeti feladatokat ellátó szerv tagjának felvilágosításadási kötelezettségének tartalma pontosan nem határolható be. Meg kell tagadni azonban, ha a kérés teljesítése jogszabályba ütközik, továbbá, ha az az ágazati törvényben meghatározott feladatai ellátását, illetőleg az intézkedés végrehajtását késlelteti, vagy más módon veszélyezteti.

Intézkedés kikényszerítése

A rendészeti feladatokat ellátó szerv tagja által alkalmazott intézkedések többsége az intézkedéssel érintett személy valamely jogának korlátozását eredményezi. A jogkorlátozásra tekintettel garanciális szabályként konkretizálja a törvényhez kötöttség elvét. Kimondja, hogy az alapvető jogok, így különösen a testi

sérthetetlenséghez, a személyes szabadsághoz, a tulajdonhoz fűződő jogok csak törvény rendelkezései szerint korlátozhatók. Az intézkedés, illetőleg a kényszer alkalmazása során kerülni kell a sérülés okozását, az emberélet kioltását.

Az intézkedés által elérni kívánt cél általában több módon elérhető, ennek megfelelően a rendészeti feladatokat ellátó szervek tagja számára biztosítani kell a mérlegelés lehetőségét. Több lehetséges és alkalmas intézkedés, valamint kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.

A cél eléréséhez szükséges intézkedések és kényszereszközök kiválasztásához nyújt támpontot a szükségesség és arányosság alapelve. E szerint a rendészeti feladatokat ellátó szerv tagjának a rendelkezésére álló lehetőségek közül azt kell kiválasztania, amely a legkisebb jogkorlátozással, a legkisebb sérüléssel vagy károkozással biztosítja az intézkedés eredményességét. A szükségesség és arányosság elve a hazai és a külföldi jogirodalomban egyaránt ismert jogelv. Közelebbi körülírására azonban nincs mód, mert egyedi esetben a rendészeti feladatokat ellátó szerv tagja fellépésének törvényessége mindig csak a konkrét helyzet tényeinek és körülményeinek ismeretében ítélhető meg.

A rendészeti feladatokat ellátó szervek tagja által alkalmazott intézkedés eredményessége nem függhet az érintett belátásától, ezért szükség esetén kikényszeríthető. A kikényszerítés az intézkedéssel, illetőleg az intézkedő rendészeti feladatokat ellátó szerv tagjával szemben megnyilvánuló passzív vagy aktív ellenállás leküzdését jelenti, többnyire személyi szabadság átmeneti korlátozása révén.

A rendészeti feladatokat ellátó szerv tagja az ágazati törvényben meghatározott feladatai ellátása céljából meghatározott feltételek mellett mást felszólíthat arra, hogy valamit tegyen, ne tegyen vagy eltűnjön. Ha az érintett a felszólításnak nem tesz eleget vagy egyéb módon ellenszegül, az intézkedés eredményességét kényszerítő eszközök alkalmazásával is köteles biztosítani. A kényszerítő eszköz alkalmazása előtt – ha az intézkedés célját nem veszélyezteti – előzetesen figyelmezteti az intézkedés alá vont személyt, hogy kényszerítő eszköz alkalmazására kerül sor. Az intézkedés eredményessége, tehát ha felszólításra nincs mód, e nélkül is biztosítható. A felszólítás megelőzi a kényszerítést.

A rendészeti feladatokat ellátó személy törvényben meghatározott feladatainak ellátása során a testi épséghez, a személyes szabadsághoz, valamint a tulajdonhoz fűződő jogokat az e törvényben foglaltak szerint korlátozhatja.

A törvényi meghatározottság elve érvényesül a kényszerítő eszközök tekintetében is, mivel a rendészeti feladatokat ellátó szerv tagja figyelemmel arra, hogy köztisztviselői, közalkalmazotti más foglalkoztatási jogviszonyban áll kizárólag a törvényben meghatározott kényszerítő eszközöket alkalmazhatja.

A rendészeti feladatokat ellátó szerv tagja által alkalmazható kényszerítő eszközt bosszú, megtorlás céljára nem szabad alkalmazni. A kényszerítő eszköz alkalmazása nem büntetés, hanem az intézkedés kikényszerítésére, az azzal szemben megnyilvánuló aktív vagy passzív ellenállás leküzdésére szolgál. Ebből fakadóan további alkalmazásának nincs helye, ha az ellenállás megtört, s így módon a rendészeti feladatokat ellátó személy által alkalmazott intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával.

A vegyi eszköz alkalmazására csak abban az esetben kerülhet sor, ha az intézkedés alá vont személy ellenállása testi kényszer alkalmazásával nem törhető meg.

Az intézkedés folytán megsérült személy részére – amint ez lehetséges – segítséget kell nyújtani, szükség esetén a rendészeti feladatokat ellátó személy gondoskodik arról, hogy a sérültet orvos elláthassa, kórházi elhelyezése esetén a hozzátartozó vagy más, a sérülttel kapcsolatban álló erről értesüljön.

Hivatalból fellépés módja

A rendészeti feladatokat ellátó személyt az intézkedés során

- a külön jogszabályban meghatározott egyen- vagy formaruhája;
- a szolgálati igazolványa és
- a szolgálati jelvénye igazolja.

A rendészeti feladatokat ellátó személy a feladatai ellátása során mindig köteles szolgálati igazolványát magánál tartani. Ennek megfelelően tartalmilag a rendelkezés arra irányul, hogy az intézkedések, eljárások során minden esetben kétséget kizáróan azonosítani lehessen az eljáró rendészeti feladatokat ellátó szerv tagját.

A rendészeti feladatokat ellátó szerv tagja az *intézkedés megkezdése előtt*, minden esetben köteles nevét, a rendészeti feladatokat ellátó szervhez tartozását, az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Ez alól egyetlen eset kivétel, nevezetesen, ha ez az intézkedés eredményességét veszélyezteti, mert például

azonnali fellépés szükséges. Ebben az esetben az *intézkedés befejezésekor* kell a szolgálati igazolványát felmutatni.

Ugyancsak köteles az intézkedés alá vont személyt *tájékoztatni a törvény szerinti panasz lehetőségéről* és az előterjesztésre nyitva álló határidőről.

A rendészeti feladatokat ellátó szerv tagja az intézkedése során köteles egységes formaruhát viselni – amely egyben igazolja hivatalos jellegét – a hivatásos vadász kivételével, akiknek a tevékenységükhöz kapcsolódó ruházata hosszú múltra tekint vissza. Ennek megfelelően a hivatásos vadász az ágazati törvényben meghatározott feladatai ellátása során az ott meghatározott formaruhát viseli, valamint a szolgálati igazolványával és a szolgálati jelvényével azonosítja magát.

2. táblázat: Szolgálati igazolvány kiadása, nyilvántartása

Szolgálati igazolvány		
Rendészeti feladatokat ellátó szerv	Szolgálati igazolványt kiadó, nyilvántartó szerv	Személyes adatokat szolgáltató szerv
1. Természetvédelmi őr	ORFK	Természetvédelmi hatóság
2. Erdészeti szakszemélyzet tagja	ORFK	–
3. Jogosult erdészeti szakszemélyzet tagja	ORFK	–
4. Erdővédelmi szolgálat tagja	ORFK	Erdészeti hatóság
5. Halőr	ORFK	Halászati hatóság
6. Hivatásos vadász	ORFK	Vadászati hatóság
7. Hegyőr	ORFK	Hegybíró
8. Közterület-felügyelő	ORFK	Közterület-felügyelet szabályozásáért felelős miniszter
9. Önkormányzati természetvédelmi őr	ORFK	Természetvédelmi hatóság
10. Mezőőr	ORFK	Mezőgazdasági igazgatási szerv

Forrás: a szerző saját szerkesztése

Alkalmazható intézkedések

Épület, létesítmény és egyéb vagyontárgy őrzése, jogellenes cselekmény folytatásának megakadályozása

A rendészeti feladatokat ellátó személy jogosult törvényben meghatározott feladataival összefüggő jogellenes cselekmény, szabálysértés, bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyt a cselekmény abbahagyására felszólítani, valamint a cselekmény folytatásában megakadályozni.

A rendészeti feladatokat ellátó személy feladata ellátásakor, az általa védett vagyon őrzése során az érintett épületet vagy építményt lezárhatja, az oda illetéktelenül belépni kívánó személy belépését megakadályozhatja, valamint az illetéktelenül ott-tartózkodókat eltávolíthatja.

A rendészeti feladatokat ellátó személy az intézkedés végrehajtása, valamint az ellenszegülés megtörése érdekében

- testi kényszert és
- vegyi eszközt

alkalmazhat, ha a tetten ért személy felszólítás ellenére a cselekményét folytatja, illetőleg a felhívásnak nem tesz eleget.

A rendészeti feladatokat ellátó szerv tagja, függetlenül attól, hogy köztisztviselői, közalkalmazotti vagy más foglalkoztatási jogviszonyban áll jogosult arra, hogy a jogellenes cselekmény folytatását megakadályozza, valamint terület, épület, létesítmény és egyéb vagyontárgy őrzését ellássa, és ennek megfelelően testi kényszert és vegyi eszközt alkalmazhat. A rendészeti feladatokat ellátó szerv tagja a tevékenysége során elsősorban vagyonvédelmi feladatokat lát el.

A tetten ért személy visszatartása

Valamennyi *rendészeti feladatokat ellátó személy* a szolgálata ellátása során jogosult:

- a törvényben meghatározott feladatával összefüggő jogellenes cselekmény elkövetésén *tetten ért személyt, ha nem igazolja személyazonosságát*, továbbá
- a jogszabály szerint lefoglalható, bizonyítékként felhasználható, valamint a támadásra vagy az önveszély okozására alkalmas *dolog kiadását megtagadó személyt* legfeljebb *két óra* időtartamra visszatartani.

A rendészeti feladatot ellátó szerv *valamennyi tagja* tehát a tetten ért személyt, ha nem igazolja személyazonosságát, a rendőrség megérkezéséig visszatarthatja, és ennek során testi kényszerszert és kényszerítő eszközt alkalmazhat.

Az előállításra jogosult rendészeti feladatokat ellátó személyek:

- természetvédelmi őr;
- az erdővédelmi szolgálat tagja;
- a halászati őr;
- a közterület-felügyelő;
- az önkormányzati természetvédelmi őr;
- a mezőőr

a fentiekben túlmenően arra is jogosultak, hogy ha a tetten ért személy az előállításnak ellenszegül vagy az előállítás egyéb okból nem hajtható végre legfeljebb *két óra* időtartamra visszatartsák.

A visszatartás azonban legfeljebb csak a megkezdett intézkedést segítő, illetve azt átvevő és tovább folytató megérkezéséig tarthat:

- a rendészeti feladatokat ellátó személyek tekintetében amennyiben a jogellenes cselekmény elkövetésén tetten ért személy nem igazolja személyazonosságát, ez a rendőrség;
- lefoglalható, bizonyítékként felhasználható, valamint a támadásra vagy az önveszély okozására alkalmas dolog kiadását megtagadó személy esetén ez lehet a kollégájának segítségére érkező másik rendészeti feladatokat ellátó személy;
- a tetten ért személy esetében, amennyiben az előállításra jogosult rendészeti feladatot ellátó személy előállításának ellenszegül, vagy az előállítás egyéb okból nem hajtható végre, a szélesebb jogosítványokkal felruházott rendőrség.

A tetten ért személy visszatartása intézkedés végrehajtása érdekében rendészeti feladatokat ellátó személy *testi kényszerszert és vegyi eszközt*, míg az előállításra jogosult rendészeti feladatot ellátó személy az előállításnak történő ellenszegülés megtörése, a szökés megakadályozása érdekében *bilincset alkalmazhat*.

A rendészeti feladatokat ellátó személy jogosult a *bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyt* – az intézkedésre jogosult (rendőr vagy rendészeti feladatot ellátó) értesítése mellett, annak megérkezéséig, de – legfeljebb *két óra időtartamra visszatartani*.

Dolog ideiglenes elvétele

Figyelemmel arra, hogy rendészeti feladatokat ellátó szervek tagjai elsődlegesen vagyónvédelmi feladatokat látnak el – függetlenül attól, hogy köztisztviselői, közalkalmazotti vagy más foglalkoztatási jogviszonyban állnak –, biztosított kell legyen számukra, hogy a helyszínen a törvényekben meghatározott dolog ideiglenesen elvegyenek. Ezek a tárgyak a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló törvény, a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló törvény vagy a büntetőeljárásról szóló törvény alapján lefoglalhatók, bizonyítékként felhasználhatók, valamint a támadásra vagy az önvészély okozására alkalmasak. Ezeket a dolgokat ideiglenesen – elismervény ellenében – elveszik, majd ezt követően a rendőrségnek, a jogosultnak vagy az eljáró hatóságnak, rendőrségnek átadják.

A rendészeti feladatokat ellátó személy a dolog birtoklásával gyanúsítható személyt felszólíthatja a jogellenesen szerzett dolog átadására.

A dolog ideiglenes elvétele intézkedés végrehajtása érdekében a rendészeti feladatokat ellátó személy testi kényszert és vegyi eszközt mint kényszerítő eszközt alkalmazhat.

Igazoltatás

A rendészeti feladatokat ellátó személyek:

- a törvényben meghatározott feladataival összefüggő jogellenes cselekmény elkövetésével gyanúsítható személyt, valamint
- azon szabálysértés esetén, amely tekintetében helyszíni bírság kiszabására jogosultak, az annak elkövetésével gyanúsítható személyt a személyazonosságának megállapítása érdekében igazoltathatják.

A személyazonosság igazolására alkalmas minden olyan hatósági igazolvány, amely a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló törvényben foglalt követelményeknek megfelel. A rendészeti feladatokat ellátó szerv tagja az általa ismert vagy más jelen lévő, ismert személy közlését is elfogadhatja igazolásként.

Az igazoltatás – az igazoltatás okának egyidejű közlésével – csak a személyazonosság megállapításához szükséges ideig tarthat.

A rendészeti feladatokat ellátó személy az igazoltatás során feljelentés meg-
tétele, törvényben meghatározott feladatok ellátása, büntető-, valamint szabály-
sértési vagy közigazgatási hatósági eljárás megindítása céljából az igazoltatott
személy

- természetes személyazonosító adatait,
- lakó- vagy tartózkodási helyének, ennek hiányában szálláshelyének ada-
tait kezeli.

Ha az igazoltatást követően nem indul eljárás, akkor az igazoltatás során nyert
fenti adatokat a rendészeti feladatokat ellátó személy törli.

A közterület-felügyelő a fentiekén túl, egyéb jogszerű intézkedés céljából is
jogosult igazoltatásra.

Ruházat, csomag és jármű átvizsgálása, valamint jármű feltartóztatása

A rendészeti feladatokat ellátó személy a törvényben meghatározott feladat-
körébe tartozó jogellenes cselekmény, valamint azon szabálysértések esetén,
amellyel kapcsolatban helyszíni bírság kiszabására jogosult, a szabálysértés
vagy bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható személy ruházatát kizárólag
az érintett személy beleegyezésével – az ideiglenesen elvehető dolgok körében
meghatározottak elvétele érdekében – átvizsgálhatja.

A tetten ért személy előállítására jogosult, rendészeti feladatokat ellátó sze-
mély az érintett személyt – előzetes figyelmeztetés után – beleegyezése nélkül
is átvizsgálhatja a támadásra vagy az önveszély okozására alkalmas, valamint
az ideiglenesen elvehető dolgok körében meghatározottak elvétele érdekében.

A rendészeti feladatokat ellátó személy a törvényben meghatározott feladat-
körébe tartozó jogellenes cselekmény, valamint azon szabálysértések esetén,
amellyel kapcsolatban helyszíni bírság kiszabására jogosult a szabálysértés vagy
bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható személy csomagját és az elkövetéshez
használt járművet – dolgok felkutatása vagy biztosítása érdekében – átvizsgál-
hatja, és a dolgok ideiglenes elvételére vonatkozó intézkedést alkalmazhatja.

A rendészeti feladatokat ellátó személy az illetékességi területén átvizsgálás
céljából a járművet megállíthatja, ha alaposan feltételezhető, hogy a jogellenesen
megszerzett dolog így fellelhető.

A rendészeti feladatokat ellátó személy a meghatározott intézkedés végrehajtása, valamint az ellenszegülés megtörése érdekében a testi kényszersert és vegyi eszközt mint kényszerítő eszközt alkalmazhatja.

A tetten ért személy előállítása

Az előállításra jogosult – közszolgálati vagy közalkalmazotti jogviszonyban álló – rendészeti feladatokat ellátó személy jogosult a tetten ért személyt

- bűncselekmény vagy
- azon szabálysértési elzárással is büntethető szabálysértés esetén, amely tekintetében helyszíni bírságot szabhat ki

az eljárás lefolytatása érdekében haladéktalanul előállítani – természetvédelmi őr kivételével – a helyi rendőri szervhez, vagy a rendőrséggel egyeztetett helyszínen a rendőrség részére átadni.

Tehát az elzárással is büntethető tulajdon elleni szabálysértés elkövetőjével szemben a természetvédelmi őr, az önkormányzati természetvédelmi őr, az erdővédelmi szolgálat tagja, a közterület-felügyelő, a mezőőr és a halászati őr állami alkalmazásban álló tagjai helyszíni bírság kiszabására is jogosultak.

A természetvédelmi őr kivételével – közszolgálati vagy közalkalmazotti jogviszonyban álló – az előállításra jogosult rendészeti feladatokat ellátó személynek ellenszegülés esetén az előállításhoz a Rendőrségről szóló törvény szerint a rendőrség segítségét kell kérnie.

Az előállításra jogosult rendészeti feladatokat ellátó személy a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén a bíróság elé állítás során az ott meghatározott módon az eljárásban részt vesz.

Az előállításra jogosult rendészeti feladatokat ellátó személy az előállítás során az ellenszegülés megtörése, a szökés megakadályozása érdekében testi kényszersert és vegyi eszközt mint kényszerítő eszközt, valamint bilincset alkalmazhat.

A rendészeti feladatokat ellátó személy az előállítás alapjául szolgáló helyszíni intézkedés során beszerzett bizonyítékokat a rendőrség részére átadja.

Az előállításra jogosult rendészeti feladatokat ellátó személy az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de

- a rendőrséghez történő előállítás során legfeljebb *négy órán* át,

- a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló törvény szerint a helyszíni bírság kiszabására jogosultak által történő bíróság elé állítás során legfeljebb *nyolc órán* át korlátozhatja.

Az előállítás időtartamát az előállításra jogosult rendészeti feladatokat ellátó személy intézkedésének a kezdetétől kell számítani. Az előállítottat szóban vagy írásban az előállítás okáról tájékoztatni kell, és az előállítás időtartamáról részére igazolást kell kiállítani.

A kényszerítő eszközök és a szolgálati lőfegyver birtoklásának szabályai

Alapesetben a rendészeti feladatokat ellátó szerv tagja a tevékenysége során csak testi kényszerít és vegyi eszközt alkalmazhat, az intézkedés kikényszerítése és az ellenszegülés megtörése érdekében. Az ágazati törvényekben meghatározott feladatai ellátása során azonban indokolt a rendészeti feladatokat ellátó szerv tagja számára – függetlenül attól, hogy köztisztviselői vagy közalkalmazotti jogviszonyban – egyéb kényszerítő eszközt is biztosítani.

Törvényben meghatározott feladatai ellátása során a rendészeti feladatokat ellátó személy:

- az intézkedés kikényszerítése céljából vegyi eszközt,
- kizárólag önvédelmi célból szolgálati kutyát, valamint rendőrbotot tarthat magánál.

Az előállításra jogosult közszolgálati vagy közalkalmazotti jogviszonyban álló rendészeti feladatokat ellátó személy az előállításnak ellenszegülő személy támadásának, valamint szökésének megakadályozása érdekében bilincset tarthat magánál.

A lőfegyverek esetében indokolt az ágazati törvényekben meghatározott feladatok ellátásához lőfegyvert biztosítani. A lőfegyver birtoklását az indokolja, hogy a szabályozás szerint a lőfegyver tartására jogosultak körének egy része terménymegővási feladatokat lát el, és e feladata ellátása során a lőfegyvert használja a kártékony tevékenységet folytató állatok elriasztására. A lőfegyver tartására jogosultak másik körébe tartoznak azok a személyek, akik tevékenységüket az erdőben fejtik ki, és ennek során adott esetben indokolt lehet a lőfegyver használata (például hivatásos vadász, kegyelemlövéshez).

A település közigazgatási területének belterületnek nem minősülő, elsősorban mezőgazdasági, erdőművelési célra szolgáló részén, szolgálati feladatainak ellátása során nyíltan viselve

- a mezőőr, valamint a hegyőr, a halászati őr, jogszabályban meghatározott közegészségügyi okból, a légi közlekedés biztonsága, valamint az okszerű mezőgazdasági termelés biztosítása érdekében meghatározott állatok riasztása, elejtése, gyérítése és állományának szabályozása érdekében sörétes lőfegyvert;
- az erdővédelmi szolgálat tagja, a rendészeti feladatokat ellátó erdészeti szakszemélyzet, a rendészeti feladatokat ellátó jogosult erdészeti szakszemélyzet, természetvédelmi őr önvédelmi célból, a hivatásos vadász nagyvad utánakeresése során a kegyelemnövéshöz maroklőfegyvert;
- a hivatásos vadász a sérült vagy sebzett nagyvad elejtése érdekében vadászlőfegyvert tarthat magánál.

Az intézkedéssel, kényszerítő eszköz alkalmazásával szembeni panasz

Jelentési kötelezettség

A rendészeti feladatokat ellátó szerv tagja, valamint a személy- és vagyonőr – a vonatkozó törvényben¹ meghatározottak szerint – írásbeli jelentést köteles készíteni – a lehető legrövidebb időn belül – a munkáltatója számára. A rendészeti feladatokat ellátó szerv tagja, valamint a személy- és vagyonőr által alkalmazott intézkedések és kényszerítő eszközök tekintetében előírás a jelentéstételi kötelezettség. Az intézkedés vagy kényszerítő eszköz alkalmazója az alkalmazást követően haladéktalanul szóban jelenti a munkáltatónak az intézkedés vagy kényszerítő eszköz alkalmazását.

Az intézkedés vagy kényszerítő eszköz alkalmazását követően a rendészeti feladatokat ellátó személy, valamint a személy- és vagyonőr – *két napon* belül – írásban jelentést készít a munkáltatója részére. A jelentés alapján a munkáltató kötelessége az intézkedés és kényszerítőeszköz-alkalmazás jogszerűségének a kivizsgálása.

¹ 2012. évi CXX. törvény.

A rendőrség külön ellenőrzés keretében bármikor bekérheti a munkáltató által lefolytatott kivizsgálás iratanyagát, vagy a rendőrséghez beérkezett panasz alapján lefolytatja a szükséges eljárást.

Az írásbeli jelentés tartalmazza:

- a) annak a személynek a nevét, akivel szemben az intézkedést vagy kényszerítő eszközt alkalmazták,
- b) az intézkedés vagy kényszerítő eszköz
 - ba) alkalmazásának helyszínét,
 - bb) alkalmazásának időpontját,
 - bc) alkalmazásának időtartamát,
 - bd) alkalmazásával szembeni ellenszegülés módját,
 - be) típusát,
 - bf) alkalmazásának rövid leírását,
- c) a kényszerítő eszköz alkalmazása során okozott sérülés bekövetkezését és leírását, esetleges egészségügyi ellátás esetén a mentőtiszt vagy orvos nevét, amennyiben elszállították a sérültet, akkor az egészségügyi intézmény megnevezését,
- d) a jogellenes magatartás abbahagyására történt-e felszólítás, ha nem, ennek mi volt az oka,
- e) a kényszerítő eszköz alkalmazására történt-e előzetes figyelmeztetés, ha nem, ennek mi volt az oka,
- f) amennyiben keletkezett anyagi kár, annak mértékét,
- g) mi történt a sérülttel, ellátására történt-e intézkedés, ha nem, ennek mi volt az oka,
- h) a támadásra használt eszköz leírását, ha támadás miatt történt a kényszerítő eszköz alkalmazása,
- i) a tanúk természetes személyazonosító adatait és lakcímét, valamint
- j) az alkalmazást lehetővé tevő valamennyi jogszabályhelyre történő hivatkozást.²

Panaszjog

Akinek a rendészeti feladatokat ellátó személy vagy személy- és vagyonőr esetében a személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység

² 2012. évi CXX. törvény 22. § (3) bekezdés.

szabályairól szóló törvény szerinti kényszerítő eszköz alkalmazása jogát vagy jogos érdekét sértette:

- a személy- és vagyonőr esetében a személy- és vagyonvédelmi, valamint magánnyomozói tevékenység szabályairól szóló törvényben meghatározott kamarához,
- a rendészeti feladatokat ellátó személy által foganatosított intézkedés esetén a rendőrséghez fordulhat panasszal.

A panasz elbírálására jogosultnál a panaszt a kényszerítő eszköz alkalmazásától, ha pedig a panasz előterjesztője az őt ért jogsérelemről később szerzett tudomást, a tudomásszerzéstől számított *nyolc napon*, de legkésőbb a kényszerítő eszköz alkalmazásának időpontjától számított *három hónapon belül* lehet előterjeszteni.

A panasz elbírálására jogosult a panaszcsoport a beérkezését követő naptól számított *30 napon belül* – a közigazgatási hatósági eljárás szabályai szerint – dönt. A döntéssel szemben a rendészeti feladatokat ellátó személy, valamint az érintett személy – a közigazgatási hatósági eljárás szabályai szerint – jogorvoslattal élhet.

A fegyveres biztonsági őrség

Lippai Zsolt

A fegyveres biztonsági őrség (FBŐ) és jogelőd szervezetei majd hét évtizedes múltra tekinthetnek vissza. Ez az egyetlen, olyan sajátos fegyveres szervezet Magyarországon, amely sem a honvédséghez, sem a rendvédelmi szervezetekhez nem tartozik, jellege polgári, mégis szigorú, ellenőrzött szabályok között végzi napi tevékenységét. Az elmúlt évtizedekben sok változáson ment keresztül e szervezet, ennek ellenére létezik, stabilan működik, és minden bizonnyal még hosszú távú szükség van a tevékenységére. Rendszereken átívelő funkciója, amiért létrehozták, nem változott.

Napjainkban a közel 7000 fő összlétszámú FBŐ látja el az állam működése, illetőleg a lakosság ellátása szempontjából kiemelkedően fontos tevékenységek, létesítmények, szállítmányok (létfontosságú vagy kritikus infrastruktúra), törvényben¹ és belügyminiszteri rendeletben² szabályozott védelemét.

A szervezet múltja

Az I. világháborút megelőző időszak magyar kormányzata jó érzékkel ismerte fel, hogy – a közrend, a közbiztonság fenntartása érdekében – ki kell egészítenie a rendőrség létszámát, illetőleg ideiglenes rendőri szervezeteket kell létrehoznia. A történelmi idők készítésére szükség volt egy olyan fegyveres testületre, amely nem képezte a központi hatalom részét, de azért mégis kontroll alatt tevékenykedett, így 1914. szeptember 14-én a belügyminiszter rendeletet adott ki polgári őrsegek megszervezéséről. Az ország egész területén egységes szervezeti és eljárási szabályzat alapján, a polgári őrség – hatósági jogkör nélküli – feladata a polgárok és vagyonuk védelme, ezáltal közvetve az államnak a rendőrhatalóság utasításai szerinti védelme volt. Intézkedéseiknek meg kellett felelniük a törvénynek, a szabályzatnak és a kapott utasításoknak is, karhatalmi

¹ 1997. évi CLIX. törvény a fegyveres biztonsági őrsegről, a természetvédelmi és a mezeti őrszolgálatról.

² 27/1998. (VI. 10.) BM rendelet a fegyveres biztonsági őrség Működési és Szolgálati Szabályzatának kiadásáról.

intézkedést pedig csak sürgős esetben, a rendőrhatalóság intézkedéséig tehettek meg.³ Dr. Öry Károly fenti sorait olvasva állapítható meg a már megszűnt polgári őrségek – rendőrséget kiegészítő, hatósági jogkör nélküli rendészeti – tevékenységének a jelenlegi FBŐ törvényi rendeltetésével kapcsolatos rokon vonások megdöbbentő hasonlatossága.

A hasonlatosságok és különbségek áthatják mindennapjainkat is, ezáltal elengedhetetlennek érezzük a személy- és vagyonvédelmi törvény hatálya alá tartozó, fegyverrel szolgálatot ellátó személy- és vagyonőrök és az FBŐ törvény⁴ által szabályozott feladatellátású FBŐ-állomány tevékenysége közötti, sok esetben tisztázatlan azonosságok és különbségek elhatárolását. A fegyverrel szolgálatot ellátó személy- és vagyonőrök lehetnek például pénzkísérők vagy bankok biztonságára felügyelő szakemberek, míg az FBŐ állománya az állam működése, illetőleg a lakosság ellátása szempontjából kiemelkedően fontos tevékenységek, létesítmények, szállítmányok, a létfontosságú vagy kritikus infrastruktúra⁵ védelemére kijelölt szervezetként látja el szolgálati feladatait, abban az esetben, ha a rendvédelmi szervek vagy a honvédség erre nem kötelezett, de mégis fokozottan védett létesítményről van szó.⁶

Az FBŐ és a fegyverrel szolgálatot ellátó vagyonőr közötti lényeges azonosságot és különbségeket az alábbi táblázatban hasonlítjuk össze.

3. táblázat: Az FBŐ és a fegyverrel szolgálatot ellátó vagyonőr közötti lényeges azonosságok és különbségek

	Fegyveres biztonsági őr	Fegyverrel szolgálatot ellátó személy- és vagyonőr
Jogszámbeli alap	1997. évi CLIX. törvény	2005. évi CXXXIII. törvény
Feltételek	büntetlen előélet, nagykorú, magyar állampolgárság, szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy	
Létrehozás	kötelező jelleggel (közérdek)	saját belátás szerint (magánérdek)
Jogállás	szolgálatban közfeladatot ellátó személy	hatósági jogkört nem gyakorolhat

³ Öry Károly: A rendvédelmi szervek az első világháború, az őszirózsás forradalom és a proletárdiktatúra időszakában. *Rendvédelem-történeti Füzetek*, (1996), 5. 44.

⁴ 1997. évi CLIX. törvény.

⁵ Bognár Balázs: *A létfontosságú rendszerek és létesítmények védelme* (é. n.) 1.

⁶ 1997. évi CLIX. törvény.

	Fegyveres biztonsági őr	Fegyverrel szolgálatot ellátó személy- és vagyonőr
Szolgálat-ellátáshoz szükséges eszközök	bilincs, szolgálati kutya, vegyi eszköz, elektromos sokkolóeszköz, rendőrbot, lőfegyver (kényszerítő eszköz)	vegyi eszköz, szolgálati kutya, gumibot, lőfegyver (támadáselhárító eszköz)
Jogosultság	felszólíthat, igazoltathat, visszatartathat, ruházatot, csomagot, járművet, szállítmányt átvizsgálhat, ellenszegülés esetén kényszerítő eszközt, támadás elhárítására lőfegyvert alkalmazhat (szolgálati feladatainak ellátása érdekében)	felszólíthat, megkérdezhet, felhívhat, megtilthat, megakadályozhat, eltávolíthat, ellenőrizhet, arányos mérvű testi kényszersert, végszükség esetén, jogos védelmi helyzetben lőfegyvert, gumibotot, vegyi eszközt, őrkutyát alkalmazhat (végszükség, jogos védelmi helyzetben)

Forrás: a szerző saját szerkesztése

1953-ban, a II. világháborút követő szovjet típusú államberendezkedés hatására hozták létre a jelenlegi FBŐ-szervezetek klasszikusnak számító régi-új elődjét, a gyárak, üzemek, vasutak és a legfontosabb közszolgáltatások védelmére hivatott Iparőrséget. Ezt, a Belügyminisztérium által toborzott, kiképzett, irányított és ellenőrzött iparőrök feketére festett honvédségi egyenruhával és hiányos fegyverzettel történő ellátási időszakát hívjuk az úgynevezett „madzagos puska” korszakának.

Az 1960-as évek elején kezdődött meg az Iparőrség átszervezése, amikor kiosztották az első sötétkék egyenruhát, javultak a munkakörülmények és az állátsátság. 1964-ben az országos rendőrfőkapitány kiadta a Polgári Fegyveres Őrség (PFŐ) első Működési Szabályzatát, amellyel megváltozott a szervezet elnevezése, és megszűnt az őrségekre jellemző sokszínűség, szabályozatlanság. A fontosabb parancsokat, utasításokat már írásban adták ki, az egységes szabályozás pedig megteremtette az egységes irányítás alapjait.

Érdeklősségként említjük meg, hogy ebben az időszakban az őrség tagjai még rendfokozattal rendelkeztek, fizetésük pedig alap- és rendfokozati illetményből állt.

Az 1960-as, 1970-es évek fordulóján – a rendőrség szakfelügyeleti tevékenysége, szakirányítása ellenére is – a PFŐ létjogosultsága veszélybe került, aminek elsődleges okai a szervezetet érintő magas fluktuációban, a rendezetlen bérekben, a kedvezőtlen munkaidőrendszerekben, illetőleg a fegyveres szolgálat alacsony szintű megbecsülésében voltak keresendők. A helyzet rendezése érdekében

született meg a 39/1976. (X. 30.) MT rendelet (az első olyan keretjogszabály, amely minden szempontból egyértelmű iránymutatást adott), illetőleg kiadták a PFŐ 7/1977. (XII. 24.) BM rendeletet, a (második) Működési és Szolgálati Szabályzatot. Ez a szabályozás teljesen megújította az őrségek működését, változott az egyenruha, szigorodott a felvételi követelmények rendszere, a maroklőfegyverek mellett pedig sorozatlövésre alkalmas fegyvereket és a kényszerítő eszközöket rendszeresítették. Országosan egységes oktatási/képzési követelményt írtak elő, és megjelent a PFŐ összkövetelményi programja is, amely meghatározta a különböző beosztásokban dolgozók szakmai követelményszintjét. A megszűnt rendfokozatokat beosztási jelzések váltották fel. Az állam működése és a lakosság ellátása szempontjából kiemelten fontos létesítmények őrzését is ellátó PFŐ személyi állomány tagjait szolgálati igazolvánnyal, kiegészítő felszerelésként gázálarccal és sisakkal látták el. A jól szervezett irányítási rendszer részeként működő PFŐ-ket foglalkoztató vállalatok, intézmények és a belügyminisztérium között úgynevezett Központi Irányító Parancsnokságok álltak, amelyek egy-egy szakterületet fedtek le (például ipar, kereskedelem, Fővárosi Tanács stb.).

A parancsnokságok látták el az őrségek szakirányítását és felügyeletét, meghatározták a képzési és követelményi szinteket, kiadták, illetve bevonták a szolgálati igazolványokat, valamint állandó kapcsolatot tartottak a belügyminisztériummal és a rendőrséggel. Rendszeres parancsnoki tanfolyamokat és továbbképzéseket szerveztek, amelyek megadták az alapvető ismereteket a szakmai tevékenység színvonalas végzéséhez. A szakterületek közötti szakmai versenyeket pedig az adott programnap végén manapság *teambuilding*, akkoriban „gulyáságyúval záródó ismerkedési est” zárta. Az őrségek tagjai közötti kapcsolattartás folyamatos volt, kis túlzással kimondva, majd’ mindenki ismert mindenkit. Az állomány egységes képzése/kiképzése érdekében pedig kiadták a kor követelményeinek megfelelő – még a mai napig egyedülálló szakmai tartalmú – kiképzési kézikönyvet.

A rendszerváltást követően, 1991-ben a PFŐ elnevezés FBŐ-re változott. A Központi Irányító Parancsnokságokat megszüntették, majd rövid idő alatt szétesett a szervezetre ezidáig jellemző szervezettség is. A nagyvállalatokat privatizálták, az őrségek hatósági jelenlétét és működését előíró szabályozás változásával számos tevékenység megszűnt, a magánbiztonsági szféra előre tört, az őrségek száma csökkenni kezdett.

1997-ben ismét felülvizsgálták az őrségek szükségességét és működésük feltételeit, aminek eredményeként kiadták – a jelenleg is hatályban lévő – a fegyveres biztonsági őrsegről, a természetvédelmi és a mezei őrszolgálatról szóló

1997. évi CLIX. törvényt (FBŐ törvény), majd annak végrehajtási utasítását, a fegyveres biztonsági őrség Működési és Szolgálati Szabályzatának kiadásáról szóló 27/1998. (VI. 10.) BM rendeletet.⁷

FBŐ-jogviszony létesítése

Az FBŐ-jogviszony létesítésének vannak alapvető feltételei, amelyek alapján fegyveres biztonsági őr az a magyar állampolgár, illetve külön törvény szerint a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy lehet, aki 18. életévét betöltötte, fegyver viselésére alkalmas, és rendelkezik a szolgálati beosztáshoz előírt képesítési feltételekkel.

Speciális szabály, hogy a fegyveres biztonsági őrség *parancsnokának és helyettesének legalább középiskolai végzettséggel* kell rendelkeznie.

Nem lehet fegyveres biztonsági őr, aki

- *büntetett előéletű* (az FBŐ törvény részletesen sorolja fel a Büntető Törvénykönyvben büntetni rendelt, kizáró hatályú törvényi tényállásokat, illetőleg a mentesítés körülményeit);
- kétévi vagy ennél hosszabb tartamú szabadságvesztéssel fenyegetett szándékos bűncselekmény miatt büntetőeljárás hatálya alatt áll;
- szándékos bűncselekmény miatt végrehajtandó szabadságvesztést, közérdekű munkát vagy pénzbüntetést szabtak ki, a mentesítés beálltától számított öt évig;
- szándékos bűncselekmény miatt végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztést (mentesítés nyolc év) vagy pénzbüntetést (mentesítés három év) kapott.

Az FBŐ-jogviszony létesítésekor, az arra való *alkalmassági feltételeket az érintett igazolja*. Ennek során köteles igazolni azt is, hogy nem áll az FBŐ törvény hatálya alá tartozó tevékenység vagy a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló törvény⁸ szerinti

⁷ Az FBŐ törvény végrehajtási rendelete – az abban érintett főbb szakmai szervek javaslatai alapján – várhatóan már a közeljövőben, alapjaiban változhat meg.

⁸ 2015. évi XLII. törvény, a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról.

rendvédelmi feladatokat ellátó szerv hivatásos állománya tagjának foglalkoztatását kizáró foglalkozástól eltiltás hatálya alatt.

Az FBŐ-szolgálatra való *alkalmasság közbiztonsági feltételeit a jogviszony fennállása alatt a rendőrség ellenőrzi*. Az ellenőrzés során a közbiztonsági feltételek biztosítása céljából a *rendőrség jogosult közvetlen hozzáféréssel adatokat átvenni és kezelni* a büntettek, a hátrányos jogkövetkezmények alatt álló, büntetlen előéletű személyek, valamint a büntetőeljárás hatálya alatt állók nyilvántartásából.

A *rendőrség* a foglalkoztatási jogviszony fennállása alatt *az ellenőrzést évente lefolytatja*. Ha az ellenőrzés során a rendőrség megállapítja, hogy a fegyveres biztonsági őrről szemben közbiztonsági szempontból *kizáró ok áll fenn*, a kötelezettnek vagy az FBŐ-t működtető szervezetnek és az ellenőrzés alá vont fegyveres biztonsági őrnök a kizáró ok fennállásának tényére vonatkozó egyidejű tájékoztatása mellett intézkedik a fegyveres biztonsági őrről *hatósági szolgálati igazolványának visszavonására*.

A rendőrség az ellenőrzés során *az átvett adatokat az ellenőrzés befejezéséig kezelheti, az ellenőrzést követően az adatokat törli*, majd az ellenőrzés irataira az ellenőrzés tényét és időpontját feljegyzi, vagy ha a fegyveres biztonsági őrről hatósági szolgálati igazolványának visszavonására eljárást indított, az eljárás végleges befejezéséig, vagy – ha a rendőrség döntését közigazgatási perben megtámadták – a közigazgatási per jogerős lezárásáig kezelheti.

Ha a fegyveres biztonsági őrről szemben *szándékos bűncselekmény miatt büntetőeljárás* indul, a *rendőrség* a kötelezett vagy az FBŐ-t működtető szervezet vezetőjénél *kezdemenyezheti* a fegyveres biztonsági őrről *szolgálatellátás alóli ideiglenes* – a büntetőeljárásnak a bíróság jogerős ügydöntő határozatával vagy véglegessé vált nem ügydöntő végzésével történő befejezéséig, illetve az ügyészségnek vagy a nyomozó hatóságnak a feltételes ügyészi felfüggesztés vagy közvetítői eljárás céljából történő felfüggesztéséről szóló, illetve további jogorvoslattal nem támadható eljárást megszüntető határozata meghozataláig tartó – *felfüggesztését*.

Fegyveres biztonsági őri jogviszony létesítése

Akkor létesíthető FBŐ-jogviszony, ha a *jelölt megfelel az FBŐ törvényben meghatározott feltételeknek*, és rendelkezik a *fegyveres biztonsági őrről számára meghatározott szakképesítéssel*, vagy – a rendőrség, valamint a kötelezett vagy

az FBŐ-t működtető szervezet képviselőiből álló – *bizottság előtt* (az FBŐ törvényből, a végrehajtására kiadott jogszabályokból és a szolgálati helye őrszolgálati okmányainak ismeretéből, a lőfegyver használatához szükséges szakismeretből és gyakorlati jártasságból) *eredményes vizsgát tett*.

A nukleáris és más radioaktív anyag, nukleáris létesítmény őrzését ellátó FBŐ esetében speciális szabály, hogy a jogviszony létesítéséhez teljesíteni kell a jogszabályban meghatározott fizikai állóképességi és szakképesítésre vonatkozó követelményeket.

Speciális alkalmazási szabályok

A honvédelemért felelős miniszter által létrehozott FBŐ-ben – a Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálat létesítményei vonatkozásában létrehozott FBŐ kivételével – FBŐ-jogviszony létesíthető azzal is, aki az FBŐ törvényben meghatározott feltételeknek megfelel, és a honvédelemért felelős miniszter által létrehozott FBŐ-t működtető szervezet által szervezett nem iskolai rendszerű, egyéb más szakközépiskolai ágazatba nem sorolható, a honvédelemért felelős miniszter által létrehozott FBŐ-t működtető szervezetben munkavállalásra jogosító belső képzés keretében eredményes vizsgát tett.

További feltételként a jelöltnek *meg kell felelnie* a honvédelemért felelős miniszter által rendeletben a Magyar Honvédség létesítményeit őrző FBŐ önkéntes tartalékos tagjaira megállapított *egészségi, pszichikai és fizikai követelményeknek*, és a Magyar Honvédséggel önkéntes tartalékos katonai szolgálati viszony létrehozására irányuló szerződést *kell kötnie*, továbbá a Magyar Honvédség állománytáblájában az adott beosztáshoz előírt rendfokozathoz tartozó iskolai végzettséggel *kell rendelkeznie*.

A munkaviszony tartalma (az alkalmazás jellege)

Az FBŐ-szerv tagjai a létesítő, illetőleg a működtető állami, önkormányzati vagy egyéb intézménnyel, gazdálkodó szervezettel *munkaviszonyban*, illetve *közalkalmazotti jogviszonyban*, honvédelmi alkalmazotti jogviszonyban, a rendvédelmi szervnél a szervvel *munkaviszonyban* vagy *rendvédelmi igazgatási szolgálati jogviszonyban állnak*.

A Fegyveres Biztonsági Őr szakképesítés, képzés⁹

Az FBŐ-tevékenység szakmásítása, képzési feltételrendszerének állami törvényalkotással történő szabályozása az alkotmányos tulajdonvédelem egyfajta kiteljesítését is szolgálja, annak kereteit teremti meg, ami a vagyonvédelem szakmai szintjét emeli professzionális magaslatokra. Az FBŐ-szakképesítés pusztán önmagában nem végezhető el, az a személy- és vagyonőr szakképesítésre ráépülő szakképzéssel¹⁰ teljesíthető.

Az FBŐ-szakképesítés munkaterületének rövid, jellemző leírása

A szakképesítés birtokában, az FBŐ törvényben meghatározott, az állam működése és a lakosság ellátása szempontjából kiemelkedően fontos létesítmények, szállítmányok és tevékenységek védelmét látja el. Feladatának ellátásához jogszabály biztosította *speciális közhatalmi és kényszerítőeszköz-használati jogosultságokkal rendelkezik*, amelyek közterületen ellátott szolgálata során is megilletik tevékenységével kapcsolatban. *Szolgálatát kényszerítő eszközökkel látja el*, amihez hozzátartozik speciális, kettős – rövid- és hosszútűzfegyver vagy automata löfegyver – fegyverzete is.

Az FBŐ tevékenysége, jogosultságai és kötelezettségei rendkívül komplex képet mutatnak. Amennyiben egy személy- és vagyonőrrel kívánjuk ebből a szempontból összehasonlítani, akkor lényeges különbség a vagyonőr intézkedési lehetősége, míg az FBŐ-s intézkedési kötelezettsége.

A szakképesítés birtokában egy FBŐ-s az alábbiak ellátására lehet jogosult és/vagy kötelezett:

- fegyveresen szolgálatot ellátni;
- őrzés-védelmi feladatot ellátni;
- járőrtevékenységet végezni, több fős járőrt irányítani;
- személyeket őrizni, kísérni;
- be- és kiléptetést végrehajtani;

⁹ Fegyveres biztonsági őr – OKJ tanfolyam, képzés: <http://szakkepeses.hu/okj/tanfolyamok/fegyveres-biztonsagi-or>

¹⁰ A fegyveres biztonsági őr szakképesítés a személy- és vagyonvédelem tanulmányi területbe tartozó felső középfokú szakképesítés-ráépülés, amely a rendészetért felelős miniszter felelősségi körébe tartozó „rendészet, honvédelem és közszolgálat” szakmacsoport része.

- jármű-, csomag-, ruházatotvizsgálatát végrehajtani;
- biztonságtechnikai rendszert kezelni;
- biztonságtechnikai rendszer jelzéseire reagálni;
- szolgálattal összefüggő dokumentálást elkészíteni;
- igazoltatni;
- elfogni;
- visszatartást végrehajtani;
- személyt hatóság elé állítani;
- kényszerítő eszközöket használni;
- lőfegyvert használni;
- objektum őrzési tervét elkészíteni;
- őrségek szolgálatát megszervezni;
- az örök képzését megtervezni, helyszíni felkészítésüket végrehajtani;
- az örök szolgálatát irányítani az őrzött javakat vagy személyeket ért támadás során;
- az örök munkáját ellenőrizni, minősíteni;
- fejlesztési terveket készíteni, megvalósításukat menedzselni;
- biztonsági helyzetet értékelő értékeléseket, jelentéseket készíteni.

Mint az eddigiekből is egyértelműen kiderült, az FBŐ-munkavégzés egy meglehetősen komplex tevékenység, amely jogosultságai és kötelezettségei tekintetében több, mint egy személy- és vagyonőré, de kevesebb, mint egy hivatásos rendőré.

Az FBŐ-képzés megkezdésének feltételei

Az iskolarendszeren kívüli FBŐ tanfolyami képzés megkezdésekor gyakorlati tapasztalatok meglétére és kompetenciák vizsgálatára nem kerül sor, viszont elvárás a középfokú iskolai (érettségi) bizonyítvány és a már említett személy- és vagyonőr szakképesítés megléte, illetőleg a pályaalkalmassági és az egészségügyi alkalmassági vizsgálatok megfelelő eredményű teljesítése.

A fegyveres biztonsági őr megnevezésű szakképesítés megszerzéséhez három szakmai követelménymodul tantárgyi követelményeit kell a képzés során elsajátítani. Ezek a Fegyverismeret, kényszerítőeszköz-kezelés-, tárolás-, karbantartás, a Fegyveres biztonsági őrségre vonatkozó jogszabályok és az Intézkedéstaktikai, konfliktuskezelési szituációs gyakorlat modulok. Az FBŐ komplex szakmai

vizsgára bocsátás feltétele pedig a valamennyi modulból, eredményes modulzáró vizsga letétele.

Az űrség tagjaival szemben támasztható vizsgakövetelmények

Az FBŐ-képzés természetesen nem csak ennyiből áll, ugyanis a fegyveres biztonsági őr *szolgálatra való alkalmasságát (elméleti és gyakorlati felkészültségét)*, valamint – a nukleáris és más radioaktív anyag, nukleáris létesítmény őrzését ellátó FBŐ esetében, jogszabályban meghatározott – *fizikai állóképességét* a rendőrség képviselőiből, valamint a kötelezett vagy az FBŐ-t működtető szervezet képviselőiből álló bizottságnak kell ellenőrizni.

A *lőkészséget lövészet végrehajtásával évente, az elméleti ismeretszintet feladatlap kitöltésével kétfévenként, a fegyverviselésre való egészségügyi alkalmasságot* pedig külön jogszabályban meghatározottak szerint *négyévenként kell ellenőrizni.*

Az örtevékenység nagyfokú önfegyelmet, határozottságot, tartós figyelemkoncentrációt, megfelelő elméleti és gyakorlati felkészültséget, problémamegoldó képességet és fizikai erőnlétet igényel. Az örnek tudnia kell a feladata ellátásához szükséges alapvető jogi rendelkezéseket, kriminalisztikai és pszichológiai ismereteket, az őrzött objektum védelme és az azok biztonsága ellen irányuló fenyegetés, támadás elhárítására kidolgozott szabályokat és módszereket.

Képzési, felkészülési követelmények

A már ismertetett, rendkívül komplex tevékenység végrehajtásához elengedhetetlenül szükséges szakmai ismeretek szinten tartását, fejlesztését az alábbi ismeretcsoportok keretében kell önképzés vagy a munkáltató által szervezett oktatások során felfrissíteni, az új ismereteket pedig elsajátítani.

Az első ismeretcsoport a jogi ismeretek témaköre, aminek keretében elsősorban az alkotmány és az államigazgatás, valamint a büntető- és a büntető-eljárás-jog, illetőleg az FBŐ törvény és a végrehajtási rendelet előírásainak alkalmazásában való ismeretek szinten tartását és bővítését célozza meg. *Az alkotmányjog és az államigazgatási jog területéről* ismerni szükséges a jog meghatározását, a közhatalmi tevékenység gyakorlásában részt vevő szervek főbb típusait, azok jellemzőit, az államigazgatás szervezeti tagozódását,

az alkotmánynak az állampolgárok alapvető jogaira vonatkozó rendelkezéseit és a minősített adat védelmére vonatkozó rendelkezéseket. *A büntetőjog és a büntetőeljárás-jog területéről* ismerni szükséges a bűncselekmény fogalmát és jogi ismérveit, a bűncselekmények elkövetőire vonatkozó általános rendelkezéseket, a büntetőjogi felelősségre vonás akadályait, az emberölés, a hivatalos személy elleni bűncselekmények, a közveszély okozása, a terrorcselekmény, a terrorcselekmény feljelentésének elmulasztása, valamint a terrorizmus finanszírozása bűncselekmények törvényi tényállásait, a büntetőeljárás megindítását, szakaszait, a bizonyítás elveit, eszközeit. Megköveteli a jártasságot a személyi szabadság megsértése, a testi sértés, a segítségnyújtás elmulasztása, a foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés, a robbanóanyaggal vagy robbantószerrel visszaélés, a lőfegyverrel vagy lőszerrel visszaélés, a rablás, a lopás, a rongálás bűncselekmények törvényi tényállási elemeinek ismeretében, a kényszer, a fenyegetés, a tévedés, a jogos védelem és a végszükség értelmezésében.

A második ismeretcsoport a szakmai ismeretek témaköre, amelynek keretében ismerni kell az FBŐ működésének feltételeit, az őr általános feladatait és magatartási szabályait, a szolgálati feladatok ellátásával összefüggésben használt fontosabb fogalmakat, az őrzött objektumok csoportosítását, azok biztonságát befolyásoló tényezőket, az objektum, személy, illetőleg szállítmány biztonságának elemeit befolyásoló tényezőket, az őr-, járőr-, kísérori szolgálat alapelveit, fogalmát. Továbbá lényeges ismerni a munkavédelemre, ezen belül különösen a tűzvédelemre, a katasztrófa-elhárításra vonatkozó szabályokat, az elektronikus jelző- és riasztórendszerek helyét, szerepét az őrzés biztonságában, a mechanikus védelmi rendszerek működtetési lehetőségeit és feltételeit és az elsősegélynyújtás általános szabályait, az eszméletvesztés, a mérgezés, a vérzések, a törések, égési sérülések, a lőtt sebek elsődleges ellátásának szabályait.

Az FBŐ-vel szemben alapvető elvárások közé tartozik, hogy legyen jártas a formaruhájára, felszerelésére és magatartására vonatkozó szabályokban, az őrszolgálatra való felkészülés, a szolgálat átadására, átvételére és teljesítésére vonatkozó szabályok, az objektumba történő be- és kiléptetés, a ruházat-, csomag- és szállítmányellenőrzés szabályainak alkalmazásában, az őrzött objektumot fenyegető magatartás felismerésében, a támadás elhárításában, a közveszéllyel fenyegetés esetén, illetve a katasztrófa-helyzetekben teendő intézkedésekben, a biztosított kényszerítő eszközök jogszerű és szakszerű alkalmazásában, a bűncselekmény elkövetésén tetten ért személy elfogásában, a szolgálati okmányok vezetésében. Ismerje a kriminalisztikai elveket a személy- és objektumőröz

munkában, a helyszín biztosításának feladatait, a nyomok megőrzésének és rögzítésének módszereit.

Az ismeretsz csoport harmadik eleme az önvédelmi ismeretek témaköre, amely szerint az FBŐ legyen jártas az alaptechnikai elemek bemutatásában, a speciális állóképesség fejlesztésében, a támadások elhárításában, ütések, rúgások alkalmazásában, a fogásokból történő szabadulásban, az eszközökkel történő támadások elhárításában, az ellenszegülő személy testi erővel való kényszerítésében, kísérésében, a különböző fegyveres támadások elhárításában. Ide tartozó elem a fegyverismeret témaköre, amely szerint az FBŐ-s ismerje a szolgálati fegyverével kapcsolatos alapvető löelméleti és fegyveranyag-ismereti szabályokat, és legyen jártas a fegyver kezelésében és használatában, a fegyver részleges szét- és összeszerelésében, valamint karbantartásában, a töltés, ürítés és a lőtérrel betartandó biztonsági rendszabályok alkalmazásában.

Az FBŐ szakmai vizsgát az őrség felügyeletét ellátó rendőr-főkapitányság és az őrséget működtető szervezet képviselőiből felállított szakmai vizsgabizottság előtt kell letenni, aminek vizsgakövetelményei megegyeznek a fenti képzési követelményekkel.

A szakmai vizsga elméleti és gyakorlati vizsgarészekből áll. Az elméleti vizsgán írásban a jogi és szakmai ismeretek és jártasság követelményszintű anyagrészeit, míg a gyakorlati vizsgán az önvédelmi ismeretek jártasság követelményszintű témaköreinek bemutatását, illetőleg alkalmazni tudását kell számon kérni, továbbá pisztolyos és/vagy géppisztolyos lögyakorlatot kell végrehajtatni. Az elméleti vizsga során a fenti témakörökből az őrséget felügyelő rendőrhatalóság által összeállított, a szakmai felettes szerve által jóváhagyott tételek szerint az oktatott témák egészét átfogó összetett feladatot kell megoldani.

Fegyveres Biztonsági Őrség létrehozása, szervezeti felépítése

Eddig megismerkedtünk azzal, hogy ki és milyen módon lehet fegyveres biztonsági őr. Jelen fejezetben áttekintjük, hogyan lehet egy FBŐ-szervet létrehozni. Az alábbi felsorolás alapján válik egyértelművé egyrészt az őrség létrehozásával kapcsolatosan meglévő állami kötelezés jelenléte, másrészt pedig az őrség létrehozásának saját kezdeményezési lehetősége.

Az FBŐ törvény meghatározása alapján *FBŐ-vel kell védeni az állam működése, illetőleg a lakosság ellátása szempontjából kiemelkedően fontos tevékenységet, létesítményt, szállítmányt, ha a védelemre*

- a Magyar Honvédség,
- a központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló törvény szerinti rendvédelmi szervek, valamint
- az Országgyűlés biztonságáról gondoskodó Országgyűlési Őrség, illetve
- a Nemzeti Adó- és Vámhivatal

jogszabállyal nem kötelezettek, de az őrzés a közbiztonság vagy a nemzeti vagyon védelme érdekében indokolt.

Így különösen:

- az állam biztonsága, illetve a honvédelem szempontjából fontos létesítményt;
- a nemzetközi személy- vagy teherforgalomban működő repülőteret;
- olyan robbanásveszélyes, tűzveszélyes, mérgező, valamint az egészségre vagy a környezetre veszélyes anyag felhasználásával, gyártásával, tárolásával, forgalmazásával, szállításával összefüggő tevékenységet, amely katasztrófát okozhat, továbbá a jogszabályban meghatározott nukleáris és más radioaktív anyagot, nukleáris létesítményt;
- a lakosság alapvető szükségletét biztosító infrastruktúra és közműrendszer egyes elemeit;
- a kiemelt jelentőségű nemzeti, kulturális értéket;
- a postai szolgáltató kiemelt létesítményét, a közszolgálati rádió és televízió, a távközlési rendszerek központi létesítményét.

Ez a felsorolás első olvasatra talán általánosnak tűnhet, ugyanakkor egyértelmű keretet nyújt a tevékenységre kötelezés során.

A fenti feltételek fennállásakor a *fegyveres biztonsági őr*ség létrehozására vagy megszüntetésére irányuló eljárást kezdeményezheti:

- a létesítmény vagy tevékenység szerint hatáskörrel rendelkező *miniszter*;
- az illetékes helyi önkormányzat *jegyzője*;
- a *rendőrség*
- a létesítmény *üzemeltetője, birtokosa*, illetőleg
- a *tevékenység folytatója*.

Leegyszerűsítve ez azt jelenti, hogy az adott szerv területén folyó ilyen irányú meglévő vagy tervezett tevékenységek őrzésének végrehajtására kik kezdeményezhetik az FBŐ-szerv létrehozását. Ennek alapján tehát eljutottunk addig,

hogy a törvény erejénél fogva létre kell hozni az FBŐ-t, vagy saját kezdeményezés alapján azt létre kívánjuk hozni. Az erre irányuló, megfelelő szakmaisággal és alaposséggal elkészített kérelmet a rendőrség részére kell benyújtani. A benyújtott – helyszíni szemlével és további szakhatósági állásfoglalásokkal is megalapozott – kérelem alapján az őrzés elrendeléséről, az FBŐ létrehozásáról, működtetéséről és megszüntetéséről a *rendőrség* (ez az *ORFK Rendészeti Főigazgatóságán* történik meg) *határozattal dönt*.

A határozat – az őrzésre kötelezésen túl – *meghatározza az őrzés biztonsági rendszerét, valamint a fegyver és a lőszer biztonságos tárolásának, kezelésének, felhasználásának és nyilvántartásának rendjét*. Ugyanakkor, az *FBŐ-vel történő őrzés elrendelhető állandó* (visszavonásig tartó), *időszakos* (meghatározott tevékenységhez kapcsolódó, vagy veszélyeztetettségi szinthez kötődő) vagy *ideiglenes* (határozott időtartamú) jelleggel.

FBŐ létrehozható és működtethető az adott szerv tevékenységi körébe tartozó objektum, illetve személyőrzési vagy kíséresi feladatok ellátására a Magyar Honvédség, a központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló törvény szerinti *rendvédelmi szervek*, a *Nemzeti Adó- és Vámhivatal*, az *idegenrendészeti hatóság*, illetve a *menekültügyi hatóság szervezetében*, amennyiben az FBŐ törvényben, valamint a végrehajtására kiadott rendeletben meghatározott képesítési követelmények, intézkedési és kényszerítőeszköz-használati jogosultságok elegendők.

Miután tisztáztuk a rendőrség FBŐ-szervek létrehozásával kapcsolatos jogkörét, most nézzük meg, hogy az eddig ismertetett, egyéb szervezetek hogyan járhatnak el. Ennek alapján, *a saját szervezetén belül FBŐ létrehozására jogosult:*

- a honvédelemért felelős miniszter:
 - a Magyar Honvédség fokozott védelmet igénylő létesítményei;
 - a Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálat létesítményei;
 - a honvédelemért felelős miniszter tulajdonosi joggyakorlása alá tartozó gazdasági társaság létesítményei vonatkozásában;
- a polgári hírszerzési tevékenység irányításáért felelős miniszter:
 - az Információs Hivatal létesítményei vonatkozásában;
- a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok irányításáért felelős miniszter:
 - az irányítása alatt álló polgári nemzetbiztonsági szolgálatok létesítményei vonatkozásában.

A nem rendőri szerv által létrehozott FBŐ-vel kapcsolatban joggal merülhet fel a kérdés, ez esetben ki gyakorolja a működtetéssel kapcsolatos hatósági jogkört?

Erre a válasz pedig, hogy a nem rendőri szerv által létrehozott FBŐ működésével kapcsolatos hatósági jogkört:

- a Magyar Honvédség létesítményeinél működő FBŐ vonatkozásában a honvédelemért felelős miniszter;
- az Információs Hivatalnál működő FBŐ vonatkozásában a polgári hírszerzési tevékenység irányításáért felelős miniszter;
- az irányítása alatt álló polgári nemzetbiztonsági szolgálatoknál működő FBŐ vonatkozásában a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok irányításáért felelős miniszter

gyakorolja és végzi az FBŐ intézkedésével szemben az FBŐ törvény szerint benyújtott panasz elbírálását.

Az FBŐ szervezeti felépítése

Ezzel el is jutottunk addig, hogy bemutattuk, ki és hogyan hozhat létre FBŐ-t. Tisztázni szükséges azt is, hogy a létrehozott őrség felépítése pontosan hogyan néz ki, abban kik és milyen szolgálati feladatokat látnak el.

Alaptézis, hogy az FBŐ az üzemrendszertől elkülönült, önálló szervezet, amelynek állománya az őrzésen kívül biztonsági feladatokkal bízható meg. Az egyéb biztonsági feladatok nem veszélyeztethetik az őrségutasításban előírt alapszolgálat ellátását, ezekhez az őrség szolgálati felszerelése nem használható. Tehát *az őrség feladata a működését elrendelő államigazgatási határozatban meghatározott objektum, létesítmény, szállítmány vagy tevékenység őrségutasításban előírt módon történő őrzése, védelme.* Az őrség szervezeti felépítését az őrzési feladat és az alkalmazott biztonságtechnikai eszközök függvényében kell kialakítani.

Az őrségek felépítésük alapján három kategóriába vannak sorolva, amelyekre az adott őrség felügyeletét ellátó rendőr-főkapitányság tesz javaslatot. Ennek alapján az őrség szervezetét a szolgálati feladatok függvényében, az alábbiak szerint kell kialakítani.

Elsőfokú őrség esetében, amelynek *legalább hét felállítási helye* (járőrútvonala) van, létre kell hozni az *őrségparancsnoki*, váltásonként az *őrparancsnoki* (őrségparancsnok-helyettes) és a *felvezetői* (őrparancsnok-helyettes), illetőleg az *őri, járőri* (és/vagy készségségi csoport), valamint a *biztonságtechnikai előadói beosztásokat.*

Másodfokú őrség esetében, amelynek *négy-hat felállítási helye* (járőrútvonala) van, létre kell hozni az *őrségparancsnoki*, váltásonként az *őrparancsnoki* (őrségparancsnok-helyettes), az *őri, járőri* (és/vagy készségi csoport), a *készségi ügyeletesi* és a *biztonságtechnikai előadói beosztásokat*.

Harmadfokú őrség esetében, amelynek *egy-három felállítási helye* (járőrútvonala) van, létre kell hozni az *őrségparancsnoki*, az *őri, járőri* (és/vagy készségi csoport), a *készségi ügyeletesi* és a *biztonságtechnikai előadói beosztásokat*.

A teljes területi zárt védelmet biztosító technikai őrzés esetén pedig őr- és járőrszolgálat helyett készségben tartott *reagáló (beavatkozó) csoportokat* kell *szervezni*. *Biztonságtechnikai előadót* csak ott kell rendszeresíteni, *ahol az őrzés egy részét vagy egészét biztonságtechnikai rendszer biztosítja*. A rendőrség által működtetett elsőfokú őrségeknél pedig az őrparancsnok és felvezető beosztások létrehozatala és működtetése abban az esetben nem kötelező, ha az őrparancsnok, valamint a felvezető részére meghatározott feladatok az őrség irányítására jogosult személy útján elláthatók.

Ahogy a bevezetőben is említettük, az FBŐ egy olyan sajátos fegyveres szervezet, amely sem a honvédséghez, sem a rendvédelmi szervekhez sem tartozik, jellege polgári, mégis szigorú, ellenőrzött szabályok között végzi napi tevékenységét. Ez a speciális állapot pedig az *őrség irányításával kapcsolatos feladatok napi szintű ellátását igényli*.

E kiemelt jelentőségű feladatok közé tartozik:

- az őrség *működési feltételeinek* (pénzügyi, anyagi, technikai ellátás, elhelyezés, a fegyver és lőszer biztonságos tárolása, hírösszeköttetés) *biztosítása*;
- a létesítmény biztonságos *őrzésének megszervezése*;
- *javaslattevél* a létesítmény *őrszolgálati okmányainak módosítására*;
- az *előírt létszám feltöltése* a felvételi követelmények betartásával;
- *intézkedés a kiképzés és a továbbképzés megszervezésére, végrehajtására, valamint ellenőrzésére*;
- a *lőgyakorlaton való részvétel biztosítása*;
- *szigorúbb őrzési fokozat elrendelése*;
- az őrségparancsnok *rendszeres beszámoltatása*;
- a létesítmény (szállítmány) őrzésével kapcsolatos *szabályozók megtartásának ellenőrzése*, intézkedés a hiányosságok megszüntetésére;
- a *szakmai irányítás segítése*;

- a rendőrségi *felügyelet zavartalanságának biztosítása*, a rendőrség szakmai intézkedéseinek *végrehajtása*;
- az őrség irányítására jogosult személyt megillető *jogosítványok gyakorlása*.

Mint az már egyértelműen bebizonyosodott, kvázi rendészeti/rendőrségi szervezeti sajátosságokról és kötelekről beszélünk, amelyek rendkívül összetett és hierarchikus viszonyt és ennek megfelelő kötelezettségeket eredményeznek mind az előjárók, mind a beosztotti állomány tekintetében. A továbbiakban pedig tekintsük át az FBŐ-szervezetekkel kapcsolatos hatósági jogkör gyakorlásának elemeit!

FBŐ-szervezetekkel kapcsolatos hatósági jogkör gyakorlása

Mint már említettük, az FBŐ-szervezetek vonatkozásában a rendőrség *hatósági jogkört* gyakorol, amely jogkör keretében:

- a *Magyar Honvédség* létesítményeinél működő FBŐ vonatkozásában a *honvédelemért felelős miniszter*,
- az *Információs Hivatal*nál működő FBŐ vonatkozásában a *polgári hírszerzési tevékenység irányításáért felelős miniszter*,
- az irányítása alatt álló *polgári nemzetbiztonsági szolgálatok*nál működő FBŐ vonatkozásában a *polgári nemzetbiztonsági szolgálatok irányításáért felelős miniszter* gyakorolja, és végzi az FBŐ törvény szerint benyújtott panasz elbírálását.

A rendőrségi határozat kötelezettje az FBŐ-t:

- *saját szervezetében* (gazdálkodó szervezet vagy költségvetési szerv útján) *köteles létrehozni, működtetni, fenntartani*, vagy
- az őrzést más *FBŐ-vel rendelkező szerv útján biztosítani*.

Az FBŐ-szerv létrehozásának és működésének (szervezeti, személyi, anyagi-technikai és pénzügyi feltételeit, fegyver- és lőszerellátásának) *költségeit, feltételeit a kötelezett biztosítja, viseli*.

A fegyveres biztonsági őrzést pedig úgy kell megszervezni, hogy az – figyelemmel az alkalmazott biztonságtechnikai eszközökre, szolgálati állatokra, az őrség szervezetére, létszámára, felszereltségére, szolgálati rendszerére – *biztosítsa*

az adott létesítmény, illetve tevékenység őrutasításban meghatározott jogellenes cselekmények elleni védelmét.

Az eddigieket, mintegy összefoglalva, egy definícióban tekintsük át, mi is az FBŐ fogalmi meghatározása:

Az FBŐ nem más, mint az FBŐ törvényben, valamint jogszabály alapján megkötött együttműködési megállapodásban meghatározott őrzési feladatokat ellátó, szolgálati fegyverrel és más kényszerítő eszközzel rendelkező, sajátos jogokkal felruházott biztonsági szervezet.

Rendőrségi hatósági jogkör gyakorlása az FBŐ-vel kapcsolatban

Maradva a rendőrség által gyakorolt hatósági jogkör bemutatásánál, ahogyan arról korábban is beszéltünk, a rendőrség határozattal dönt az őrzés elrendeléséről, az FBŐ létrehozásáról, működtetéséről és megszüntetéséről. A továbbiakban ezt mutatjuk be.

Tehát a rendőrség hatósági jogkörének gyakorlása során az alábbi tevékenységeket hajtja/hajthatja végre:

- *hatósági ellenőrzés* keretében ellenőrzi a határozatban előírtak megvalósítását;
- a kötelezett vagy az FBŐ-t működtető szervezet költségére *kiadja, visszavonja, ideiglenesen bevonja és nyilvántartja* a fegyveres biztonsági őr hatósági szolgálati igazolványát;
- határozattal *jóváhagyja* az FBŐ *őrségutasítását és őrutasítását*;
- hatósági ellenőrzés keretében *ellenőrzi* az FBŐ *szolgálatellátását*;
- *megerősített szolgálatot, riadót rendelhet el*;
- *ellenőrzi* a fegyveres biztonsági őr alkalmassága elbírálásához szükséges adatokat;
- *jog- és szakszerűség szempontjából vizsgálja* az FBŐ *személyi szabadságot korlátozó intézkedését és kényszerítő eszköz alkalmazását*;
- *különleges jogrendi időszakban kezdeményezheti* a rendészetért felelős miniszternél az FBŐ feletti parancsnokság rendőrség általi átvételét;
- *ellenőrzi, figyelemmel kíséri és szakmai felügyeletet gyakorol* az FBŐ *képzési, kiképzési, továbbképzési tevékenysége felett, végrehajtja* az FBŐ *vizsgáztatását*;
- a kötelezett vagy az FBŐ-t működtető szervezet költségére *kiadja* az FBŐ *szolgálati jelvényét*.

Az FBŐ-szervezet létrehozásakor pedig az őrzés minden körülményére kiterjedő *őrségutasítást kell készíteni*, amely tartalmazza (ennek a mindenkor aktualizált, egy eredeti példányát a rendőrhatalóságnak át kell adni):

- a létrehozó határozatban vagy az FBŐ-t működtető szervezet vezetője által meghatározott objektum, létesítmény, szállítmány vagy tevékenység *őrzésének, védelmének végrehajtására vonatkozó szabályokat*, továbbá
- a *szolgálat ellátásának módját és*
- az *őr őrhelyére vonatkozó őrzési és védelmi feladatokat.*

Amennyiben pedig a rendőrség az évenkénti, visszatérő hatósági ellenőrzése során azt állapítja meg, hogy

- az FBŐ szervezeti egységet létrehozó végleges határozatban elrendelt FBŐ-t az abban *meghatározott határidőig a kötelezett nem hozta létre*, vagy a kötelezett a fegyveres biztonsági őrzésről az arra jogosult szervezettel kötött szerződés útján nem gondoskodik (15 napos határidő);
- az FBŐ-t a kötelezett *engedély nélkül megszüntette* (15 napos határidő);
- az FBŐ *nem felel meg a szervezeti egységet létrehozó végleges határozatban*, a jóváhagyott *őrtutasításban* vagy a jóváhagyott *őrségutasításban foglaltaknak* (24 órás határidő),

akkor *határozattal felhívja a kötelezettet* vagy az FBŐ-t működtető szervezetet az FBŐ-vel kapcsolatos *feladatainak teljesítésére, a hiányosságok megszüntetésére.*

A rendőrhatalóságnak az általa feltárt vagy tudomására jutott hiányosságok, rendellenességek esetén közigazgatási bírság kiszabására van jogosultsága. Így, ha a kötelezett vagy az FBŐ-t működtető szervezet a határozatban foglaltaknak a feltüntetett határidőn belül (24 óra vagy 15 nap) nem tesz eleget, az FBŐ működése szerint illetékes megyei (fővárosi) rendőr-főkapitányság 500 000-től 2 000 000 forintig terjedő összegű *közigazgatási bírságot szabhat ki.* Ha a kötelezett vagy az FBŐ-t működtető szervezet a közigazgatási bírság ismételt kiszabását követően sem teljesíti a határozatban foglaltakat, a fegyveres biztonsági őrzést – a kötelezett vagy az FBŐ-t működtető szervezet költségére – a rendőrség hajtja végre. Ez magának az őrzésnek az ideiglenes jellegű átvételét jelenti, aminek igen komoly, anyagi jellegű költségvonzata van.

Az FBŐ szerv létrehozása természetesen még egy sor további alapfeltétel egyidejű teljesülését, annak a határozat kötelezettje általi teljesítését/beszerzését

követeli meg. Ezek pedig a kötelezett vagy az FBŐ-t működtető szervezet a szervezetében létrehozott FBŐ esetén, hogy:

- beszerzi, kiadja, nyilvántartja és bevonja a szolgálati fegyverzetet;
- a lőszert és egyéb felszerelést, a ruházatot;
- gondoskodik a fegyveres biztonsági őrök elméleti és gyakorlati képzéséről, továbbképzéséről, valamint az atomenergia alkalmazása körében elrendelt fegyveres biztonsági őrök esetében a fizikai állóképességre vonatkozó követelmények jogszabályban meghatározott módon történő biztosításáról.

Ugyanakkor, ezzel egyidejűleg a kötelezett, illetve a fegyveres biztonsági őrseget működtető szervezet vezetője:

- meghatározza az őrszolgálati feladatokat;
- kidolgozza a meghatározott szolgálati okmányokat.

Ezek szerint tehát létrehoztuk az FBŐ-szervezetet, rendelkezünk a megfelelő képzettségű alkalmazottakkal. Vajon elegendő lesz ennyi – már eddig is nagyszámú – feltétel egyidejű megléte, vagy még van-e szükségünk bármilyen további erő, eszköz vagy bármi más biztosítására? Most erre adunk választ.

FBŐ hatósági szolgálati igazolvány

Az FBŐ tagját hatósági szolgálati igazolvánnyal kell ellátni, ugyanis a fegyveres biztonsági őr az FBŐ – szolgálatban közfeladatot ellátó, szolgálati fegyver viselésére jogosult – tagja. A fegyveres biztonsági őrnek az FBŐ törvényben meghatározott tevékenység folytatására való jogosultságát a rendőrség által kiadott hatósági szolgálati igazolvány igazolja. Érdekességgént jegyezzük meg, hogy bizonyos FBŐ szolgálati tevékenységek során akár hivatalos személyként is jogosult lehet eljárni.¹¹

A fegyveres biztonsági őr részére a *hatósági szolgálati igazolványt a rendőrség* a kötelezett vagy az FBŐ-t működtető szervezet kezdeményezésére *hivatalból állítja ki*. A kötelezett vagy az FBŐ-t működtető szervezet haladéktalanul értesíti

¹¹ A szolgálati igazolvány kiállításáig a fegyveres biztonsági őr az FBŐ törvényben meghatározott tevékenység folytatására való jogosultságát a rendőrség által rendszeresített és a szolgálati igazolvány kiállításának kezdeményezését alátámasztó, a rendőrség által hitelesített igénylőlap igazolja.

a rendőrséget arról, ha a fegyveres biztonsági őr hatósági szolgálati igazolványának visszavonására vagy bevonására okot adó körülmény bekövetkezett.

A rendőrség haladéktalanul, de legkésőbb a tudomásra jutástól számított

15. napon a hatósági szolgálati igazolványt *határozattal*

- *visszavonja*, ha
 - a fegyveres biztonsági őr foglalkoztatási jogviszonya megszűnt,
 - a hatósági szolgálati igazolvány kiadásának feltételei megszűntek,
 - a fegyveres biztonsági őr a továbbképzési kötelezettségének nem tesz eleget, valamint a nukleáris és más radioaktív anyag, nukleáris létesítmény őrzését ellátó fegyveres biztonsági őr nem teljesíti a fizikai állóképességi követelményeket, vagy
 - a hatósági szolgálati igazolványban szereplő adatok megváltoztak;
- *bevonja*, ha a fegyveres biztonsági őr a szolgálatellátás alól ideiglenesen felfüggesztették (az ok megszűnése esetén a rendőrség a hatósági szolgálati igazolványt a jogosultnak visszaadja).

A rendőrség a hatósági szolgálati igazolvány visszavonásának vagy bevonásának tényéről a kötelezettet vagy az FBO-t működtető szervezetet haladéktalanul tájékoztatja (a hatósági szolgálati igazolványról a felszerelési tárgyakkal foglalkozó fejezetben még bővebben lesz szó).

Hatósági nyilvántartás vezetése

A rendőrség a fegyveres biztonsági őrökről – a hatósági szolgálati igazolványok hitelességének és a fegyveres biztonsági őrök tevékenységének az ellenőrzése céljából – *közhiteles hatósági nyilvántartást vezet.*

A nyilvántartás tartalmazza:

- a fegyveres biztonsági őr
 - nevét, szolgálati beosztását,
 - munkáltatójának megnevezését;
- a hatósági szolgálati igazolványt kiállító hatóság megnevezését;
- a hatósági szolgálati igazolvány
 - sorszámát, valamint
 - érvényességére vonatkozó tény.

A nyilvántartás a fegyveres biztonsági őr tevékenysége jogszerűségének ellenőrzése céljából nyilvános. A rendőrség a fenti adatokat a hatósági szolgálati igazolvány visszavonásáig kezeli a nyilvántartásban, ha pedig a rendőrség a hatósági szolgálati igazolványt bevonja, ennek tényét a nyilvántartásban – a hatósági szolgálati igazolvány visszaadása időpontjáig – rögzíteni kell.

A továbbiakban pedig tekintsük át részletesen, hogy milyen feladatok és tevékenységek alkotják a rendőrség FBŐ-vel kapcsolatos felügyeleti tevékenységét. A feladatok megosztására a rendőrség szervezeti felépítése alapján került sor. Lényeges tudnunk, hogy a már előzőekben ismertetett, az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv *központi szervre*, az *Országos Rendőr-főkapitányságra*, *megyei (fővárosi) rendőr-főkapitányságokra*, *rendőrkapitányságokra* és *kirendeltségekre* tagozódik. A 19 megyei (fővárosi) rendőr-főkapitányság önálló feladat- és hatáskörrel működik. Az illetékes rendőr-főkapitányság szervezeti egységeiként, önálló feladat- és hatáskörrel 154 városi (kerületi) rendőrkapitányság – amelyből három vízirendészeti – és 21 határrendészeti kirendeltség működik. A rendőrkapitányságok szervezetében feladat- és hatásköri önállósággal nem rendelkező rendőrörsök működhetnek. A továbbiakban pedig a központi/területi/helyi tagozódásnak megfelelő rendőrhatalmási jogkör gyakorlását ismertetjük.

Az Országos Rendőr-főkapitányság felügyeleti tevékenysége

Az Országos Rendőr-főkapitányság felügyeleti tevékenysége során:

- a rendőrségi felügyeleti intézkedéseket, iránymutatásokat kiadja;
- az őrsegek felülvizsgálatát elrendeli, végrehajtja;
- az őrsegek országos ellenőrzésére jogosultakat nyílt paranccsal ellátja;
- a megelőző, fokozott, teljes készenlét elrendelését, minősített időszakban az őrsegek feletti parancsnokság átvételét kezdeményezi;
- ellenőrizteti:
 - az őrzés biztonsági rendszerét, az ezzel összefüggő anyagi, technikai ellátás színvonalát,
 - az őrsegek szolgálatsszervezésének elveit,
 - a fegyver és lőszer biztonságos tárolásának, kezelésének, felhasználásának rendjét,
 - a szakmai, kiképzési és továbbképzési követelményeket.

Az illetékes megyei (fővárosi) rendőr-főkapitányság felügyeleti tevékenysége

Az illetékes megyei (fővárosi) rendőr-főkapitányság felügyeleti tevékenysége során:

- állást foglal a felügyelete alá tartozó őrségparancsnokok, helyettesek, biztonságtechnikai előadók kinevezésében, felmentésében;
- figyelemmel kíséri az őrség fegyelmi helyzetét, a parancsnokok tevékenységét;
- intézkedik – megelőző készenlét elrendelésekor – a felügyelt őrségek fokozott szolgálatának elrendelésére, az őrség szükség szerinti megerősítésére – minősített időszak bevezetése esetén – az őrség parancsnokságának átvételére;
- segíti és ellenőrzi:
 - a szakmai képzés és továbbképzés végrehajtását,
 - a létesítmények őrzésbiztonságát, a személyi és tárgyi feltételek meglétét, a fegyver és lőszer biztonságos tárolását, az együttműködés és összeköttetés rendjét;
- szervezi és vezeti az FBŐ tagjának vizsgáztatását végrehajtó bizottságot.

Az illetékes rendőrkapitányság felügyeleti tevékenysége

Az illetékes rendőrkapitányság felügyeleti tevékenysége során:

- közvetlenül segíti az őrség létesítését, megszüntetését, a módosítások végrehajtását, közreműködik az állomány alkalmasságának elbírálásában;
- állást foglal az őrparancsnokok, valamint ennél alacsonyabb beosztásúak kinevezésében, felvételében;
- segíti és ellenőrzi:
 - a kiképzés, továbbképzés végrehajtását,
 - a jóváhagyott létszám feltöltöttségét, az állomány igénybevételét,
 - a szolgálat ellátásának hatékonyságát, az objektum, illetve tevékenység védelmét,
 - az őrség felkészültségét, intézkedéseit,
 - az állomány fegyelmi helyzetét, elhelyezését, szociális ellátottságát,
 - az együttműködés helyzetét a létesítményen belül és a rendőri szervekkel.

A kimagasló érdemeket szerzett vagy szolgálatát hosszabb ideig kiválóan végrehajtó őrt a felügyeletet gyakorló rendőri szerv belügyminiszteri jutalomra, kitüntetésre terjesztheti fel.

Elöljárók és alárendeltek, szolgálati beosztások

A jegyzetben már olyan sokszor említett katonai terminológia egyértelműen megmutatkozik a végrehajtási rendeletben részletezett előljárók és alárendeltek további ismertetésében.

Azonban, még mielőtt belevágnánk a részletekbe, tisztázzuk azok fogalmát!

Elöljáró

Az, aki az őrségutasítás vagy az őrutasítás alapján – akár ideiglenes jelleggel is – az alárendelt személyt irányítja, felé utasításadási joga van. Az előljáró köteles az utasítás végrehajtását ellenőrizni.

Alárendelt

Az, aki akár állandó, akár időleges szolgálattételre valamely előljáróhoz van beosztva, és köteles annak utasításait teljesíteni.

A hierarchikus jellegű beosztások pedig rendkívül komoly felelősséggel felruházott jogokkal és kötelezettségekkel járnak. Ezekkel a következő pontokban foglalkozunk.

Az előljáró kötelezettségei

Az előljáró kötelességi körében

- szervezi, irányítja és ellenőrzi alárendeltjei munkáját, ennek során figyelembe veszi és mérlegeli javaslataikat;
- hatáskörében önállóan intézkedik, megköveteli alárendeltjeitől, hogy pontosan és időben teljesítsék szolgálati kötelességeiket. A munkában kiemelkedő alárendeltjeit dicséri és jutalmazza, vagy erre javaslatot tesz. A fegyelemsértést elkövetőkkel szemben javaslatot tesz a felelősségre vonásra;

- alárendeltjeitől megköveteli a jogszabályok, utasítások betartását, az állampolgári jogok tiszteletben tartását. Fejleszti szakmai képzettségüket, átadja nekik a munkában szerzett tapasztalatait;
- neveli alárendeltjeit hivatásuk szeretetére és szolgálati feladataik megbízható teljesítésére;
- alárendeltjeivel szemben igazságos, gondoskodik arról, hogy a képességeiknek és adottságaiknak megfelelően vegyék ki részüket a szolgálatból;
- mindenkor biztosítja a szolgálati érdek érvényesülését;
- gondoskodik alárendeltjei jogainak és jogos érdekeinek védelméről;
- figyelemmel kíséri alárendeltjei egészségügyi helyzetét, gondoskodik egészségvédelmükről, az egészségügyi követelmények, előírások betartásáról és betartatásáról;
- beosztottjaival jó munkatársi kapcsolatot alakít ki a feladatok megértése és végrehajtása érdekében;
- gondoskodik az őrsegutastásban írt objektum, tevékenység védelméről, a szolgálat ellátásához szükséges technikai felszerelésről;
- ismeri a vezetése alá tartozó egység létszámát, a felszerelés és fegyverzet mennyiségét és állapotát;
- ellenőrzi a kiadott utasításainak végrehajtását;
- mindenkor megköveteli a fegyelem, a körletrend, az öltözködési szabályok, valamint a magatartásra vonatkozó előírások megtartását.

A felsorolást olvasva feltűnően nagyszámú azonosságot figyelhetünk meg bármely rendészeti szerv eljáróival kapcsolatos jogosultságok/kötelezettségek tekintetében, amelyek megléte szintén a tevékenységek közötti nagyfokú azonosságra, átfedésekre irányítja a figyelmet.

Az alárendelt kötelezettségei

Régi vezetéselméleti igazság, hogy csak az lehet vezető, akinek vannak követői, így az előjáró fogalma sem értelmezhető az alárendelték jelenléte nélkül.

Alapelv, hogy az alárendelt (értsd: beosztott személy) köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni, az előjárója, illetve az őrseg irányítására jogosult személy utasításainak engedelmeskedni, az őrzésére bízott személyeket és tárgyakat megvédeni.

Az alárendelt jelenteni köteles eljárójának

- szóban:
 - a feladatok, a szolgálati teendők végrehajtását akadályozó körülményeket,
 - ha más eljárótól, illetve az őrség irányítására jogosult személytől utasítást kapott, vagy azok ellenőrizték tevékenységét;
- írásban:
 - intézkedéseit,
 - ha bűncselekmény miatt vele szemben intézkedés történt,
 - az általa szolgálatban elkövetett vagy észlelt rendkívüli eseményeket.

Ennél a pontnál adódik a kérdés, az eljáró hogyan adhat utasítást, illetőleg az alárendelt hogyan teheti meg a szóbeli vagy írásbeli jelentését. Erre ad magyarázatot a *szolgálati út fogalma, az utasítás adásának és végrehajtásának rendje*.

A szolgálati út: a szolgálati ügyek intézésének az a módja, amelyen keresztül fokozatosan jut el az ügy alulról felfelé vagy felülről lefelé ahhoz, akinek az ügyben döntési, utasításadási joga, illetőleg intézkedési, végrehajtási kötelessége van.

A szolgálati út betartása során:

- az utasításokat – kivéve, ha jogszabály másként nem rendelkezik – alapvetően annak megtartásával kell kiadni;
- a felsőbb szerv, az eljáró, illetve az őrség irányítására jogosult személy a szolgálati út megtartását indokolt esetben mellőzheti;
- az alárendelt a szolgálati út mellőzésével kapott utasítás végrehajtását közvetlen eljárójának is jelenteni köteles;
- szolgálatos ór részére utasítást közvetlenül csak az őrségparancsnok, az őrparancsnok, illetőleg a felvezető, illetve az őrség irányítására jogosult személy adhat.

Nagyon fontos és elengedhetetlen körülmény, hogy az őrség szervezetét és működésének részletes szabályait, az utasításkiadás rendjét úgy kell kialakítani, hogy az utasítás kiadójának és végrehajtójának egyéni felelőssége mindenkor megállapítható legyen.

Ugyanakkor az alárendelt a feladata teljesítése során köteles végrehajtani a szolgálati eljáró, illetve az őrség irányítására jogosult személy utasításait. *Meg kell tagadnia az utasítás végrehajtását, ha azzal bűncselekményt követne el.* Ha a törvény rendelkezéseit pedig az eljáró sérti meg, az alárendelt közvetlenül az eljáró felettesénél, vagy ha a törvényt sértést a szerv vezetője követi el, a szerv

felettes szervénél, illetőleg az őrség felügyeletét ellátó szervnél bejelentheti. A bejelentéssel megkeresett szerv vezetője a törvénysértést köteles kivizsgáltatni, és a bejelentőt a vizsgálat eredményéről, a tett intézkedésről – a bejelentés kézhezvételétől számított – nyolc napon belül tájékoztatni. A törvénysértés bejelentése miatt a bejelentőt hátrány nem érheti, az alaptalanul tett bejelentés esetén felelősségre vonás kezdeményezhető.

Az őr általános kötelességei

A szolgálati út és egyéb alapelvek után tekintsük át a további egyetemleges és egyértelműen militarista jellegű FBŐ-kötelmeket, amelyek alapján *a fegyveres biztonsági őr*:

- szolgálatban fegyelmezett, a fegyveres biztonsági őrhöz méltó magatartást tanúsít;
- megjelenése ápolt és gondozott;
- felelősséget érez őrtársai iránt, segíti, egyben visszatartja őket a jogsértő cselekedetektől;
- éber, minden körülmények között megőrzi az üzleti és magántitkot, valamint betartja a minősített adat védelmére vonatkozó követelményeket és a személyes adatok kezelésére vonatkozó jogszabályi előírásokat;
- kötelmeit e Szabályzat szellemében teljesíti;
- szakmai ismereteit állandóan fejleszti;
- szolgálati tevékenysége során érvényt szerez a törvényes rendelkezéseknek, az őrutasításban előírtaknak;
- a szolgálati feladatát fegyelmezetten végzi, mindenkor betartja a szolgálati utasításokat;
- engedelmeskedik előljáróinak, vezetőinek, illetve az őrség irányítására jogosult személyeknek, segíti őket a feladatok végrehajtásában, a fegyelem fenntartásában;
- szeszestől befolyásolt, illetve bármilyen okból bódult állapotban szolgálatot nem teljesíthet és szolgálatba nem osztható be. Aki szolgálatát önhibájából nem tudja ellátni, felelősségre kell vonni.

Az őr szolgálatban – ha az a szolgálati feladatai maradéktalan végrehajtását nem veszélyezteti – *az őrutasításban meghatározott területen segítséget nyújt:*

- a rendőri intézkedés végrehajtásához;

- balesetnél a helyszín biztosításához, a rendőrség, a mentők, tűzoltók értesítéséhez;
- a bűncselekmény tettesének elfogásához;
- elfogott személyek őrzéséhez vagy előállításához;
- a sérültek részére elsősegélynyújtáshoz.

Az őrség tagja amennyiben bűncselekmény gyanújáról vagy elkövetéséről tudomást szerez, jelenti parancsnokának, vagy ha a késedelem veszéllyel jár, a rendőrségnek. Továbbá az őr titoktartási kötelezettségéről nyilatkozatot ír alá, a nyilatkozat egy példányát az őr személyi anyagában kell megőrizni.

Az eddig megismert és egyértelműen hierarchikus alá- és fölérendeltséget megállapító köteleességek után, most pedig tekintsük át, hogy mindezek milyen beosztási kategóriákhoz kapcsolódnak!

Az őrségparancsnok

Az őrség parancsnoka a vezetőjének, illetve az őrség irányítására jogosult beosztottjának van alárendelve. Az őrség parancsnoka az eljárója az őrség teljes személyi állományának. Feladatrendszerük pedig rendkívül összetett, amelynek bemutatására azok tényszerű felsorolásával nyílik lehetőségünk.

Az őrségparancsnok felelős:

- az őrségre bízott javak őrzéséért, védelméért;
- az őrség állományának harckészültségéért, kiképzéséért, fegyelméért;
- az őrszolgálat szabályos ellátásáért;
- a híradó- és jelzőeszközök üzemképességéért;
- az őrség elhelyezési körletének belső rendjéért;
- a fegyver és lőszer biztonságos tárolásáért;
- a rendőrségi felügyelet gyakorlásához szükséges feltételek biztosításáért.

Az őrségparancsnok

- ismeri az őrség feladatát, az őrutasításban, az őrhelytáblázatban, az őrzési és védelmi tervekben foglaltakat, a szabályzatok és utasítások előírásait;
- szervezi, irányítja az őrség szolgálatát és ellenőrzi a végrehajtást;
- megköveteli az őrség fegyelmét és az őrszolgálat előírás szerinti ellátását;
- megszervezi az objektum védelmét az esetleges támadás elhárítására;

- naprakész állapotban tartja az őrszolgálati okmányokat;
- szervezi, irányítja és vezeti az őrség állományának kiképzését és továbbképzését;
- ismeri és oktatja a fegyverek kezelését és az őrség fegyverhasználatára vonatkozó szabályokat;
- legalább kéthetenként ellenőrzi az őrség részére kiadott fegyver és lőszer meglétét, állapotát;
- betegség, szabadság esetén hatáskörében módosítja a szolgálat vezényleését;
- szükség esetén a készsülségből járőröket küld ki az őrség megerősítésére;
- ha az őr fegyverét használta, azt haladéktalanul jelenti vezetőjének és az illetékes rendőri szervnek, az őrt leváltja és biztosítja a helyszínt;
- elkészíti és naprakészen tartja az őrség riasztási és készsülségbe helyezési, valamint minősített időszaki feladattervét;
- az elfogott személyek ruházatát átvizsgálja (átvizsgáltatja), és jelenti az esetet vezetőjének;
- támadás esetén intézkedik annak elhárítására, a terv alapján megszervezi az együttműködést;
- robbanás, tűz, elemi csapás esetén intézkedik az életmentésre, elsősegélynyújtásra, az anyagi javak mentésére, a helyszín biztosítására;
- gondoskodik az őrség tagjairól, a törvényes járandóságuk biztosításáról, jogos kérelmük, panaszuk elintézéséről, illetőleg azok előterjesztéséről;
- rendszeresen jelent vezetőjének a szolgálat ellátásáról, az őrség helyzetéről, fegyelmi állapotáról;
- állandó kapcsolatot tart a rendőri szervekkel.

Az őrségparancsnok-helyettes

Az őrségparancsnok-helyettes az őrségparancsnok, illetve az őrség irányítására jogosult személy utasításai szerint végzi feladatát. Az őrség személyi állományának előjárója. Az őrségparancsnok távollétében – a személyzeti jogkör kivételével – az őrségparancsnok jogkörében jár el, illetőleg feladatait végzi.

Az őrparancsnok (őrségparancsnok-helyettes)

Az őrparancsnok az őrségparancsnoknak van közvetlen alárendelve, előljárója a parancsnoksága alatt szolgálatba vezényelt állományoknak, aki *felelős*:

- a rábízott javak őrzéséért, védelméért;
- az őrség szolgálatellátásáért;
- az őrség elhelyezési körletének rendjéért;
- a híradó- és jelzőeszközök üzemképességének megóvásáért;
- a berendezési tárgyak meglétéért, épségéért.

Az őrparancsnok

- ismeri az őrség feladatát és az őrszolgálati okmányokban foglaltakat, az őrség beosztottjaitól megköveteli kötelességük maradéktalan teljesítését;
- a váltás előtt eligazítja az öröket, járőröket feladataik ellátására, kiadja a fegyvert, ellenőrzi a fegyverek szabályos töltését, ürítését;
- a soron következő váltást idejében útba indítja vagy felvezeti;
- ha az őrhelyen esemény történt, az őr hívására az őrhelyre megy, tájékozik, intézkedéseket tesz, az eseményt bejegyzí a naplóba;
- ismeri a technikai (híradó-, jelző-, világító-) eszközök alkalmazásának szabályait, üzemzavar esetén intézkedik annak megszüntetésére;
- ha az őr a fegyverét használta, azt haladéktalanul jelenti előljárójának, a rendőri szervnek. Az őrparancsnok az őrt leváltja és biztosítja a helyszínt;
- a létesítmény területén vagy körzetében feltartóztatott, elfogott személyt az őrszobára kísérteti, ruházatát átvizsgálja vagy átvizsgáltatja, jelenti az esetet a rendőri szervnek, valamint az őrség parancsnokának;
- ha az őrség tagja feladatát nem a szabályzat szerint látja el, leváltja, fegyverét elveszi, jelenti az előljárójának és intézkedik pótlásáról;
- ha valaki az őrség állományából megbetegszik, a szolgálatból leváltja, intézkedik orvosi ellátására és pótlására;
- ha az őrség elhelyezési körletében vagy a létesítmény területén tűz üt ki, elemi csapás keletkezik, az őrutasítás szerint jár el, és megteszi az adott helyzetben a hatáskörében megtehető intézkedést a tűz eloltására, illetőleg az elemi csapás következményeinek elhárítására, majd jelenti az előljárójának;
- ha a létesítményt támadás éri, az őrutasítás szerint intézkedik;

- szolgálati ideje alatt a felállított őrköt és járőrököt a technikai eszköz útján többször, személyesen legalább négyóránként egy-egy alkalommal ellenőrzi vagy helyettesével ellenőrizteti.

Az őrparancsnok csak az előjárókat, az őrség irányítására jogosult személyeket, valamint az általuk nyílt paranccsal ellenőrzésre feljogosított személyeket engedi be az őrség elhelyezési körletébe. Ezt megelőzően, ha az érkezőket személyesen nem ismeri, kéri a nyílt parancsot és a személyazonosságukat igazoló okmányt.

Az őrparancsnok a különleges létesítmény őrzése esetén a létesítményhez személyek érkezése során

- az őrség őrzete alatt álló lezárt építményeket (raktárak, helyiségek) csak az erről szóló kimutatásban feltüntetett, arra jogosult személy aláírásával és körbélyegzővel ellátott engedéllyel rendelkező személy számára nyithatja ki;
- ellenőrzi a pecsétet, zárat, a jelző- és híradóeszközök működését;
- ellenőrzi és egyezteti a felmutatott engedélyt a hitelesített mintával, és ellenőrzi az érkező személyazonosságát. A helyiségbe a belépést az okmányokban előírt követelmények betartásával engedi meg. Tűz- és robbanásveszélyes helyiségbe csak az előírt lábbelivel, fegyver és gyújtóeszköz nélkül szabad belépni;
- beírja a naplóba a felnyitás és lezárás idejét;
- ha rendellenességet tapasztal, nem engedi be az érkezőt a helyiségbe, feltartóztatja és jelenti előljárójának.

Az őrparancsnoknak tilos

- az őrség elhelyezési körletét nem szolgálati célból elhagyni;
- az őrség tagját elengedni az őrségparancsnok engedélye nélkül;
- illetéktelen személyeket az őrszobára beengedni.

A felvezető (őrparancsnok-helyettes)

A felvezető – ha az őrségnél az őrparancsnoki beosztást létrehozták – az őrparancsnoknak van közvetlen alárendelve, feladatát az őrparancsnok határozza meg. A felvezető előljárója a parancsnoksága alatt szolgálatba vezényelt állománynak.

Felelős az alárendelt örök felvezetéséért és időben történő leváltásukért, az őrhelyek szabályos átadás-átvételéért.

A felvezető

- őrségváltáskor a régi felvezetőtől átveszi a pecsétmintákat (ólomzármin-tákat), az örök felvezetésekor az őrzendő létesítményeket;
- ismeri a hozzá tartozó őrhelyek elhelyezését, őrzés-védelmi viszonyait (figyelés, kilövés stb.) és minden őrhelyre vonatkozóan a felállított ör kötelmeit;
- mielőtt az öröket az őrhelyekre felvezetné, ellenőrzi, hogy ismerik-e feladataikat és az összeköttetés módját;
- felvezetés előtt ellenőrzi az örök felszerelését;
- a fegyverek töltésekor ellenőrzi, hogy a fegyverek úgy legyenek megtöltve (cső alá), hogy a töltényürbe töltény ne kerüljön, és a zár fesztelenítve legyen;
- idejében vezeti fel a váltást, ellenőrzi az őrhely átadás-átvételét, a pecsétek (ólomzárak) sértetlenségét, a technikai eszközök használhatóságát;
- minden váltás után jelenti az előljárójának a váltás megtörténtét, az őrhelyek állapotát, az észlelt hiányosságokat és a megszüntetésre tett intézkedéseket;
- az előljárója, illetve az őrség irányítására jogosult személy utasítására ellenőrzi az örök szolgálatellátását;
- mint készségségi ügyeletes szükség esetén leváltja – pihenőjük idejére –, helyettesíti az öröket.

A felállított ör

Amennyiben az őrségnél az őrparancsnoki, illetve a felvezetői beosztást létrehozták, az őrparancsnoknak és a felvezetőnek van közvetlen alárendelve;

- az őrhelyén őrzési feladatot lát el;
- őrhelyét, mozgási körletét – leváltásának esetét kivéve – még akkor sem hagyhatja el, ha testi épségét veszély fenyegeti;
- őrhelyére vonatkozó feladatát az őrutasítás, őrhelytáblázat és az őrhelyvázlat tartalmazza.

Amikor az új felállított őr átveszi az őrhelyét, a felvezető, illetve a régi őr jelenlétében személyesen kell meggyőződnie mindazoknak teljességéről és hiánytalanságáról, amit az őrhelytáblázat szerint őriznie kell.

A felállított őr

- pontosan ismeri az őrszolgálati okmányokban, szabályzatokban előírtakat;
- fegyverét nem adja ki a kezéből – leváltásának esetét kivéve – még azoknak sem, akiknek alá van rendelve;
- fegyverét az őrhelyén készen tartja arra, hogy szükség esetén azonnal használhassa;
- a szolgálatban lévő őrparancsnok, a felvezető, az őrség irányítására jogosult személy, valamint az általuk kísért személyek kivételével senkit sem enged az őrhelyhez és az őrzött létesítményhez;
- tudja kezelni az őrhelyen levő technikai eszközöket és a tűzoltó berendezéseket;
- ha az őrhelyen rendellenességet észlel, illetőleg ott rendzavarás fordul elő, a helyszínre hívja az elöljáróját és megkezdi a szükséges szolgálati intézkedések foganatosítását.

A felállított őr pisztolyának derékszíjon, géppisztolyának „szíjra” vagy „mellre” helyzetben kell lennie. A pisztolyát és a géppisztolyát úgy kell megtölteni, hogy a csőben ne legyen töltény, fesztelen és biztosított állapotban legyen. Tűz vagy elemi csapás elhárítása esetén az őrnek a géppisztolyát „mellre” vagy „hátra” helyzetbe kell vennie.

A felállított őr/őrnek

- az őrhelyen tilos minden olyan tevékenységet végezni, ami a szolgálat ellátásától figyelmét elvonja;
- a tűz- és robbanásveszélyes helyek kivételével nappal dohányozhat, a dohányzásra engedélyezett őrhelyeket az őrsegutastásban meg kell jelölni;
- rossz időjárás esetén (esőben, erős szélben, havazásban) a szolgálat maradéktalan ellátása mellett az őrödéba beállhat (ilyen esetben fokozottan figyel, és kilép onnan, ha kötelességének teljesítése megköveteli, vagy ha a váltás, elöljáró, illetve az őrség irányítására jogosult személy közeledik);
- jó látási viszonyok között – az elöljáró, illetve az őrség irányítására jogosult személy, valamint az általuk kísért személyek kivételével – mindenkit, aki

az őrhelyhez vagy jelzőtáblákkal megjelölt tilos terület határához közeledik (15-20 m-re) „Állj, vissza!” vagy „Állj, térjen ki jobbra (balra)!” felszólítással elküld az őrzött területről;

- az ellenőrző személynél jelentkezik és jelenti a szolgálatával kapcsolatos eseményeket (ha az őrhelyhez közeledő személy nem teljesíti a felállított őr felszólítását, az őrnek a szabályzat szerint kell eljárni);
- amennyiben a híradó- és jelzőberendezések megrongálódtak – ha értesítés más módon nem lehetséges –, a felállított őr felfelé irányított (jelző) lövéssel hívhatja ki a parancsnokát (felvezetőjét);
- tűz- és robbanásveszélyes létesítménynél felállított őr senkinek sem engedheti meg a dohányzást és a nyílt láng használatát.

A járőr

- A járőrparancsnokból és egy-két beosztottból vagy egy főből áll;
- az őrzést önállóan látja el vagy a felállított őrok kiegészítéseként;
- esetenként megerősíthető szolgálati kutyával, valamint kutyavezetővel;
- fegyverze, felszerelése, jogai és kötelességei megegyeznek a felállított őrével;
- részére járőrútvonalat kell kijelölni;
- ha több járőr működik egy időben, az előjáró, illetve az őrség irányítására jogosult személy ismertetőjelet, illetve számozást állapít meg részükre;
- menetvonalán – a terepviszonyokat figyelembe véve – megfigyelőhelyeket kell meghatározni, ahol a járőr 10-15 percig álló megfigyelést hajt végre;
- megfigyelőhelyét rejtteni kell;
- menetvonalát az őrutasításban kell előírni;
- az előírt feladat végrehajtása után bevonul az őrség elhelyezési körletébe, és jelenti a parancsnoknak az eseményt, a feladat végrehajtását.

A szállítmánykísérő őr

A szállítmányt kísérő őr az őrség parancsnokának van közvetlen alárendelve. Felelős a rábízott javak megőrzéséért. Szolgálati ideje alatt őrszolgálati feladatot lát el; jogai és kötelességei azonosak a felállított őrével, az alábbiakkal kiegészítve:

- őrzi és védi a szállítmányt a szállítmányőrzési és kíséresi terv szerint;
- megakadályozza, hogy illetéktelen személyek a szállítóeszközöket megközelítsék;
- a rakomány rögzítésének meglazulása, a jármű meghibásodása vagy más hasonló veszélyt előidéző ok esetén a szállítmánykíséresi tervben meghatározott jellel megállítja a szállítóeszközt;
- a szállítóeszköz megállásakor, arról leszállva ellátja az őrzésvédelmi feladatait;
- tűz- vagy robbanásveszélyes szállítmány esetén megtiltja, hogy a szállítmány mellett a meghatározott távolságon belül bárki dohányozzon vagy nyílt lángot használjon;
- üzemzavar esetén a javító részleg tagjait a szállítmányhoz engedi.

A személyőrző, kíséző őr

A rendvédelmi szervek szervezetében az FBÖ törvény szerint létrehozott őrsg tagja személyőrző, kíséző őr feladatokat is elláthat. A személyőrző, kíséző őr feladatokat ellátó fegyveres biztonsági őr a szolgálati ideje alatt őrszolgálati feladatokat lát el, feladatát az őrparancsnoktól kapott eligazítás szerint köteles ellátni.

Készültségi (reagáló) csoport

Azoknál az objektumoknál, ahol a telepített biztonságtechnikai rendszer teljeskörűen biztosítja az illetéktelen behatolás elleni védelmet, őrök és járőrök helyett készültségi (reagáló) csoportot kell szervezni.

A csoport létszámát, szolgálati rendszerét, tartózkodási helyét, öltözetét, a szolgálat közbeni elfoglaltságát az őrutasításban úgy kell szabályozni, hogy:

- a biztonságtechnikai rendszer jelzésére képes legyen a behatolási kísérlet helyét az őrutasításban meghatározott időn belül lezárni;
- a biztonságtechnikai rendszer meghibásodása esetén személyi őrzésre az őrutasításban meghatározott időn belül áttérni és a hiba kijavításáig így gondoskodni az objektum biztonságáról.

Állandó készségi csoport szervezése esetén a csoport részére meghatározott szolgálati feladatokra való felkészültségét váltásonként minden napszakban havonta egyszer ellenőrizni kell.

Az őrség tagjainak felszerelése

Formaruha

Szintén alapvető tény, hogy a fegyveres biztonsági őrköt *formaruhával és szolgálati jelvénnel kell ellátni*. Az őrség formaruháját, az ezzel kapcsolatos viselési szabályokat, az ellátás és utánpótlás rendjét az őrségeket működtető munkáltatók határozzák meg a vonatkozó pénzügyi és munkajogi normák keretei között (formaruházat és egyéb felszerelési tárgyak, 11. sz. melléklet). Ugyanakkor, a rendszeresíteni kívánt formaruha terveit az őrség felügyeletét ellátó szervvel véleményeztetni kell. A formaruházat kialakítása és a termékről készült műszaki dokumentáció összeállítása a rendészeti feladatokat ellátó szerv vagy személy irányításáért, felügyeletéért felelős miniszter feladata, amelynek összeállítására és elfogadására a rendészetért felelős miniszter egyetértésével kerül sor.

A kiadott formaruha a munkáltató tulajdona. A formaruha a foglalkoztatás megszűnéséig a rendészeti feladatokat formaruhában ellátó személy birtokában van. Az FBŐ-s köteles a formaruha megőrzésére, rendeltetésszerű használatára, állagmegóvására. Formaruházatát csak feladatai ellátása során, illetve munkába utazás vagy a munkából történő hazautazás céljából a lakóhelye és a feladatellátási helye közötti legrövidebb útvonalon viselheti, egyéb esetekben viselése tilos. Annak megváltoztatása és – a testhez igazítást kivéve – átalakítása nem megengedett, továbbá az FBŐ-s feladata ellátása során, a formaruha jellegén változtató más ruhaneműt nem viselhet. A formaruha használatból kivonása esetén annak más célra történő további felhasználása csak a szolgálati feladattal kapcsolatos fizikai munkavégzés során, a jelzések eltávolítását követően lehetséges.

A ruházati ellátás alap- és utánpótlási ellátásból áll. Így az alapellátás:

- egyszeri ellátás, amelynek rendeltetése, hogy a rendészeti feladatokat ellátó személy rendelkezzen mindazon ruházati cikkekkel és felszerelési eszközökkel, amelyek feladatai ellátásához szükségesek, illetve amelyeket az alapellátási norma számára előír;

- normája, az új felszerelő első ellátásához szükséges ruházati cikkek és felszerelési eszközök körét, valamint mennyiségét határozza meg;
- az arra való jogosultság kezdő időpontját a munkáltató határozza meg (általában a jogosultság kezdeti hónapjának első napja);
- kiadásakor közölni kell a ruházati cikkek tervezett viselési idejét, illetve az utánpótlás időpontját és módját, továbbá azt, hogy a ruházat tisztítása, mosatása, karbantartása a rendészeti feladatokat ellátó személy kötelessége.

A ruházati utánpótlási ellátás pedig az elhasználódott ruházati cikkek és felszerelési eszközök pótlását, valamint az újonnan rendszeresített ruházati cikkek és felszerelési eszközök biztosítását szolgálja. Attól pedig, akinek foglalkoztatási jogviszonya megszűnt, a kiadott ruházati cikkeket és felszerelési eszközöket – a munkáltató által meghatározottak kivételével – azonnali hatállyal be kell vonni és azt további utánpótlási készletként kell hasznosítani.

A formaruhának különböznie kell:

- a Magyar Honvédség, illetve a központi államigazgatási szervekről, valamint
- a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló törvény szerinti rendvédelmi szervek, valamint
- az Országgyűlés biztonságáról gondoskodó Országgyűlési Őrség egyenruhájától, valamint
- a Nemzeti Adó- és Vámhivatal hivatásos állományának egyenruhájától.

E rendelkezés nem vonatkozik a Magyar Honvédség létesítményeit őrző FBŐ önkéntes tartalékos tagjaira.

A fegyveres biztonsági őr az őrség működési területén, szolgálati úton, szállítmánykísérés során szolgálati igazolványa és jelvénye igazolja. A formaruhán „fegyveres biztonsági őr” felirat helyezhető el. A munkáltatói hovatartozás a ruházat karrészen jelezhető. Felvarrással, himzéssel vagy tépőzárral kell rögzíteni a formaruházat felső ruházati viseletelemeinek:

- jobb ujján a munkáltató megnevezését tartalmazó (például ORFK) jelzést (rendőrségi FBŐ-karjelzések, 8. számú melléklet), míg
- bal ujján az adott rendészeti tevékenység megnevezését tartalmazó jelzést.

FBŐ hatósági szolgálati igazolvány

Mint már a korábbiakban említettük, a szolgálati igazolvány¹² (9. számú melléklet) igazolja, hogy birtokosa az igazolványon megjelölt szervezet őrségének – szolgálatban fegyverviselésre és az FBŐ törvényben meghatározott intézkedésre, továbbá a törvényben meghatározott esetekben kényszerítő eszköz használatára jogosult – tagja.

A szolgálati igazolványt az FBŐ törvény szerinti eredményes szakmai vizsga alapján a vizsgáztatásban részt vevő – más szerv által végzett vizsgáztatás esetén az őrséget fenntartó szerv székhelye szerint illetékes – megyei (fővárosi) rendőr-főkapitányságtól az őrséget fenntartó szerv igényli a rendőrség által rendszeresített igénylőlapon. Az igénylőlapot a rendőrségre kell eljuttatni. Az igénylőlapon szereplő adatok hitelességének ellenőrzése a felügyeletet ellátó szerv felelősségi körébe tartozik. A szolgálati igazolvány előállításához szükséges szöveges adatok alapján a személyazonosításhoz szükséges adatfelvételezést

¹² Az igazolvány az ISO 7810 (1995) szabványnak megfelelő, ID-1 méretű, zöld színű címsorban sötétzöld felirattal ellátott, holografikus biztonsági elemet tartalmazó, többretegű műanyag kártyaigazolvány, az alábbi tartalommal:

- a fegyveres biztonsági őr arcfényképe;
- a „fegyveres biztonsági őrség” felirat;
- a működtető szerv megnevezése;
- a fegyveres biztonsági őr neve, beosztása;
- a „szolgálatban fegyverviselésre jogosult” felirat;
- az érvényességi ideje;
- az igazolvány kiállításának helye és időpontja;
- a hatósági szolgálati igazolványt kiállító hatóság és a munkáltató érvényesítő aláírása, bélyegzőlenyomata.

A fenti adattartalom tényleges megoszlása az igazolvány előoldalán:

- FBŐ címer;
- a „FEGYVERES BIZTONSÁGI ŐRSÉG” felirat;
- arckép;
- név, beosztás;
- a „SZOLGÁLATBAN FEGYVERVISELÉSRE ÉS INTÉZKEDÉSRE JOGOSULT” felirat.

Az igazolvány hátoldalán:

- a „VISSZAVONÁSIG ÉRVÉNYES!” felirat;
- „MUNKÁLTATÓ”, „KÓD”, „P.H.” felirat, aláírás;
- „SORSZÁM” felirat (alatta az igazolvány sorszáma);
- „RENDŐRHATÓSÁG”, „KÓD”, „P.H.” felirat, aláírás;
- a „KITÖLTÉS DÁTUMA” felirat.

(a fénykép- és az igazolványhitelesítést szolgáló aláírások, valamint bélyegzőlenyomatok digitalizálása és a rögzített adatok továbbítása) az illetékes rendőr-főkapitányságok személyzeti szerve által történik. Az őrség tagja részére kiállított szolgálati igazolvány átadását az e célra szolgáló és a szolgálati igazolványhoz mellékelt átvételi okmányon az érintettnek aláírásával személyesen kell igazolni.

A szolgálati igazolvány elvesztése esetén a fenntartó szerv megbízottja haldéktalanul köteles az elvesztés körülményeit megvizsgálni, az érintett felelősségének mértékét megállapítani. A kivizsgálást követően soron kívül intézkednie kell az illetékes rendőrhatalom felé az elvesztett szolgálati igazolvány körözésének elrendelésére. Az elvesztett vagy egyéb ok miatt cserére szoruló szolgálati igazolvány igénylése ugyancsak az igénylőlap kitöltésével, az FBŐ törvényben meghatározott módon történik.

Az őrség tagjainak szolgálati igazolványát a hatáskörrel rendelkező személyügyi szerv visszavonja, és új igazolvánnyal látja el, ha:

- az igazolvány megrongálódik,
- az igazolványt elveszítik,
- az őrség tagjának adataiban változás áll be.

FBŐ szolgálati jelvény

A szolgálati feladatot ellátó őrt a szolgálati igazolványa mellett a szolgálati jelvény¹³ (10. számú melléklet) igazolja, amelyet a szolgálat teljesítése során köteles viselni, azt a szolgálatba lépéskor a szolgálati felszereléssel együtt kell kiadni, és a szolgálat befejeztével be kell vonni. A szolgálati azonosító jelvényt a formaruházat felső ruházati viseletelemeinek mellzsebében, bal oldalt a zsebfedő alatt, a rögzítő gombjára gombolva vagy az annak megfelelő helyre tűzve kell viselnie. A szolgálati azonosító jelvényt a zsebtakaró alsó széle alá úgy kell feltűzni, hogy az a zseb függőleges középvonalával egybeessen.

¹³ A szolgálati azonosító jelvény pajzs alakú, 60 mm magas, legszélesebb pontján 45 mm. A pajzs alakban felül arany alapú, 9 mm széles szalagmintán 5 mm magas, fekete színű betűkkel, amelyek a pajzs alak csúcsa irányába legyezőszerű elhelyezésűek, két sorban FEGYVERES BIZTONSÁGI ŐRSÉG felirat. Alatta, piros mezőben 17 mm nagyságú, arany színű betűkkel FBŐ rövidítés. A pajzs alján arany színű téglalap, amely szalagmintában folytatódik. A 22 × 10 mm-es téglalap alapon ötjegyű, 5 mm magas, 3 mm széles, fekete színű számokból álló azonosítószám. A szolgálati azonosító jelvény fekete bőrlátéten rögzített, amely gombolós kivitelű. A bőrlátét 2 mm-rel szélesebb a fémjelvényénél, felül a gombolás céljára lyukasztott és hasított.

A szolgálati jelvény előállítás, a szükséges utánpótlás biztosítása, az őrséget fenntartó szerv részéről történő igénylése az igazolványra vonatkozó szabályok szerint történik. A szolgálati jelvények kiadását és nyilvántartását az illetékes rendőr-főkapitányságok személyügyi szervei végzik.

A kinevezéskor átadott, továbbá a bármely okból használhatatlanná vált szolgálati igazolvány, illetőleg szolgálati jelvény pótlásának költségeit az őrt alkalmazó munkáltató megtéríti.

A szolgálati igazolvány és a szolgálati jelvény előállítási költségét az őrséget fenntartó szerv a szolgálati igazolvány-igénylés benyújtását megelőzően a rendőrség kincstári előirányzat, felhasználási keret számlájára köteles teljesíteni. A befizetést igazoló okmányt (átutalási megbízás) a szolgálati igazolvány-igénylőlaphoz csatolva kell az illetékes megyei rendőr-főkapitányságnak felterjeszteni.

Műszaki-technikai és elektronikus megfigyelőrendszer működtetése

Napjaink talán egyik legkritikusabb és legösszetettebb szabályozással átszőtt területe a műszaki-technikai és elektronikus megfigyelőeszközök működtetése, az adatkezelés kérdésköre, az FBŐ általi elektronikus megfigyelőrendszer működtetése (elektronikus megfigyelőrendszer), a *kép-, hang-, valamint kép- és hangfelvétel rögzítése*, így az FBŐ őrzésből adódó kötelezettségek teljesítése, amelynek során:

- a létesítmény telephelyének védelme;
- a radioaktív és veszélyes anyagok őrzése;
- a rendkívüli események megelőzése, következményeinek elhárítása, kivizsgálásának segítése;
- a jogsértések észlelése;
- az elkövető tettenérése, valamint
- a jogsértő cselekmények megelőzése céljából,

a személyes adatok védelmére vonatkozó jogok érvényesítése mellett készíthet, illetve kezelhet. E tevékenysége során a fegyveres biztonsági őr *adatkezelőnek minősül.*

A fegyveres biztonsági őr elektronikus megfigyelőrendszer *a védett létesítmény területe és annak környezete megfigyelésére* alkalmazhat. Alapesetben a rögzített kép-, hang, valamint kép- és hangfelvételt a *fentiek szerinti felhasználás hiányában meg kell semmisíteni, illetve törölni kell:*

- *közterületet is érintő megfigyelőrendszerrel történő rögzítés esetén a rögzítéstől számított három nap;*
- *a védett létesítmény területe és annak környezetét figyelő elektronikus megfigyelőrendszerrel történő rögzítése esetén a rögzítéstől számított 60 nap elteltével.*

A rögzített kép-, hangfelvétel vagy valamint kép- és hangfelvétel vagy az abban szereplő személyes adat csak:

- *a rögzítés helyszínén elkövetett bűncselekmény, szabálysértés miatt indult büntető-, szabálysértési vagy más hatósági eljárás során;*
- *körözött személy vagy tárgy azonosítása, vagy intézkedés jogszerűségének közigazgatási eljárásban történő vizsgálata céljából, valamint*
- *az érintett személy jogainak gyakorlása érdekében használható fel.*

Az, akinek jogát vagy jogos érdekét a rögzített kép-, hang- vagy a kép- és hangfelvétel vagy az abban szereplő személyes adatának rögzítése érinti, a fentiekben meghatározott időtartamon belül jogának vagy jogos érdekének igazolásával kérheti, hogy a rögzített kép-, hang- vagy a kép- és hangfelvételt vagy az abban szereplő személyes adatot kezelője ne semmisítse meg, illetve ne törölje.

A bíróság, az ügyészség, a nyomozó hatóság, a büntetőeljárás során eljáró előkészítő eljárást folytató szerv, a szabálysértési hatóság a nemzetbiztonsági szolgálatok, nemzetközi jogsegély keretében külföldi hatóság a fentiekben meghatározott időtartamon belül kezdeményezheti, hogy a rögzített kép-, hang- vagy a kép- és hangfelvételt vagy abban szereplő személyes adatot kezelője ne semmisítse meg, illetve ne törölje. A rögzített kép-, hang-, valamint kép- és hangfelvétel – a jogszabályban meghatározott szabálysértési, bűnüldözési, igazságszolgáltatási, valamint nemzetbiztonsági célból – a bíróság, az ügyészség, a nyomozó hatóság, a büntetőeljárás során eljáró előkészítő eljárást folytató szerv, a szabálysértési hatóság a nemzetbiztonsági szolgálatok, nemzetközi jogsegély keretében külföldi hatóság, jogainak gyakorlása érdekében az érintett, valamint a jogszabály alapján eljárás kezdeményezésére irányuló jogának gyakorlása érdekében harmadik személy részére lehet átadni. Ebben az esetben az adatok kezelésére az alapul szolgáló eljárás szabályait kell alkalmazni.

További lényeges határidők felsorolása, így, ha a rögzített kép-, hang-, valamint kép- és hangfelvétel:

- *a fenti határidőn belül, vagy*

- ha a határidő már eltelt – és a megkereséstől számított 30 napon belül felhasználására sor kerül, akkor a meghatározott határidő lejártát követően –, a rögzített kép-, hang-, valamint kép- és hangfelvételt haladéktalanul meg kell semmisíteni, illetve törölni kell.

A közterületet is érintő elektronikus megfigyelőrendszerrel védett terület esetén a védelemre kötelezett szervezet vezetője:

- jól látható helyen;
- jól olvashatóan;
- a területen megjelenni kívánó harmadik személyek tájékozódását elősegítő módon

köteles figyelmeztető jelzést elhelyeztetni.

A figyelmeztető jelzés tájékoztatást ad:

- a területre bevezetni tilos tárgyokról, azok jellegéről;
- arról a tényről, hogy az adott területen elektronikus megfigyelőrendszert alkalmaznak;
- az elektronikus megfigyelőrendszer által folytatott megfigyelés, valamint a rendszer által rögzített, személyes adatokat tartalmazó kép- és hangfelvétel készítésének, tárolásának céljáról;
- az adatkezelés jogalapjáról;
- a felvétel tárolásának helyéről;
- a tárolás időtartamáról;
- a rendszert alkalmazó (üzemeltető) személyéről;
- az adatok megismerésére jogosult személyek köréről, továbbá
- az érintettek jogaira és érvényesítésük rendjére vonatkozó rendelkezésekről, valamint
- a fegyveres biztonsági őr intézkedései által okozott jogsérelem esetén igénybe vehető eljárásokról.

Alkalmazási tilalom

Nem alkalmazható a létesítményt figyelő elektronikus megfigyelőrendszer olyan helyen, ahol a megfigyelés az emberi méltóságot sértheti, így különösen öltözőben, orvosi rendelőben, mosdóban és fürdőben, illemhelyen.

Garanciális szabály

A kötelezettnek biztosítani kell, hogy az érintett személy személyes adatai, magántitkai és a magánéletére vonatkozó egyéb adatok, tények ne jussanak illetéktelen személy tudomására.

Az őrzött létesítmények műszaki-technikai berendezése

A műszaki-technikai berendezések alkalmazásánál figyelembe kell venni a létesítmény jellegét, sajátosságát, továbbá azt, hogy lakott területen kívül vagy azon belül helyezkedik-e el. Az őrzött létesítmények területét a szükségeshez mérten be kell keríteni. A be nem kerített vagy veszélyes létesítmények felé vezető utakon, ösvényeken jól látható helyre

- „Veszélyes terület!”,
- „Belépni tilos!” és
- „Hatóságilag tilos az átjárás!” feliratú táblákat kell elhelyezni.

Ha szükséges, a kerülőutakat nyíllal kell jelölni.

Az 50 cm-nél nagyobb átmérőjű külső nyílásokat (közműnyílás, ajtó, ablak stb.), amennyiben azok a létesítmény határán és a talajszinthez hat méternél közelebb helyezkednek el, vasráccsal vagy erős dróthálóval kell ellátni. A külső őrhelyeken pedig, ahol nincs őrtorony, őrbódét kell felállítani. Az őrzendő létesítményeket és a kerítés vonalát úgy kell megvilágítani, hogy a felállított őr az őrzésére bízott területet jól lássa, de a felállítási helye és a mozgási körlete sötétben maradjon (az őrség részére biztosítani kell tartalék világítóeszközöket). Az őrhelyen a felállított őr részére a helyi viszonyoktól függően körbe jó kilátást és kilövést (legalább 50 m-re) biztosítani kell. Lakott területen kívüli létesítményeknél az őrhelyek védelmére tüzelőállásokat kell kiépíteni.

A technikai őrzés

A technikai őrzés az őrzésnek az a módja, amelynél az emberi érzékszervekkel történő megfigyelést elektromos jelzőrendszer egészíti ki. Az őrség felkészítésekor az általános felkészítési feladatokon kívül különös figyelmet kell fordítani a technikai eszközök tanulmányozására és kezelésük elsajátítására. A technikai

őrzést végre lehet hajtani felállított őrkkel, amely esetben az őrhelyeken a szolgálat lehet 24 órás vagy csak éjszakai, mindkét esetben két váltás őrt kell vezényelni.

Az őr az őrhelyátvétel jelentésén kívül csak akkor kezdeményezhet beszélgetést, ha:

- őt, az általa őrzött létesítményt vagy felállított őrtársát támadás éri, illetőleg veszély fenyegeti;
- olyan jelenséget észlel, amely nincs összhangban az őrutasítás tartalmával (például illetéktelen személyek jelenléte stb.);
- egészségügyi okból szükséges.

Technikai őrzés járőrözéssel kiegészítve lehetséges az olyan létesítményeknél, ahol összefüggő jelzőrendszer vagy szakaszos jelzőrendszerek vannak kiépítve, az őrzés járőrözéssel is végrehajtható.

*A fegyveres biztonsági őrség tagjának jogosultságai, kötelezettségei,
a kényszerítő eszközök és alkalmazásuk rendje*

Az FBŐ az őrzött objektumba történő be- és kiléptetésre irányuló szolgálatának teljesítése során jogosult:

- az őrzött objektumba a belépő személyt kiléte igazolására, a belépés céljának közlésére, jogosultságának igazolására felhívni;
- az őrzött objektumba a belépő vagy onnan kilépő személyt csomagja tartalmának, járművének, valamint a szállítmányának bemutatására felhívni;
- a belépő személy családi és utónevét, születési helyét és idejét, a személyazonosításhoz bemutatott okmány számát, ha azt nem magyar hatóság állította ki, az okmányt kiállító ország megnevezését is, illetve a belépésre használt jármű rendszámát és típusát rögzíteni;
- a területre belépők ellenőrzésére fegyver-, illetve robbanóanyag-kutató műszert alkalmazni.

A fegyveres biztonsági őr az őrzött objektumba belépő személy kilétének igazolására minden olyan hatósági igazolványt köteles elfogadni, amely tartalmazza a személyazonosításhoz szükséges adatokat. A fegyveres biztonsági őr kizárólag ezen okmányok egyikének bemutatására kérheti fel az őrzött objektumba belépő személyt.

A felhívásban foglaltak teljesítésének *megtagadása* vagy a közölt adatok *valótlanságának vélelmezése esetén* – a kötelezett, illetve az FBŐ-t működtető szervezet vezetője eltérő rendelkezésének hiányában – az FBŐ az alábbi intézkedések önálló vagy kombinált alkalmazására jogosult:

- a személy *beléptetését megtagadhatja*;
- az őrzött objektum biztonságát veszélyeztető, továbbá a közbiztonságra különösen veszélyes *eszközök bevitelét megtilthatja*;
- az objektumba belépő, illetve az objektumból kilépő személyt a csomagja tartalmának, járművének, valamint a szállítmányának bemutatásáig *feltartóztathatja*.

Az FBŐ által a beléptetés során rögzített adat kezelése

A jogszerű beléptetés során rögzített adat csak

- a rögzítés helyszínén elkövetett bűncselekmény, szabálysértés miatt indult büntető-, szabálysértési vagy
- más hatósági eljárás során vagy intézkedés jogszerűségének közigazgatási eljárásban történő vizsgálata céljából, valamint
- az érintett személy jogainak gyakorlása érdekében használható fel.

Magánszemély pedig az, akinek jogát vagy jogos érdekét a rögzített adat rögzítése érinti, a rögzítéstől számított 30 napon belül jogának vagy jogos érdekének igazolásával kérheti, hogy az adatot a kezelője ne semmisítse meg, illetve ne törölje. Hatóság, vagyis a bíróság, az ügyészség, a nyomozó hatóság, a büntetőeljárás során eljáró előkészítő eljárást folytató szerv, a Rendőrségről szóló törvényben meghatározott terrorizmust elhárító szerv, a szabálysértési hatóság, a körözési eljárást folytató szerv, a nemzetbiztonsági szolgálatok, nemzetközi jogsegély keretében külföldi hatóság a rögzítéstől számított 30 napon belül kezdeményezheti, hogy az adatot kezelője ne semmisítse meg, illetve ne törölje.

A rögzített adatot – a jogszabályban meghatározott szabálysértési, bűnüldözési, igazságszolgáltatási, valamint nemzetbiztonsági célból – a bíróság, az ügyészség, a nyomozó hatóság, a büntetőeljárás során eljáró előkészítő eljárást folytató szerv, a Rendőrségről szóló törvényben meghatározott terrorizmust elhárító szerv, a szabálysértési hatóság, a körözési eljárást folytató szerv, a nemzetbiztonsági szolgálatok, nemzetközi jogsegély keretében külföldi hatóság, jogainak gyakorlása érdekében az érintett, valamint a jogszabály alapján eljárás

kezdeményezésére irányuló jogának gyakorlása érdekében *harmadik személy részére lehet átadni.*

A beléptetés során rögzített adat megőrzése/törlése

A rögzített adatokat az azok jogszerű felhasználásának hiányában – ha jogszabály eltérően nem rendelkezik – a rögzítéstől számított 31. napon meg kell semmisíteni, illetve törölni kell. Ha a rögzített adatot harmadik fél részére jogszerűen áadták, akkor az átadást követően az adatot haladéktalanul meg kell semmisíteni, illetve törölni kell. Ha az átadásra vonatkozó megkeresést követő 30 napon belül nem követte adatigénylés, akkor a megkeresést követő 31. napon a rögzített adatot meg kell semmisíteni, illetve törölni kell.

Az FBŐ-re vonatkozó köteleességek szolgálati tevékenysége során

Az FBŐ az őrzött objektumba történő beléptetés során a *tevékenységével nem akadályozhatja, vagy indokolatlan mértékben nem késleltetheti* a jogszabály alapján belépési jogosultsággal rendelkező személyek mozgását, ugyanakkor az *FBŐ szolgálatának jogszerű teljesítése során jogosult és köteles:*

- a biztonságot sértő vagy veszélyeztető személyt tevékenysége abbahagyására *felszólítani és igazoltatni;*
- az intézkedésének tettelesen ellenszegülő, valamint bűncselekmény vagy tulajdon elleni szabálysértés elkövetésén tetten ért személyt *a rendőrség* (a büntetés-végrehajtási szervezet FBŐ esetén a tetten ért személyt a rendőrség vagy a büntetés-végrehajtási szervezet hivatásos állományú tagjának) *megérkezéséig visszatartani;*
- az előző két pont szerint igazoltatott, visszatartott vagy előállított személytől a bűncselekményből származó vagy annak elkövetéséhez használt dolgot, illetve támadásra alkalmas *eszközt elvenni*, ennek érdekében *ruházatát, csomagját átvizsgálni.*

A ruházat átvizsgálását – halaszthatatlan eset kivételével – az intézkedés alá vonttal azonos nemű személy végezheti. Az intézkedés nem történhet szeméremszértlő módon.

A fegyveres biztonsági őr a biztonságot veszélyeztető tevékenység megszakítása érdekében, az azt elkövető személlyel szemben az arányosság követelményének betartásával:

- *testi erővel cselekvésre vagy cselekvés abbahagyására kényszerítést, illetve pórázon vagy anélkül, szájkosárral ellátott szolgálati kutyát;*
- *visszatartott személy szökésének, illetve személyőrzési vagy kísérési feladat végrehajtása során a személyes szabadságában korlátozott személy szökésének, önkárosításának megakadályozására bilincset;*
- *a támadás megakadályozására vagy az ellenszegülés megtörésére vegyi vagy elektromos sokkoló eszközt, rendőrbotot, illetve pórázon vezetett szájkosár nélküli szolgálati kutyát;*
- *az állam működése vagy a lakosság ellátása szempontjából kiemelkedően fontos tevékenység, létesítmény, szállítmány ellen fegyveresen vagy felfegyverkezve intézett támadás elhárítására szájkosár és póráz nélküli szolgálati kutyát vagy lőfegyvert alkalmazhat, illetve használhat.*

Kényszerítő eszközök beszerzése

Az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv részére rendszerített gázspray és legfeljebb 50 gramm töltötömegű könnygázszóró palack (a továbbiakban együtt: vegyi eszköz), valamint rendőrbot és bilincs (ellenértékének megfizetésével):

- budapesti székhely esetén az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv központi szervétől,
- egyéb esetben a székhelye szerint illetékes megyei rendőr-főkapitányságtól igényelhető.

Az igénylő szerv a vegyi eszköz, rendőrbot és bilincs mennyiségére vonatkozó igényét évente két alkalommal – a tárgyévet megelőző év december hónap 15. napjáig, illetve a tárgyév június hónap 15. napjáig – az ellátó szerv részére írásban küldi meg. Az ellátó szerv az igénylő szerv írásos megrendelése esetén – utólagos elszámolás mellett – az igénylő szerv részére beszerzi az igényelt mennyiséget.

A vegyi eszköz szavatossági idejének lejártakor vagy kiürülésekor, illetve a biztonságos használatra való alkalmatlanná válását követően szükséges

megsemmisítéséről az igénylő szerv gondoskodik. Az igénylő szerv erre irányuló igénye esetén az ellátó szerv a vegyi eszköz szavatossági idejének lejártakor vagy kiürülésekor, illetve a biztonságos használatra való alkalmatlanná válását követően azt visszaveszi és megsemmisíti. Eltérő megállapodás hiányában az igénylő szerv a megsemmisítés költségeit köteles az ellátó szerv részére megtéríteni.

Kényszerítő eszközök alkalmazásának közös szabályai

Az őr az FBÖ törvényben meghatározott intézkedési jogosultsággal rendelkezik. Kényszerítő eszközzel ellátni csak az alkalmazására kiképzett személyt lehet.

Kényszerítő eszköz – a testi kényszer és a bilincs kivételével – nem alkalmazható a magatehetetlen és a gyermekkorú személlyel, továbbá a terhes nővel szemben, ha e körülményekről az intézkedőnek tudomása van, vagy azok számára nyilvánvalóan felismerhetők. Nincs helye kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört vagy az intézkedés eredményessége anélkül is biztosítható.

Ha az igénylő szerv által alkalmazható kényszerítő eszköz nem áll rendelkezésre, vagy a használatára nincs lehetőség – a bilincs, a rendőrbot helyett –, más eszköz is igénybe vehető, amennyiben a helyettesített eszköz alkalmazásának a feltételei fennállnak, és az adott eszköz alkalmas az intézkedéssel elérni kívánt cél megvalósítására, feltéve, hogy ilyen célra történő használata nem esik e rendelet vagy más jogszabály tiltó rendelkezésének hatálya alá. A kényszerítő eszközökre vonatkozó előírásokat ilyen esetben is megfelelően alkalmazni kell.

Fegyveres biztonsági őr a törvény szerinti kényszerítő eszközt – az arányosság követelményét szem előtt tartva – akkor alkalmazhat, ha az intézkedés alá vont magatartására, ellenszegülésének mértékére figyelemmel indokolt, így különösen azzal szemben, aki:

- az intézkedés során a rendészeti feladatokat ellátó személy által jogszerűen adott utasításokat nem hajtja végre, de tevőleges ellenszegülést nem mutat (*passzív ellenszegülést tanúsító személy*);
- nem veti magát alá a rendészeti feladatokat ellátó személy jogszerű intézkedésének, magatartásával fizikai erő kifejtés útján is igyekszik azt megakadályozni (*aktív ellenszegülést tanúsító személy*);
- az intézkedő rendészeti feladatokat ellátó személyre, illetve a támogatására vagy védelmére kelt személyre rátámad (*támadó magatartást tanúsító személy*).

A kényszerítő eszköz alkalmazására az érintettet – ha az eset körülményei lehetővé teszik – előzetesen figyelmeztetni kell. Jogszabály eltérő rendelkezésének hiányában a kényszerítő eszköz alkalmazását jól hallható, közérthető és határozott módon a következő sorrendben meg kell előznie:

- a jogellenes magatartás abbahagyására való felszólításnak, „a törvény nevében” szavak előre bocsátásával, valamint
- a figyelmeztetésnek, hogy kényszerítő eszköz alkalmazása következik.

A kényszerítő eszköz alkalmazása esetén kerülni kell a sérülés okozását, az emberi élet kioltását. Az intézkedés során megsérült személy részére – amint ez lehetséges – segítséget kell nyújtani. Szükség esetén a fegyveres biztonsági őr köteles gondoskodni arról, hogy a sérültet orvos elláthassa.

Az őr az intézkedés megkezdésekor, amennyiben a körülmények megkívánják, a kényszerítő eszközt készenlétbe helyezi, felkészül a támadás elhárítására, az ellenszegülés megtörésére. Az ütés lehetőleg a támadó végtagot érje, kerülni kell, hogy az ütés a fejre, derékra, gyomorra, hasra irányuljon. Továbbá, a kényszerítő eszközöket – a testi kényszer és a bilincs kivételével – nem szabad a támadás, ellenszegülés megszűnése, megtörése után alkalmazni.

A kényszerítő eszköz alkalmazását haladéktalanul jelenteni kell a felettesnek, valamint a rendőrségnek. Az őr intézkedéséről köteles jelentést írni, amelynek egy példányát – a jogszerűség kivizsgálása céljából – meg kell küldeni az őrség működési helye szerint illetékes rendőrkapitányságnak.

Testi kényszer

A megfogás, a leszorítás, az elvezetés vagy más, a rendészeti feladatokat ellátó személy által fizikai erő kifejtéssel alkalmazott, valamely cselekvésre vagy cselekvés abbahagyására irányuló kényszerítés (a továbbiakban: testi kényszer) – a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén – akkor alkalmazható, ha az FBŐ személy erőfölénye vagy az intézkedés alá vont személy állapota, magatartása folytán az intézkedés eredményessége ezzel biztosítható (súlyosabb kényszerítőeszköz alkalmazása nem indokolt).

A testi kényszer alkalmazása során a rendészeti feladatokat ellátó személy – a támadás céljára szolgáló eszköz használatának megakadályozása, illetve a támadás elhárítása érdekében elengedhetetlenül szükséges mértékben – önvédelmi fogásokat is alkalmazhat. Nem minősül testi kényszernek,

amikor a rendészeti feladatokat ellátó személy – jogszerű intézkedése során, az intézkedés biztonságos végrehajtása érdekében – a felé kartávolságon belülre lépő, illetve a mozgásának folyamatosságát akadályozó személyt csupán nyújtott kezével, minimális erőfeszítéssel magától távol tartja.

Bilincs alkalmazása

Bilincselést az erre a célra rendszeresített eszközzel kell végrehajtani. Ennek hiányában vagy ezek meghibásodása, megrongálódása esetén más, ilyen célra megfelelő eszköz is alkalmazható, de tilos vékony fém- vagy műanyag huzalt, a jellegénél fogva sérülést okozó eszközt alkalmazni. Ugyancsak tilos a bilincs olyan módon való használata, amely indokolatlanul fájdalmat, sérülést okoz, vagy jellegénél fogva megalázó.

A bilincselés módjai:

- két vagy több ember kezének egymáshoz bilincselése;
- kezek előre-, illetve hátrabilincselése;
- indokolt esetben lábak egymáshoz bilincselése;
- indokolt esetben tárgyhoz bilincselés.

A bilincselés módját az őr az adott körülmények között a legcélrányosabban választja meg azzal, hogy:

- a kezek hátrabilincselése akkor célszerű, ha a bilincs alkalmazására testi kényszer útján kerül sor, vagy alapos okkal tartani lehet az őr elleni támadástól, illetőleg szökéstől;
- lábbilincselés, illetőleg kéz- és lábbilincselés együtt alkalmazása akkor indokolt, ha az elfogott személyről feltételezhető, hogy ellenkező esetben önmagában vagy másban kárt tenne;
- tárgyhoz bilincselésnek akkor és addig van helye, amíg más személy segítségével hívásával nem biztosítható az intézkedés eredményes befejezése, de tilos a tárgyhoz bilincselés alkalmazása járműben történő szállítás közben.

Nem minősül embertelen, megalázó bánásmódnak a személy fekvő helyzetben történő megbilincselése, ha arra támadása vagy erőszakos magatartása miatt került sor. Továbbá intézkedése során a bilincselésre feljogosított rendészeti feladatokat ellátó személy saját magához mást nem bilincselhet.

Vegyí eszköz és rendőrbot

Az adott kényszerítő eszköz alkalmazására feljogosított rendészeti feladatokat ellátó személy az intézkedés megkezdésekor (szükség esetén):

- a vegyi eszközt készenlétbe helyezi, és felkészül annak törvény szerinti alkalmazására;
- a rendőrbotot – vagy a vele egy tekintet alá eső más eszközt – kézbe fogja, és felkészül a támadás elhárítására.

A rendszeresített rendőrbot hiánya esetén azzal egy tekintet alá esik minden más – a rendszeresített rendőrbotéval azonos hatású – alkalmi eszköz. A rendőrbot vagy a vele egy tekintet alá eső más eszköz alkalmazásakor:

- az ütésnek lehetőleg a támadó végtagot kell érnie, valamint
- kerülni kell, hogy az ütés súlyos sérülést okozzon.

Lőfegyverhasználat

Szolgálati lőfegyver, lőszer

A fegyveres biztonsági őrség lőfegyverrel, lőszerrel és más kényszerítő eszközzel való ellátását a rendőrség a létesítő határozatban engedélyezi. Az FBŐ számára – az engedélyben meghatározott mennyiségben és minőségben – jogszabályban meghatározottaknak megfelelően:

- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény hatálya alá tartozó rendőri szerveknél rendszeresített vagy alkalmazott, illetve
- a Magyar Honvédség létesítményeit őrző fegyveres biztonsági őrség esetén a Magyar Honvédségnél rendszeresített és
- az FBŐ törvényben felsorolt kényszerítő eszköz, továbbá lőfegyver és lőszer vásárlása, illetve tartása engedélyezhető.

A fegyveres biztonsági őrség lőfegyvere és löszere csak szolgálati és képzési tevékenységhez használható. Az őr szolgálati lőfegyverét szolgálaton kívül nem viselheti, azt lakására nem viheti, a szolgálati lőfegyvert kizárólag szolgálati célra lehet alkalmazni.

A szolgálati lőfegyverhez – viseléséhez, alkalmazásához stb. – külön lőfegyvertartási engedély nem kell. A szolgálati lőfegyver az őr felszerelésének

legfontosabb tárgya, amelynek gondos karbantartása és megőrzése elsőrendű feladata. Az őrnek lőfegyvere meghibásodását haladéktalanul jelentenie kell parancsnoka részére.

A szolgálati lőfegyver és lőszer elvesztését (eltűnését) haladéktalanul jelenteni kell az illetékes rendőri szervnek, és a felkutatására intézkedni kell. Az elvesztés (eltűnés) rendkívüli esemény, amelyet ki kell vizsgálni, és a körülményeitől függően fegyelmi vagy büntetőeljárást kell kezdeményezni.

A lőfegyverek töltése, ürítése

Az őrök lőfegyverük töltését és ürítését mindenkor az előjáró, illetve az őrség irányítására jogosult személy jelenlétében, annak utasítására és ellenőrzése mellett végezhetik a kijelölt töltő-ürítő helyen. Amikor a váltás a töltő-ürítő helyre megérkezett, a parancsnok vezényszavára és a közvetlen ellenőrzése mellett egyesével kell a töltést (ürítést) végrehajtani. Szállítmánykísérés során az őrség induló állomásán vagy pihenőhelyén a töltést, ürítést fokozott gondossággal kell végrehajtani.

Lőfegyver használata

A lőfegyverhasználat csak arra a személyre irányulhat, akivel szemben az FBŐ törvényben megfogalmazott feltételek fennállnak.

A lőfegyverhasználat saját elhatározásból vagy utasításra történhet. Az előjáróval, illetve az őrség irányítására jogosult személlyel való folyamatos személyes vagy rádiókapcsolat esetén csak utasításra használható lőfegyver.

A lövést lehetőleg lábra, ha pedig a támadó kezében a támadásra távolból is felhasználható eszköz van, kézre kell irányítani. A lőfegyverhasználat további alkalmazásának helye nincs, ha az célját elérte.

Személyre szándékosan leadott lövés akkor is lőfegyverhasználatnak minősül, ha az nem okozott sérülést.

A figyelmeztető lövést általában függőleges irányba a légtérbe kell leadni. Ha ez nem biztonságos, a lövés irányát úgy kell megválasztani, számolva a becsapódást esetlegesen követő gurulattal is, hogy a lövedék életet, testi épséget ne veszélyeztessen, és lehetőleg ne okozzon anyagi kárt.

A lőfegyver használatát a következő sorrendben meg kell előznie:

- *felhívásnak*, hogy a felhívott a biztonsági őr *felszólításának engedelmeskedjék*;
- *más kényszerítő eszköz alkalmazásának*;
- *figyelmeztetésnek*, hogy *lőfegyverhasználat* következik;
- *figyelmeztető lövésnek*.

A fentiekben előírt *megelőző intézkedések részben vagy teljesen mellőzhetők*, ha az eset összes körülményei folytán a megelőző intézkedésekre *már nincs idő*, és a *késedelem következtében a támadás a védett létesítményt, értéket vagy tevékenységet közvetlenül veszélyezteti*.

Lőfegyverhasználat esetén az előjáró, illetve az őrség irányítására jogosult személy köteles a *helyszín biztosításáról* gondoskodni.

A lőfegyverhasználat vizsgálata során a *lőfegyvert használó őr* és az érte utasítást adó *előjáró jelentést ír* az alábbi tartalommal:

- mikor, hol, kivel szemben, milyen fegyvert használt, hány lövést adott le, a fegyver típusát, gyári számát;
- a lőfegyverhasználat okát;
- a megelőző intézkedéseket;
- milyen sérülés történt, sor került-e elsősegélynyújtásra, orvosi ellátásra, hol tartózkodik a sérült;
- milyen kárt okozott a lövés, ki a károsult, az őr, illetve a károsult mit tett a kár enyhítésére;
- a helyszínrre, a tanúkra, a bűnjelekre és az egyéb körülményekre vonatkozó adatokat;
- a fegyverhasználatra feljogosító törvényhelyre történő hivatkozást.

A lőfegyverhasználatnak nem minősülő lövést az őr azonnal szóban jelenti előjárójának, majd *írásos jelentést készít*, amely tartalmazza:

- mikor, hol, milyen célból, hány lövést adott le;
- a lövést kiváltó körülményeket, figyelmeztető lövésnél az alkalmazott megelőző intézkedéseket vagy azok mellőzésének okait;
- a lövés irányát és következményét;
- ha a lövés sérülést vagy kárt okozott, annak leírását;
- a lövést követően tett intézkedéseket;
- a helyszínrre, a tanúkra, egyéb körülményekre vonatkozó adatokat.

Ha a figyelmeztető lövés sérülést vagy kárt okozott, a lőfegyverhasználatra vonatkozó rendelkezések szerint kell a vizsgálatot lefolytatni és határozatot hozni.

Lőfegyverhasználatnak csak a szándékosan személyre leadott lövés minősül.

Nem minősül lőfegyverhasználatnak:

- a véletlenül bekövetkezett;
- az állatra;
- a tárgyra leadott lövés vagy
- a figyelmeztető lövés.

A fegyveres biztonsági őr *a fokozott büntetőjogi védelem*, valamint az FBÖ törvény szerinti *intézkedési és kényszerítőeszköz-használati jogosultság* kizárólag az *őrutasításban szereplő feladatok ellátása során* illeti meg.

Szolgálati kutya

A fegyveres biztonsági őr csak a rendőrség szolgálati kutyák kiképzésével összefüggő feladatok ellátására létrehozott szervezeti eleme által *kiképzett és évente minősített, kiképzett, egészséges, ápolt és jó erőnlétű kutyával láthat el szolgálatot*. A minősítésre jelenleg a Rendőrségi Oktatási és Kiképző Központ – Dunakeszi – Kutyavezető-képző és Állatfelügyeleti Központjában van lehetőség.

Panasztételi jog

Akinek a fegyveres biztonsági őr intézkedése, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása jogát vagy jogos érdekét sértette, panasszal fordulhat a rendőrséghez. Cselekvőképtelen személy helyett törvényes képviselője jár el, korlátozottan cselekvőképes személy helyett törvényes képviselője vagy meghatalmazottja is eljárhat. A panasz meghatalmazott vagy jogi képviselő útján is előterjeszthető.

A rendőrséghez a panaszt az intézkedéstől, annak elmulasztásától vagy a kényszerítő eszköz alkalmazásától, ha pedig a panasz előterjesztője az őt ért jogsérelemről később szerzett tudomást, a tudomásszerzéstől számított nyolc napon, de legkésőbb az intézkedéstől számított három hónapon belül lehet előterjeszteni. A rendőrség a panaszról a beérkezését követő naptól számított 15 napon belül – a közigazgatási hatósági eljárás szabályai szerint – dönt.

Az őrség tagjainak munkaideje, szolgálati formák

Ebben a fejezetben vizsgáljuk meg az FBŐ szolgálatellátásával, szolgálati formáival, szolgálatba vezénylésével, ellenőrzésével, a jelentések rendjével kapcsolatos részletszabályokat.

Speciálisan a honvédelemért felelős miniszter által létrehozott FBŐ-nél foglalkoztatott FBŐ-re vonatkozó szabály, hogy a Munka Törvénykönyvében foglalt rendelkezéstől eltérően a munkaidőhöz nem kell hozzászámítani az előírt formaruha fel- és levételének, valamint a fegyver átvételének és leadásának időtartamát.

Szolgálati formák

Ahogy az eddigiekből is kiderült, az őr:

- *őrszolgálatot;*
- *járőrszolgálatot;*
- *szállítmánykísérő szolgálatot, valamint*
- *személyőrző, kísérő őri szolgálatot teljesít.*

Az őr az őrségparancsnok, illetve az őrség irányítására jogosult személy, illetve az őrutasítás előírásai szerint meghatározott helyen (amelynek őrzését és védelmét elrendelték), illetőleg mozgási körzetben fegyveres őrszolgálatot lát el.

Az adott szolgálatot – a határozatban engedélyezettek alapján – a szolgálati tevékenységnek megfelelően szükséges a szolgálati feladatok ellátására vezényelni. Ezáltal az *álló őrt* ott kell felállítani, ahol vagy ahonnan a létesítmény vagy a védeni rendelt tárgy maximálisan biztosítható. Az álló vagy más néven a felállított őr *őrhelye* pedig az a hely (terület), ahol az őr az őrutasításban meghatározott őrzési és védelmi feladatokat lát el.

Járőrszolgálatot (járőrparancsnok és járőrtársak) pedig ott kell szervezni, ahol a biztonságos őrzés-védelem megköveteli a létesítmény több pontjának gyakori visszatérő ellenőrzését, illetőleg az őrhelyek összekapcsolását (a járőrözés gépjárművel is történhet). A járőrözés idejét és módját, az útba indítás idejét, útvonalát és a járőr feladatát az őrszolgálati okmányokban kell rögzíteni.

A *szállítmánykísérő szolgálat* olyan tevékenység, amellyel az őr a rábízott szállítmány és a szállítmányt kísérő személyek biztonságos őrzését és védelmét

látja el az átvételtől a rendelkezési helyen történő átadásig. A szállítmány őrzési és kísérési tervét az őrség felügyeletét ellátó rendőrhatalóság hagyja jóvá.

Készültségi ügyeletesi szolgálatot azoknál a másod- és harmadfokú őrségeknel kell vezényelni, amelyeknél a szolgálati rendszerből következően nincs pihenőváltás. Feladata az őr – pihenő, betegség vagy egyéb ok miatti – leváltása esetén annak pótlása (elsőfokú őrségnél a felvezető egyben készültségi ügyeletes). Ha a készültségi ügyeletest – az őrszolgálatra való alkalmatlanná válása miatt – őrszolgálatba kell léptetni, a következő napi váltásból soron kívüli berendeléssel gondoskodni kell azonnali pótlásáról.

A *biztonságtechnikai előadó* feladata az őrzést szolgáló technikai eszközök, berendezések működtetése és karbantartása.

A *személyőrző, kísérő őr*i tevékenység, amellyel az őr az őrszolgálati dokumentumokban meghatározott objektumokon belül, valamint az őrzött személyek kísérése esetén a kísérés alatt végzi a rábízott személyek biztonságos őrzését, kísérését.

Megerősített szolgálat

Az őrség állománya az állandó jellegű szolgálatról függetlenül – a már említett *rendőrségi kezdeményezésre, illetőleg engedéllyel, utasításra* – köteles megerősített szolgálatba lépni, amelynek jogszabályban meghatározott fokozatai:

- *megelőző készenlét;*
- *fokozott készenlét;*
- *teljes készenlét.*

Megerősített szolgálat rendelhető el a szolgálati helyen:

- ha az objektumon belül az őrzés biztonságát veszélyeztető esemény (*rendkívüli esemény*) történt, vagy annak bekövetkezésétől kell tartani;
- *elemi csapás, üzemi baleset* esetén a *biztosítási feladatok ellátására;*
- a *közbiztonsági helyzetből* adódó reagálásra;
- az Alaptörvény 48–54. cikkében¹⁴ szabályozott *különleges jogrend* bevezetésekor.

¹⁴ Rendkívüli állapot, szükségállapot, megelőző védelmi helyzet, terrorveszélyhelyzet, váratlan támadás, veszélyhelyzet.

Megerősített szolgálatot rendelhet el:

- az országos rendőrfőkapitány és helyettesei országosan vagy valamely régióban;
- az őrség felügyeletét ellátó rendőr-főkapitányság vezetője a megyében működő őrségek részére;
- rendkívüli esetben (biztosítási feladat, elemi csapás stb.), valamint az őrzésbiztonság ellenőrzése céljából a munkáltató vezető a felügyeletet ellátó rendőrfőkapitány kezdeményezésére, illetve tájékoztatása mellett.

A megerősített szolgálattal összefüggő általános feladatok:

- a fegyverek, lőszer, robbanóanyagok fokozott ellenőrzése és biztonságos őrzése;
- fokozott ellenőrzés az iparilag felhasználható robbanóanyagok, mérgező anyagok szállításánál, tárolásánál;
- a létesítmények őrzés-védelmének fokozása, az állomány eligazítása a szolgálat éber ellátására;
- a szolgálatot ellátók fokozott ellenőrzése;
- a ki- és beléptetés megszigorítása;
- az azonos területen működő – mellérendelt – rendvédelmi szervek, biztonsági és mentőszolgálatok a veszélyhelyzet kezelésére kijelölt szerv alárendeltségébe helyezése;
- a belső biztonsági rendszabályok fokozott megtartása;
- az őrzött terület körzetében történt rendkívüli események azonnali jelentése a munkáltatónak, a rendőrhatóságnak és az irányító parancsnoknak.

Minősített időszak bevezetésekor az őrség felügyeletét ellátó rendőr-főkapitányság átveszi az FBŐ parancsnokságát, gyakorolja a munkáltató vezető FBŐ rendeletben meghatározott jogkörét.

Szolgalatba vezénylés

Az őrség állományának szolgálatba vezénylését *egy hónapra előre kell megtervezni* az erre a célra rendszeresített nyomtatványon (szolgálattervezet). Ki kell alakítani *váltásonként a csoportokat*, és be kell ütemezni a tárgyhónapra a szabadnapok, illetőleg az évi szabadságok kiadását. A terven (az őrségparancsnok vagy helyettese által) változtatni csak akkor lehet, ha az őrzés biztonsága,

továbbá betegség vagy más rendkívüli esemény azt szükségessé teszi. Az őrk szolgálatba vezénylését az őrségparancsnok végzi.

Az őrségbe vezényeltek a szolgálat megkezdésének időpontjában kötelesek:

- pihenten;
- az előírt öltözetben és felszereléssel;
- szolgálatra alkalmas állapotban az őrség körletében (eligazítási helyén) megjelenni.

Az őrségbe vezényeltek részére a szolgálatba lépésüket megelőzően *legalább nyolc óra pihenést* kell biztosítani, illetve – minősített időszak kivételével – őrségbe csak azok vezényelhetők, akiknek ilyen időtartamú pihenés biztosított volt.

Az őrségbe vezényeltek részére az őrségparancsnok (örparancsnok) köteles *eligazítást* tartani, amelynek *tartalma:*

- az előjáró utasításaiból adódó feladatok ismertetése;
- az általános szolgálati követelményekről és az előző szolgálat alatt történt eseményekről tájékoztatás;
- az adott szolgálati időre szóló jelszám ismertetése;
- a felkészültség és a felszerelés ellenőrzése.

Az eligazítás folyamán az őrség parancsnoka meggyőződik arról, hogy a szolgálatba lépők *nem állnak-e szeszes ital hatása alatt, megfelelő-e egészségi állapotuk* a szolgálat ellátásához. Ha a szolgálat ellátását akadályoztató okokat észlel, intézkedik azok megszüntetése érdekében.

Az őr a szolgálatból csak az őrszolgálat szabályos átadása, a fegyver és lőszer leadása után léphet le. A szolgálatot átadó minden lényeges körülményről, eseményről a váltó őrt köteles tájékoztatni.

Tilos őrségbe vezényelni olyan őrt, aki nem ismeri az őrszolgálat ellátásának alapvető követelményeit, valamint aki ellen büntető – vagy őrszolgálati vétség miatt fegyelmi – eljárás van folyamatban, továbbá szolgálati beosztásából felüggesztették.

Az ellenőrzések rendje

Az őrséget ellenőrizni jogosult:

- a felügyeletet ellátó rendőri szerv *nyílt paranccsal* rendelkező tagja (a hatályos nyílt parancs mintát a szolgálati okmányokban el kell helyezni);

- a munkáltató;
- az őrség irányítására jogosult személy.

Az őrséget ellenőrizni köteles:

- az őrségparancsnok havonta, váltásonként és napszakonként egy-egy alkalommal;
- az őrparancsnok és a felvezető (helyettes) minden szolgálatos napon, négyóránként legalább egy-egy alkalommal.

Az ellenőrzést végző személyek a felállított őrhöz kérdéseket intézhetnek. Az őrség ellenőrzésére az őrségparancsnok havi ellenőrzési tervet köteles készíteni. Az ellenőrzést munkaszüneti, illetőleg ünnepnapokra is tervezni kell. A *rendőri ellenőrzések* tapasztalatait a helyi rendőri szerv által biztosított ellenőrzési naplóba kell bejegyezni, és annak egy példányát az őrséget működtető munkáltatónak kell átadni.

A felállított őrt

- váltás vagy ellenőrzés céljából csak az őrhelyvázlatban megjelölt felvezetési útvonalon szabad megközelíteni;
- tilos rejtett megközelítéssel ellenőrizni, hirtelen meglepni, fegyverének elvételését megkísérelni, vagy olyan eljáráshoz folyamodni, ami rendkívüli eseményt idézhet elő.

Az ellenőrzés idejét, tapasztalatait a Szolgálati naplóba kell bejegyezni, amelynek alapján az őrségparancsnok, illetőleg a munkáltató vezetője intézkedik a hiányosságok megszüntetésére.

Az ellenőrzéshez – napnyugtától napkeltéig – jelszámot kell használni. A jelszámtervet negyedévre előre el lehet készíteni. A jelszámterv elkészítéséért és kiadásáért a munkáltató vezetője felelős. A jelszámot a szolgálati váltásoknak megfelelően kell elkészíteni úgy, hogy egy jelszám a szolgálat kezdetétől befejezéséig legyen érvényben.

A jelentések rendje

Az őrség parancsnokának meg kell követelnie az alárendeltjeitől a kiadott utasítások végrehajtásának jelentését. Jogszabály előírása vagy a parancsnok utasítása alapján a jelentését írásban kell megtenni.

Az őrősparancsnok szóban, távbeszélőn köteles azonnal jelenteni az előjárónak és a helyi rendőri szerv ügyeletének:

- az objektum elleni támadást;*
- a fegyverhasználatot;*
- az elfogott és visszatartott személyt;*
- a tüzesetet, balesetet;*
- a fegyver-, lőszer elvesztést és más rendkívüli eseményt.*

Ezen események kivizsgálása után a jelentést írásban meg kell ismételni.

Az őrőseg éves tevékenységéről összefoglaló jelentést kell készíteni a felügyeletet ellátó rendőri szerv által meghatározott szempontok szerint. A jelentést az őrősparancsnok készíti el, és a munkáltató minden év január 15-ig megküldi a felügyeletet ellátó rendőri szervnek. A felügyelő rendőri szervek vezetői éves összefoglaló jelentést kötelesek készíteni és évenként január 31-ig felterjeszteni az országos rendőrfőkapitány közbiztonsági helyetteséhez.

Az FBŐ együttműködési kötelezettsége

Az FBŐ tevékenysége során együttműködik:

- a Rendőrségről szóló törvény hatálya alá tartozó rendőri szervekkel;*
- a hivatásos katasztrófavédelmi szervvel;*
- a Nemzeti Adó- és Vámhivatal vámszerveivel;*
- az önkormányzati és létesítményi tűzoltósággal;*
- a természetvédelmi őrszolgálattal;*
- az erdészeti hatósággal;*
- a vadászati hatósággal;*
- a halászati hatósággal;*
- az önkormányzati szervekkel;*
- a fővárosi és megyei kormányhivatal járási (fővárosi kerületi) hivatalával.*

Az atomenergia alkalmazása körében működő FBŐ-k az Országos Atomenergia Hivatallal is együttműködnek.

Az FBŐ-tevékenységet meghatározó releváns jogszabályok¹⁵

- 1997. évi CLIX. törvény a fegyveres biztonsági őrsegről, a természetvédelmi és mezei őrszolgálatról;
- 27/1998. (VI. 10.) BM rendelet a Fegyveres Biztonsági Őrség Működési és Szolgálati Szabályzatáról;
- 24/1997. (III. 26.) BM rendelet az állam működése és a lakosság ellátása szempontjából kiemelt létesítmények köréről;
- 70/2012. (XII. 14.) BM rendelet a rendészeti feladatokat ellátó személyek, valamint a fegyveres biztonsági őrök ruházat ellátására vonatkozó részletes szabályokról;
- 69/2012. (XII. 14.) BM rendelet a rendészeti feladatokat ellátó személyek szolgálati igazolványának és szolgálati jelvényének kiadásához kapcsolódó igazgatási szolgáltatási díjakról;
- 86/2012. (XII. 28.) BM rendelet a rendészeti feladatokat ellátó személyek és a segédfelügyelők által alkalmazható kényszerítő eszközök igénylésének, átvételének és visszavételének szabályairól, a térítés módjáról, a kényszerítő eszközök típusaira, fajtáira és az alkalmazásukra, valamint a jelentéstétel és a kivizsgálás rendjére vonatkozó részletes szabályokról;
- 175/2003. (X. 28.) Korm. rendelet a közbiztonságra különösen veszélyes eszközökről;
- 2012. CLXVI. törvény a létfontosságú rendszerek és létesítmények azonosításáról, kijelöléséről és védelméről;
- 2012. évi CXX. törvény az egyes rendészeti feladatokat ellátó személyek tevékenységéről, valamint egyes törvényeknek az iskolakerülés elleni fellépést biztosító módosításáról;
- 65/2013. (III. 8.) Korm. rendelet a létfontosságú rendszerek és létesítmények azonosításáról, kijelöléséről és védelméről szóló 2012. CLXVI. törvény végrehajtásáról;
- 22/1991. (XI. 15.) NM (népjóléti miniszteri) rendelet;
- 33/1998. (VI. 28.) NM (népjóléti miniszteri) rendelet;
- 20/2013. (VI. 28.) BM rendelet a belügyminiszter ágazatába tartozó szakképzések és vizsgáztatások rendjéről.

¹⁵ 2021. február 19-ei állapotnak megfelelően.

Vákát

Felhasznált irodalom

- Bognár Balázs: *A létfontosságú rendszerek és létesítmények védelme*. (é. n.). Online: www.vedelem.hu/letoltes/anyagok/452-a-letfontossagu-rendszerek-es-letesitmenyek-vedelme.pdf
- Boda József (szerk.): *Rendészettudományi szaklexikon*. Budapest, Dialóg Campus, 2019. Online: https://nkerepo.uni-nke.hu/xmlui/bitstream/handle/123456789/14690/743_Rendesztudomyanyi_Szaklexikon_e_2020_04_28_.pdf;jsessionid=F5BEB17F8983D3DE535832054A144F53?sequence=5
- Christián László: A magánbiztonság aktuális nemzetközi trendjei, rövid hazai helyzetértékeléssel. *Pécsi Határőr Tudományos Közlemények*, 16. (2015). 57–63. Online: www.pecshor.hu/periodika/XVI/christian.pdf
- Christián László: Rendészeti szervek. In Jakab András – Fekete Balázs (szerk.): *Internetes Jogtudományi Enciklopédia*. 2018. 1–23. Online: <https://ijoten.hu/uploads/rendeszeti-szervek.pdf>
- Finszter Géza: *A rendőrség joga*. Budapest, Duna-Mix, 2012.
- Józsa Fábián: *KET – Kérdezz-felelek*. Budapest, Opten, 2009.
- Kmety Károly: *A magyar közigazgatási jog kézikönyve*. Budapest, Politzer, 1900.
- Őry Károly: A rendvédelmi szervek az első világháború, az őszirózsás forradalom és a proletárdiktatúra időszakában. *Rendvédelem-történeti Füzetek*, (1996), 5. 42–54.
- Parádi József: *A magyar rendvédelem története*. Budapest, Osiris, 1996.
- Vass Éva: A büntetőjogi felelősségre vonás akadályai. In Magyar József (szerk.): *Büntetőjog általános rész*. I. Budapest, Rejtjel, 1996. 81–134.

Vákát

Mellékletek

1. melléklet

Érvényes engedélyek és hatósági bizonyítványok száma (magánbiztonság)

2018. év

Vállalkozások									Igazolványosok				
Személy- és vagyonvédelmi			Magánnyomozói			Tervező, szerelő				Személy- és vagyonőr	Magánnyomozó	Vagyonvédelmi rendszert tervező, szerelő	Vagyonvédelmi rendszert szerelő
Egyéni	Társas	Összesen	Egyéni	Társas	Összesen	Egyéni	Társas	Összesen					
2531	2539	5070	96	296	392	358	787	1145	6607	87060	1263	786	1733
												90842	

2019. év

Vállalkozások									Igazolványosok				
Személy- és vagyonvédelmi			Magánnyomozói			Tervező, szerelő				Személy- és vagyonőr	Magánnyomozó	Vagyonvédelmi rendszert tervező, szerelő	Vagyonvédelmi rendszert szerelő
Egyéni	Társas	Összesen	Egyéni	Társas	Összesen	Egyéni	Társas	Összesen					
2533	2366	4899	98	293	391	419	823	1242	6532	87443	1203	787	1794
												91227	

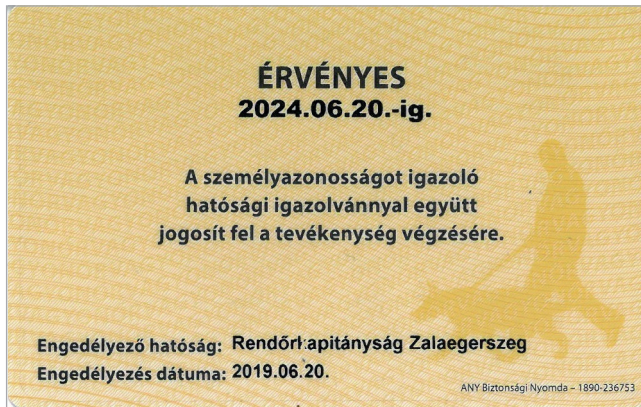
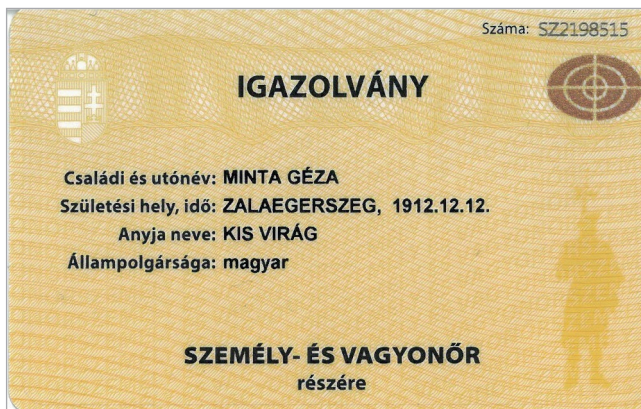
2020. év

Vállalkozások									Igazolványosok				
Személy- és vagyonvédelmi			Magánnyomozói			Tervező, szerelő				Személy- és vagyonőr	Magánnyomozó	Vagyonvédelmi rendszert tervező, szerelő	Vagyonvédelmi rendszert szerelő
Egyéni	Társas	Összesen	Egyéni	Társas	Összesen	Egyéni	Társas	Összesen					
2504	2237	4741	109	289	398	472	850	1322	6461	91923	1281	859	1945
												96008	

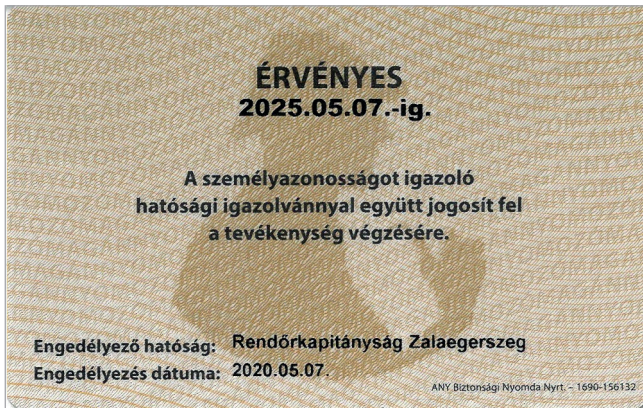
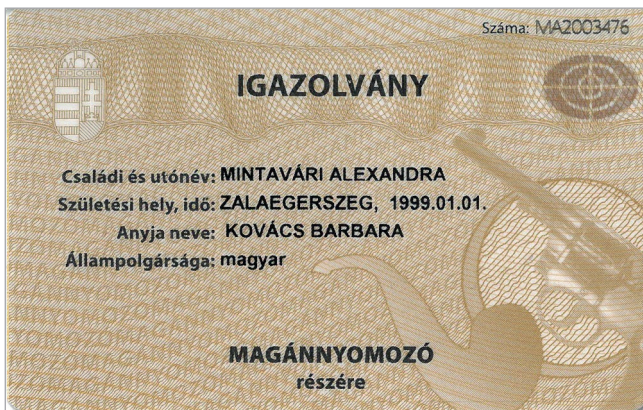
Rendészeti feladatokat ellátó személyek száma az érvényes szolgálati igazolványaik alapján

	2018	2019	2020
Természetvédelmi őr	255	239	246
Erdővédelmi szolgálat tagja	18	18	23
Hegyőr	10	8	9
Hivatásos vadász	3463	3446	3437
Erdészeti szakszemélyzet	341	354	380
Jogosult erdészeti szakszemélyzet	1754	1783	1893
Halászati őr	1215	1234	1215
Közterület-felügyelő	1802	1789	1914
Önkormányzati természetvédelmi őr	3	6	2
Mezőőr	829	826	795
Segédfelügyelő	105	102	118
Élelmiszerrendész	–	11	11
Hivatásos halőr	–	–	85
Állami halőr	–	–	7
Összesen	9795	9816	10135

Személy- és vagyonőri igazolvány

Magánnyomozói igazolvány

Igazolvány vagyonvédelmi rendszert szerelő részére

Száma: VS0003343

 IGAZOLVÁNY

Családi és utónév: **MINTASZERELŐ BENEDEK**
Születési hely, idő: **ZALAVÁR, 2004.04.04**
Anyja neve: **KISS BORBÁLA**
Állampolgársága: **magyar**

VAGYONVÉDELMI RENDSZERT SZERELŐ
részére

ÉRVÉNYES
2025.05.07.-ig.

A személyazonosságot igazoló
hatósági igazolvánnyal együtt jogosít fel
a tevékenység végzésére.

Engedélyező hatóság: **Rendőrkapitányság Zalaegerszeg**
Engedélyezés dátuma: **2020.05.07.**

ANY Biztonsági Nyomda Nyrt. - 1690-156135

Igazolvány vagyonvédelmi rendszert tervező, szerelő részére

Száma: VT0001490

 IGAZOLVÁNY

Családi és utónév: **DR. MINTATERVEZŐ BOLDIZSÁR**
Születési hely, idő: **ZALALÖVŐ, 1988.12.12.**
Anyja neve: **KISKUKUTYIN ILONA**
Állampolgársága: **magyar**

**VAGYONVÉDELMI RENDSZERT
TERVEZŐ, SZERELŐ**
részére

ÉRVÉNYES
2025.05.07.-ig.

**A személyazonosságot igazoló
hatósági igazolvánnyal együtt jogosít fel
a tevékenység végzésére.**

Engedélyező hatóság: **Rendőrkapitányság Zalaegerszeg**
Engedélyezés dátuma: **2020.05.07.**

ANY Biztonsági Nyomda Nyrt. – 1590-114453

Működési engedély

RENDŐRKAPITÁNYSÁG

Tárgy: személy- és vagyonvédelmi
működési engedély kiadása
Hív. szám: -
Ea: X. Y. r. alezredes
Tel:

HATÁROZAT

Hatóságomhoz benyújtott kérelme alapján **X. Y. egyéni vállalkozó** (székhely: XXXX Budapest, út szám) részére **személy- és vagyonvédelmi tevékenység végzését 2024. hó nap-ig**

e n g e d é l y e z e m.

A személy- és vagyonvédelmi tevékenységet X. Y. egyéni vállalkozó (személy- és vagyonőri igazolvány száma, érvényessége a mellékletben szerepel) személyesen végzi egyéni vállalkozóként.

E döntés ellen a döntés közlésétől számított 15 napon belül a Megyei Rendőrfőkapitánysághoz címzett, de hatóságomnál benyújtott **fellebbezésnek van helye. Jelen eljárásban a fellebbezés illetéke 5 000 Ft (azaz ötezer forint).**

I n d o k o l á s

Az X. Y. egyéni vállalkozó által benyújtott kérelem és mellékletei (alapkérelmi űrlap nyilatkozatokkal, igazgatási szolgáltatási díj befizetésének igazolása, biztosítási kötvény és a rendelkezésre álló nyilvántartások alapján) megállapítottam, hogy a kérelmező megfelel a személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység szabályairól szóló 2005. évi CXIII. törvény (továbbiakban SzVMt.) 5. §-ban foglaltaknak, ezért részére a személy- és vagyonvédelmi tevékenység folytatását engedélyeztem.

A működési engedéllyel rendelkező köteles az SzVMt.-ben, továbbá a személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység szabályairól szóló 2005. évi CXIII. törvény végrehajtásáról szóló 22/2006. (IV. 25.) BM rendeletben meghatározott kötelezettségeknek eleget tenni.

A vállalkozási szerződéseiről a rendőrkapitányság által hitelesített naplóban az SzVMt. 15. §-ban előírtaknak megfelelően köteleen nyilvántartást vezetni, amelyet az utolsó bejegyzéstől számított 5 évig meg kell őriznie.

A működési engedély **öt évig hatályos**, hatályossága alkalmanként további öt évvel meghosszabbítható, ha a kiadás feltételei – azok ismételt vizsgálata alapján – fennállnak.

Alkalmazott jogszabályok:

Az engedély kiadásának feltételeit az SzVMt. 5. §-ában foglaltak alapján vizsgáltam.

Határozatom az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (továbbiakban: Ákr.) 81. § (1) és (4) bekezdése alapján hoztam.

Hatáskörömet a Rendőrség szerveinek feladat- és hatásköréről szóló 329/2007. (XII. 13.) Korm. r. 12. § (3) bekezdés *c)* pontja, illetékességemet az Ákr. 16.§ (2) bekezdése, továbbá a Rendőrség szervei illetékességi területének megállapításáról szóló 67/2007. (XII. 28.) IRM rendelet 1. §-a állapítja meg.

A jogorvoslati lehetőségről az Ákr. 116. § (1) és (2) bekezdés *b)* pontja alapján tájékoztattam.

A fellebbezés illetéke az 1990. évi XCIII tv. 29. § (2) bekezdése, továbbá a BM r. 5. § (3) bekezdése szerint lett megállapítva.

Budapest, 2020. év hó nap

**kapitányságvezető
megbízásából és nevében**

igazgatásrendészeti osztályvezető

Elektronikus aláírással hitelesített példány

Kapja:

- I. Ügyfél
- II. Irattár

Hatósági bizonyítvány

RENDŐRKAPITÁNYSÁG

Ügyszám: 29000-822/...../2020. SZv.

Tárgy: igazolás és nyilvántartásba vétel
vagyonvédelmi rendszert szerelő
tevékenység bejelentéséről
Ea: X. Y. r. alezredes
Tel:

Hatósági Bizonyítvány

Igazolom, hogy **X. Y. egyéni vállalkozó** (székhely: XXXX Budapest, út szám) (a továbbiakban: Szolgáltató) 2020. hó ... napján – vállalkozás keretében – **vagyonvédelmi rendszert szerelő tevékenység végzésére irányuló szándékát bejelentette.** A bejelentés alapján az alábbi adatokat nyilvántartásba vettem:

1. a szolgáltató neve,
2. a szolgáltató lakcíme, vállalkozás esetén székhelye,
3. a folytatni kívánt szolgáltatási tevékenység megjelölését,
4. tevékenység végzésében személyesen közreműködő:
4.1 / X. Y. (szül.:, anyja neve:.....)

lakcím:
tevékenység végzésére jogosító igazolvány száma a hatósági bizonyítvány mellékletében szerepel.

A bejelentés és a nyilvántartásba vétel tényét igazoló hatósági bizonyítvány – a benne szereplő adatok változatlansága mellett – visszavonásig hatályos.

A vállalkozás tevékenységét csak a napló rendőrhatalósági hitelesítését követően kezdheti meg, amelyben a szerződésekről nyilvántartást kell vezetnie. A naplót az utolsó bejegyzéstől számított 5 évig – állagának megővésével – köteles megőrizni.

A vállalkozás a nyilvántartáson történő átvezetés céljából köteles a nyilvántartási adatokban bekövetkezett változást – ideértve a vállalkozás javára tevékenykedő természetes személyekre vonatkozó és e személyek adataiban bekövetkezett változásokat is – a tárgyhót követő hónap ötödik napjáig a rendőrkapitányságnak bejelenteni.

INDOKOLÁS

A Szolgáltatóév hó napján hatóságomnak bejelentette, hogy vagyonvédelmi rendszert szerelő tevékenységet kíván folytatni. Bejelentésének mellékleteként csatolta: a biztosítási kötvényt, a nyilatkozatokat.

A személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység szabályairól szóló 2005. évi CXXXIII. törvény (a továbbiakban: SzVMt.) 5/A. § (1) bekezdése értelmében vállalkozás keretében tervező, szerelő vagy magánnyomozói tevékenységet az a vállalkozás végezhet, amely megfelel a jogszabályban meghatározott feltételeknek, és a tevékenység végzésében személyesen közreműködő tagja, munkavállalója, vagy egyéni vállalkozás, illetve egyéni cég esetében, ha a tevékenységet nem maga látja el, legalább egy foglalkoztatottja, illetve a vállalkozással kötött polgári jogi szerződés alapján a vállalkozás javára tevékenykedő személy – ideértve a tevékenységet szakmailag szervező vagy irányító személyt is – rendelkezik igazolvánnyal, valamint – ha az SzVMt. kivételt nem tesz – rendelkezik az általa végezni kívánt tevékenységre vonatkozó felelősségbiztosítási szerződéssel.

A felelősségbiztosítási szerződéssel egyenértékű a más EGT-államban kötött, az SzVMt. 5/A. § (1) bekezdés b) pontjában meghatározott feltételeknek megfelelő felelősségbiztosítási szerződéssel. A felelősségbiztosítással kapcsolatos adatokat a bejelentést tevő igazolja.

Az SzVMt. 8. § (1) bekezdése értelmében a rendőrség a kiadott működési engedélyekről és igazolványokról, a kiadásuk alapjául szolgáló, az SzVMt. 5. § és az 5/A. §-ban meghatározott feltételek igazolásához szükséges adatokról, az adatváltozásáról, a tervező, szerelő vagy magánnyomozói tevékenység folytatására jogosultakról, a működési engedély visszavonásáról, a vállalkozás tevékenységének megtiltásáról, és az igazolvány visszavonásáról, bevonásáról – a működési engedély és az igazolvány hitelességének, valamint a tevékenység ellenőrzésének céljából – nyilvántartást vezet.

Az SzVMt. hatálya alá tartozó tevékenység hatósági ellenőrzését a rendőrség végzi, amely a tevékenység gyakorlásának jogszerűségére, a felelősségbiztosítási szerződés meglétére, a rendőrség által nyilvántartott adatok valóságára, a rendőrség által hitelesített naplóba (a továbbiakban: napló) bejegyzett adatokra, és az engedélyezés vagy a tevékenység végzésének feltételeiben beállott változások vizsgálatára terjed ki. A rendőrség a hatósági ellenőrzést évenként lefolytatja. Ha az ellenőrzés során a rendőrség megállapítja, hogy a tevékenység gyakorlását kizáró feltétel áll fenn, a működési engedélyt, illetve az igazolványt visszavonja, a vállalkozás keretében végzett tervező, szerelő vagy magánnyomozói tevékenység esetén a tevékenység folytatását megtiltja.

A vállalkozás köteles a vagyonvédelmi rendszert tervező, szerelő, a vagyonvédelmi rendszert szerelő vagy magánnyomozói tevékenység végzésére irányuló szándékát – a szolgáltatási tevékenység megkezdésének és folytatásának általános szabályairól szóló 2009. évi LXXVI. törvény (a továbbiakban: Szolg. tv.) szerint – a rendőrségnek bejelenteni.

A rendőrség a bejelentést tett vállalkozásokról a Szolg. tv. értelmében nyilvántartást vezet.

A Szolg. tv. 23. § (1) bekezdése alapján a szolgáltatás felügyeletét ellátó hatóság a bejelentés megérkezését követően haladéktalanul ellenőrzi, hogy a bejelentés megfelel-e a Szolg. tv. 22. §-ban meghatározott követelményeknek, és legkésőbb a bejelentés megérkezésétől számított **nyolc napon belül, ha a bejelentés megfelel** a Szolg. tv. 22. §-ban meghatározott követelményeknek, és az eljárási illetéket vagy igazgatási szolgáltatási díjat megfizették, a **bejelentést tevőt erről a tényről igazolás megküldésével értesíti.**

A Szolg. tv. 24. §-a alapján a szolgáltató a bejelentést követően a bejelentésben foglalt adatokban bekövetkezett változást haladéktalanul köteles bejelenteni a szolgáltatás felügyeletét ellátó hatóságnak, mely a nyilvántartásba bejegyzésre kerül.

A Szolg. tv. 24. § (3) bekezdése alapján a szolgáltatási tevékenység **megszüntetését** a szolgáltató **köteles** a szolgáltatás felügyeletét ellátó hatóságnak a megszűnést követően **haladéktalanul bejelenteni**. Ha a szolgáltató a korábban folytatott szolgáltatási tevékenysége mellett vagy annak egyidejű megszüntetésével másik bejelentésköteles szolgáltatási tevékenységet kíván folytatni, az új tevékenység tekintetében az adott szolgáltatási tevékenység megkezdésére és folytatására való jogosultságot szabályozó jogszabályban foglaltakat kell alkalmazni azzal, hogy a korábbi tevékenység megszüntetése esetén a Szolg. tv. 24. § (3) bekezdést is megfelelően alkalmazni kell.

Tájékoztatom, hogy a Szolg. tv. 25. §-a alapján szolgáltatás felügyeletét ellátó hatóság ellenőrzi a bejelentési kötelezettség teljesítését. Ha a szolgáltatás felügyeletét ellátó hatóság ellenőrzése során megállapítja, hogy a szolgáltató a bejelentésköteles tevékenységet bejelentés nélkül ténylegesen folytatja, ideértve azt az esetet is, ha a szolgáltató a bejelentés előírt adataiban bekövetkezett változás bejelentését elmulasztotta, **bírságot szab ki**.

A hatósági bizonyítvány kiadására az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény 95. § (1) bekezdése alapján került sor. Hatáskörömet és illetékességemet a 329/2007. (XII. 13.) Korm. rendelet 12. § (3) bekezdés c) pontja határozza meg. A bejelentés és a nyilvántartás vonatkozásában a Szolg. tv. 22–24. §-ai, továbbá 27. §-a alapján adtam tájékoztatást. A tevékenység ellenőrzéséről és a nyilvántartásba vételről az SzVMt. 8. §-a, a szerződésekről az SzVMt. 14. § (1) bekezdés rendelkezik, a naplóban történő nyilvántartás-vezetés kötelezettséget az SzVMt. 15. § (1) bekezdése írja elő.

Budapest,év hó..... nap

kapitányságvezető nevében és megbízásából

Igazgatásrendészeti Osztály vezetője

Elektronikus aláírással hitelesített példány

Kapja:

- I. Ügyfél
- II. Írattár

FEJLÉC

Szám:

Jegyzőkönyv

személy- és vagyonvédelmi, magánnyomozói tevékenységet személyesen végző foglalkoztatott
(tag, segítő családtag, munkavállaló, egyéni vállalkozó) helyszíni ellenőrzéséről

Az ellenőrzésre az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 99–102. §-ában, valamint a személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység szabályairól szóló 2005. évi CXIII. törvény (a továbbiakban: SzVMt.) 8. §-ában foglaltak alapján kerül sor. A jegyzőkönyv felvételére a 487/2017. (XII. 29.) Kormányrendelet 10. § (1) bekezdése alapján kerül sor. Az ellenőrzést végző rendőrhatalóság képviselője az ellenőrzés megkezdésekor figyelmeztette az ellenőrzött személyt az Ákr.-ben foglalt jogaira és kötelezettségeire.

Az ellenőrzés ideje:

201.. év hó napóra....perctől — 201.. év hó.....nap... óra....percig

Az ellenőrzés helye:

Az ellenőrzésen jelen vannak, ellenőrzött személy neve:

Születési helye:, ideje: -

Állandó lakóhelye / bejelentett tartózkodási helye: (irányítószám).....

.....város,.....kerület.....közterület megnevezése

.....hászám.

Az ellenőrzés alá vont személy eljárásjogi helyzete:

....., a rendőrhatalóság képviselője

....., a rendőrhatalóság képviselője

....., a rendőrhatalóság képviselője

1. Rendőrhatalósági **igazolvány típusa, száma, érvényessége:**
 (szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy határazatának száma, az engedély érvényességi ideje)
2. Az ellenőrzött személyt foglalkoztató vállalkozás megnevezése, székhelye:
3. Egyéni vállalkozó esetén **vállalkozói igazolvány száma/nyilvántartási száma:**
4. Az egyéni vállalkozó részére a rendőrhatalóság által kiadott **működési engedély száma, érvényességi ideje,** az engedélyt kiadó szerv:

5. Az egyéni vállalkozás felelősségbiztosítási szerződésének száma (kötvény vagy igazolólap száma):

6. A foglalkoztatottnál az SzVMt. 3. § (1) bekezdés *b*) pontjában írt **összeférhetetlenséget állapítottam meg** (rendvédelmi szerv tagja és egyéni vállalkozóként végzi a tevékenységet), ezért az igazolvány visszavonása céljából az illetékes rendőrhatalóságot értesítem.

7. A hitelesített nyilvántartókönyv száma, hitelesítésének kelte (amennyiben az ellenőrzés helyszínén található):

A napló tartalmazza-e a megbízó nevét, lakcímét, székhelyét vagy annak hiányában telephelyét, a szerződés megkötésének és teljesítésének, illetve megszüntetésének időpontját:.....

A napló tartalmazza-e a vállalkozó által foglalkoztatott alvállalkozó nevét, címét, székhelyét vagy telephelyét, cégjegyzékszámát:.....

A naplóban vagy más alkalmas módon a vállalkozó nyilvántartja-e a szerződést ténylegesen teljesítő személy vagy személyek nevét, a naplóban, illetve az ahhoz kapcsolódó nyilvántartásban az eredetileg rögzített bejegyzés olvasható-e:.....

8. A **foglalkoztatott (egyéni vállalkozó) a tevékenységet működési engedély nélkül végezte**, ezért az SzVMt. 5. § (1) bekezdésébe ütköző súlyos szabályszegés miatt **az egyéni vállalkozó székhelye szerinti rendőrkapitányságot**

☐ az SzVMt. 63. § (2) bekezdés *a*) pontja szerint a tevékenység jogosulatlan végzése miatt felügyeleti bírság kiszabása céljából értesítem;

☐ tényállás további tisztázása céljából értesítem;

☐ a megállapított szabályszegésre tekintettel az egyéni vállalkozó ismert foglalkoztatója székhelye szerinti rendőrkapitányságot az SzVMt. 63. § (2) bekezdés *c*) pontja szerinti jogosulatlan tevékenység végzése miatt a felügyeleti bírság kiszabása céljából értesítem;

☐ a foglalkoztató megállapítása érdekében az egyéni vállalkozó székhelye szerinti rendőrkapitányságot a tényállás további tisztázása céljából értesítem.

9. A **foglalkoztatott a tevékenységet rendőrhatalósági igazolvány hiányában végezte**, ezért az SzVMt. 6. § (1) bekezdésének megszegése miatt

☐ az ellenőrzött személy lakóhelye szerinti rendőrkapitányságot az SzVMt. 63. § (1) bekezdése alapján felügyeleti bírság kiszabása céljából értesítem;

☐ a tényállás további tisztázása céljából értesítem;

☐ az ellenőrzött személy ismert foglalkoztatója székhelye szerinti rendőrkapitányságot a vállalkozás által elkövetett, az SzVMt. 63. § (2) bekezdés *c*) pontja szerinti jogosulatlan tevékenység végzése miatt a felügyeleti bírság kiszabása céljából értesítem;

☐ a foglalkoztató megállapítása céljából az ellenőrzött lakóhelye szerinti rendőrkapitányságot a tényállás további tisztázása céljából értesítem.

10. A személy- és vagyonvédelmi, illetve a magánnyomozói **tevékenységet végző személy a hatóság eljárását akadályozta:**

☐ Igen

☐ Nem

Akadályozás esetén az SzVMt. 16. § (1) bekezdésének megszegése miatt az ellenőrzött személy lakóhelye szerinti rendőrkapitányságot az SzVMt. 63. § (1) bekezdése alapján felügyeleti bírság kiszabása és az igazolvány bevonása céljából értesítem.

11. A személy- és vagyonvédelmi, illetve a magánnyomozói tevékenységet folytató a Magyar Honvédségre, rendvédelmi szervre, Nemzeti Adó- és Vámhivatalra, illetve más hatóságra utaló elnevezést, formaruhát, illetve hatósági jellegre utaló, megtevesztésre alkalmas egyéb jelzést vagy címet, rangjelzést

- ☐ nem használt;
☐ használt.

Használat esetén az SzVMt. 16. § (2) bekezdésének megszegése miatt tájékoztatom, hogy ezen szabály ismételt megszegése esetén a vállalkozás felügyeleti bírsággal sújtható, továbbá működési engedélyre felfüggesztésre kerül.

- ☐ A foglalkoztató székhelye szerinti rendőrkapitányságot a vállalkozás figyelmeztetése vagy felügyeleti bírság kiszabása céljából tájékoztatom.
☐ A foglalkoztató megállapítása céljából az ellenőrzött lakóhelye szerinti rendőrkapitányságot a tényállás további tisztázása céljából értesítem.
☐ Megállapítottam, hogy a fenti szabályszegést a rendőrhatalóság figyelmeztetése ellenére, ismételten elkövette a vállalkozás, ezért a működési engedélyt kiadó rendőrkapitányságot a felügyeleti bírság kiszabása, a működési engedély felfüggesztése céljából értesítem.

12. A közterületen vagy nyilvános helyen vagyonőrzési feladatokat ellátó személy formaruháján (nyomtatva vagy kitűzőn) a **vállalkozás (engedélyezett) rövidített neve:**

- ☐ szerepel;
☐ nem szerepel.

A közterületen vagy nyilvános helyen vagyonőrzési feladatokat ellátó személy formaruháján (nyomtatva vagy kitűzőn) a **vagyonőr megjelölés:**

- ☐ szerepel;
☐ nem szerepel.

A közterületen vagy nyilvános helyen vagyonőrzési feladatokat ellátó személy formaruháján (nyomtatva vagy kitűzőn) a **vagyonőr neve:**

- ☐ szerepel;
☐ nem szerepel.

Hiányos megjelölések esetén az SzVMt. 16. § (3) bekezdésének megszegése miatt

- ☐ a foglalkoztató székhelye szerinti rendőrkapitányságot a vállalkozás figyelmeztetése vagy felügyeleti bírság kiszabása céljából értesítem;
☐ a foglalkoztató megállapítása céljából az ellenőrzött lakóhelye szerinti rendőrkapitányságot a tényállás további tisztázása céljából értesítem;
☐ megállapítottam, hogy a fenti szabályszegést a rendőrhatalóság figyelmeztetése ellenére ismételten elkövette a vállalkozás, ezért a működési engedélyt kiadó rendőrkapitányságot a felügyeleti bírság kiszabása, a működési engedély felfüggesztése céljából értesítem.

13. A személy- és vagyonőr feladata ellátása során vegyi eszközt (gázspray-t), gumibotot **tart** magánál:

- ☐ Igen
☐ Nem

14. A közterületen vagy nyilvános helyen vagyonvédelmi rendszert tervező vagy szerelő feladatokat ellátó személy formaruha hiányában a vállalkozás neve vagy engedélyezett rövidített neve, valamint az elektronikai vagyonvédelmi rendszert tervező vagy elektronikai vagyonvédelmi rendszert szerelő elnevezés kitűzőn:

- ☐ szerepel;
☐ nem szerepel.

Hiányos megjelölések esetén az SzVMt. 16. § (4) bekezdésének megszegése miatt

- ☐ a foglalkoztató székhelye szerinti rendőrkapitányságot a vállalkozás figyelmeztetése vagy felügyeleti bírság kiszabása céljából értesitem;
- ☐ a foglalkoztató megállapítása céljából az ellenőrzött lakóhelye szerinti rendőrkapitányságot a tényállás további tisztázása céljából értesitem;
- ☐ megállapítottam, hogy a fenti szabályszegést a rendőrhatalóság figyelmeztetése ellenére, ismételten elkövette a vállalkozás, ezért a működési engedélyt kiadó rendőrkapitányságot a felügyeleti bírság kiszabása, a működési engedély felfüggesztése céljából értesitem.

15. A vállalkozás a tervező, szerelő vagy magánnyomozói tevékenység végzésére irányuló szándékát – a szolgáltatási tevékenység megkezdésének és folytatásának általános szabályairól szóló törvény szerint – a rendőségnek:

- ☐ bejelentette;
- ☐ nem jelentette be.

Amennyiben a bejelentés nem történt meg, erről:

- ☐ a foglalkoztató székhelye szerinti rendőrkapitányságot a vállalkozás figyelmeztetése vagy felügyeleti bírság kiszabása céljából értesitem;
- ☐ a foglalkoztató megállapítása céljából az ellenőrzött lakóhelye szerinti rendőrkapitányságot a tényállás további tisztázása céljából értesitem.

16. A tervező, szerelő vagy magánnyomozói tevékenység végzésére jogosult személyt kétféle vagy ennél hosszabb tartamú szabadságvesztéssel büntetendő szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten értem, ezért a tervező, szerelő vagy magánnyomozói tevékenység végzésétől a helyszínen

- ☐ eltoltam, az igazolványt átvettem, és erről az SzVMt. 13. § (2) bekezdésben megjelölt hatóságot értesitem.

17. Vagyonvédelmi célú lőfegyver viselésére, a foglalkoztató vállalkozás lőfegyverének használatára jogosító engedéllyel (alkalmazotti feljegyzítés), illetőleg a lőfegyverhez tartozó okmánnyal **rendelkezik:**

- ☐ Igen
- ☐ Nem

18. A személy- és vagyonőr közterületen vagy nyilvános forgalom számára nyitva álló helyen feladatát **vizsgáztatott órkutyával látja el:**

- ☐ Igen
- ☐ Nem

A kutya az előírt vizsgával rendelkezik:

- ☐ Igen
- ☐ Nem

Amennyiben a kutya **nem rendelkezik az előírt vizsgával**, a foglalkoztatott ellen az SzVMt. 27. § (5) bekezdésének megszegése miatt az illetékes rendőrkapitányságot az igazolvány bevonása és az SzVMt. 63. § (1) bekezdése alapján felügyeleti bírság kiszabása céljából értesitem.

19. Vagyonvédelmi tevékenységet végző személy a 13. és 17. pontokban megjelöltektől eltérő eszközzel **rendelkezik:**

- ☐ Igen
- ☐ Nem

Amennyiben igen, a birtokolt eszköz(ök) felsorolása:

.....
.....
.....

20. A tevékenységet személyesen folytató személyt kétévi vagy ennél hosszabb tartamú szabadságvesztéssel büntetendő szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten értem, emiatt az igazolványt a helyszínen átvettem:

.....
átadó

.....
átvevő

21. Az ellenőrzés alá vont személy igazolványát a helyszínen átvettem:

.....
átadó

.....
átvevő

22. A 20. pontban leírt bűncselekmény elkövetése miatt a tevékenység további végzésének megtiltását tudomásul vettem:

.....

ellenőrzés alá vont személy

23. A 2012. évi CXX. törvény és a végrehajtására kiadott 68/2012. (XII. 14.) BM rendeletben meghatározott, a feladat ellátásához szükséges képesítési feltételekkel az ellenőrzött szóbeli nyilatkozata alapján

- ☐ rendelkezik;
☐ nem rendelkezik;
☐ mentesített.

24. Az ellenőrzéssel kapcsolatos további megállapítások:

.....
.....
.....
.....
.....

Az ellenőrzött személy az Ákr. 5. § (1) bekezdésének értelmében az ellenőrzéssel kapcsolatos nyilatkozata:

.....
.....
.....
.....
.....

k. m. f.

A jegyzőkönyvben foglaltakat elolvasás után aláírásunkkal igazoljuk, annak 1 példánya az ellenőrzött személy részére átadásra került.

.....
ellenőrzött személy

.....
hatóság képviselője

.....
hatóság képviselője

A jegyzőkönyv 2 példányban készült, a jegyzőkönyv 1 példányát átvettem:

.....
ellenőrzött személy

FEJLÉC

Szám:

Jegyzőkönyv

személy- és vagyonvédelmi, magánnyomozói tevékenységet folytató vállalkozás (egyéni vállalkozó, egyéni cég, gazdasági társaság) adminisztratív ellenőrzéséről

Az ellenőrzésre az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 99–102. §-ában, valamint a személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység szabályairól szóló 2005. évi CXIII. törvény (a továbbiakban: SzVMt.) 8. §-ában foglaltak alapján kerül sor. A jegyzőkönyv felvételére a 487/2017. (XII. 29.) Kormányrendelet 10. § (1) bekezdése alapján kerül sor. Az ellenőrzést végző rendőrség képviselője az ellenőrzés megkezdésekor figyelmeztette az ellenőrzött személyt az Ákr.-ben foglalt jogaira és kötelezettségeire.

Az ellenőrzés ideje:

201... év hó napóra....perctől – **201... év hó.....nap... óra....perc**ig

Az ellenőrzés helye:

Az ellenőrzött vállalkozás neve:

székhelye:

Az ellenőrzésen jelen vannak:a vállalkozás képviselője,
.....a rendőrség képviselője.

25. A vállalkozás **cégjegyzékszáma**, az **egyéni vállalkozói igazolvány száma:**
.....

26. A vállalkozás részére kiadott **működési engedély száma, érvényességi ideje**, az engedélyt kiadó szerv megnevezése:.....

27. A vállalkozás **felelősségbiztosítási szerződésének száma** (kötvényszám vagy biztosító által kiadott igazolólap száma):.....

28. A hitelesített **nyilvántartókönyv száma**, a hitelesítés **időpontja:**
.....

A napló tartalmazza-e a megbízó nevét, lakcímét, székhelyét vagy annak hiányában telephelyét, a szerződés megkötésének és teljesítésének, illetve megszüntetésének időpontját:

A napló tartalmazza-e a vállalkozó által foglalkoztatott alvállalkozó nevét, címét, székhelyét vagy telephelyét, cégjegyzékszámát:.....

A naplóban vagy más alkalmas módon a vállalkozó nyilvántartja-e a szerződést ténylegesen teljesítő személy vagy személyek nevét, a naplóban, illetve az ahhoz kapcsolódó nyilvántartásban az eredetileg rögzített bejegyzés olvasható-e:.....

Amennyiben a vállalkozás hitelesített nyilvántartókönyvvvel nem rendelkezik, illetve az a fenti adatok valamelyikét nem tartalmazza, a szabályszegés miatt

- ☐ a tényállás további tisztázása érdekében hivatalból közigazgatási hatósági eljárás megindítására intézkedem;
- ☐ figyelmeztetésben részesítem;
- ☐ felügyeleti bírság kiszabására intézkedem, mert megállapítható, hogy a szabályszegést a vállalkozás a rendőrhatalóság figyelmeztetése ellenére, ismételten elkövette;
- ☐ a működési engedély felfüggesztésére intézkedem, mert megállapítható, hogy a szabályszegést a vállalkozás a rendőrhatalóság figyelmeztetése ellenére, ismételten elkövette, ezért a cselekmény e törvényben előírt szabályok súlyos megsértésének minősül.

29. A tevékenységet **szakmailag szervező vagy irányító személy** rendőrhatalósági **igazolványának száma, érvényességi ideje:**

30. A vállalkozásnál az SzVMt. 3. § (1) bekezdés *a*) pontban foglalt (rendvédelmi szerv személy- és vagyonvédelmi vagy tervező, szerelő tevékenységet érintő hatósági feladatokat ellátó hivatásos állományú tagja vagy e hatósági feladatok ellátásában közreműködő nem hivatásos állományú munkatársa és tagja, vezető tisztségviselője az e törvény hatálya alá tartozó tevékenységet folytató vállalkozásnak vagy olyan gazdasági társaságnak, amely tagja valamely, e törvény hatálya alá tartozó tevékenységet folytató vállalkozásnak), illetve a *b*) pontban foglalt (rendvédelmi szerv személy- és vagyonvédelmi vagy tervező, szerelő tevékenységet érintő hatósági feladatokat ellátó hivatásos állományú tagja vagy e hatósági feladatok ellátásában közreműködő nem hivatásos állományú munkatársa és vállalkozás keretében végzi az e törvény hatálya alá tartozó tevékenységet) **összeférhetlenségi szabályt állapítottam meg, ezért súlyos szabályszegés miatt**

- ☐ a tényállás további tisztázása érdekében hivatalból közigazgatási hatósági eljárás megindítására intézkedem;
- ☐ figyelmeztetésben részesítem;
- ☐ felügyeleti bírság kiszabására intézkedem;
- ☐ a működési engedély felfüggesztésére intézkedem.

31. A vállalkozás a tevékenységet **működési engedély hiányában végzi**, ezért az SzVMt. 5. § (1) bekezdésébe ütköző súlyos szabályszegés miatt

- ☐ a tényállás további tisztázása érdekében hivatalból közigazgatási hatósági eljárás megindítására intézkedem;
- ☐ figyelmeztetésben részesítem;
- ☐ az SzVMt. 63. § (2) bekezdés *a*) pontja alapján a tevékenység jogosulatlan végzése miatt felügyeleti bírság kiszabására intézkedem;
- ☐ a megállapított szabályszegésre tekintettel a vállalkozó ismert foglalkoztatója székhelye szerinti rendőrkapitányságot az SzVMt. 63. § (2) bekezdés *c*) pontja alapján a tevékenység jogosulatlan végzése miatt felügyeleti bírság kiszabása céljából értesítem.

32. **Az ellenőrzés alá vont vállalkozás foglalkoztatottja (egyéni vállalkozó) a tevékenységet működési engedély hiányában vagy az egyes rendészeti feladatokat ellátó személyek tevékenységéről, valamint egyes törvényeknek az iskolakerülés elleni fellépést biztosító módosításáról szóló 2012. évi CXX. törvény 5. § (1) bekezdésében előírt képesítési feltételek hiányában végezte, ezért**

- ☐ a tényállás további tisztázása érdekében hivatalból közigazgatási hatósági eljárás megindítására intézkedem;
- ☐ figyelmeztetésben részesítem;
- ☐ az SzVMt. 63. § (2) bekezdés *c*) pontja alapján a tevékenység jogosulatlan végzése miatt felügyeleti bírság kiszabására intézkedem.

A vállalkozás érintett foglalkoztatottja(i):

1. Név:.....Szül. hely, idő:.....A. n.:.....
2. Név:.....Szül. hely, idő:.....A. n.:.....
3. Név:.....Szül. hely, idő:.....A. n.:.....
4. Név:.....Szül. hely, idő:.....A. n.:.....
5. Név:.....Szül. hely, idő:.....A. n.:.....

33. Az ellenőrzés alá vont vállalkozás foglalkoztatottja (munkavállalója) a tevékenységet rendőrhatalósági igazolvány vagy az egyes rendészeti feladatokat ellátó személyek tevékenységéről, valamint egyes törvényeknek az iskolakerülés elleni fellépést biztosító módosításáról szóló 2012. évi CXX. törvény 5. § (1) bekezdésében előírt képzési feltételek hiányában végezte, ezért

- ☐ a tényállás további tisztázása érdekében hivatalból közigazgatási hatósági eljárás megindítására intézkedem;
☐ figyelmeztetésben részesítem;
☐ az SzVMt. 63. § (2) bekezdés c) pontja alapján a tevékenység jogosulatlan végzése miatt felügyeleti bírság kiszabására intézkedem.

A vállalkozás érintett foglalkoztatottja(i):

1. Név:.....Szül. hely, idő:.....A. n.:.....
2. Név:.....Szül. hely, idő:.....A. n.:.....
3. Név:.....Szül. hely, idő:.....A. n.:.....
4. Név:.....Szül. hely, idő:.....A. n.:.....
5. Név:.....Szül. hely, idő:.....A. n.:.....

34. A vállalkozás **nem tett eleget adatváltozás-bejelentési kötelezettségének a cégbíróságon**, ezért a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 409. §-ába ütköző gazdasági adatszolgáltatási kötelezettség elmulasztása bűncselekmény elkövetésének gyanúja miatt feljelentést teszek.

35. A vállalkozás a nyilvántartási adatokban bekövetkezett változást a tárgyhót követő hónap ötödik napjáig az SzVMt. 17. § (1) bekezdésben foglaltaknak megfelelően nem jelentette be, ennek következtében

- a tevékenységet szakmailag szervező vagy irányító személy a vállalkozás működési engedélyében (a rendőrhatalóság nyilvántartásában) szereplő személlyel nem egyezik meg;
- a rendőrhatalóság nyilvántartásában és a vállalkozás cégkivonatában/egyéni vállalkozói igazolványban szereplő adatok (székhely, telephely, fióktelep, vezető tisztségviselő, tulajdonos) nem egyeznek meg;
- a rendőrhatalóság nyilvántartásába bejegyzett (a működési engedély mellékletébe foglalt) foglalkoztatottak köre nem egyezik meg a tevékenységet ténylegesen végzőkkel,

ezért a megjelölt szabályszegés miatt

- ☐ a tényállás további tisztázása érdekében hivatalból közigazgatási hatósági eljárás megindítására intézkedem;
☐ figyelmeztetésben részesítem;
☐ felügyeleti bírság kiszabására intézkedem.

36. A vállalkozás **felelősségbiztosítási szerződés nélkül végzi a tevékenységet**, ezért az SzVMt. 5. § (1) bekezdésébe ütköző súlyos szabályszegés miatt

- ☐ a tényállás további tisztázása érdekében hivatalból közigazgatási hatósági eljárás megindítására intézkedem;
- ☐ figyelmeztetésben részesítem;
- ☐ az SzVMt. 63. § (2) bekezdés b) pontja alapján a tevékenység jogosulatlan végzése miatt felügyeleti bírság kiszabására intézkedem;
- ☐ a működési engedély felfüggesztésére intézkedem.

37. A vállalkozás **a tervező, szerelő vagy magánnyomozói tevékenység végzésére irányuló szándékát** – a szolgáltatási tevékenység megkezdésének és folytatásának általános szabályairól szóló törvény szerint – a rendőrségnek

- ☐ bejelentette;
- ☐ nem jelentette be.

Amennyiben a bejelentés nem történt meg, a szabályszegés miatt

- ☐ a tényállás további tisztázása érdekében hivatalból közigazgatási hatósági eljárás megindítására intézkedem;
- ☐ figyelmeztetésben részesítem;
- ☐ felügyeleti bírság kiszabására intézkedem;
- ☐ a megállapított szabályszegésre tekintettel a vállalkozó ismert foglalkoztatója székhelye szerinti rendőrkapitányságot az SzVMt. 63. § (2) bekezdés c) pontja alapján a tevékenység jogosulatlan végzése miatt felügyeleti bírság kiszabása céljából értesítem.

38. Az ellenőrzéssel kapcsolatos további megállapítások:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

A vállalkozás képviselője az Ákr. 5. § (1) bekezdésének értelmében az ellenőrzéssel kapcsolatos nyilatkozata:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

k. m. f.

A jegyzőkönyvben foglaltakat elolvasás után aláírásunkkal igazoljuk, annak 1 példánya a vállalkozás képviselője részére átadásra került.

vállalkozás képviselője

hatóság képviselője

hatóság képviselője

A jegyzőkönyv 2 példányban készült, a jegyzőkönyv 1 példányát átvettem:

vállalkozás képviselője

(Fedlap – külső oldal)

**SZERZŐDÉS-NYILVÁNTARTÓ
NAPLÓ**

KIVONAT A 2005. ÉVI CXXXIII. törvényből:

14. § (1) Az e törvény hatálya alá tartozó tevékenység szolgáltatására irányuló szerződést írásba kell foglalni.

(2) A személy- és vagyonvédelmi tevékenységet folytató vállalkozás a szerződés teljesítése érdekében további vállalkozással kizárólag a személy- és vagyonvédelmi tevékenység végzésére eredetileg megbízást adó előzetes hozzájárulásával köthet szerződést. Az alvállalkozó a szerződés teljesítése érdekében további alvállalkozóval nem köthet szerződést.

(3) A (2) bekezdésben meghatározott esetben a szerződésnek

a) rögzítenie kell a megbízó hozzájárulását további vállalkozások közreműködéséhez;

b) nevesítenie kell a megbízott személy- és vagyonvédelmi tevékenységet folytató vállalkozás által a szerződés teljesítése végett a továbbiakban megbízni kívánt vállalkozás nevét, székhelyét, cégjegyzékszámát, a megbízás tárgyát.

(4) Ha a vállalkozás a megbízás teljesítéséhez más vállalkozás közreműködését veszi igénybe, köteles a megrendelőt tájékoztatni az általa foglalkoztatni kívánt vállalkozásról, továbbá köteles a vállalkozás nevét, székhelyét (telephelyét), cégjegyzékszámát, valamint e vállalkozás megbízás teljesítésében közreműködő tagjának nevét, címét a naplóba bejegyezni, és azt az ellenőrzést folytató rendőr rendelkezésére bocsátani.

15. § (1) A vállalkozás a szerződésekről a naplóban nyilvántartást vezet, és e naplót az utolsó bejegyzés napjától számított öt évig megőrzi.

(2) A naplóban – vagy más alkalmas módon – kell nyilvántartani a szerződést ténylegesen teljesítő személy vagy személyek nevét, a megbízó nevét, lakcímét vagy székhelyét, a 20. § alapján a fizetett egészségügyi szabadság kezdetének és befejezésének dátumát, az igazolást kiállító háziorvos nevét és pecsétszámát.

(3) A naplóban, az ahhoz kapcsolódó egyéb nyilvántartásban kiegészítés, javítás csak úgy végezhető, hogy az eredetileg rögzített szöveg olvasható maradjon.

(4) A vállalkozás köteles biztosítani, hogy – a szerződéses felek érdekeinek sérelme nélkül – a rendőrség és a jogszabály alapján erre feljogosított más hatóság, illetve – a róla vezetett adatokat illetően – az érintett személy a naplót, a (3) bekezdésben meghatározott nyilvántartási okmányokat megtekinthesse.

19. § (1) Személy- és vagyonvédelmi tevékenységet személyesen végző természetes személy ilyen szolgáltatást – egybefüggően – legfeljebb 24 óra időtartamban nyújthat.

(2) Ha a személy- és vagyonvédelmi tevékenység ellátásával megbízott fővállalkozó az általa e tevékenység tényleges ellátása érdekében foglalkoztatott alvállalkozót harminc nap időtartamot meghaladó, folyamatosan elvégzendő munka végrehajtásával bízta meg, köteles az alvállalkozó számára huszonnégy órai egybefüggő szolgáltatási idő után legalább huszonnégy óra, naptári hetenként pedig negyvennyolc óra egybefüggő pihenőidőt biztosítani.

20. § (1) Ha a fővállalkozó az alvállalkozót harminc nap időtartamot meghaladó, folyamatosan elvégzendő, e törvény hatálya alá tartozó tevékenység végrehajtásával bízta meg, úgy az alvállalkozót – feltéve, hogy a keresőképtelen betegség tényét és a betegség időtartamát háziorvos igazolja – évi tizenkét nyolcórás munkanapnak megfelelő, összesen kilencvenhat munkaóra fizetett egészségügyi szabadság illeti meg.

(2) Az (1) bekezdés szerint járó egészségügyi szabadság időtartamára a szerződésben megállapított alapóradíjat a fővállalkozó fizeti.

(3) Az alvállalkozó köteles biztosítani, hogy naplójában a fővállalkozó ellenőrizze a harminc napot meghaladó, folyamatosan elvégzendő munkával kapcsolatos szerződés adatait, és bejegyezhesse a részére biztosított fizetett egészségügyi szabadság kezdetének és befejezésének dátumát, a kifizetett órászámot, valamint az igazolást kiállító háziorvos nevét és pecsétszámát.

Ez a napló számozott lapot tartalmaz.

aláírás

P.H.

A megbízó neve:¹ _____

Lakcíme, székhelye:¹ _____

A szerződés megkötésének ideje:² _____

A szerződés megszűnésének ideje: ² _____

A szerződést ténylegesen teljesítő személyek neve: ³ _____

Egészségügyi szabadság		Kifizetett óraszám	Igazolást kiállító házi orvos neve	Házi orvos pecsét száma	Alapóradíjat kifizető fővállalkozó aláírása és bélyegzője
Kezdet (év, hó, nap)	Befejezés (év, hó, nap)				
A megbízás teljesítéséhez igénybe vett vállalkozás:					
Neve		Székhelye, címe		Cégjegyzék/EV. igazolvány száma	

8. melléklet

Rendőrségi FBŐ karjelzések

9. melléklet

FBŐ szolgálati igazolvány elő- és hátlapja¹⁶

10. melléklet

FBŐ szolgálati jelvény

¹⁶ Szigeti Lajos KFKI FBŐ őrségparancsnok engedélyével.

A fegyveres biztonsági őrök formaruházata

A	B	C	D
Sor-szám	Ruházati cikk megnevezése	Mennyiség/ Mennyiségi egység	Tervezett viselési idő (hónap)
1.	FBŐ sapka (baseball fazon)	1 db	24
2.	Gyakorló téli (szőrmés) sapka	1 db	36
3.	Sál*	1 db	36
4.	FBŐ gyakorló téli dzseki (tépőzáras felirattal) ***	1 db	36
5.	Többfunkciós téli kabát kivehető polár béléssel ***	1 db	36
6.	FBŐ gyakorló nadrág	2 db	24
7.	Nyári – őszi – tavaszi gyakorló nadrág*	2 db	24
8.	FBŐ gyakorló zubbony (tépőzáras feliratokkal)	1 db	24
9.	Pulóver*	1 db	24
10.	Hosszú ujjú gyakorló ing*	3 db	24
11.	Rövid ujjú gyakorló ing*	3 db	24
12.	Meleg aláöltözet (felső és alsó)*	1 db	24
13.	FBŐ póló	2 db	12
14.	Gyakorló bakancs, nyári***	1 pár	24
14a.	Gyakorló bakancs, téli***	1 pár	24
15.	Félcipő*	1 pár	24
16.	Gyakorló kesztyű*	1 pár	24
17.	Taktikai kesztyű*	1 pár	36
18.	Nyakkendő*	1 db	36
19.	Gyakorló derékszíj***	1 db	36
20.	Öltöny két részes*	1 db	24
21.	Rövid ujjú ing*	2 db	24
22.	Hosszú ujjú ing*	2 db	24
23.	Öv*	1 db	36
24.	Esővédő	1 db	48
25.	Gumicsizma*	1 pár	24
26.	Tréningruha**	1 db	12
27.	Sportcipő**	1 pár	12
28.	Póló**	2 db	24
29.	Névkitűző tábla (tűzhető)*	1 db	60
30.	Hímzett névkitűző	2 db	60
31.	Munkáltatói hovatartozás himzett karjelzés, tépőzáras kivitel *	2 db	36
32.	Rendészeti tevékenység megnevezését tartalmazó himzett karjelvény	2 db	36

A fegyveres biztonsági őrök egyéb felszerelése

A	B	C	D
Sor-szám	Felszerelési eszközök megnevezés	Mennyiség/ Mennyiségi egység	Tervezett viselési idő (hónap)
1.	Szolgálati jelvény (számozott)	1 db	elhasználódásig
2.	Taktikai öv (külső-belső)***	1 db	36
3.	Fegyvertok (hordtok)	1 db	elhasználódásig
4.	Fegyvertok (combtok)*	1 db	elhasználódásig
5.	Tártok*	1 db	elhasználódásig
6.	Gázspray-tok	1 db	elhasználódásig
7.	Irattartó övtáska*	1 db	36
8.	Gumibottartó karika	1 db	elhasználódásig
9.	Bilincstok	1 db	elhasználódásig

A *-gal jelölt tételek kiadása opcionális.

A **-gal jelölt tételeket azoknál a fegyveres biztonsági őrsegeknél kell beszerezni, ahol a rendszerbe kerülés és bennmaradás feltétele a fizikai állóképesség teljesítése.

A ***-gal jelölt, azonos funkciójú termékek közül csak az egyikkel történő ellátás biztosítható.

Vákát

Olyan hiánypótló művet tart a kezében, amelynek küldetése, hogy eligazodást nyújtson a személy- és vagyonvédelmi tevékenység rendszetével kapcsolatos legfontosabb kérdésekben, rendkívül széles körű ismeretanyagot átfogva.

Jegyzetünk megalkotásával a személy- és vagyonvédelmi tevékenység rendszetének rejtelmeibe, annak jogi és igazgatásrendészeti vonatkozású szabályozásába, a mindennapok végrehajtási gyakorlatába kívánjuk olvasóinkat bevezetni. A *Rendészettudományi Szaklexikon* releváns magánbiztonsági szócikkeinek ismertetését követően a tevékenység jogi alapjait tisztázzuk, majd a rendészet komplex rendszerének alapvetéseit mutatjuk be. A tananyag folytatásában már az elméleti és jogszabályi alapok ismeretében térünk rá a tevékenység igazgatásrendészeti összefüggéseire, az eljárásjogi és a rendőrhatalommal kapcsolatos kötelezettségek, illetőleg annak ellenőrzési vonatkozásaira, majd a rendészeti feladatokat ellátó személyek tevékenységére. A jegyzetnek további különös és egyedülálló ízt ad a fegyveres biztonsági őrési szolgálatok sokak által csak kevésbé ismert tevékenységének bemutatása.

A szerzők gyakorló igazgatásrendészeti kollegák, valamint egyetemi oktatók, elismert, tapasztalt szakemberek. A téma feldolgozása gyakorlatorientáltan történt, ezért reményeink szerint a leírtak érdemi segítséget, támogatást jelentenek a mindennapokban.

